928

اصول جغرافیای کبیر

129

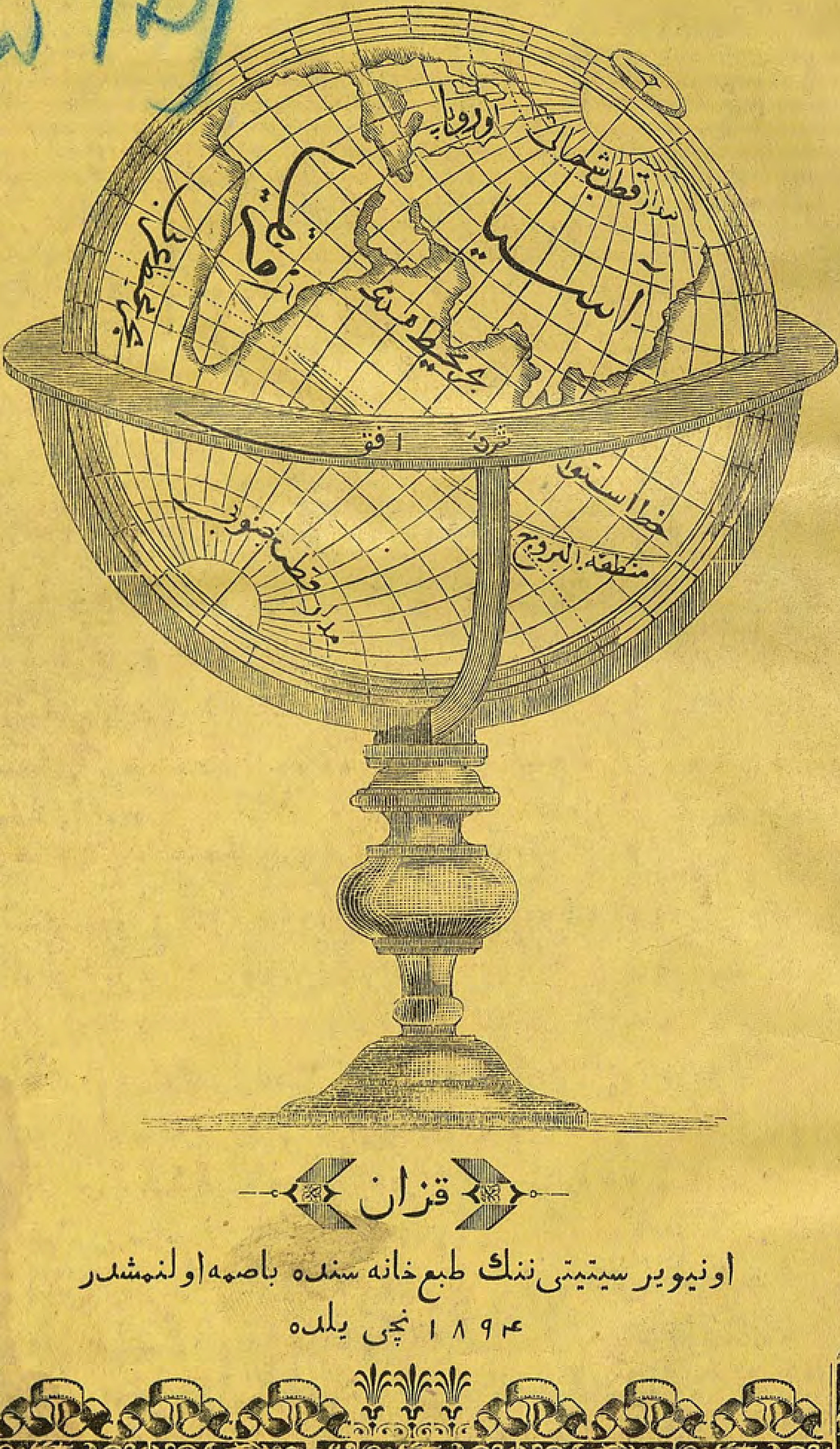

قزان

اونیویرسیتیتی ننك طبع خانه سنده باصمه اولنمشدر

۱۸۹۴ نجی یلده

اصول جغرافیای کبیر

546
B409

آزیه قطعه‌سی

عبد القیوم ملا عبد الناصر اوغلی ننك تصنیفاتندن اندر

۱۳۱۱ سنه‌ده هجری

جغرافیه فننده بو بر مفصل کتابدرکه قصه وحکایات اوقغوچیلار بو کتابدان مستغنی توکل‌لردر ـ وکذلك تواریخ وسیر وهم سیاحتنامه اوقغوچیلارغه جغرافیه بلمك لازمدر

وبو کتاب اونلاب جغرافیه وتواریخ کتابلارندان جمع قیلندی

مثلا :

رفاعه افندیدن تعریبات شافیه ـ جهاننماء کاتب چلبی ـ جغرافیای کبیر احمد حمدی ـ حسن محاضره امام سیوطی ـ تحفة الکرام امام سیوطی ـ وکذلك مملکتمزده روس تلنده طبع قیلنمش : رازین اولحین ـ آبودوفسکی اوصوف ـ کورنیل دانییل وغیرلری

بوکتاب‌ننك باصمه‌سنه رخصت بیرلدی سانکت‌پیطربورخده ۱۱ نچی ایپونده ۱۸۹۳ نچی یلده

قزان

اونیویرسیتیت ننك طبع خانه سنده باصمه اولنمشدر
۱۸۹۴ نچی یلده

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPHANESİ

اصول جغرافیای کبیر

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی جعل الارض ذلولا واجری عیونها وانهارها ـ ورفع السماء واسری نجومها واقمارها ـ وصلی الله علی من اسس شرعه ببنیان المدنیة والعدالة ٠ اوشبو فقیر عبدالقیوم عبدالناصر اوغلی ایته‌درکه موندان مقدم منکده ایکی یوز توقصانچی یللارده اوشبو جغرافیه کتابی تصنیف قیلنوب هم باصماسنه رخصت آلونمش ایدی فرصت بولماینچه باصولمای قالوب اوط قضاسنه دوچار بولغانلق سببلی کوب کاغزلری تلف بولمش ایدی حالا یعنی ١٣٥٧ سنهٔ هجریه‌سنده یانکادان بعض یرلرین محو واثبات قیلوب تصحیحنه شروع قیلوندی حسن اختتامنه حق تعالی توفیق بیرکای ایدی ـ اما اول کتابم اوشبو طریقچه ابتدا قیلنمش ایمش = وجه مشروع ودأب مصنفین اوزره ابتداء تلفظی بعدنده خادم الطلبة الفقیر ابن ملا عبدالناصر ایته درکه موندان مقدم یعنی منکده سکز یوز یتمش اوچونچی یلده تجربه یوزندن علم حساب فننده بر کتاب تصنیف ایتوب باصمه قیلدرمش ایدم اما بو علم حساب بزننك تلمزده یانکافن بولغانغه کوره اعتبار ایتماکان بعض آدملر هم بار ایدی لکن شغللنوچی بالالار اوچون بر فایدالی کتاب کورندی ودرسمزکا کیلوب اوقغوچی بالالار یخشیلاب توشونه باشلاغان صایون ینه آرتدررغه رغبت ایتوب صوراغان برمسئله‌نی حساب قیلوب چقارسه‌لار ایکنچی‌نی صورایلار آنی چقارسه‌لار اوچونچی‌نی صورایلار وهلم جرا ـ آخر هر درس اوچون آلدان بر نیچه مسئله حاضرلب قویمق ضرور بولدی هم قش بوینچه صورالغان مسئله‌لرنی حسابلاغانده بش یوزلب مسئله بولدی ـ بوتجربه‌دن موندایn فایده کورنورلك بولغاچ جغرافیه‌دن هم

بعض دینکزلر وصولار ومملکتلر خصوصنده بیان قیلوب روس تواریخندان
دخی قایسی زمانده قایسی پادشاه بولغان قسقه‌لق بلان بیان قیلوب جغرافیه
نیند این علملك ایکاننه توشوندره باشلادم وهم جغرافیه خریطه‌لارندان تل‌سز
خریطه دیرلر یازوسز خریطه‌در آلوب یر - صو - دینکز - وطاولارننك
اسملرین ومملکتلرننك اسملرین ایتوب بیان قیلوب کورساتکاچ بوبر علملك
ایکان دیب فهملاب بلورکا رغبت ایته باشلادیلار آخر اول خریطه‌لار معلملر
مدرسنه هدیه قیلندی خالا آنده بولسه کیراك هم بوسببلی جغرافیه فننك بر
کتاب تصنیف قیلمق کونکلمه خطور قیلدی شوندان صونك مملکتمزده معتبر
برنیچه جغرافیه کتابندان مطالعه قیلوب اوّل باشده دورت بش توبلاب یازدم
اوز تلمزکا کیلوشه تورغان کلمه‌لرنی تابوب جغرافیه اصطلاحلارین بلدردم
چونکه هر بر فن‌ننك اوزینه مخصوص اصطلاحی باردر واوزینه مخصوص تلی باردر
بزننك تلمزده قدیمدن بو فنلر یازلا کیلماکانلك سببلی اورننه موافق وکیلوشه
تورغان سوزلرنی تابوی چیتون کمده طبع سلیم بار اول بله درکه لغت
بلان اصطلاح آراسنده البته بر علاقه کیراکدر هیچ بر مناسبت‌سز بر سوزنی
اصطلاح یاصاب بولمای....... الحاصل سبق صایون بو تصنیفمدان آز آز
اوقوب دخی اوزومزچه یازلغان خریطه‌دان بیان قیلوب کورساتکاچ بالالارننك
هم کونکللرنده بو فنکا رغبتلری بارلغی سیزلدی - بو کیفیتده فایداسی
کورنورلك بولغاچ توکلا علی الله بو جغرافیه کتابن تصنیف ایتوب تمام قیلورغه
کونکلم قرار توتدی • عقلادان بعض آدملرکا مونی اوقوب هم اوز تلمزده
یازلمش خریطه‌لارنی بیان قیلوب کورساتکاندن صونك بو کتابنی خلق اوقوب
طویا آلماس ایکان دیب یخشی آواز بیردیلر حتی موند این علمکا رغبتی بولغان
آدملردن بعضلری آق‌قه کوچورماس بورون قاراسین آلوب آلوب اوقودیلار
هم تللرنده بارك الله لفظین اجرا قیلدیلار - البته کشی غیر تلنی نی قدر یخشی
بلسه‌ده موند این فنلر اوز تلنده بولوی کونکلنه آرتوقراق رغبت صالادر - وبو
کتابنی تصنیف قیلغانده قولمده هر تلده اونلاب جغرافیه کتابی بار ایدی اوشبو
لارنی مطالعه قیلوب تلمزکا موافق انشاء وتصنیف قیلدم منکده سکز یوزده
یتمش اوچونچی یلده باشلاب یتمش یدنچی یللارده تمام قیلدم عبد القیوم ابن
ملا عبد الناصر الشردانی - ایمدی جغرافیه لفظی اصلده یونان سوزی بولوب
هر تلده مستعملدر یر یوزی‌ننك احوالن بیان قیلغوچی بر فندر • معلوم اولا که
هر بر علمکا شروع قیلماسدان مقدم بلماکلکی لازم بولغان برنیچه تورلو نرسه
باردر مونی مقدمة العلم دیرلر - قایسی فن‌نی ابتدا قیلاسن شول فن‌ننك موضوعی
نی نرسه‌واول فن‌نی اوقودان غرض نی نرسه‌در بلمك واول علم‌ننك تعریفن بلمك -
حاصل کلام بر فنکا شروع قیلسانك سنکا اوچ نرسه‌نی بلمك لازم بولادر - اول

فن‌ننك تعريفن وموضوعن واول فن‌نی اوكرانودن مقصود نی‌نرسه‌در بلمك كيراك ـ چونكه تمايز العلوم بحسب تمايز الموضوعات ديرلر ـ برفن ايكنچی فن‌دن موضوعی بلان ومبحوث عنه‌سی بلان آيرولادر ـ دخی آنی بلودن غايه وغرض نی‌نرسه‌در آنی بلمك لازم تاكه مجهول مطلق بولغان نرسه‌كا شروع قيلوب سعيی عبث بولماسون ـ ايمدی اوشبو جغرافيه فنمز بر تورلو علم‌لكدر كه يريوزی ننك احوال وكيفيتندن بحث قيلور موضوعی مطلقا سطح ارض‌در وجغرافيه بلودن مقصود احوال عالم‌كا وكيفيات استيناس بنی آدم‌كا مطلع بولمقدر .

جغرافيه ننك قسملری

جغرافيه ديب بش تورلو فن‌كا اطلاق قيلنه‌در بری جغرافيهٔ رياضيه ـ ايكنچی جغرافيهٔ طبيعيه ـ اوچونچی جغرافيهٔ دينيه ـ دورتنچی جغرافيهٔ سياسيه ـ بشنچی‌سی جغرافيهٔ تاريخيه‌در بو قسملرننك تعريفلری موندان مقدم طبع قيلدرلمش كچكنه جغرافيه مده باردر مراجعت قيلنور ـ لكن جغرافيهٔ رياضيه حقنده مخصوص بر رساله‌م باردر بس بو جغرافيه‌ده قالغان دورت قسمندن بحث قيلنور ـ

جغرافيه ننك ايكنچی قسمی جغرافيای طبيعيه

اوشبو جغرافيای طبيعيه‌ده دخی برنيچه تورلونرسه‌دن بحث قيلنور ـ يعنی اوّل يرننك هيئهٔ ظاهريه‌سندن ايكنچی يرننك تركباتندان ومركب ماده‌لرندن ـ اوچونچی يريوزی‌ننك كوبراك يرلرين احاطه قيلغان دينكز صولارندان وجلغه لارندان ـ دورتنچی يرنی احاطه قيلغوچی هوادان ـ بشنچی يريوزنده بولغان نباتات وحيواناتدان بحث قيلنور .

ايمدی معلوم اولاكه جغرافيون متقدمون يعنی قديمكی جغرافيه علماسی يرنی بسيط وتيكز ير ديب بله‌لر ايدی لكن بو زمان يرننك كروی الشكل بولمقنه قرار بير مشلردر اما مونكار برنيچه دليل كيترورلر ـ اول دليل‌لردن برسی شولدركه دينكز ياقاسنده توروب دينكزكا قاراغان كمسنه دينكزننك سطحن يراقده توكرا كلنوب توشوب كيتكان كبك كوره‌در ـ ايكنچی دينكزده بيك يراقدان كيله تورغان كيمه‌ننك اينك اوّل ماش باشی‌غنه آندان صونك اسفل طرفی كورنه باشلايدر ـ اوچونچی برطاوسز وتيكز يرده بيوك مناره باشندان قاراغان كشی‌ننك مد بصری توبان يردن قاراغان كشی‌ننك مد بصرندان يراقراق كوره‌در ـ دورتنچی خسوف وقتنده يعنی آی توتولغان وقتده يرننك كوله‌كه‌سی آی يوزنده توكاراك بولوب كورنه‌در ـ بشنچی برنيچه سياحلر مغرب‌كا ياكه مشرق‌كا توغری اصلا كيری قايتماينچه توغرودان توغروغه يوروب كيتكان اورونلارينه قايتماقلاری‌در بس اوشبو دليل‌لر يرننك كروی الشكل

بولمقنه دلالت قیلادر ایمش (لکن من یرننك ینه بساطتی خصوصنده انصاف بلان سویلاشوچی بولسه سویلاشوب قارار ایدم فافهم) اما میلاد عیسی دن بش یوز سنه مقدم فیثاغورث زماننده یرننك کروی الشکل بولمقنه اتفاق ایتمشلر ایدی ـ دخی میلاددان منك ایکیوز یل صونك اسحاق دیکان بر فیلسوف یرننك قطب طرفلاری بر آز مسطح وباصونقی یعنی بر آز شالقان روشلی راك بولوب قطب دان قطب قه بر آز قصولش بولمقن اثبات قیلمشدر ـ شویله که یرننك قطب شمالی سندن قطب جنوبی سنه تابا قطری استوائی قطرندان قسقه راق بولمقلغی یرننك کرویتینه مانع توکلدر ودخی یرننك ارتفاعی وانخفاضی یعنی یرننك طاولاری وچوقورلاری یرننك کره بولمقنه مانع توکلدر مثلا افلیسون قابوغنداغی چوقورچقلار افلیسون غه لاشی بولغان شیکللی بوهم یرننك جسامتنه قاراغانده لاشی در • یرننك اوزینه برقوهٔ جاذبهٔ طبیعه سی باردرکه اوستونده بولغان آورلقنی اوزینه تارتادر یرننك هر طرفنده سیر وحرکت ایتکان ویوركان کشی دائما کوکنی اوزی ننك باشی اوستونده ویرنی آیاق آستونده کورمکی ننك سببی دخی اوشبودر ـ یرننك مساحهٔ سطحیه سی ایکی یوز میلیون مربع میل حساب قیلنه درکه ربعی قورویر بولوب قالغان ثلثة ارباعی صولار ودینکزلر بلان مستوردر ـ سطح ارض بش قطعه کا تقسیم قیلنوب بری آزیه ـ ایکنچی آفریقه ـ اوچونچی یاوروپا ـ دورتنچی امیریقه ـ بشنچی آفسترالیه قطعه لاری در وبو قطعه لار مملکت لرکا ومملکت لر ولایت لرکا وولایتلر ایالت لرکا وایالتلر سنجاقلارغه وسنجاقلار قضالارغه تقسیم قیلنور اما آیورماسی شولدرکه هر مملکت اوزینه بر اسم بلان تسمیه قیلادر ـ وکذلك قورویرلرننك دخی بر نیچه قسملری باردرکه جزیره وآطاو دیرلر قورویردرکه همه اطرافی صو بلان احاطه قیلنمش بر قطعه قورو یردر • ودخی نصف جزیره یاکه یارطی آطاو تسمیه قیلنور جمیع اطرافی صو بلان محاط بولوب بر کنه طرفی قورو یرکا متصل بر قطعه قورو یردر • اما بو اصطلاحات کچکنه جغرافیه مده بیان قیلنمش ایدی لکن مونده اوط طاوی خصوصنده بر آز تفصیل قیلایم ـ یر یوزنده شوندایین طاولار باردرکه معین وقتلارده کاها غیر معین وقتلارده مذکور طاوننك توبه سندن اوط وتوتون ظاهر بولوب کاها کول لر وطاشلار واریکان معدنلر چغار طاوننك بر طرفنه آغوب اورمان می آول می توغری کیلسه یاندروب کویدروب دینکزکا توشار ـ کاها بو اوط طاوی دینکز توبنده هم ظهور ایتار ـ اوچ تورلو بولور بر کن لهبی وبر کن ارضی وبر کن بحری آطالور •

زلزله بیانی

زلزله وحرکت ارض ننك سببی شولدرکه یر آستونده حبس قیلنوب وقصولوب

یاتقان بخار ایکاننه جمیع اهل رصد اتفاق ایتمشلردر شویله‌که بولار وبخارلار یر آستونده قصولوب یاتقان مدتده بر تیشوك تابوب یوقاری چقار قوّت بلان آتولوب چغوی سببلی جیرنی سلکتوربس‌اوشبو زلزله واسطه‌سی‌بلان یاقنده بولغان‌برکن هیجان ایتار وقوزغالور امابوزلزله‌کوب‌راك آزیه قطعه‌سنده وامیریقا قطعه‌سنده واقع بولادر وکوب شهرلرنی وآوللارنی خراب‌ایته‌در .

یرننك ترکبات ماده‌لری

یعنی یرننك ایچنداکی ترکباتی بزکا معلوم توکلدر لکن یرننك ظاهرنده بولغوچی‌اجزالارین علم‌طبقات‌ارض علماسی بیله تعیین‌قیلمشلاردرکه یرننك ماده‌لری‌دورت‌قسم‌اوزره بولوب برماده‌سی بزکورکان عادتی‌طاش‌وطوپراق وبالچقدر - ایکنچی‌سی معدن‌توزی وآنکاراوخشاشلی نرسه‌لردر - اوچونچی‌سی اوططوطاشوب‌جانونی‌قابل‌بولماغان‌معادن‌ماده‌لری‌در - دورتنچی‌سی‌چوکوچلاب اش‌کا کیترونی‌قابل بولغوچی معادن ماده‌لری‌در - ایمدی اولکی قسم‌مرتبه سنده بولغان تکرمان تاشلاری‌ننك هرتورلوسی - قوم - عقیق‌یمانی - آق عقیق - باصمه خانه طاشی‌که عرب‌چه حجر سردوانی‌دیرلر - ومرمرطاشی‌ننك هرتورلوسی - سماق طاشلاری - چین طوپراغی - چاقماطاشی - یشم‌طاشی یشب‌طاشی - بازالت - قالدرم‌طاشی - بللورطاشی - لاجورد طاشی - صاری یاقوت - فیروزه وزمرد طاشلاری - دخی کرج وسبات وفتبله طاشلاری یرننك ماده‌لرندندر

معادن‌لر بیانی

معادنلرنی‌ایکی‌درجه‌کا تقسیم‌قیلمق ممکن برسی معادن‌ایکنچی‌سی احجاردر بوایکی لفظ آراسنده تفرقه باری عموم خصوص جهتندندر - اولکی‌درجه‌ده معادن دیرورمزکه آلارننك اوته کورنوچیلك خاصیتی یوقدر - یالتراوقلی بولوب اوطده اریدر هم‌حرارت‌وجلیلقنی‌اوزاتادر وهم کهربائیه‌نی اوزاتادر وهر برمعدن خلقی وهم جعلی بولمق ممکندر یعنی معدن کویونچه تابولسه خلقی دیرلر اکر آدم‌صنعتی بلان یاصالسه جعلی دیرلر .

آلتون - معادنلر آراسنده‌اینك‌قیمتلی معدندر‌صاری توسلی بولور‌اما‌کتاب لارده کوزال وماتور معدندندر دیب کیتورسه‌ده قیمتنه کوره ماتور کورنه‌در بوآلتون معدنی بزده‌اینك اوّل مرتبه ل٤٧١ نچی یلده تابولمشدر - آلتون معدنلرننك آورراغی درچوکوچنی‌بیك‌قابلدر‌یعنی‌چوکوچلاب‌نی‌قدر‌جایسانك‌ده جایوله‌در یعنی یومشاق معدندر - هر یل روسیه‌ده ٥٤٦ پوط چاماسنده آلتون چغادر

خلقی - ج ننك آسی بلان

آق آلتون ـ بو معدن اینك اوّل امیریقه‌ده تابولمش‌ایدی ل ۳ ۷ ۱نچی یل لارده آندان‌صونك‌روسیه‌ده‌اورال‌طاونده تابولمشدر همه معدنلردن آورراقدر ایلکاری‌راك آق آلتوندان آقچه هم صوغالار ایدی

کموش بیك قدیمدن بارمعدندر ـ بوکموش معدن یریوزنده‌کموش‌کویونچه یعنی خلقی کموش وهم غیر معدن بلان قاتوش بولوب عمل بلان آیروب آلالار مثلا قارا قورغاشون کوکرت وهم حلور بلان ـ کموش آقچه یاصارغه وغیر نرسه‌لر یاصارغه استعمال قیلنودان باشقه دخی دارولارغه‌ده‌کیتادر مثلا جهنم طاشی دیکان بر معدن باردر لپس دیرلر تنده‌کی جراحتلرنی وسویال لرنی کویدررلر ـ موندان باشقه دخی‌کیمیاوی عمللرده‌کوب استعمالی‌باردر کونه صوی‌یاکه تری‌کموش ـ موننك عجب خاصیتندندرکه‌کونه صوی‌جلی‌ده جایوله صووقده قصولادر شول جهتدن میزان الحرارت‌نی‌کونه‌صووندان عمل قیلالار ایدی حتی ۳۲ درجه صووقده بالکلیه قورغاشون کبك قاتادر امـا قزدرسانك تمام هواغه‌اوچوب بتادر ـ بومعدن داروغه‌هم‌کیتادر‌کوزکویاصارغه هم کیتادر اما کونه صوی روسیه ده سیراك تابولادر کوبراك یری‌ایسپانیه‌ده وجنوبی امیریکاده‌در

باقر دنیاده باقر کویونچه وخلقی بولوب‌ده تابولادر ـ دخی معدنندن عمل واسطه سی بلان حاصل ایته‌لر ـ قدیمدن معلوم نرسه‌در حتی‌تیموردن مقدم‌ده معلوم ایدی

جیز باقر بلان‌چینقوقاتوش‌برمعدندر دخی‌باقر تورلومعدن‌بلان‌قاتوشوب‌تورلو اسم‌بلان آطالادر‌مثلا طونپاق ـ برونزا ـ وغیرلری‌کبك باقرهر قایده باردر .

تیمور آدم اوچون غایت فایدالی نرسه‌در حتی کلام شریفده فیه بأس‌شدید ومنافع‌للناس دیب‌کیتوره‌در ـ وهر قایده بارنرسه‌در ـ عمل واسطه‌سی بلان بالجقدان چغادرخلقی تیموریریوزنده تابولغانن ایتمایلر لکن هوادان توشکان تیمورلر بولادر ـ حالا پیطربورخده دارالفنونده باردر ۲ منك پوطقه قریب . تیمورلرننك مقبول‌راکی روسیه وهم شویتسیه تیموریدر .

قارا قورغاشین یر یوزنده کوکرت بلان قوشولغان حالده تابولادر یاکه‌اوزی ننك خاص معدنی‌بولادر اماقورغاشوننی اوزی‌ننك معدنندن‌اریتوب آیروب آلالارقورغاشون‌کوب‌اورونده‌استعمال قیلنه‌در‌کرشان وصوریك دیکان‌بویاو قورغاشوندان یاصالادر . دخی طوب وملتوق جدره‌لری وهم یر آستوندان صو یورتور اوچون مورجالار قورغاشوندان‌بولادر

آق قورغاشون ـ آق قورغاشون طاشی دیکان معدندن اریتوب آلالار اما قاراقورغاشوندان سهل‌راك اریدر ـ باقر صاوتلارنی وتیمور ذاتلارنی آغارتالار آق قورغاشون پیالاغه هم قاتوشادر ـ آق میچ کیرپچلری آق قورغاشون هم

پیالا بلان اورتوله‌در - وعامة طاش صاوتلار ننك یالتراوغی پیالا بلان آق قورغاشوندندر - آق قورغاشون ننك اعلاسی انكلیه‌ده ایسپانیه‌ده ساكسونیه‌ده هم هندستانك‌در نیرچین ولایتنده هم آز ماز تابولادر

توتیا معدنی یاکه روح توتیا قورغاشون شیکلی‌در اما قورغاشوندان قاطیراق اما بو معدن یر یوزنك توتیا کویونچه یعنی خلقی بولمایدر کوکرت بلان حامض فحم وحامض حجر دیکان نرسه بلان قاتوش بولوب تابولادر - کیمیا علمنده استعمال قیلنه‌در هم قارالطی توباسی یابارغه وهم طاش یورطلارننك یردن آیرولغان یرینه یوقاری تابایووشالك منماس‌کا تاباقلی توتیاجایوب قالدرالار - داروغه هم استعمال قیلنه‌در

ڤیسموط - قورغاشون کبك یومشاق معدندر حتی شم اوستنه توتسانك ده اریدر کموش کبك آق بولادر هم طیاردر خالقی حالتنچه تابولادر - ساکسونیه - بوهیمیه نورویگیه - شویتسیه - وهم آنکلیه یرلرنده‌ه داروغه هم باشقه خصوصلارده وکیمیا عمللرنده مستعملدر

سورمه معدنی کوکرت بلان قاتوش تابولادر

موشیاق - میشیاق معلوم زهردر بومعدن یر یوزنده خلقی کویونچه تابولادر آق توسلی هم طیاردر یعنی اوطقه سالسانك اوچوب بته‌در هم قویی آق توتون چغادر وصارمصاق ایسی کیله‌در - بومعدن سلیما دیب هم آتالور - ملتوق جدره‌سی یاصاغانده هم استعمال قیلنه‌در غایت زهر نرسه‌در بر بورچاق قدرسی تیز زمان آدمنی اوتره‌در - میشیاق بلان مسموم بولغان کشی کاتیز زمان اوستون جیماغان سوت وصابون صوی ایچرورکاکیراك • بومعدن ننك باشقه نوعاری هم باردر - نورویکیه - ڤینکریه - فرانسیه - ساکسونیه هم بوهیمیه‌لرده بولادر •

تاش جنسندن بولغان معدنلردن بری آلماس طاشی کیمیا اصطلاحنچه مولدفحم آتالور یعنی آلماس هم کومور در بیك قدیمدن معلوم نرسه‌در آلماس طاشی اوطده جانوب بته‌در - لکن بوزمانغه قدر جعلی آلماس یاصاغان کشی بلنمادی بلکه بولور - آلماس ننك کوبراك تابولا تورغان بری هندستاندر - بوزمانك چن آلماسقه اوحشاتوب قورغاشون پیالا دیکان نرسه بلان میشیاق دان یاصایلار تانیماغان کشی آلماس دیب بله‌در یعنی جعلی آلماس‌لار - طاپاس - زمرد - لعل صافیر دخی فینیسا کبك تاش‌لار بولور - آلماس ننك پیالا کیسوچیلك خاصیتی قدیمدن معلومدر

گرافیت تاشی قاراتوسلی یاکه کوران توسلی هم توتوب قاراغانك مایلیسمان اوطنه آزراق جانا - هم آزراق تیمور جنسندن ده باربازار اوچون قرنداش یاصایلار دخی آزراق بالچق بلان قاتوشدروب معدن اریته تورغان صاوت یاصایلار - اورال طاولارنده بولادر وغیر طرفلارده‌ده بولادر

کوکرت

کوکرت صارغلت توسلی اوطده زنکار یالقون بلان جانادر کوفاراض مایی یاصارغه اوط شرپی‌سی یاصارغه ـ داری یاصارغه ـ جفاك وهم جون ذاتلارنی آغارتورغه استعمال قیلنه‌در اوط شرپی‌سی یوق چاغنده اوط قابوزورغه استعمال قیلنه‌در ایدی ـ هم داروغه استعمال قیلنه‌در آننك کوکرت کویونچه تابولا تورغان یرلری کوبراك برکن طاولارنك یعنی اوط طاولارنده مثلا سیچیلیه‌ده ـ نیاپول تیکراسنده در .

لعل قیمتلی طاشلار جمله سندندر لکن نوعسی بیك کوبدر توسنه قاراب اسملری هم باشقه‌در .

ناژداك بر تورلو بیك قاطی طاشدر تیمورو جیز ذاتلارنی شمارتورغه استعمال قیلنه‌در ساکسونیه‌ده وهم کچی آزیه طرفلارنده بولادر .

اشپینل ـ بو هم قیمتلی طاشلار جمله سندندر لکن قیمتلی بولوچیلغی کم‌یاب بولغانلغی اوچوندر ـ هندستانده وسیلان آطاونده دخی اورال طاونده آلتون قومی آراسنده تابولادر .

بللور اوته کورنه تورغان طاوپیالاسی تسمیه قیلنور نوعسی بیك کوبدر .

کوارص قیمتلی طاشلار جمله سندن حسابلانور شویتساریه‌ده ـ فرانسیه‌ده ۋینکریه‌ده دخی اورال طاولارنده بولادر توسنه قاراب بر نیچه تورلو اسمی باردر مثلا سیترین ـ دخانی یعنی توتون توسلی ـ دخی قارا

اماتیس دخی بللور جنسندندر بیك ماتور بنفسجی دیرلر ـ قولاق آلقه سنه یوزوك قاشنه استعمال قیلنه‌در اورال طاولارنده دخی امیریکاده برازیلیه‌ده بولادر تکرمان طاشلاری‌ده بوجنسندندر

اوط تاشی یاکه چاقما طاشی تورلو توسده بولادر بیك قاطی تاشدر حتی بعض چیت‌لری آلماس اورننه یارای‌در ـ بالتی دینکزی بویلارنده بولادر .

یشم تاشی کذلك تورلو توسده بولادر ـ کوب نرسه یاصایلار اوستال تاقتالاری صاوتلار ـ تویمه‌لر ـ تمکی صاوتلاری یاصایلار اورال طاولارنده بولادر

عقیق = آحاق مشهور قیمتلی طاشدر ـ عقیق ننك اعلاسی یمن‌ده وعجم ولایتنده‌در اما هندستان عقیق‌لری اول قدر ممدوح توکلدر خلسیدون دیکان طاش هم عقیق جنسندندر آق عقیق دیرلر .

آپال تورلو توسده بولادر قیمتلی طاش جمله سندندر هم تورلو نوعسی‌ده بولادر . میکسیکه‌ده هم وینکریه‌ده بولادر

گرانات یاکه فینیسا قیمتلی طاش جمله سندندر آننك هم تورلو توسلی‌سی باردر .

حجر فتیله ـ طاوجیتونی دیکان بر تورلو طاشدر بو طاش ننك عجایب صفتنداندر که جفاك شیکللی بیك یومشاق بیك واق اجزاغه آیرولادر جب ایتوب ارلرکا ممکن اویوق وغیر نرسه‌لر بیلارکا ممکن ـ اوطده جانمایدر بو طاشدان منسوج

نرسه‌لر قارالسه اوطقه صالوب آغارتالار بو طاش هندستانده بولادر آندان قدیم کیندر صوغالار ایدی آش یاولق وتاستمال اشلیلر ایدی اوطبلان جوالار ایدی - حالا مامق‌قه قانوشدروب استعمال قیلالار - اورال طاوننك فرانسیه‌ده - شاطلاندیه‌ده دخی قورسیقه جزیره‌سنده بولادر

شیطان سیدکی پیالاشیکللی اوته‌کورنه تورغان هم‌قاتلاوقاتلاوبر تورلو معدندر بعض یرلرده پیالا اورننه ترزه‌کا استعمال قیلالار

آکامارین زمردجنسندن قیمتلی طاشدر اورال‌طاولارننك فینلاندیه‌ده‌هم‌شویتسیه‌ده هم آنکلیه‌ده وغیر یرلرده هم بولادر

زمرد یاکه زبرجد - بیك نفیس یاشل‌توسلی بولادر بو هم قیمتلی طاشلار جمله‌سندندر یخشی زبرجدننك بر قراطی ۱۱ تنکه‌لر تورا - کاترینبور تیکراسنده اورال طاونده - عربستانده هم‌امیریکاده باردر - زبرجد یوزوك قاشنه استعمال قیلنه‌در ینه دیانتاص دیکان نرسه باردر زبرجد توسلی •

طاپاص مشهور قیمتلی‌تاشدرتورلو توسده بولادرفارسیچه‌یاقوت‌زردیعنی‌صاری یاقوت آتالادر - اورال طاونده - دخی‌نیرچین تیکراسننك تاپاص‌طابولادر - آنکلیه‌ده هم برازیلیه‌ده باردر

فیروزه اصل وقیمتلی‌تاشلار جمله‌سندریوزوك‌قاشلارینه قولاق آلقه‌لارینه بلازك‌لرکاوکمرلرکا زینت‌اوچون‌استعمال قیلنه‌در تابولا تورغان‌اورنی کوبراك هرات تیکراسنده‌در - قزل باش خلقی پچاق صابنه‌استعمال قیلادر - اماجعلی ویاصاغان فیروزه‌لرکوب بولادر چن فیروزه‌دن آیروب بلورکابعض‌تجربه‌لر باردر - یاصاغان‌فیروزه بولسه تونوقراق‌وجینکل‌راك‌ویومشاق‌راق‌هم‌حامض لارغه صالسانك‌اریدرحتی‌سرکاکا صالسانك‌ده توسین جویادروهم‌شم‌یالقونی اوستنه توتسانك جانغان سویاك ایسی چغادر اکرپیالادان یاصاغان بولسه‌ده بلنه‌در پیالادان یاصاغان فیروزه بیکراك آرتوق یالترایدر •

کرج طاشی - ازبیز طاشی هر قایده باردر آدم وحیوانات سویاکلرنده هم کرج طاشی باردر دخی‌یومورقه قابوغننك باقا قزانی هم‌کرچ طاشندن‌مرکب‌در چیشمه صولارنده ازبیر بار

مرمر طاشی دخی بو جنسدندر - طاو طاو مرمرلر بار بوطاش کوبراك بنا وعمارت‌لرکا‌استعمال قیلنه‌در - بزننك‌مملکت‌ده مرمرطاشی‌عاتچین تیکراسننك وهم اورال طاولارنده یخشیسی بولادر

آقبورطاشی‌هم‌بوجنسدندرقزان - سمبر - صاراطاوولایت‌لرنده‌ایدل‌بوینك •

گیپس یاصاغان نرسه‌در آقبورغه‌کوفاراض‌مایی صالسانك کیپس بولادرتورلو صورتلر یاصایلار •

ليباستر پيرم ولايتنده يخشى‌سى بولادر نيژناى ولايتنده صوراصوى بوينده طاولارى تورغانى ليباستردر .

كوفاراض بو ايكى تورلو معدندر تيموركوفاراضى - باقركوفاراضى - هر ايكسى‌ده بيك مستعمل نرسه‌لردر

آچو طاش يريوزنده طاش‌كومور آراسنده طابولادر قاوقس‌ده دخى بوهيميه‌ده ساكسونيه‌ده بولادر صوده اريدر

نيشادر طبده استعمالى كوبدر دخى معدن‌نى بر برينه يابوشدررغه آق‌قورغاشون بلان بركا مستعملدر - صوده اريدر

لاجورد طاشى يخشى‌سى تبت ولايتنده - بخارده هم ايران مملكتنده بولادر دخى سبر ياغنده بايكال طاولارنده هم باردر . بوطاشدان بيك نفيس بوياو بولادر .

طاش‌كومور قارا تاش كبك برجانا تورغان معدندر هم‌جينكل نرسه‌در يالقونى ياقتى يالقوندان صومالا ايسى كيلور حالا تيموريوللارده‌وكارخانه‌لرده‌شونى ياغالار كوب يرلرده بار نرسه‌در

طاش‌توز اينك‌كوب يرى اورينبورولايتنده ايلك قالاسى‌تيكراسنده‌اورال هم قرغز صحرالارنده وغيريرلرده هر قايده باردر دخى‌توزننك برنوعسى صودان‌حاصل بولادر توزكولى‌ننك توزلى‌چيشمه‌لرننك‌صولارندان دخى‌دينكز صولارندان‌قايناتالاررو سيه‌ده يل‌ده توقصان ميليون پوط توز حاصل بولادر .

سيليترا - فارسيچه‌شوره - خلقى‌كويونچه كوب يرلرده معدنى‌باردر امار وسيه‌ده عمل واسطه‌سى‌بلان ياصايلار حيوان تيرسندن‌ازبيز بلان قاتوشدروب اوستنه صوسيبالر هواده برنيچه‌زمان‌توراردر آندان‌صونك سيليترانى آيروب آلالار - سيليترا داروغه وهم‌اش‌قه يعنى نرسه‌توزلارغه‌استعمال قيلنه‌در دارى‌ياصايلار دخى كريبكه ۋوتكه ياصارغه مستعملدر .

كهربا بر نوع‌صومالادر كه‌صارى توسلى بولادر هم قزل‌ده بولادر جاندرسانك هيبت‌ايسى چغادر - بالتى‌دينكزى بويلارنده تولقون بلان قاغولوب‌چغادر .

طورف كومرى بو هم طاش كومور كبك جانا تورغان نرسه‌در لكن صازلقده بولور موك طامرلارندان حاصل بولغوچى برتورلو قارا بالچقدر

نيفطننك چغاتورغان يرى روسيه ده باقو شهرنده در - قزل باش يورطنده قطاى‌ده‌هم چغادر - آندان آرچوب كيراسين ديكان‌نرسه‌حاصل‌بولاميچ كاياغارغه هم‌ياندررغه‌استعمال قيلنه‌در

آصفالت طاوصومالاسى‌ديب آطالادر اوّل‌صيوق نرسه‌در آندان‌صونك‌صوونغاچ قاتادر - قارابوياوغه‌هم‌لاك‌ياصارغه‌دخى اوراملارغه وتوبه بويارغه‌استعمال‌قيلنه‌در

حجرسردوانى - ليتوغرافيه ديكان‌باصما خانه طاشلارى اوشبو مذكور سردوانى ديكان تاشدر

رخام طاشی دیکان نرسه اعلا مرمردر
بورا طاشی زبدالبحر آطالادر ـ هندستانده کوبدر ـ دوالارغه استعمالی هم باردر تیمورنی تیمورکایاکه بر معدننی غیر معدنکایابوشدررغه استعمال قیلنور .

دینکز صولاری

یر یوزنده بولغوچی صولار ایکی تورلو بولوب بری دینکز صوی‌در آچی وطوزلیدر ـ ایکنچی چیشمه وجلغه وکول صولاری‌در ـ کیراك قایسی بولسون هر صوده اوچ حالت باردر
یعنی صوننك صیوق حالتی ـ صووقده بوز بولمقی دخی جلیلق بلان بوبولوب هواغه کوتارلمکی آندان قویوروب طومان وبولوط بولمقی بو اوچ تورلو حالتدر دینکز صولاری هرقاچان آچی وتوزلی بولادر ـ اما دینکزلرده ودینکز توبلرنده آدم بلماکان هیئتده حیواناتننك عجایب تورلونوعلری بولغان شیکللی دینکزکا مخصوص نباتات هم کوبدر ـ هر بر صوننك ودریاننك اوست طرفی جلی بولوب آست طرفی صالقونراق بولادر

دینکز صولاری‌ننك حرکتی بیاننده

دینکز صولارینه اوچ تورلو حرکت عارض بولادر ـ برسی حرکت مدوجزر ـ برسی حرکت هوائیه ـ ینه برسی حرکت موجیه تسمیه قیلنور ـ اما مدوجزر دیکانمز اولدرکه بو مد جزر دینکزده ۲۴ ساعت ۱ل دقیقه اچنده ایکی مرتبه واقع بولور آلتی ساعت مقداری دینکز صولاری چیتکا تابا تاشوب چغادر بوحالت‌نی مد دیرلر چیرك ساعت مقداری بر روشلی تورغاندان صوننك ینه دینکزکا تارتولور بو حالت‌نی جزر آتالور صو تمام دینکزکا تارتولوب بتکاچ یارطی ساعت مقداری بر روشلی توروب ینه دینکزننك چیتنه تابا چغا باشلار وهلم جرا ـ ایمدی اوشبو مد وجزرننك ظاهر بنه قاراغانده آی‌ننك قوهٔ جاذبه‌سندن‌در وهم مذکور حرکت آی خط نصف نهارغه کرکانده حاصل بولور اما قویاش‌ننك هم مرنده مدخلی باردر وقویاش هم آی خط مستقیم اوزه اجتماعلاری واستقبال‌لری وقتنده بیکراك قوتلی بواسه کیراك قویاش‌ننك جذبی آی‌ننك جذبنه قوشولمق بلان صولارننك زیاده کوتارلمکنه سبب بولور حتی مد وجزر حرکتی‌ننك قوّتی قویاش بلان آی‌ننك خط مستقیم اوزه اجتماعندان یارطی کون کیچوکسه مد وجزر قوّتی ضعیفلنه باشلایدر اما بوضعیفلنوننك سببی آی ننك قویاشدان بعدی جهتندندرنتاکه قطب‌قه یاقن طرفلارنده مدوجزرننك حرکتی بالکلیه بلنمایدر بو حرکت‌ننك باری ایکی مدار آراسنده غنه بولمقی مقرردر .

دینکز

دینکز صولاری‌ننك آغووی هم تولقونلاری

حرکت هوائیه یکانمز دینکزلرده قوتلی جیلدن حاصل بولغان بر عادتی حرکتدرکه آنکا تولقون دیرلر - هر صوننك تیرانلکی نی قدر تیران بولسه تولقونی هم شول قدر قوتلی بولادر - ایمدی قالدی که دینکز آغومی بیاننده دخی بر آز یازایم اوشبو حرکت موجیه یعنی دینکز ننك آغوی ایکی مدار آراسنده دائما بر طرفقه تابا یعنی مشرقدن مغرب کا تابا دینکز ننك حرکتندن عبارتدر - امامونننك سببن آلایدر بولایدر دیب یازسه‌لارده قناعت قیلورلق دلیل‌لری یوقدر سببن خدای بلسون - اما دینکز ننك آغوین اوچ تورلو بیان قیلورغه ممکن اوشبو روشچه که خط استوا آغومی - جلی آغوم - صالقون آغوم - ایمدی خط استوا آستونده آغوی درکه جلغه آقغان شیکللی صو خط استوا ننك ایکی یاغندان کینكلکی بش یوز چاقروم بولوب آغادر مشرقدان مغرب کا تابا - اوشبو خط استوا آغومنه توغری کیله‌در بحر محیط هندی - بحر محیط کبیر وهم بحر محیط غربی - جلی آغوم دیب ایتورلر واقعا خط استوا آغومی درکه اوچ دورت یرده جلی آغوم دیب آتالادر جلی صو بولغانغه کوره جلی آغوم دیرلر مثلا یاپونیه آغومی - موزامبیك آغومی - برازیلیه آغومی وهم کورفر آغومی‌در (هولفشتروم آطالوریاوروپاچه) دینکز ننك صالقون صولی آغومی هم باردرکه یر کره‌سی ننك قطب طرفندان کیلکان آغوملاردر مثلا اوخوط آغومی - بافین آغومی - آفسترالیه آغومی پاطاغونیه آغومی پیرو آغومی بلان برکا صالقون آغوملاردر

گرداب‌لار بیاننده

مذکور محیط دینکزی ایچنده دخی بر تورلو حکمت‌لر پیدا بولادرکه آنی گرداب دیب آطالادر - بر برینه قارشو کیلکان ایکی آغوم آراسندان پیدا بولادر آنداین یرلرده دینکز صوی متصل بر یرده ایلانوب تورادر بورانکادان توشوب کینکان شیکللی صوهمان دینکز تو بینه تابا توشه‌در بو گردابقه توغری کیلکان کیمه‌لر وسفینه‌لر سلامت چقمایدر - اینك خوفلی گرداب اوشبولاردرکه اسکاندیناف بویلارنده‌غی گرداب‌در آننك اوکورکانی نیچه یوز چاقروم یرلرکا ایشتوله‌در - دخی یاپونیه بویلارنده - ایذکوامید بورنی طرفلارنده بحر محیط هندی ایچنده وموندان غیر یرلرده دخی باردر

دینکزدن غیر صولار بیاننده

دینکزدن یاکه صازدان کوتارلکان رطوبت‌نی بخار تسمیه قیلونادر بز بو دیب ایته‌مز شول بولاردان جیولوب بولوط حاصل بولادر اول بولوط یوقاری کوتارله

کوتارله ثقلت حاصل بولوب یغمورغه ایلانه‌در آندان یر یوزینه توشادر ـ یغمور صوی دخی یرننك ایچنه سنکوب یر ایچنده اول صولاردان جلغه‌لار وکول‌لر حاصل بولوب آندان تیشوب دخی یر یوزینه چغادر چیشمه تسمیه قیلنور آندان دخی کوب جلغه‌لار برکا جیولوب دینکزکا آغادر

معدن صولاری بیاننده

معدن صوی دیکانمز اجزاسنده بر تورلو معدن مثلا تیموریا که کوکرت بولغان قاینار صولاردر ـ موند این صولارننك جلی‌لغی وقاینارلغی نی‌نرسه‌دن‌در بو کونکاچه معلوم بولغانی یوقدر ـ بعض ولایت‌ده اوشبو جلی صو چیشمه‌لری باردر که آدم‌ننك بدننه صحت ایرشدرمك‌لك خاصیت‌لری دخی باردر ـ اوشبو جلی صو چیشمه‌لری یردن چققان یرده بیك نفیس بولادر مثلا ایسلاندیه جزیره‌سنده برجلی صو چیشمه‌سی باردر که یوز آدوم قدر یوقاری ارغوتادر دفعة قول طقسانك قول پشه‌در ـ اما آقرون طقسانك هیچ ضرر یوق

هواء نسیمی وهم جیل‌لر بیاننده‌درکه

کرهٔ ارض‌نی احاطه قیلغوچی هوادر ـ یر یوزنده ترك‌لك قیلغوچی آدم‌زادننك وجمیع حیوانات‌ننك حیاتی اوشبو هوا بلان‌در ـ کرهٔ ارض‌نی احاطه قیلغان هواده تولقون وحرکت پیدا بولوب هواننك تولقونلاوندان یر یوزنده جیل حاصل بولور بس جیل‌دیکانمز تحرك هوادان عبارتدر دخی‌ده بعض اورونلارده برجلیلق هواننك اجزاسنه تخلل ایتوب دخی صالقونلق آرالاشوب اجزاء هوا آراسنده خلا وفراغ پیدا قیلادر بس هواننك اجزالاری خالی وبوش قالغان آرالارینه کرمك تلاکانده جیل حادث بولادر ـ اوشبو حرکات هوائیه یعنی جیل هر قاچان بر تورلو ایسمایدر کاها سرعت بلان کاها بطائت اوزه ایسه‌در بعض جیل بار بیك آقرون ایسار باری تننکا تیکانن کنه حس قیلورسن بعض جیل‌لر بولادر آغاچلارنی طامری بلان قوبتاروب چغارادر وبنالارنی وعمارتلرنی یقادر ـ بس شول سببلی جیل‌ننك ایسماکی سکز تورلو بولور اوّل جیل بارمیکان دیب دقت بلان کنه بلنه‌در شول قدر بطائت اوزره که بر ثانیه‌ده اون بیرشوك قدر یر کیته‌در ایکنچی معتدل سیردر که بر ثانیه‌ده ایکی آرشون دورت بیرشوك قدر مسافه‌نی قطع قیلادر اوچونچی سرعتی شول کیفیتده‌در که بر ثانیه‌ده اوچ قولاچ قدر یر بارادر دورتنچی شونداین سرعت اوزه‌درکه بر ثانیه‌ده آلتی یدی قولاچ قدر مسافت‌نی قطع قیلور بشنچی عادتی تولقون چقارورلق سرعت وقوت اوزه ایسارکه بر ثانیه‌ده اون قولاچ قدر یر یورور آلتنچی بیك قوتلی تولقون جیل‌لری‌در بر ثانیه‌ده اون بش قولاچ مسافت‌نی قطع قیلور یدنچی

صاعقه جیلی در - سکزنچی ریح صرصر عاتیه جیلی قوتی درکه آغاچلارنی توبی طامری بلان قوبتارور عمارتلرنی وبنالارنی یقار -

جیللرننك اسملری بیاننده

قای طرفدان کیلسه جیل شول طرفننك اسمی بلان تسمیه قیلنه‌در مثلاقبله جیلی - مشرق جیلی - مغرب جیلی - شمال جیلی دیکان شیکللی - ینه آندان باشقه مخصوص جیللر باردر - ریاح شرقیه یعنی دائما مشرق طرفندان ایسکان جیللدر (پاصات جیلی دیرلر یاوروپا اهلی) دخی بحر محیطده ایسکان جیل دائما مشرقدان بولغان جیل‌درمونی ریاح مطر دیب‌ده هم آطالور - ام الزوبع یاکه ام الزوبعة دیرلر - اویورمه جیلی درقصرغه جیلی هم تسمیه قیلنورلکن بو جیل قوروده هم دینکزده‌ده بولادر - موننك سببی دینکزده بولغان گرداب‌ننك سببی بلان بردر یعنی دینکزده ایکی آغوم قارا قارشی کیلوب گرداب حاصل بولغان شیکللی ایکی طرفدان کیلکان جیللر متلاقی بولوب باغانا شیکللی یوقاری اویوروب منه‌در یر اوستونده توغری کیلکان بنا بولسون غیرنرسه بولسون یوقاری کوتارادر بر صوقاچی آدمنی آطی هم صوقاسی بلان یردن ایللی قولاچ قدر یوقاری کوتارکان ایدی که بر جریده‌ده یازمشلار ایدی - وهم دینکزده یا که اولوغ کوللرده واقع بولوب باغانا شیکللی ایتوب دینکز صوین کوتارادر حتی بولوتقه قدر

یر یوزنده بولغان اجناس نباتات بیاننده

نباتات هر قایسی هر بر اقلیمده اوسایدر هر یرننك اوزینه مخصوص نباتات باردر وهر بر نباتات اوچون مزاج خاص باردر شویله که منطقهٔ متجمده‌نباتات‌ننك بیك آزغنه‌سی اوسه‌در باری موك شیکللی قباحت اولن وآغاچ نوعندن طال آغاچی اوسسه‌ده بیك قصقه بولادر اما لابلاندیه‌ده ناراط اورمانلاری بار وهم بوغدای وخضراوات آز آز اوسه‌در - منطقه متجمده‌دن جنوبکا تابا قایون ایمن وغیر یافراقلی آغاچلار بولور لکن آلما آغاچی آلتمش درجه‌دن یوقاری اوسمایدر - مدارینکا یاقن یرلرده اوروك - کستانه - یوزوم - زیتون - نارنج افلیسون آغاچلاری دخی آرپا وبوغدای کبك حبوبات منطقهٔ معتدله‌ننك هر طرفلارنده بار - منطقهٔ حاره‌ده بولغان انواع نباتات‌ننك قوتی وبهجتی باشقه منطقه‌لارده اوسکان نباتات‌دن زیاده ویخشی راق‌در - وآغاچلاری بیك اوزون دایم یاشل وکوزال یافراقلی وکوزال چچکلی بولور - منطقهٔ حاره‌ده بولغوچی مملکتلرده یافراق وچچکلرندن حاصل بولغان بویاولار غایت اعلا ویمشلری غایت لذتلی آغاچلار ونفیس خوش ایسلی اولنلر کوبدر - منطقهٔ معتدله‌ده

واقع مملکتلرده بولغوچی نباتات وآغاچلار حوش ایسلی وطاتلی یمشلی بولماسه‌ده یرینه نظرا قناعت قیلورلق نباتلاری بار ـ فاما منطقه‌حاره‌ده آغاچلار غایت اولوغ اوسه‌در مثلا شکر قاموشی ـ قهوه آغاچی خرما آغاچی عادتدن طش اولوغ اوسه‌در جوز هندی آغاچی خروب وقرفه آغاچلاری غایت اولوغ اوسه‌در حتی اون ایکشار قولاچلی بوتون آغاچدان چوقوب یاصاغان کیمه‌لری باردر

فن نباتات علماسی یر یوزنده اوسکان نباتاتدان ٤٤ منك تورلو اولن حساب قیلمشلاردر بوجمله‌دن ٣٨ منك نوعسی ننك چچکلری ساده کوز بلان‌ده کورنور اما آلتی منك نوعسی ننك چچکلری مکر خرده‌بین واسطه‌سی بلان کنه کورونور چچکلری کورنه تورغان نباتاتلار ننك یاوروپاده یدی منك نوعسی ـ آزیاده هواسی معتدل یرلرده منك بش یوز نوعی ـ هواسی اسی یرلرده وخط استواغه یاقن یرلرده وجزیره‌لرده دورت منك بش یوز نوعی وآفریقا قطعه‌سنده اوچ منك نوعی وآمریقه قطعه‌سنده هواسی معتدل یرلرنده دورت منك نوعی وخط استواغه یاقن یرلرنده اون اوچ منك نوعی وآفسترالیه‌ده ومحیط جزیره‌لرنده بش منك نوعی باردر

نباتات ننك آلات تناسلیه‌لری

هر بر نباتات ننك یمشلری ومیوه‌لری واورلوقلاری اعضای تناسلیه‌لری منزلنده بولوب نوعلری ننك حفظنه ونسللری ننك کوبایوینه سبب بولق اوچون یاراتولمشدر آغاچ واولن یافراقلاری ننك بعض مرتبه حرکت ایتمکی آلارده کوب مو آزمو قوهٔ حسیه بارلغنه علامتدر هر بر نبات ننك حسلرینه کوره حرکتلری دخی مختلفدر نتاکه بعض نباتات ننك یافراقلاری کوندز بر کیفیتده کیچ ایکنچی تورلو کیفیتده بولور دخی بعض اولنلر ننك یافراقلارینه قول تیرسانك جومولادر یاکه ایبولوب توشادر نتاکه میموزا آغاچی بیله‌در ـ

اولنلر وآغاچلار یردن صونی طامورلاری بلان صوروب کوکدن هوانی یافراقلاری بلان ایموب تربیه‌لنوب اوسماکنه اوچ تورلو سبب بولوب بری ایممك ۰ ایکنچی ایمکان صونی وهوانی طاموردان تا یافراغنه قدر ایچنده یورتمك ۰ اوچونچی غذادان حاصل بولغان فضله‌لارین طشقه‌ارغوتمق در شول اوچ فعل موجود بولسه آغاچ ونباتات ننك اوسماکی مقرردر

نباتات ننك ایچنده‌کی صولاری حیوانات ننك قانی منزلنده بولوب ترکیب کیمیویه‌سی نباتات ننك جنسنه کوره باشقه باشقه‌در بو صولار نباتات نی اوسدرماکا گنه مخصوص توکلدر بلکه مای وصمع وطاطلولق بیره تورغان صولاردر ـ نباتات ننك یردن غذا ایچوب تربیه‌لنولری شیکللی تنفسلری دخی بو یافراقلار بلاندر یعنی نباتات ننك نفسلری هم باردر نباتاتده یافراقلار حیوانلارده اوپکا منزلنده‌در

خرده بیین بلان قاراغاچ بلنه دریافراقی ننك آستونده آوز کبك تیشوکلر واسطه سی بلان تنفس قیلادر بس نباتاتده نوع حیات باردر - آغاچلار ونباتاتلار کوچروب اوتورتقاچ بر نیچه زمان آوریدر - آلماغاچ اوتورتقان ایدم تریلمادی دیلر نباتات ننك جانی بارلغین اثبات قیلادر

یر یوزنده بولغوچی حیوانات بیانده

یر یوزنده بولغوچی حیوانات ایکی قسم بولوب بر قسمی آدمگا مونس بولمقنی قابل حیوانلاردرکه بولار یورط حیوانلاری تسمیه قیلنور ایکنچی قسمی وحشی حیوانلاردر آدمگا اصلا مونس بولا آلمایلار - آدمگا مونس ویورط حیوانلاری اوشبولار مثلا آط - ایشاك - صیر - کجه - قوی - صارق - ات - ماچی وغیرلر - دخی قوشلاردان - طاوق - قاز - اورداك - کورکا کبك قوشلار وغیرلر - ووحشی حیوانلاردان مثلا آرسلان - قابلان - بوری - تولکی - ودخی وحشی قوشلاردان مثلا توه‌قوشی - بورکوت - قارغه - چاوکا وغیرلر - ایمدی وحشی حیوانلارننك ووحشی قوشلارننك آدمگا انسیتلری یوقدرکو بوسین توتوب یورطقه ایالندررگا تجربه قیلوب قارامشلار - لکن بومسئله‌لر جغرافیه فنندن خارجدر تواریخ طبیعیه فننه متعلق شی‌لردر

جغرافیاننك اوچونچی قسمی جغرافیهٔ دینیه‌در

یریوزنده مشهور دیانتلر دورت قسمدر ایمدی اسلام مذهبی قرآن وحدیث اوزه مبنی بولوب بوامت یتمش اوچ فرقه‌گا منقسمدر مشهورلری سنی وشیعی ووهابی‌در لکن شام صحرالارنده بز مسلمانلار دیب دعوا قیلغوچی کوب طائفه‌لر باردر مثلا دروز ونصیری واسماعیلیه کبك مذهبلر بولسه‌ده نصرانیت ومجوسیة قاعده‌لرندن بعض نرسه‌لر قاتوشدرمشلاردر - ینه مسیحی‌لر کتب عهد قدیم اوزه مبنی بولوب اوچ اولوغ قسمگا بولنه‌در برسی روم ملتیدرکه عقیده‌لری بر اصلغه مبنی‌در - یعقوبیه - ارمنیه - قبطیه - ونسطوریه طائفه‌سی دخی آلارغه الحاق قیلنور - ایکنچی کاتولیك - اوچونچی‌سی پروتیستانت مذهبلریدر یهودی مذهبی دخی تلمود کتابندان برنیچه تفسیر وتأویلات بلان عهد قدیم اوزه مبنی بردین‌در - اما وثنیه مذهبی‌ننك کوب نوعلری باردر جمله‌دن برسی براهمه طائفه‌سیدرکه عقیده‌لری دنیانی یاراتقوچی بر ذات بولوب بو بر ذات طرفندان براهمه - وشنو - شیوا دیگان اوچ نایبی بولمقنه قائل‌لردر - اوشبو براهمه مذهبی‌ننك تابعی دورت درجه اوزرینه ترتیب قیلنوب بر درجه‌دن بر درجه‌گا کوچمك جائز توکلدر براو قایسی درجه‌ده توغان بولسه دائما شول طائفه‌دندر تفصیلی هندستان جغرافیه سنده کیلور - دخی بودیه

دیانتی‌ننك دخی برنیچه فرعلری باردر - برسی الهٰلایموت منزلنده برذات‌نی اعتقاد قیلوب دین‌لری‌ننك رئیس‌لری دالای لاما آطالور - دخی موندان باشقه‌فوه مذهبی سنتو - سیك‌هم‌کانفوسی مذهبی‌درلکن‌عبادتلری اله واحدکا عبادت کبك فهملنور - دخی برمذهب‌وثنیه مذهبی‌درکه دیانت‌فتیشیه‌دیرلر بو مذهب‌ننك توابع‌لری آفریقه اورطه‌لارنده سودان اهالیسنده‌در •

﴿ جغرافیه‌ننك دورتنچی قسمی جغرافیهٔ سیاسیه‌در ﴾

تمدن‌وسیاست‌ننك نتیجه‌سی‌یعنی شهرشهربولوب بریرده جیولوب‌توروننك رابطه‌سی بر قانون ونظام‌تحتنه داخل بولوب تورمقنی‌تمدن وسیاست دیرلر چونکه بر قوم بر قانون ونظام‌تحتنه جیولماسه‌مملکت بولا آلماس بس‌آدم‌ننك اصلی علم ومعرفتدن‌عاری‌بولوب زینت علم‌ومعرفت امر عارض برنرسه‌در بس آدم حالة اصلیه‌سندان چغوب هم جنس‌لری بلان انسیت‌اوزره ترکلك ایتسه قوت‌حاصل بولوب بربرینه معاونة صناعت‌ده ترقی تابارومملکت دخی موننك بلان قوت تابار - شول جهتدن آدم‌ذات‌ننك کیفیت ومعیشتنه قاراب وحشیة مرتبه‌سنده دخی‌بدویت مرتبه‌سنده ینه‌اوچونچی‌سی اهل ادب وظرافت ومعرفت مرتبه‌سنده بولوچیلقدربوصونکغی‌مرتبه‌نی متمدن مرتبه‌سی‌دیمکدر - اکربر مملکت‌ننك جمیع اموری برمستقل پادشاه قولنده بولسه آنی‌حکومت مطلقه دیرلر - اکر مملکت ننك رئیسلکی بر کشی‌کا مفوض بولوب قوانین وضابطه‌لری مجلس منعقده زأینه حواله قیلنمش بولسه مونی حکومت مقیده آطالور - اکر احکام وقوانین‌لری بر نیچه کشی‌ننك معرفتی بلان اجرا قیلونسه مونی حکومت جمهوریة آطالور •

﴿ جغرافیه‌ننك بشنچی قسمی جغرافیای ادبیه ﴾

تل ولغات‌فنلری‌ادبیاتدان بولمقی متفق‌علیه‌در لکن‌لغت‌بیك‌کوبدر ابتدای خلقتده یعنی آدم‌ننك بالالاری زماننده بارچه آدم زادننك تل‌لری برتل‌اوزره بولوب امابوتل قایسی‌تل‌ایکانی مجهول‌قالمشدر صونکندان‌بابل‌ده واقع‌بولغوچی تبلبل السنه‌دن صونك آدملر اطراف عالم‌کا منتشر بولوب تورلوتل اختراع قیلدیلار امادنیاده تل‌نهایت‌سزکوب بولسه‌ده کوبوسی‌ننك بعض خصوصده بر برینه‌مناسبتی ومقارنتی‌باردر بس‌استقراوتتبع‌بلان بالکلیه‌بربرینه مغایر دورت تورلوتل تابمشلاردرکه آلارنی اصول‌لغات تسمیه قیلنه‌در اول اصول‌اربعه‌دن برسی‌سامیه‌لغتی‌درکه سام‌بن‌نوح‌عم‌غه منسوبدر عرب = عبران = سریان وهم‌فینیکیه‌لغت‌لری لغت‌سامیه‌ننك‌شعبه‌لرندندر ایکنچی‌سانسکریت‌لغتی‌درکه لغت‌هندیه آطالور فارسی‌وهم هندخلقی‌ننك لغت‌لری سانسکریت لغتندن

ماخوذدر

مأخوذدر اوچونچی یونان لغتیدر امایونان لغتی‌ننك فرعلری بیك کوبدر لاتین = اکلچان = ایتالیه = فرانصوص وهم ایسپانیه‌تل‌لری یونان‌لغتندن مأخوذلردر . دورتنچی‌یاوروپا اورطاسنده بولغوچی‌مملکت‌لرده جرمانیالغتی‌درکه فارس‌لغتندن مأخوذدر نیمچ‌تلی‌دیرلر ایمدی‌بوتون‌یریوزی براوبحرا بش‌کا تقسیم‌قیلنوب برسی آزیه - ٢ آفریقه - ٣ یاوروپا - ٤ آمیریقه - ل‌نچی‌سی افستر الیه‌در بوبش‌قطعه هرقایسی علی‌حده برباب‌ده بیان‌قیلنور انشاءالله .

اولکی باب آزیه قطعه‌سی بیاننده

امامعلوم‌اولا که یاوروپاعلماسی‌ننك عادتی‌بودرکه یاوروپاقطعه‌سی‌اوزلری‌ننك معیشت مقامی بولمق جهتندن جغرافیه کتابلارنده یاوروپا قطعه‌سین اوّل‌بیان قیلالار اما بز مقدم کیتوردك وجه‌سین اصطلاحات جغرافیه دیکان رساله‌مده تابارسز . بس

بو باب برمقاله واون بش فصلنی مشتملدر

مقاله

آزیه قطعه‌سی‌ننك اجمالابیانی - آزیه قطعه‌سی‌یاوروپا وافریقه‌قطعه‌لاری‌ننك مشرق طرفنده واقع‌در اوزونلغی ١١ درجه عرض‌جنوبی‌دن ٧٨ درجه عرض شمالی‌کاقدر وکینك‌لکی ٣٤ درجه طول شرقیدن ٢٠٨ درجه طول شرقیکا قدرممتدبولوب‌مسافهء‌سطحیه‌سی آزیه‌کامتعلق آطاولاربلان باریسی توقزیوز منك‌مربع‌میلدر وهم‌یدی یوزمیلیون خلقی‌باردر آزیه‌ننك حدودی‌وچیکلری شمال طرفنده بوتون بوی بلان بحر منجمد شمالیدر - مشرق طرفنده بحر محیط کبیردر - جنوب طرفنده بحرمحیط هندی وهم‌مغرب طرفنده اورال‌طاوی بلان آق‌دینکز وهم‌شاب دینکزلاری‌در اما اکرده آزیه‌نی بیله تحدید قیلساق هم بیانراق بولوریعنی اورال طاوی‌ننك شمال طرفنداغی باشندان اوب جرماغندان وهم‌طایمور جرماغندان مشرق‌قه‌تابا چوقوطبورننه واندان‌بهرنك بوغازینه چاقلیدر ومشرق طرفنداغی چیکلاری بهرنك‌بوغازندان جنوب‌کاتابا کامچاطکا بورننه وآندان جنوب‌شرقی‌کاتابا قوریه بورننه چاقلی‌در ینه آندان جنوب‌کاتابا بورولغاچ قامبوچابورننه وهم اندان مالاقا بوغازینه چاقلی‌در ینه مالاقا بوغازندان‌قومورین‌بورننه وهم آندان باب‌المندب‌بوغازینه‌چاقلی‌در - ینه مغرب طرفنده آزیه‌ننك‌چیکلاری باب‌المندب بوغازندان سویس‌بوغازینه چاقلیدر ینه‌آندان دردانیل بوغازینه آندان ایستانبول بوغازینه چاقلیدر حاصل‌کلام آزیه‌ننك اوچ طرفندان صولار ودینکزلر وبرجانبندان قورویرلر احاطه‌قیلمشدر - توقزیوزمنك مربع میلدر - آزیه قطعه‌سنده‌یدی‌یوزمیلیون

خلق بارديب روايت قيلالار .
آزيه قطعه‌سنه ملاصق دينكزلر - يعني بحر محيط كبيردن آزيه قطعه‌سنه تيوب تورغان يرلرى تورلو يرده تورلو اسم بلان آطالادر مثلا بهرنك دينكزى - اوخوط دينكزى - ياپون دينكزى - صارى دينكز - قوريه دينكزى - ودخى قطاى دينكزى ديرلر بحر محيط كبيرننك شعبه‌لريدر - ودخى مذكور بحر محيط كبيردن قورويرننك ايچنه‌تابا يرتوب كركان صولارنى جرماق ديرلر اوشبولاردر مثلا بحر منجمد شماليدن كركان جرماقلار اوب جرماغى - ينيسى جرماغى - ودخى شرقده تاباتونكين جرماغى - سيام جرماغى - ودخى هند دينكزندن كركان بنكال جرماغى - عمان جرماغى - بصره جرماغى - ودخى خليج عربى دركه شاب دينكزى آطالور موندان باشقه اسملرى دخى باردر - اما جرماق ديكان كبك اسم جغرافيلرنى موندان مقدم باصلغان اصطلاحات جغرافيه ديكان رساله‌دن قارالور بو كتابده آلارنى تعريف قيلوب كتابنى اوزايتمامز .
ايمدى مذكور دينكزلرننك بر برينه توتاشقان تاريرلر بوغاز آتالور مثلا بحر منجمد شمالى بلان بهرنك دينكزى آراسى بهرنك بوغازيدر آزيه قطعه‌سى‌ننك نهايتنده‌در - دخى صوماطرا آطاوى بلان مالاقا نصف جزيره‌سى آراسنده مالاقا بوغازى - ينه بصره جرماغى بلان هند دينكزى آراسى هرمز بوغازى وينه شاب دينكزى بلان هند دينكزى آراسى باب المندب بوغازيدر - دخى قارا دينكز ايچنده ايستامبول بوغازى ومرمر دينكزنده دردانيل بوغازلارى آزيه‌گا وهم ياؤروپاغه‌ده تيه‌در .
آزيه قطعه‌سى‌ننك اطرافين تفتيش قيلوب قاراغانده برنيچه نصف جزيره‌لر وبورونلار بولوسيبلى اطرافى تيكزلى تيكزسز كورنه‌در مثلا آزيه‌ننك مغرب طرفنده آق دينكز بلان قارا دينكز آراسنده آناطول نصف جزيره‌سى - دخى آزيه‌ننك جنوب غربى طرفنده شاب دينكزى بلان فارسى جرماغى آراسى عربستان نصف جزيره‌سى - دخى آزيه قطعه‌سى‌ننك نقد جنوبنده ايكى اولوغ نصف جزيره باردر برسى عمان درياسى بلان بنكال جرماغى آراسنده هندستان نصف جزيره‌سى تعبير قيلنور ينه برسى بنكال جرماغى بلان قطاى دينكزى آراسنده نصف جزيره دركه هند قطاى تسميه قيلنور ينه برسى ياپونيه آطاوينه قارشى قوريه نصف جزيره‌سى در ينه دخى بر نصف جزيره كامچاطكا نصف جزيره‌سى دركه بهرنك دينكزى بلان اوخوط دينكزى آراسنده واقع در .
ينه دخى آزيه قطعه‌سى‌ننك دورت جانبنده مشهور دورت بورون باردر برسى آزيه‌ننك نهاية شمالنده شمال بورونى تسميه قيلنور - ودخى نهايت جنوبنده مالاقا بورونيدر وينه نهايت غربى سنك بابا بورنى دخى بو بورونلاردان باشقه قومورين بورنى وباب المندب بورنى در - ايمدى آزيه‌گا متعلق جزيره‌لر صونكنده ان بيان قيلنور .

آزيه

آزیه‌قطعه‌سی‌ننك اورطا طرفلاری بیك طاولق یرلردرکه غالبا قطای مملکتی آزیه‌ننك اینك بیوك یرلری‌در شول‌جهتدن قطای‌مملکتی طاولق آزیه یاکه یوقاری آزیه دیب آطالادر - چونکه دنیاده‌اینك بیوك‌طاولار آزیه‌ده‌واقعدر.
هرمملکت علی‌حده بیان قیلنغان یرده تفصیلا طاولاری هم بیان قیلنور لکن مونده طاولارننك اسملرین‌کنه یازارمز مثلا آزیه‌ننك‌تمام‌شمالنده استاناوای طاوی‌بولوب آننك سلسله‌لرندان آلماطاوی آلطای طاوی هندوقو طاوی - حیمالای طاوی آزیه‌ده اینك بیوك طاودر - ینه کوانك‌لونك - تنك‌شنك - غاط - آرارات - جودی - لبنان - اغری - طورسیناطاولاری‌دروغیرلر.
دخی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی‌مشهورجلغه‌لار اوب‌جلغه‌سی - ینیسی - آمور - لینا - غوانغو - کیانك - کمبوجه - مینام - آوا - سالوان - ایراباد - براهماپوطرا - غانك - سند - دجله - فرات - قزل‌ایرماق - جیحون - سیحون جلغه‌لاری آزیه‌ده‌در - اوزی‌ننك‌اورننك‌هرقایسی تفصیلا بیان قیلنور.
ینه آزیه قطعه‌سی‌ننك مشهور کول‌لرندن آرال کولی ضورلغنه کوره دینکز آطالادرکه خوارزم‌دینکزی دیرلر - بایکال کولی - اسق‌کول - بلقش کولی تنکری‌نورکولی - کوانورکولی - هامون‌کولی - اورمیه‌کولی - وان کولی - لوط کولی آزیه‌ده‌در.
اوشبو آزیه قطعه‌سی دائرهٔ قطب‌شمالیدن یعنی تمام‌منطقهٔ بارده‌دن تاجنوب طرفنده خطاستواغه قدرممتد بولوسببلی طاولار وجلغه‌لاربلان سطحی‌ومسافتی تورلوکیفیتده‌بولوب هواسی‌ننك‌طبیعتنه ویرلری‌ننك‌محصولاتنه قاراغانده‌برنیچه اقلیم‌اوزه منقسمدر مثلا سیبریه قطعه‌سنده شمال‌طرفنه توغرو هواسی غایت قاطی‌صووق بولوب‌اول‌یرلرده صولاری سرطان آینده‌غنه ارو بولادر یرلرنده برتورلو قاطی‌موك کبك‌نرسه‌دن غیرنرسه‌اوسمایدر - اورطا طرفلارنده غایت بیوك‌طاوباشلارنده جای‌فصلنده‌ده‌قار اریمایدر اماطاوایتاکلرنده معتدل‌وملایم هوابولوب چاچکان‌ایکونلری بخشی‌اوسه‌در - وآزیه‌ننك جنوبنده منطقهٔ حاره طرفلارنده یل‌فصلی ایکی‌کنه‌بولادر یعنی برقش برجای بولادر.
آزیه قطعه‌سنده یورطحیوانلاری ووحشی‌حیوانلار غایت‌کوبدرهربرحیوان‌ننك برنیچه‌تورلونوعی‌بولوب هندستان‌صحرالارنده غایت‌زهرلویلانلار - واورمانلارنده فیل - ارسلان - قپلان - کرکدان - ببر یعنی کاجاط وقوندوز دیکان نرسه وهم‌صولارنده غایت‌اولوغ تمساحلار دخی‌تولکو - سرتلان - بوری ودخی سبرده وتاتارستانده غزال‌المسك یعنی چن‌جفارحیوانی باردر اینك‌اعلا جفار آنده‌در مسك‌تاتاری‌دیب قدیمدن‌مشهوردر وهم‌اینك قیمتلی تولکولر وغیرجون‌مالی آنده‌در اعلاجفارحیوانی تبت‌ولایتنده ویونونداان اعلاشال‌اشلنه تورغان‌کجه‌لر کاشمیرولایتنده‌در - وعرب آطلاری وهرتورلوتوه‌لر وتوه‌قوشلاری‌ننك تورلو

نوعسی باردر – دخی طاوس – دراج – جنت قوشی – ونسرننك هر تورلو نوعسی ودخی دینکزلرنده هر نوع صوقوشی ودخی قطای یورطنده بشعه دیکان بر قوش باردرکه قطای خلقی اول قوشنی دینکزدن بالق آولاتور اوچون ایولرنده تربیه قیلورلار •

اشجار ونباتاتدان دخی قهوه آغاچی عربستان جزیره‌سی‌ننك جنوبنده یمن ولایتنده بولور وهندستانده بوروج – قاقله – زنجبیل – نارجیل – دارچین – کبابه – قلنفر بادیان وجوزبوا کبك حوش ایسلی ودوائی نرسه‌لر هندستانده‌در – چای وشکر قاموشی – ودوکی‌ننك ٢٧ تورلو نوعسی باردر – خوش ایسلی ودوائی نرسه‌لردن افیون – راوند – مر – صبر – مصطکی – حنظل – حلتیت – تنبل بلسام – کافور – واشجاردان دخی خرما – بلوط – تمرهندی – صنوبر – سرو چیکلاوك آغاچی‌ننك بر نیچه تورلو نوعی – فسنق – بادام – انجیر ودخی تیك دیکان بر تورلو آغاچلاری باردرکه کیمه‌لر وسفینه‌لر یاصایلار بو بر عجب آغاچدر اوسه اوسه بوتاقلاری یرکا بوکولوب باشی یرکا کرسه آندان دخی بر آغاچ پیدا بولوب بر برینه متصلا بوتون اورمان بولوب کینه‌در ینه شجر بنیان دیکان بیك اولوغ آغاچلاری بارکوله کاسنده یدی منك مقداری آدم کوله کالنرب تورورغه ممکن‌در خط استواغه قریب یرلرنده آغاچلار غایت اوزون اوسه‌در حتی اون ایکی اون بش قولاچلی کیمه‌لرنی بوتون آغاچدان چوقوب یاصیلار •

یر یوزی‌ننك باشقه قطعه‌لارینه قاراغانده آزیه قطعه‌سنده معادن کوبراك ایکانی مشهور ومتفق علیه‌در مثلا بللور جمست یشب زبرجد حجر فتیله اورال طاولارنده وهندننك بعض اطرافلارنده باردر •

لاجورد معدنی سبیریه‌ده هم باردر بایقال کولی تیکراسنده – یاقوت مشهور قیمتلی طاش سیلان آطاونده بولادر – جزع طاشی فارس‌ده – فغفورننك اعلا جنسلری قطایده‌در یعنی یرمزده فارفور دیب معروفدر آلماس طاشی هندده – انجو دخی هند دینکزلرنده موجوددر عمان وبحرین ناحیه‌لرنده کوبدر وفیروزه هم مذکور ناحیه‌لرده تابولادر اما آزیه‌ننك هر طرفنده = آلتون = کموش = تیمور قورغاشون = باقر = طاش کومور = توز = نطرون = نفط = کونه صوی = زنجفر مقناطس بار نرسه‌در •

معلوم اولاکه آزیه قطعه‌سی ربع مسکون‌ننك باشقه قطعه‌لارینه نظرا مسافه سطحیه‌سی‌ننك کینلکلکی جهتندن وکذلك خلقی کوبلوکی ویرلری منبت بولوچیلغی ومحصولاتی‌ننك کوبلولکی وبرکتلی بولوچیلغی جهتندن اینك شرافتلی وکورکامراکی ایکانی هیچ انکار قیلونماس کوکدن اینمش کتابلارده بیان قیلنغان روشچه آدم علیه السلام یاراتولغان وقتده تنی اوشبو یرننك توفراغندان خلق ایتولوب انبیاء عظام دخی اوشبو قطعه‌ده ظهور ایتمشلردر • امیریقه‌ده فلان پیغمبر ظهور ایتدی

یاکه یاۋروپاده فلان‌پیغمبر بولدی‌دیب برده‌کورنکان‌یر یوقدر - واحکام آلهیه ابتدا اوشبو قطعه‌ده تبلیغ قیلنمشدرحتی باشقه قطعه‌لارننك اهالیسی جهالت وضلالت صحراسنده صاتاشوب یورکان‌زمانلارنده‌ده آزیه‌اهالیسی‌علم ومعرفت بابنده‌اولکی درجه‌ده‌ایدیلر آندان‌صونك علم‌وهنروهدایت باشقه‌قطعه‌لارغه‌ده سرایت‌ایتمشدر بس‌من‌کل‌الوجوه آزیه‌قطعه‌سین مقدم‌بیان‌قیلمق احق‌وتیوش بولدی • ایمدی آزیه‌قطعه‌سی اون‌بش مملکت اوزه منقسمدر - ۱ ممالك عثمانیه - ۲ ممالك‌ارمنستان - ۳ ممالك‌کردستان‌وجزیره - ۴ ممالك عراق عرب - ۵ ممالك بریةالشام - ۶ ممالك جزیرة العرب - ۷ ممالك‌روسیه - ۸ ممالك‌فارسیهٔ‌غربیه - ۹ ممالك فارسیهٔ شرقیه - ۱۰ ممالك افغانستان - ۱۱ ممالك ترکستان - ۱۲ ممالك هندستان - ۱۳ ممالك هند قطای - ۱۴ ممالك قطای - ۱۵ ممالك یاپونیه - وهم آزیه‌کا متعلق جزیره‌لر - بو اون‌بش مملکت اون‌بش فصلده یازلسه‌کیراك • لکن‌مذکور آزیه قطعه‌سین بیله‌اون‌بش مملکت‌کا تقسیم‌قیلمق بر اعتباری نرسه‌درممکن آرتوق بولمق • ممکن‌کیم‌بولمق - شول جهتدن آزیه‌نی مقدم کیتوررومز دیکان سوزمزکا بناء آزیه‌ننك‌ده اینك‌جنوب طرفنداغی سیلان آطاوندان شروع‌قیلامز چونکه آدم علیه‌السلام اوجماهدان سرندیب طاوینه ایندی‌دیب روایت قیلنه‌در وعموما آزیه‌کا متعلق آطاولار •

اوّل فصل هند آطاولاری بیاننده

سیلان آطاوی - سرندیب آطاوی‌دیب هم آتالادر ۶ درجه ۵ دقیقه عرض شمالیدن ۹ درجه ۵۰ دقیقه عرض‌شمالی‌کاقدر - دخی ۷۹ درجه ۵۰ دقیقه طول‌شرقیدن ۵۸ درجه بش‌دقیقه طول‌شرقی‌کا قدر - اوزونلغی ایکی یوز یتمش آرقلی‌سی ۴۰ میلدر‌مسافهٔ سطحیه‌سی ۲۷ منك مربع‌میلدر‌بوجزیره هندستان نصف جزیره‌سی‌ننك جنوبنده واقعدر - اوشبو سیلان آطاوی‌بلان هندستان اراسی‌پالق‌بوغازی‌دیب آتالادر کینك‌لکی ۲۰ میل‌کا قدردر بو آطاو قدیم زمانده هندستان نصف جزیره‌سی بلان توتوش ایمش مرور ایام‌سببلی تولقون‌بلان آشالوب بوغازکیفیتنده بولمشدرچونکه کاهاصای‌بولوب‌قالادر آدم کوپری دیرلر - سیلان آطاوی‌ننك ایچنده‌کی طرفلاری ڠرانیت طاشندان مرکب‌طاولاردر - اورطاسنده‌بیوك‌طاولاری وآقارصولاری کوبدر جمله‌دن‌بری آدم‌طاوی دیرلر برطاو باردر بیوکللی ۱۹۹ قولاچ چاماسنده ایکی چاقرم‌غه قریب‌در سرندیب خلقی بو طاونی تبرك وشریف طاودیب اعتقاد قیلالار - روایت‌لر اقتضاسنچه آدم‌علیه‌السلام اوجماهدان اوشبوسرندیب طاوینه‌اینوب ایکی‌یوزیل توبه‌قیلوب‌یغلادی آدم‌علیه‌السلام‌ننك اول‌مرتبه یر یوزینه قدم

باصوی اوشبو یرده‌در مالابار خلقی‌ننك اعتقادنچه بوطاوده شیوه ازی باردر دیب
شول یرکا سجده قیلالار . شیوا صانسکریت لغتنچه براهمه‌ننك اوچونچی اقنومی در -
بوددی مذهبی دخی بو یرلرنی مقدس صایالار - آلارننك کمانلارنچه غوطمه
بودده کوکدن اوشبو یرکا اینوب آندان سیام طرفنه آطلاب چقدی دیلر ایمش
شوننك اوچون بوددی خلقی‌ننك عابدلری بوطاوننك باشنه چیولالار وعبادت قیلالار -
اما بوطاوننك باشنه منوی بیك خطرلیدر بوطاونی ۲۷ طبقه ایتوب طاشنی
کیسوب یاصاغان باصقچدر توتونوب منارکا تیموردن چلبرلاری بار - دخی ده بو
طاوننك باشنده اوزونلغی ۳۰ آرشون کینکلکی ۱۲ آرشون چاماسنده بر
میدان باردر واول میدان‌ننك احاطه‌سی بیوکلکی ۲ آرشون اوچ آرشون در
وهم اول میدان‌ننك اورطاسنده بیوکلکی اوچ دورت آرشون برطاش تورادر
وآننك اوستونده اوزونلغی ۲ آرشون یاریم کینك‌لکی بر آرشون تیرانلکی
ایکی بیرشوك آدم ازی کبك بر از باردر خلقی بودده ازی دیب اعتقاد قیلالار
اوشبو سرندیب طاوی حقنده موندان باشقه روایتلر هم کوبدر - بو سیلان
آطاونده دخی کول‌لر وجلغه‌لار باردر . معلوم ایکی جلغه‌سی بار برنیچه مقدار
یرنده کیمه‌لر واوط کیمه‌لری یوریدر - اطرافنده یخشی اسکله‌لری بار هواسی
معتدل یل بوینچه قرلاری واورمانلاری یاشل همیشه جای فصلی در قشی یوق -
نباتات وحیواناتلاری خط استوائیه نباتاتی وحیواناتی همه‌سی باردر معادن وجواهر
هرقایسی باردر اطرافنده انجو چغاتورغان یرلری بار وهم تیمور معدنی بار
ملتوق قلج پچاق اوزلری اشلایلر - توز وآچوطاش غیر اطرافلارغه موندان
کیته‌در ودخی اصل تاشلاردان لعل - اماتیس - تاپاص - صغنیر - گرانات
وآلماس معدنلری دخی نباتات جنسندن شمشاد آغاچی - مای آغاچی - تیك
آغاچی وهم یخشی ونچکه اش‌کا کیته تورغان آغاچلار حتی کموش بهاسنه یوری
تورغان آغاچلار باردر وهم عطر یاتدان دارچین وهم قاشو آغاچی دیرلر بوتون
اورمانلارینه عطر ساچادر - دخی ایکماك آغاچی - قارابوروچ غیر آغاچلارغه
چرنالوب اوسه‌در سیلان آطاوی‌ننك خلقی برمیلیوندان زیاده خلق بولوب
برمقداری براهمه وبرمقداری بوددیه طائفه‌سیدر دخی مارخلقی یاکه مورال
خلقی دیرلر بولار اهل اسلامدر مونده عرب خلقندان هم برمقدار خلق باردر .
اورمانلارنده وحشی آدملر هم بار دیلر - اوشبو سیلان آطاونده مشهوراك
شهرلری جغناپاتام دیکان شهر ۹ درجه ۳۶ دقیقه عرض شمالی‌ده ۷۹ درجه
۶ل دقیقه طول شرقیده واقعدر - ینه جنوب غربیسنده قولومبه شهری باردر
ایللی منك‌لب خلقی بار دخی جنوب شرقیسنده غاله شهری دیرلر اسکله‌سی
بیك یخشی پوچطه یورته تورغان اوط کیمه‌لری اسکندریه‌کا پورطوغالیه‌کا
مالطه‌غه موندان کیته‌در . دخی مارسیل اسکله‌سندن مونده کیله تورغان پوچطه

کیمه‌لری کاله هم‌پاریژ آرقلی اسکندریه‌کا یتوب‌هم سویس‌کا تیوب آی‌ده ایکی مرتبه‌عدن‌دن‌هندستان‌غه‌یوریدر . سویسدن کیلگان کیمه‌لر اوّل بومبای‌غه آندان کالکوته‌کا بارادر - انکلیه‌دن کالکوته‌کا ۱۴ کون بارادر دخی امیریقه‌غه هم آفریقه‌غه موندان کیمه‌لر یوریدر . بوسرندیب آطاوی‌ننک‌بیانی‌توبانراک‌هم‌بار

مرجان آطاولاری

لاقادا آطاولاری مرجان آطاوی هم‌اینولور مالابار ساحلندن مغرب طرفنه تابا یکرمی‌میل قدر یرده باریسی یکرمیلب آطاودر ۹۵ درجه طولده ۱۵ درجه عرض‌ده واقعدر اینک‌اولوغسی برمیل‌یاریم قدرطاشلق وقورو آطاودر خلقی یوق اطرافی دینکز توبی مرجان اوسه تورغان یرلردر شول جهتدن مرجان آطاوی آطالور اما بو آطاولارننک بعض‌لرنده تورغوچی‌لار بار باریسی اهل اسلام‌در وجمله‌سی عرب نسلندندر - بو آطاو ۱۴۹۹ یل‌لارده معلوم بولغان آطاودر .

مالدیوا آطاولاری

مالدیوا آطاولاری قومورین بورنوندان جنوب غربی‌کا تابا برنیچه آطاولاردر اما کوبوسی آدم تورورغه صلاحیت‌سز آطاولاردر تیکراسنده مرجان اوسه تورغان یرلردر بو آطاولارغه کیمه‌لر یاقن بارالمایدر اما بعض‌لرنده آز آز تورغوچیلارده باردر - ایکون ایکوب وهندستان خلقی بلان سودا قیلوشوب ترکلک‌قیلالار سیلان آطاوی‌ننک حکومتنه تابعلاردر وبارچه‌سی اهل‌اسلامدر آقچه‌اورننه باقا قازانی استعمال قیلالار باریسی اون منک‌لب خلقدر کوبوسی عرب‌لردر .

ینه آندان جنوب‌کا تاباراق برنیچه‌آطاولار باردرکه بولارهم مذکور مرجان آطاولاری‌جمله‌سندندر هم‌تاباناق آطاولاردرتیکزدن‌باری بش آلتی آرشون‌غنه قالقودر خلقی نارجیل بلان‌تربیه‌لنوب تورالار خذمت‌لری ماهق‌ایلمک‌در - انواع قوشلاری کوبدر - بو آطاو دورت بش‌درجه عرض شمالیده‌در .

میرگون آطاوی

برنیچه آطاودر ۶ درجه عرض شمالیدن ۱۴ درجه‌لرکا قدر بیک بیوک هم‌طاولق آطاولاردر دینکز اوستوندن ایللی قولاچ خوفلی یرتقوچی حیوانلار فیل‌لر کرکدانلار یولبارصلار بولانلار آنده‌در دخی‌بوآطاولارده قاراقورغاشین وهم دینکزنده صدف وانجو کوبدر - لکن بو آطاولارده خلق‌بارمویوق‌مو معلوم توکلدر .

پرینسه آطاوی

مالاقا بوغازی‌ننك شمالنده یارطی میل‌قدر یرده‌بش‌درجه یاریملار آستونده ضورلغی ٨ مربع میلدر سوداوچون بیك یخشی هم‌موندان قیمتلی نرسه‌لر چقادر بو آطاوننك مشرق‌قه‌تابا باشنده بیك محکم مورنطاون دیکان برشهر باردر - بو آطاوده باری ٦٥ - ٧٥ منك اب خلقدر ایکونلك وجیمشلك فراوان آطاودر باغ وباقچه‌لاری کوب •

سینغاپور آطاوی

ارصلان آطاوی‌دیب هم‌تسمیه قیلنور مالاقا نصف جزیره‌سی‌ننك جنوب‌کاتابا باشنده ١ درجه ١٧ دقیقه‌آستونده مشهور آطاودر اولوغ شهری‌هم‌سینغاپور تسمیه‌قیلنور اولوغ‌سودا شهریدر هم‌بیك‌یخشی اسکله‌سی بار آزیه مال‌لاری وهم‌یاوروپا مال‌لاری مونده سودا قیلنه والوشونادربیك هیبت‌شهردر •

آندامون آطاوی

بینکال‌جرماغنده ١٤ نچی درجه عرض‌شمالی‌ده واقع‌طاولق هم‌قالون اورمانلق آطاولاردر هواسی بیك‌یامان یاوروپا کشی‌سی مونده اصلا تورالمایدر بر زمان انکلیزه تصرف‌قیلوب قاراغان ابدی تورالمادی چونکه بو آطاو هند حکومتنده باغیلارنی وعاصیلارنی نفی بلد قیلا تورغان مقامدر •

نیقوبار آطاولاری

ینه آندامون آطاوندان جنوب‌کاتابا صوماطرا آطاوندان شمال‌غربی‌طرفنده‌در - ایکی کیساك آطاودر ایکسنده باری آلتی منك اب خلقدر بو آطاوننك تیکراسنده مرجان‌اوسه‌تورغان یرلر بار آغاچلاری‌کوبراك نارجیل آغاچیدر اما هواسی بیك یامان مونده تورغوچی خلق کوبراکی هندقطایدان‌کیلکان خلقدر براوکاده تابع توکل‌لردر اوزلری مستقبل تورالار •

سرندیب آطاوی

بو آطاو سیلان آطاوی دیب هم آطالار اوزخلقی آراسنده وهم یازولارنده لانقادیه آطالور ٦ درجه ٤ دقیقه عرض شمالی‌دن ٩ درجه ٥٠ دقیقه‌کا قدر ٧٩ درجه طول‌دن ٨٤ درجه‌یاریم طول‌شرقی‌کا قدر اوزونلغی‌شمالدن جنوب‌کا تابا ٢٧٥ میل وکینکلکی ٤٥-١٠٠ میل‌جغرافیدر ومسافهٔ‌سطحیه‌سی ٢٧٠٠٠ مربع‌میلدر هندستان نصف‌جزیره‌سی‌ننك جنوب‌کا تابا باشنده‌درکه

سرندیب

سرندیب آطاوی بلان آراسنده ل ١ میل‌قدر طارغنه بوغاز باردر قدیم‌زمانده هندستان بلان توتوش ایمش صونکندان بوغاز پیدا بولمشدر چونکه صو آزایغان‌وقتده صای‌وقوملق بولوب قالادر بویرلر آدم کوپری آطالادر وبو صایلق قورومندیل ساحلنه قدر بارادر سرندیب آطاوی ننك ایچداکی طرفلاری وطاولاری کلا گرانیت طاشندان‌مرکبدر اماشمال طرفی‌یاغی‌قوملق تیکز یرلردر سرندیب آطاوی‌ننك طاولارندان مشهورراکی آدم طاوی‌دیرلر بیوکلکی ١٩٩ قولاچ - ایکی چاقرمغه قریب اینك بیوکرا کیدر موندان باشقه دخی طاللاغاللا طاوی دیرلره اماسرندیب آطاوی‌ننك خلقی‌بیکراك آدم طاوی‌دیکان‌نی تبرك وشریف کوره‌لر روایت قیلنمشدرکه آدم علیه السلام اوجماحدان اوشبو سرندیب طاوینه اینوب ایکیوزیل توبه قیلوب یغلادی وآدم علیه السلام‌ننك اول مرتبه یر یوزینه آیاق باصوی اوشبو یردر هند مجوس‌لرندن‌بعض‌لر ومالابار خلقی تورلوچه روایت قیلالار بوطاوده شیوه دیکانلری سانسکریت لغتنچه براهماننك‌اوچونچی‌اقنومی‌در بوددی‌خلقی‌ننك دخی بو یرلر اینك مقدس وشریف یرلری‌در یر یوزنده موندان شریف ومقدس یریوقدر دیب اعتقادقیلالاربودده یریوزینه کوکدن‌اینوب‌وموندان سیام‌طرفنه آطلاب چققان ایمش دیلر سرندیب آطاوی‌ننك خلقی یلده بر مرتبه تشریفا بو طاو باشنه منوب جیولالار وعبادت قیلالار اما منوی بیك مشقتلی‌در لکن اعتقادلارنچه بوطاوغه منکانده نی‌قدر مشقت تارتسه ثوابی هم شول‌قدر کوب‌بولا ایمش بوطاوننك اینك اوستونده اوزونلغی اوتوزقرق آرشون کینکلکی اون آرشون قدر برمیدان بار واحاطه‌سی هم‌باربیوکلکی ایکی‌اوچ آرشون قدر یعنی‌اول طاو باشنه منوب ینکاچ ایچی چوقربولوب اولوغ طاباقسیمان بر خلقی میدانلدر اول میدان‌ننك اورطاسنده بیوکلکی اوچ دورت آرشون بر طاش توراادر اول طاش‌ننك اوستونده آدم ازینه اوخشاغان‌بر ازبار اوزونلغی اوچ آرشون یاریملار قدرکینك‌لکی آرشون یاریم وتیرانلکی ایکی اوچ بارماق ایللی‌سی بوددی خلقی‌ننك کمانلارنچه بودده ازی‌در یعنی آله‌لاری‌ننك ازیدر اوستون باغانالاب یابوب بیك زینتلامشلردر اما بوطاو حقنده هربرخلق بر تورلو روایت قیلالار لکن‌بو طاوغه متصرف بوددی خلقلاریدر بو طاودان آققان چیشمه‌لر مغرب طرفنه آغادر یخشی وایمین لیمانلاری بار سرندیب آطاوی‌ننك هواسی معتدل منطقهٔ حاره‌ده بولسه‌ده‌دینکز یاقناق‌بلان بیك‌اسی بولمایدر یغمورلاری‌کوب همیشه بهاردربوتون یل‌بوینچه یاشل‌دربیك سیراك وقتلارده قراوکورنکالیدر یاوروپاده اوسه تورغان نرسه همه‌سی آنده بار تیمور معدنی هم‌بار تیمورنی اوزلری قایناتالار ملتوق پچاق قلچ وصابان تیمورلرین اوزلری‌اشلایلر

باروت توزی آچوطاش هم‌توز وغیرلر دخی کوبدر دخی اصل طاشلاردان
لعل- اماتیس طاپاس صافیر آلماس وهم‌اوسمه‌ونباتات جنسندن نارجیل
دارچین بوروچ کبابه‌کبك عطر یاتدان همه‌سی باردر اورمانلارنده قیمتلی
وقدرلی آغاچلار کویاکه‌اوتورتوب‌یاصاغان شیکللی همه‌سی خوش‌ایسلی آغاچلار
بوتون‌اورماننه عطر ساچادر کوله‌که‌سی بیك‌نفیس جان‌بخش - کویاکه‌دنیاننك
اوجماحیدر خلقی‌ننك کسب‌وحرکت‌لری قهوه‌ایکمکدر بش یوز منك‌قداقلاب
قهوه چقارالارومیلیون قداقلاب‌دارچین حاصل‌ایتالر - ودارچین‌ننك جیمشی
ایمن اکلیسی‌کبك بولوب‌دارچین مایی آندان چغادر دارچین‌ننك‌اوچ یل
اوسکان بوتاغین کیسوب آلالار قابوغین آلوب کیبدرالر دارچین دیکانمز
شولدر سرندیب آطاوی تیکراسنده ماناغارجرماغی دیکان برده ایللی‌منك
قداقلاب‌کموش‌انجو بهاسنه‌چغادر ثور آیلارنده سرندیب آطاوی تیکراسنده
اوتوزمنك‌لب صدف‌توتوچیلار بولادر صدفنی دینکز توبندن چوموب آلالار
غواص‌لار غالبا هندوس‌ خلقنداندر هرکون‌قرقشار ایللی‌شار مرتبه چومالار
لکن هر چومغانده ۲ دقیقه‌دن آرتوق تورالمایلار صدفنی دینکز توبندن
چغاروب قویاش‌قه قویالار آنده صدف‌ننك حیوانی اوله‌در آندان صونك
ایچن‌یاروب انجونی چقارالار - سرندیب آطاوی‌ننك حیوانلارندان بیکراك
مشهورلری‌فیل بیك‌کوب‌در جلان‌ننك دخی‌نوعلری‌بار • بو آطاوده‌باریسی
۲ میلیونلاب خلقدر تورلو جنس‌در مار خلقی وعرب خلقی‌در مسلمانلاردر
غیرلری‌هرجنسدن مجوس‌خلقدر اورمانلارنده وحشی‌کشیلر هم‌باردر آلارنی
ۋیدخلقی آطالادر اول یرننك اصل کشیلری بولسه‌لار کیراك - مدرسه‌لری
کوب سرندیب خلقی کوبوسی اوقورغه یازارغه بله‌در کتابلاری سانسکریت
حرفی بلان کاغزاورننه آغاچ یافراغنه یازالار •

سرندیب آطاوی‌برنیچه ولایت‌کامنقسمدر برسی‌قولومبه ولایتی‌درکه مذکور
آطاوننك جنوب‌غربی‌طرفیدرقولومبه‌شهری مرکز اداره‌سی بولغوچی‌شهردر -
حصاری‌بیك محکم‌اوچ یوزلب‌طوب حاضرتورا یورطلاری همه‌سی برارطبقه‌لی
آغاچ یورطلاردر ینه‌کندی‌شهری قدیم پادشاهلاری‌ننك تخت شهری‌ایدی
حالاعادتی برشهردر براهماوهم بوددی خلقلاری‌ننك معبد خانه‌لری کوب -
برکولی‌بارهرجمعه‌ده خلق‌ننك‌مونده تفرجکاه‌لاری‌در اوشبو آطاوننك‌شمالکا
تاباطرفنده قدیمکی پادشاهی‌ننك انودار دیکان بر ویران شهری بارعمارتنه
ایکی منك‌ده اوچیوزیل باردیلر اوزلری‌ننك تاریخی بوینچه پالمیر شهری
اسملی بولغان‌ایمش وسرندیب آطاونك‌موندان‌باشقه‌اولوغ اورمان آرالارنده بر
نیچه ویران عمارتلرباردر وقیولار ویر آستونده قازلغان صو یوللاری بیك
کوبدرکه هرقایسی مونده معرفتلی وهنرمند آدملر بولغان‌ایمش مرورازمان

سببلی بر وقت خلقی بتوب شهر اورونلاری اورمانغه ایلانوب بتکاندر عمارتلری تمام اورمان ایچنده قالغان ایمش - ۳ل ۱۱ نچی یلده پادشاهلق قیلغان برخاندان قالغان عمارتلر دریلر دخی موندان باشقه آثار قدیمه‌دن کوب نرسه‌لر دخی باردر (اما مونی یازغانده خاطرمه بو کیلدی‌که ترجمان دیکان جریده‌ده بر رقمنده یازلمش ایدی‌که براو یر یوزنده اوچ یوز یلغه میچ کا یاغارلق اسباب بارلغن حسابلاب چغارغان ایمش مونا عجب - یعنی اوتوندان نیفطدان وطاش کوموردن اوچ یوز یل میچ کا یاغارغه یتار آلار بتکاچ خلق نی‌نرسه یاغار میچ کا یاغارغه محتاج بولورلار دیمش - های بی‌چاره ذهننک واعتقادنک - یوق افندم اکر یر یوزی خلق‌قه محتاج بولماسه خلق‌میچ یاغارغه محتاج بولماس - اکرده یر یوزی‌ننک خلقی تماما بتسه یوز یلده بوتون یر یوزی اورمانغه ایلاناچك‌در یر آستونداغی خزینه بتوینه اشانننك یریوزندا کی خلق بتوینه نیك اشانمای‌سن) اوشبو سرندیب‌ننك بیانی باشقه یرده‌ده باردر •

لاقاره آطاوی

مالابار ساحلندن مغرب طرفنه‌راق ۲۰ میل‌قدر یرده باریسی یکرمیلب آطاودر ۹۰ درجه طول شرقیدن ۹۲ درجه‌کا قدر ۱۰ درجه عرض شمالیدن ۱۲ درجه‌کاقدردر بو آطاولارده تورغوچی‌خلق یوقدر لکن برارنده بش آلتی منك خلق بار عرب‌لر طائفه‌سندن واهل اسلام‌در بو آطاوننك اطرافنده مرجان اوسه تورغان یرلر کوبدر •

افسترالیه آزیه‌سی

اوشبو اسم‌بلان‌تسمیه قیلنورکه افسترالیه قطعه‌سی‌بلان آزیه آراسنده ۱۱۳ درجه طول‌شرقیدن ۱۵۰ درجه‌کا قدر ممتددر دخی ۱۱ درجه عرض‌شمالیدن ۱۹ درجه‌کا قدردر بو آطاولار باریسی‌دورت تورکوم آطاولاردر اوّل زوند آطاولاری ایکنچی ملوکه آطاولاری اوچونچی فیلیب آطاولاری دورتنچی زولو آطاولاری بو آطاولارننك مجموعنه‌خلقی همه‌سی‌مالای نسلندن‌بولغان‌اوچون مالائیه (مالاییزیه) آطالادر اما بو آطاولار شیکللی دنیاده فراوان یرلر یوقدر منطقهٔ‌حاره‌ده واقع‌بولسه‌لارده دینکز اچنده بولغانغه کوره‌هواسی معتدلدر اورمانلاری‌ننك کوبلکی وجلغه‌لاری‌ننك کویلکی انواع نباتات وآغاچلارننك اوسماکنه غایت‌قوت‌بیره‌در بو آطاولارننك مسافهٔ سطحیه‌سی‌مجموعسی اوتوز منك‌مربع‌میلدر ۱۷ میلیونلاب خلقی‌بار قرق ایللی منك‌عرب هم‌باردر • یاوروپادان بوطرفلارغه یورورکا اوچ‌یول باردر برسی‌هندقطای‌بلان‌صوماطرا

آطاوی آراسنده زوند بوغازی آرقلی یوروله‌در مذکور آطاولارده تورغوچی خلقلارننك همه‌سندان آلده‌راق مالای خلقیدر آقراق وتربیه‌لیراك خلقدر ـ کسب وحرکت‌لری کوبراك عوطاپیرچا دیکان معلوم نرسه‌در اول غوطاپیرچا طاپان آغاچی دیکان بر آغاچ‌ننك صمغی‌در اورمانلارندان جیوب سینغاپور جزیره‌سنه کیتروب صاتالار بو مذکور آطاولارننك خلقی انواع تورلو نسلدن بولوب بیك کوب واق مملکت‌لرکا بولنمشدر ـ هر تورلو اش‌کا کارخانه‌لری بار مالای خلقی کارخانه اشنه یعنی مامق ذات‌لار اشنه وآلتون کموش اشنه اوستالاردر آغاچدان وقیمتلی اصل طاشدان وآلتون کموشدن اشلنه تورغان کارخانه‌لری بار وهم کون وصاختیان کارخانه‌لری بار اوسمه ونباتات جنسندن ومعادندن واصل تاشدان هر تورلوسی بو آطاوده کوب‌در ملوکه آطاولارندان هر تورلو عطریات چقادر یانکاغوینیه آطاونده انجوننك اینك اعلا نوعلری کوب حاصل بولادر دخی قارا آغاچ‌ننك اعلاسی وهم قیمتلی قوش مامغی کوب چغادر بورنیوا آطاونده کافور آلتون آلماس طاشی کوب حاصل ایته‌لر یاوا هم صوماطرا آطاولارنده بوروچ هم‌دوکی کوب حاصل بولادر فیلیب آطاولارنده قهوه هم شکر قاموشی کوبدر .

عموما آزیه‌کا متعلق آطاولارده ترکلك قیلغوچی خلق متمدن وهنرچان کسب وحرکتچان وبهادر خلقلاردر ـ سوداسی بیك ضورهتی بوتون دنیابلان سوداقیلالار دیب ایتورکا ممکن چونکه بو آطاولار بحر محیط کبیر آرقلی افسترالیه‌کا قطای‌غه وهم یاپونیه‌غه اوزوب یوری تورغان یول اوستونده‌در .

زوند آطاولاری

زوند آطاوی جمله‌سندن بیك کوب آطاولار باردر شمال غربی‌دن شمال شرقی‌کا تابا ممتد خطاستواننك آزغی یاغنده اونونچی درجه عرض جنوبی‌کاقدر اونونچی درجه‌دن آری خطاستوا بوینچه ممتددر زوند آطاولاری جمله‌سندن صوماطرا آطاوی ـ زوند بوغازندان شمال‌کا تابا چققاچ زوند دینکزی آطالادر بورنیوا آطاوی بلان صوماطرا آطاوی آراسنداغی دینکزدر بورنیوا آطاوی هم‌زوند آطاولاری جمله‌سندندر ، دخی یاوا سیلبس آطاولاری دخی زوند آطاولاری جمله‌سندندر .

صوماطرا آطاوی

صوماطرا آطاوی‌ننك اوزونلغی شمال غربی‌دن جنوب شرقی‌کاتابا ٢٣٦ میل ـ کینك‌لکی ل ٣ ـ ٥ ل میل‌کاقدر یرلری بار ومسافهٔ سطحیه‌سی ٧١٤٥ مربع میل‌در ١١٣ درجه طول شرقی بلان ١٢٤ درجه طول شرقی آراسنده‌در

وهم‌عرض شمالی‌ننك بشنچی درجه‌سندن عرض جنوبی‌ننك ۶ نچی درجه‌سنه
قدردر غایه‌سی بو آطاولار خط استوانننك اوستونده‌در بو صوماطرا آطاوی
بوینچه مسلسل طاولاربار هم‌حالااوط‌چقوب‌تورور برکن‌لری کوب‌در صوماطرا
آطاوی برنیچه مستقل مملکت‌در شمال‌کا تابا باشی مستقل بر مملکت‌در آچین
مملکتی‌دیرلر ـ صوماطرا آطاوی‌ننك نباتات وحیوانات ومعادن‌لرندن همه‌سی
دیکان‌مملکتنده بولغان‌نرسه‌لردر لکن‌صوماطرا آطاوی‌ننك مخصوص‌نباتالارندان
آغاچلارغه چرنالوب اوسه‌در بیك‌اولوغ چچك باردر دنیاده براولوغ چچك‌در
کینك‌لکی ایکی آرشون ـ ایکی آرشون یاریم بولادر اون قداق اولچاوی
کیلور دخی‌حیواناتدان مایمول‌ننك‌انواعسی مونده‌در اورانك‌اوطانك‌دیرلر
اینك اولوغ مایمولدر فیل یولبارص آیو وهم‌کرکدان‌ننك هرنوعسی‌بار
ینه صالانقان دیکان بر قوش‌لاری بولادر فقط صوماطرا آطاوینه مخصوص‌در
قارلغاچ‌نوعندندر طاو تاش آرالارنده اویا یاصی‌در غیر متناهی کوب بولالار
قطای‌خلقی آراسنده بوقوش‌ننك اویاسی آشارغه استعمال قیلنه‌در صوماطرا
آطاوی ننك دینکز بویی طرفلاری غایت فراوان وجیمشلك یردر خصوصا
دوکی آشلغی بیك اونگادر ۹ ـ ۱۰ میلیون پوطلاب دوکی حاصل ایته‌لر
دخی‌قهوه کوب‌ایکالر دخی‌صوماطرا آطاوندان کافور ـ بوروچ ـ دخی آلتون ـ
الماس‌باشقه طرفلارغه کوب یبارالر هواسی بعض یرلرنده یخشی ومعتدل اما
مشرق‌قه تابا چیت‌لرنده وصازلق یرلرنده هواسی‌یامان هر تورلو آورولار
کوب‌بولادر صوماطرا مملکتی برنیچه ولایت‌در طاپانول ولایتی مغرب‌طرفی
بویلاریدر ینه‌پادانك ولایتی شهری دخی‌پادانك آطالادر عجایب بر هیبت
شهردر اطرافی دوکی چاچا تورغان قرلار قلنفر باقچه‌سی وهم نفیس نارجیل
اورمانی‌در اون‌منك‌لب‌خلقی‌بار ـ بویرلرده برکن طاولاری هم‌بار ـ موندان
باشقه شهرلری هم کوبدر وهر بر شهرننك تحتنده نیچه آول‌لار بولادر بر
راجی‌ننك فرماننده‌تورالار وهربر شهر علی‌حده بر مملکت منزلنده‌در راجی
دیکان حاکملری هربرتدبیرنی خلق‌مصلحتی بلان قیلادر مصلحت مجلسنده
هرکم‌تاوش بیرسه‌حقی‌باردر مکر ایرلردن وبالغ آدم‌لردن بولمق‌شرطدر راجی
دیکانلری پادشاهلاری‌در راجی‌لق میراث یوزندن اوغلنه تیه‌در صوماطرا
مملکتنده هر قایسی ولایت‌ننك امیری راجی آطالادر ـ خلقی‌کوبراك مالای
خلقی‌در ۲ میلیونلاب بارچه‌سی اهل‌اسلام‌در بینکولین ولایتی اولوغ‌شهری
هم‌بینکولین آطالادر بوولایت‌صوماطراننك جنوب‌غربی طرفنده دینکزبوینده
طارغنه یردر خلقی ۱۲ منك ـ لامپانك ولایتی اولوغ شهری دخی اوشبو
اسم‌بلان آطالادر صوماطراننك اینك جنوب طرفنده‌در تیلاق شهری‌دیب
هم آطالادر زوند بوغازی جاننده لامپو جرماغی بوینده خلقی معلوم توکل

پالیمبانك ولایتی صوماطرا آطاوی ننك مشرق طرفنده آطاوننك ایچکی طرفنه‌تابا تارغنه‌یردر ۱۶۰۰ مربع میل‌در دورت‌یوز منك‌لب خلقی‌بار اولوغ شهری هم پالیمبانك آطالور قرق‌منك‌لب خلقی باردر بیك هنرچان خلقدر وحرکتچان‌خلقدر یورطلاری هیبت‌کارخانه‌لری‌بار بوز باصمه قوماچ اشلایلر وهم‌تیمور ذات‌لاروآغاچدان‌تورلو اشیا اشلایلر وهم‌فیل سوپا کندن تورلو نرسه‌لر یاصی‌لار تیمور اوزلری‌ننك یرنده حاصل بولادر قطای‌خلقی هم‌بار سوداىلان کیلکان‌خلقلاردر صواوستونده کیمه‌لرده‌ترکلك قیلالاریاوروپاخلقی هم آلارغه ایاروب کیمه‌لرده تورالارده چدامسز خلقدر تیز چیرلیلر ریوف ولایتی زوندد دینکزی‌اچنده برنیچه‌کچراك آطاولاردان عبارتدر اولوغ شهری هم‌ریوف شهری آطالادر سلطانلاری اوشبوریوف‌شهرنده تورادر ۲۰ منکلب خلقی بار سینغاپورغه بورنیواغه وسیلبس‌کا یوری تورغان پوچط کیمه‌لری مونده توقتی‌در وهم ریوف شهرنده کیمه‌لر وسفینه‌لر اشلانه‌در •

بانکقا آطاوی

صوماطرا آطاوی‌ننك مشرقنده زوند دینکزی اچنده بیك طاولق واورمانلق آطاودر قورغاشین چغا تورغان یرلری بیك کوب‌در هر یلده ۳ میلیون قاداقلاب آق قورغاشین حاصل‌ایته‌لر آنده‌آق قورغاشین‌نی اشلاوچیلر بارده قطای خلقی‌در قطای مملکتی‌اوچون اشلایلر دخی‌بو آطاوننك خلقی‌کوبوسی غواص‌لاردر

بیلطون آطاولاری

بانکقا آطاوندان مشرق‌قه تاباراق برآطاودر مونده هم یکرمی بش‌لب آق قورغاشین معدنلری بارخلق قولنده‌در یعنی هرکم‌اختیاراتلاسه قای‌اورونده ازلب قازوب حرکت‌لنه‌لر تیمور معدنلری هم باردر

جاوه آطاوی

جاوه‌آطاوی زوند آطاولاری جمله‌سندن بر اولوغ آطاودر خلقی‌کوب بیك هیبت ونفیس‌آطاودر شوننك اوچون‌آطاولارباقچه‌سی‌تسمیه قیلنوراوزونلغی ۵۰۰میل آرقلی‌سی۶۲میل مسافهٔ سطحیه‌سی ۳۴۲۴۳مربع‌میلدر ۱۲۲ درجه طول شرقیدن ۱۳۳ درجه‌کا قدروهم ۹ درجه عرض شمالیدن ۱۰ درجه عرض شمالی‌کاقدردرجاوه‌آطاونده ۱۰ میلیونلاب‌خلق باردرجاوه‌آطاوی‌برطاولق‌آطاودر طاولاری‌کوبوسی برکن جنسندن بولغوچی‌طاودر حالا اون‌برلب برکن‌طاوی‌بار بیوکلکی اوچ چاقرم‌بلکه دورت چاقرم‌در بودنیاده بر بیوك برکن‌طاوی‌در

صاندویچ آطاونده موننك اوحشاشلی برکن باردر دخی جاوه آطاونده بر برکن باردر مذکور برکن دن دخی بیوکراکدر سیمرو طاوی دیرلر موندان باشقه ینه صلاماط - ارجونا - یدودار - صوجینك - وهم لاوی دیرلر غایت بیوك طاولاردر جاوه آطاونداغی برکن لرننك ایتا کنده قاینار صوچیشمه لری بیك کوبدر جاوه آطاوی ننك جنوب طرفلارنده دینکز چیتلری بیك تك هم بیوك دیوار شیکللی بولوب دورت یردن کنه بو آطاوغه کرورکا ممکن اما شمال طرفنده عجایب هیبت صو آغوب توشه تورغان یرلری بار آبشار دیرلر • جاوه آطاوی ننك شمال طرفی یاغنده ضور جلغه لار باردر جلغه بویلاری بیك هیبت جیمشلك وایکونلك یرلردر بر اولوغراق جلغه سی صولو آطالادرکه ٥٠ میل قدر یردن آغوب کیله در موندان غیر جلغه لاری هم بار اوشبو جاوه آطاونده فصول اربعه یوقدر یعنی قش جای دیب تسمیه قیلمایلار باری قورو وقت جووش وقت آطالادر جووش وقت دیکانلری اوکتابردن مارتقه چاقلی جای منزلنده در ینه قورو وقت مارتدان اوکتابرکا چاقلی بولادر قش منزلنده در اما بو آطاوده کاها موصون جیلی دیرلر معین وقتلارده ایسه تورغان زحمتلی جیلدر - جاوه آطاوی ننك نباتات وحیواناتلاری همه سی هندستان ده بولا تورغان نرسه لردر دوکی بیك یخشی اوسه صوغارا تورغان قنال لری بار نارجیل واریك باقچه لاری کوب اوشبو آغاچلاردان شکر هم آلالار جاوه شکری دیب مشهوردر - دخی بر نوع آغاچلاری بار اول آغاچ باشقه یرده بولمایدر بو ان اپاص یاکه انتیار آغاچی دیرلر زهر آغاچدر قدیم زماندان بیرلی بو آغاچ ننك یاننه بارورغه ده قورقالار ایمش اوزی ننك جانندان امید اوزمای توروب بو آغاچ یاننه بارمایلار ایمش بو آغاچقه یاقن بارغان کشی یاکه حیوان درحال اوله دیب کمان قیلمشلاردر هم در واقع بو آغاچ ننك صوی بیك زهر آچی صودر برتامچی سی آدم ایچنه کرسه یاکه حیوان ایچنه کرسه یقینا اوله ایمش شوننك اوچون مالای خلقی بو آغاچ ننك صوینه دخی زهر اولن لر صوین قاتوشدروب قاپچلارین - اوقلارین - وملتقلارین وهمه صوغش قورال لارین صوغارالار جاوه آطاونده موننك کبك اولن لر کوبدر - جاوه آطاوی ننك خلقی چای وقهوه هم ایکالر ودخی جاوه آطاونده انواع حیوانات بیك کوبدر یارقنات ننك اولوغلاری آنده در وحشی ات لر ووحشی دونکغوزلار اورمانلارننك کتو کتو یوریلر جاوه خلقی حتی کرکدان لارنی ده یورطقه اوکراته لر جاموس لارنی هم قول غه اوکراته لر آط - وصغر عادتی حیوانلاردر قوش لارننك مشهورلری طاوس - بدبلدق - جلان - کوکوهر نوعسی دخی قارا چپچق شه باز ماچی باش یابالاق ینه بر تورلو آق قرمسقه بار بیك زحمت نرسه در اما جاوه خلقی ایکی نسل دن جایولکان خلقدر واقعا بولار همه سی مالای نسلندندر

مرور ایام سببلی ایکی شعبه بولمشلاردر لکن غایت مصالحه‌ده تورالاربیك زیراك واشچان وهم بیك طرش پرهیزکار وریاضی خلقلاردر باریسی سکز - توقز میلیون بار غرب‌لر هم کوبدر - جاوه خلقی‌ننك همه‌سی اهل اسلام‌در یلده ایکشار مرتبه دوکی ایکالر یعنی ایکی مرتبه ساچوب ایکی مرتبه‌اوراالر حاصل کلام فایدا کیتورماکان برقارش یرلری یوق ودخی شکرقاموشی غایت کوب ایکالر انواع بویاواولن‌لری دارچین بوروچ وانواع عطریات آنلردر یورطلاری کوبراك بامبوق آغاچنداان ساده‌کنه یورطلاردر تیمورومعدن‌اشنه بیك‌ماهرلردر خنجر قلچ کوبه یاصارغه‌بیك ماهرلردر آلارننك‌عادتیدرکه بالا ٤ ١ کا یتسه اوستنه کوبه کیرته‌لر هم‌خنجروقلچ بیرالر - وآلارده موسیقه بیك معتبر نرسه‌در کوبلری مونکصو بزننك کوی‌لرمزکا اوحشاشلی‌در قدیم زمانده جاوه خلقی آراسنده براهمه وهم‌بودده دینلری شایع‌ایدی ٢٢٨ نچی یل‌لارده غرب‌لر جاوه آطاوینی اسلام بلان فتح قیلمشلاردر حالا غالبا اسلام دینی اوزه‌درلر هریلنی جاوه آطاوندان حج‌کا کیلوچیلر بیك کوب بولادر ایسکی‌دن قالغان معبد خانه‌لری بار ماجلان شهرندن ل میل قدر یرده بارابودور دیکان بر اولوغ معبد خانه بیوکلکی یکرمی - اوتوز قولاچ بولور یاوروپالار مونده نصارادینی نشر قیلوراوچون آدملر قویمش ایدی مقبول بولمامشدر جاوه خلقی خریستیان دینن نشراوچون یبارلکان یاوروپا آدملرینه ایته‌لرایمش نی اوچون بزنی اوزمزننك حق دینمزنی تاشلاتوب خریستیان دیننکزکا تکلیف قیلاسز آق‌کشی قایدا بارسه‌ده قارالق باصا (چونکه اوزلری قارا آدملردر) یالغان شایع بولا اعتمادسزلق حیاسزلق شراب خورلق وانصاف‌سزلق شایع بولا بزننك دینمزده موند این اشلریوق راست بلسنکز بز سزدن یخشی‌راق دیلر ایمش جاوه آطاونده دورت‌یوزدن‌زیاده مدرسه‌بار ١٢ منك‌لب طالب‌لری بار ومسجدلری کوب‌در

جاوه آطاوی ایکی اولوش‌در جاوهٔ شرقی جاوهٔ غربی ایتولور مغرب طرفی ولایتی دیرلر اولوغ شهری باطاویه آطالادرتیکزوآبادیرده‌در ٥٦ منك‌لب خلقی بار منکدن زیاده کاراب‌لار وکیمه‌لرصیاتورغان لیمانی بار شهرننك اطرافی آغاچلق وشهر اچنده مال امباری بیك کوبدر سوداسی اولوغدر ینه بانطام‌ولایتی جاوه آطاوی‌ننك مغربنده‌در اولوغ شهری‌سیرانك‌شهریدر انژیرشهری دخی زوند بوغازی یاننده عسکرقلعه سی‌در پریبانك ولایتی جاوه‌ننك جنوب طرفنده دینکز بوینچه بیك آباد وهواسی بیك نفیس‌یرلردر قهوه دوکی وچویداوطی دیکان نرسه‌که زنکار بویاو بولادر- برکن طاوی هم باردر هیدی طاوی دیرلر اولوغ شهری طونانجر دیکان شهردر شهر اچنده صولاری وجلغه‌لاری بار قهوه خانه‌لری کوب اورتاسنده ضور بازاری بولادر

بیك

بیك سوداكار خلقدر شیربون ولایتی جاوه‌ننك شمال طرفیدر تیكز یرلر واورمانلق وقهوه‌لك یرلردر اولوغ شهری‌ده شیربون آطالادر اون منك‌لب خلقی بار دخی طاغال ولایتی جاوه آطاوی ننك بیك طاولق یرلری‌در ینه صامارانك ولایتی قهوه دوكی شكر وهم آغاج طاواری موندان كوب چقادر اولوغ شهری هم صامارانك دیرلر اوتوزمنك خلقی بار سودا شهری‌در كوبراك سودالری مامق كون شكر وهم تیمور باقر ومعادن كوبدر بیك نفیس یرلردر یاوروپاده موننك كبك یرلر یوقدر بو ولایتده آمبارا دیكان بر حصار باردر كه‌حاجت وقتده بوتون هندستان عسكری صیاره بانجوی‌ولایتی ننك اولوغ شهری دخی بانجوی تسمیه قیلنور اون‌منك خلقی بار بوطرفلارده رافلیریه دیرلر برقزل چچك بولادر بو چچك‌ننك كینك‌لكی آرشون قالونلغی بر سویام قدردر ریمبانك ولایتی‌شهری هم ریمبانك آطالور اون برمنك خلقی‌بار بوولایت‌ننك اورمانلارنده قارا یولبارص‌لار بولادركه بو یولبارص غیر یرلرده اصلا كورونمایدر صورابای ولایتی‌مادور بوغازی یاننده‌كوپر هم صالادیكان ایكی جلغه آراسنده‌غی یرلردر صورابای شهری مركز اداره‌سی بوتون جاوه آطاونده بر اولوغ شهردر ٥٩ منك‌لب خلقی‌بار هم‌مادور بوغازنده بیك ایمین لیمانی بار مسجدلری كوب جون كارخانه‌لری‌مال آمبارلاری كوبدر دخی جاوه آطاونده تینكر طاوی دیكان برطاونده دورت بش منك براهما دیاننده خلق بار بیك انصافلی‌خلقدر آلارده اوغری‌لق یوق یالغان یوق اوترش یوق بر بری بلان دایم مصالحه‌ده تورالار

قدیم عصرلارده جاوه آطاوینه هندوس خلقی كیلوب مملكت توزكانلردر هم براهما دینن شایع قیلمشلاردر هجرت‌ننك ٨ یوزنچی یل‌لارنده اطرافدان كیلكان سوداكرلرننك وهم مونده كوچوب كیلكان مسلمانلارننك واسطه‌سی بلان اسلام دینی شایع بولوب خلفا زماننده اسلام عسكری‌ننك قوتی بلان مجوسیه‌ننك تخمی قورغاندان صونك اسلام غلبه تابمشدر ینه صونكراق جاوه آطاوی برنیچه مملكت‌كا تقسیم قیلنمشدر

مادورا آطاوی

مادورا آطاوی صورابای ولایتنه قارشی اوز آلدینه بر آطاودركه خلقی كوب وفراواندر وجیمشلك‌در خلقی براوكاده مطیع‌توكل‌لردر بو آطاو اوچ ولایت‌كا بولنه‌در مادورا صوماناب بانكالانك ولایت‌لری‌در باری اوچ یوزمنك خلقدر

بورنیوا آطاوی

بورنیوا آطاوی آزیه قطعه‌سنه متعلق آطاولارننك اینك‌اولوغسی‌در مهراج

آطاوی دیب‌ده آطالور ۱۲۷ درجه طول شرقیدن ۱۳۶ درجه طول شرقیکا قد
وهم ۴ درجه عرض شمالیدن ۷ درجه عرض شمالی‌کا قدر ومسائهٔ سطحیه‌س
۱۵ منك مربع میل‌در اما بورنیوا آطاوی بر عجب آطاودر یرلری بوی بو
توتال کبك تورا تورغان طاولاردر کویاکه قدیم زمانده ینشه تورا تورغا
برنیچه آطاو بولوب ایشولوب بر برینه قوشولغان‌غه اوحشاید‌ر طاو آرالار
هیچ اوتارحال یوق صازلق یرلردر بورنیوا آطاوی یارطسی قدر ارض موا
دیب ایتورکا یارای هیچ آدم‌ننك ترکلکنه صلاحیتلی توکل‌در بو آطاو بلا
سیلبس آطاوی آراسنده تومین جرماغی‌در
بورنیو آطاوی‌ننك اورطاطرفلاری مسلسل طاولاردر اینك بیوك یری کینیبا
طاوی دیرلر دورت چاقرم بیوکلك‌ده‌در بوطاوننك ایتاکنده بر کول بار کینیبا
کولی آطالور بورنیو آطاوی‌ننك ضورلغنه کوره طاولاری وجلغه لاری
کوبدر اوط کیمه‌لری وغیر کیمه‌لر یوریدر - قاپواس جلغه‌سی دیرلر اولو
جلغه‌در - بورنیوا آطاوی‌ننك معادنلرندن طاش کومور بیك کوبدر هم تیمورلر
بیك یخشی بولادر بر درجه ایکی درجه عرض شمالی آستونده آلتون چ
تورغان یرلری بار یلده سکز توقز میلیون صوملق آلتون حاصل ایته‌لر
دخی آلماس طاشی کوب بولادر اما آلماس طاشی آزیه‌کا متعلق آطاولار
موندان باشقه یرده بولمایدر - بورنیوا آطاوندان چققان آلماس ماطان پادشاه
ننك خزینه سنده بار آورلغی ۳۶۷ قراط موننك کبك ضور کیساك آلما
دنیاده بیك سیراك بولادر
بورنیو آطاوی‌ننك اوسمه ونباتاتندان هر نوعسی بار ایکون آشلق دوک
عادتی‌در کافور لادن صاغو شکر کوب حاصل ایته‌لر هم کوبراك سودالار
اوشبولاردر اورمان‌لارنده نهایت‌سز اولوغ آغاچلار اوسه‌در عمارت اوچو
هر اطرافقه یبارالر دخی حیواناتدان مشهورراکی اورانك اوطانك دیکا
بیك اولوغ مایمولدر دخی اوران اوطانی دیرلر برنوع مایمولدر اورانك
اوطانك دیکاننه باشقه‌در اوران اوطانی اورمان کشی‌سی دیمکدر دخی قا
کامچاط وهم تیون‌ننك برنیچه تورلوسی باردر بال قورطی کوب آصرایلار با
بالاوز کوب
بورنیوا آطاوننك ترکلك قیلغوچی خلقلار باریسی ۱۲ میلیونلاب خلقدر کوبوس
مالای نسلندندر دیانتلری اسلام دینی‌در دخی دایاك خلقی وقطای خلقی ب
بر نیچه مملکت‌در سلطانلاری هر قایسی مملکت‌ننك اوز خلقندان‌در - بو آطا
دایاك خلقی‌ننك‌ده قطای خلقی‌ننك‌ده پادشاهلاری سلطان دیب ملقب‌لر
دایاك خلقی مالای خلقندان بویلی راق وقالون راقدر عقللی وزیر
وقابل العلم خلقلاردر وهم تیمور اشنه بیك ماهرلردر ۰ بورنیوا آطاو

ایکی حصه‌غه بولنه‌در شرقی وغربی درمغرب طرفی اولوشی زیاده فراوان بردر برکن طاولاری هم کوبدر بورنیوا آطاوی‌ننك معلوم‌شهرلری بونتیان شهری تمام خط استوا اوستونده اولوغ شهردر ٢٥ منك‌لب خلقی بار صامباس شهری بورنیوا آطاوی‌ننك شمال غربی طرفنده بر شهردر بورنیوا مملکتی‌ننك سلطانی اول شهرده اقامت قیلادر اون منك خلقی بار بورنیوا آطاوی‌ننك جنوب شرقی طرفنده مانجارماسین مملکتی باردر اولوغ ومرکز اداره بولغوچی‌شهری دخی‌مانجارماس آطالادر امابورنیوا آطاوی‌ننك شمالغه تابا طرفی زولو آطاوی‌ننك سلطانی تصرفنده‌در

سیلبس آطاوی

سیلبس آطاوی دخی زوند آطاولاری جمله سندندر بو هم نقد خط استوا اوستونده براولوغ آطاودرمذکور بورنیوا آطاوندان مشرق‌قه تابا بورنیوا آطاوی بلان سیلبس آطاوی آراسنداغی بوغازنی ماقاصاربوغازی آطالادر سیلبس آطاوی ١٣٧ درجه طولدن١٤٣ درجه‌كا قدر هم‌خطاستواننك ایکی یاغنه‌ده چققاندر مسافهٔ سطحیه‌سی٣منك مربع میلدر بوهم‌بیك طاولق آطاودر برکن طاولاری مونده هم‌باردر ـ خلقی ٣ میلیون یاریم‌لاب‌کشی درمسافتنه نسبة خلق مونده‌کوبدر بو آطاوننك اصل قدیمکی خلقی‌اورطا یرلرنك آلغور خلقی آطالادر دخی بوکین خلقی ماقاصار خلقی دیرلر صونکندان کیلکان خلقدر سیلبس آطاوی ننك ایکون یرلری بیك منبت وتوزوك هیبت یرلردر کوبراك‌ایکونلری دوکیدر وهم قهوه کوب‌ایکالر ودینکز بویلاری هیبت بولونلقدر قراوکوزلری قر صیرلاری بیك کوب کتو کنو یوریلر وهم‌قر آطلاری‌بیك‌کوب‌بولادر سوداماللاری کوبراك مامق انجو قوش اویاسی هم‌گوبورلی‌باقادر • مونك‌برنیچه مملکت‌باردر بو آطاودان‌یراق توکل بوطان آطاوی جنوب شرقی‌کاتابا ـ ینه صومباو آطاوی جنوب‌کاتابا آندان ینه مغرب‌کا تاباراق فلورینس آطاوی سیلبس آطاوینه تابع‌در فلورینس آطاوندان آط ومامق ذات‌لار ونارجیل چیکلاوکی کوب چقادر ماقاصار شهری سیلبس آطاونك اولوغ شهردرل ٢منك‌لب خلقی‌باربیك‌توزوك شهردر دخی بیشماشهری صومباو آطاونده شمال‌کاتابابیك‌فراوان وآبادیرده یورطلاری همه‌سی باغاناا‌وستنه صالغان‌در صومباو آطاونك صاندال آغاچی بالاوزکوکرت کوب چقادر غیر اطرافلارغه‌ده موندان کیته‌در

صومباو آطاوی‌ننك مغرب طرفی چیتنده صانغار آطاوی دیرلر برکچراك آطاودر مونده همیشه اوط چغوب تورا برکن طاوی بار ل١٨١ نچی یلده ثور آینك مونده ١٢ منك‌لب کشی هلاك بولغاندر مذکور یلك بو برکن

طاوندان ایریکان معدن چقوب ایکی تاولكلك یرنی آغوب بارغانلی نیچه
آوللارنی وشهرلرنی کویدروب کیتمشدر میناد‌وشهری سیلبس‌ننك شمالند
عسکر یاتاتورغان برقلعه‌در بیك توزوك

ملوکه آطاولاری

ملوکه آطاولاری دیرلر سیلبس آطاوی بلان یانکا غوینیه آراسنده ٣درجه
عرض‌شمالیدن ٩ درجه‌کاقدر ٣٤١ درجه‌طول‌شرقیدن ٢ ل ١ درجه یاریم‌غ
قدر ومسافهٔ سطحیه‌سی ٣١٤٢ مربع میلدر برنیچه آطاولاردان عبارتدر
ملوکه آطاولاری طاولق واورمانلق یرلردر بو آطاولارده صاغو کوبدر بر
صاغو آغاچی‌ننك جیمشی برکشی‌کا یارطی‌یل‌غه رزق بولادر بو آغاچدان
دخی بیك سهل اون یاصی‌لار اوّل بوصاغو آغاچن تویوب صوغه صالالارد
بولغاناللار آغاچ چوپلری آیرولوب اون توب‌کا اوتورادر کراحمال یاصاغان
شیکللی بیك تیز اون بولادر آنی کیبدروب استعمال قیلالار ملوکه آطاوی
ننك اصل خلقی آلغور دیکان خلقدر بو آطاوده مسلمانلار هم‌کوبدر تیرناط
آطاوی زوند آطاولاری جمله‌سندن‌در اینك شمال‌کا تابا برنیچه آطاودر
اوّل مرتبه بو آطاولارنی غالاندیه خلقی نی‌قدر مشقت بلان متصرف بولغان
بولسه‌لارده باری ضبط قیلا آلمادیلار یخشی جیمش آغاچلارین کیسوب وفایدالی
اورمانلارین بتوروب خلق‌لار اورناشدروب آوللار یاصاغانلار ایدی فاید
کورمادیلر ایارده بی‌عقل وتدبیر سزلك‌لرندن‌در بو آطاولارده همیشه‌زلزله‌لر
بولوب کوب‌هلاکت‌لر بولادر • تیدور آطاوی دخی‌زوند آطاولاری جمله‌سندن
بر آطاودر برکن‌لری کوب اوزلرینه سلطانلاری بار • جیلولو آطاوی‌تیدور
آطاوندان جنوب‌طرفنده برمملکتدر اوزینه مستقل برسلطانی‌بار بو آطاود
جیلولو شهرنده تورادر جیلولو آطاوی هم برکن‌دن خالی‌توکلدر ـ یانکاغوینیه
آطاولاری کوبرا کی‌مذکور سلطان‌تصرفنده‌در دوبوس‌شهری تیرناطه آطاوی
ننك جنوب غربی طرفنده برعسکر قلعه‌سی‌در

پاپوا آطاوی

پاپوا آطاوی جیلولو بلان یانکاغوینیه آراسنده بر آطاودر بو آطاو تیکراسنده
کوب عنبر حاصل بولا تورغان یرلر بار قایچاغنده‌ایکشار یوز قداقلی‌عنبر
چقادر پاپوا خلقی مالای نسلندن بر تورلو خلقدر • آمبوا آطاوی ٢٧ مربع
میل‌در موندان قلنفر بیك کوب‌چغادر قلنفر آغاچی دفنه آغاچنه‌اوخشاشلی
بر آغاچدر چچك آتوب یتکورماس بورون جیوب‌کیبدرالر بر آغاچدان
٦ـ٧قداق قلنفر جیالار امبوا شهری اوشبو آطاوده تیران لیمان یانند

بر شهردر ١٣ منكلب خلقی بار موندان باشقه دخی واق آطاولار کوبدر بو آطاولاردان جوزبوا کوب حاصل بولادر آغاچی آلتی یدی قولاچ اوسه‌در

کیچی زوند آطاولاری

کیچی زوند آطاولاری مغربدن مشرق‌قه تابا خط استوا بوینچه صوزولوب تورغان آطاولاردر اوزونلغی ٢٢٥٠ میلدر بو آطاولاربلان صوماطرا آطاوی آراسنده زوند بوغازی فاصله‌در بولار همه‌سی واق آطاولاردر مگر بش آلتی آطاو ضورراقلاردر- بالی آطاوی جاوه آطاوینه یاقن اینك جیمشلك آطاودر سطحی ٥٩٠ مربع میلدر بو هم طاولق آطاودر برکن طاولاری مونده‌ده بار خلقی باری سکز یوزمنكلب خلقدر بش آلتی منكلب مسلمانلار هم باردر بو آطاوننك خلقی باشقه‌لارغه قاراغانده کوب ترتیبلی وتربیه‌لی خلقدر بالی آطاونده سکزلب ولایت باردر هر قایسی ولایت‌ننك اوز آلدینه پادشاهی بارهمه‌سی جمهورشیکللی بر مصلحتده تورالار- لامبوق آطاوی مذکور آطاودان مشرق‌قه تاباطرفده‌در آنده باری ٢٠٠ منكلب خلقدر بارچه‌سی مسلمانلاردر کسب وحرکتلری‌دوکی ایکالر اسام سلطاننه بیعت‌بیرمشلردر- صومبای آطاوی ٣٧٥٠ مربع میلدر طاولق وبیوك آطاودر برکن‌طاولاری مونده هم کوبدر همیشه زلزله‌لر بولادر بو آطاوننك شمال غربی‌سنده طامبورا دیگان برکن طاوی بار زوند آطاونداغی برکن‌لردن‌همه‌سندن بیوك‌را کدرل ١٨٢ نچی یلده قاطی زلزله بولوب طاولی برلر تیگز بولوب قالمشدر صومبای آطاوی ننك خلقی کوبوسی مالای نسلندن‌در ل٨ منكلب مسلمانلاردر اوزلری‌ننك خانلاری بار مستقل‌لردر براوکاده تعلقی یوقدر فلورینس آطاوی‌ننك ایچداکی طرفلاری معلوم‌بولماسه‌ده‌اوزلری براوکاده تعلق‌سز مستقل تورالار قدیمکی عادتلری اوزه برکن طاوی مونده هم بیك بیوکی بار صاندال آغاچی مونده بیك‌کوب - پادشاه‌لاری راجی آطالادر

تیمور آطاوی

تیمار آطاولاری هم‌ایتولور باریسی‌ننك سطحی ٥٥٠٠ مربع‌میلدر بر میلیون یاریم‌خلقی‌بار تیمار آطاوی اینك‌مشرق‌طرفنده‌درزوند آطاولاری‌جمله‌سندندر اوزلرینه خانلاری‌باربیك نفیس آطاودر بو آطاوننك‌خلقی آلغورنسلندندر باریسی ٥٥٠٠منك • کتابلارده واق واق جزیره‌سی اوشبودر •

فیلیب آطاولاری

فیلیب آطاولاری دیرلر مذکور بورنیوا آطاولارندان شمال‌کا تابا برنیچه

آطاولاردر آلارننك اولوغراقلاری لوزون میندآوا میندورا پانا
نیکروس زیبو ماصباتا صامار بوژول بهلوان آطاولاری‌در اسملر
معلوم بولماغان آطاولار دخی کوبدر فیلیب آطاولاری‌ننك تجمعاتی ٣٧
درجه طول‌شرقیدن ل٤١ درجه‌کا قدر ٤ درجه عرض شمالیدن ٩ درجه
چاقلیدر بارسی‌ننك مسافهٔ سطحیه‌سی دورت منك مربع‌میلدر بیك طاولق
آطاولاردر.

برکن‌لر بو آطاولارده هم باردر خالا هم موجودر اما بو فیلیب آطاولار
غایت منبت وعادندن طش فراوان وآبادیرلردر هواسی دخی عجایب ملا
ومعتدل ونفیس هوادر اوشبو فیلیب آطاولاری ننك خلقی قطای خلق
اوحشاشلی غایت اجتهاد ایاسی واشجان آدملردر کسب وحرکتلری دوکی
ایکوب ترك‌لنه‌لر بو آطاولارده دوکی عادتدن طش‌اونکادروهم دوکی‌ننك
اعلاسی مونده‌در دخی شکر قاموشی کوب ایکالر سودا مال‌لاری کوبرال
اوشبو نرسه‌لردر وهم قهوه‌ننك اعلاسی مونده بولادر اما فیلیب آطاولاری
ننك‌بر سننده‌ده یرتقچ حیوانلار یوقدر باری قراوکوزلری قرصیرلاری هر قاید
کوب کتوی بلان یوریلر اما صو حیوانلارندان کایمان دیکان نرسه با
بیلك‌زهرحیواندر بولان هم‌قرکجه‌سی‌کوب‌در دخی اورمان قوشلاری‌نهایت
سزدر فیلیب آطای‌ننك معادنلرندن آلتون تیمور کوب چیغادر خصوص
میندآوا آطاونده وهم زیبو آطاونده آلتون معدنی کوب بولادر
فیلیب آطاولاری‌ننك خلقی باریسی بش‌میلیون‌غه قریب خلقدر امامونا
اصل خلقلاری ایکی تورلونسلدن‌دربرسی‌نیجریتوس نسلندن بولارکوبرال
فیلیب آطاوی‌ننك اینك قدیمکی‌خلقلاری‌در ودخی‌ایکنچی‌سی‌هندستاند
کیلوب اورناشقان خلقدر آلار مالای نسلندندر دخی طاغالا خلقی دیرلو
بولار هم فیلیب آطاوی‌ننك‌اصل خلقی‌دره نیجرینوس خلقی دیکانی ایطا
خلقی دیب‌هم آطالادر اما آفریقه‌داغی نیکر خلقنه برده‌اوحشامایدر بولا
لوزون آطاوی‌ننك شمالنده ترکلك‌قیلالار اوزلرینه خانلاری بار آلارباری
ایکی‌یوزمنك‌لب خلقدر اوشبوفیلیب آطاولاری‌ننك‌باریسنده ل٣ ولایت
باردر سودالاری اولوغدر موندان بش‌میلیون صوملق مال چیغا وهم هر
اطرافدان بولارغه بش‌میلیون‌صوملق مال‌کرادر لوزون آطاوی‌ننك مسافه
سطحیه‌سی ٥٥ ل ٢ مربع‌میل‌در ٣میلیون‌غه یاقن‌خلقی‌بار اوز آرالارنده خان‌لاری
بار وغیرکا تابع‌توکل‌لردر- مانیلا شهری‌لوزون آطاوی‌ننك‌جنوب‌غربی‌طرفند
باسیك جلغه‌سی‌ننك تاماغنده‌اولوغ وباش شهری‌در طوندا ولایتی آطالو
اورام‌لاری‌طاش‌وکیچ‌لرده‌فانار‌یاغالار‌کوبوسی آغاچ‌بورطلاردر اولوغ‌مدرسه‌لری
بار ومعبد خانه‌لری‌بار باریسی ٥٤١ منك‌لب خلقدر طاعال دیکان خلق

موننك قطايدان كيلكان بر تورلو خلقدر عمارتلاری بيك توزوك كارخانه‌لری كوب سودا مال‌لاری كوبراك دوكی شكر كيندرسوسی وهم جفاك ذات‌لار - قهوه هم ايكالر فرانسيه‌غه موندان كوب قهوه كيته اميريقه بلان سودالاری هم باردر ينه كافيته شهری مذكور شهردن جنوب شرقی‌كا تابا ايكی ميل‌قدر يرده‌هواسی بيك‌نفيس بر شور دره ميندانا وآطاوی ٥٥ ٢ ١ مربع ميل‌در بو آطاوده بر مملكت‌در ميندانا و مملكتی تسميه قيلنور اولوغ شهری هم ميندانا و شهری‌در پادشاهلاری اوشبو شهرده توراذر سلطان آطالا يوز منك‌لب عسكری بار يولوياكه صولو آطاوی فيليب آطاولاری‌جمله‌سندندر بيك بای آطاودر بو آطاو ٦٢٥ مربع ميل‌در ل - ٦ درجه عرض شماليده ٦ ٢ ١ - ٦ ٤ ١ درجه عرض شماليده واقع‌در ٥ ٣ ٢ منك‌لب خلقی بار همه‌سی مالای نسلندن باج ديكان خلق‌دربارده مسلمانلاردر يورطلاری بيك توزوك ياپونيا طرزننك صالونغاندر بو آطاوده باری ل ٦ لب آول‌لاری‌باردر اولوغ شهری صووغ شهری آطالا سلطان‌لاری اوشبوشهرده توراذر امايولو آطاوی ننك يرلری ايكون اوچون بيك ابادوفراوان وجيمشلكدر حتی بيوك طاو باشلارينه چاقلی آشلق ساچالار مونده فيل هم كوبدر - ماريان آطاوی ١٣ درجه عرض شمالی‌ده‌در هواسی معتدل بيك نفيس آطاودر موندا‌غی خلق صالقون نی‌نرسه ايكانن‌ده بلمايدر اما مای وايیون آيلارنده نی‌قدر اسی بولسه‌ده ٣٥ درجه‌دن آرتمايدر اورمانلاری بيك‌كوب هرتورلو آغاچ وهر تورلو بوياواولن‌لری وهر تورلو دارو اولن‌لری وهم‌ايكماك آغاچی دخی بانان ونارجيل آغاچلاری‌فراواندر وبو آطاوده دخی قوتلی وزهر حيوانلار برده يوق خلقلاری اوز آلدينه فيليب آطاوندا‌غی طاءال خاقنه اوحشاعان بر تورلو خلقدر بيك زيراك وقابل‌العلم‌وقوناق دوست خلقلاردر مذكور ماريان آطاولاری جمله‌سندن دخی كچراك كوب آطاولار‌باردر - مشهورلری اينك جنوب طرفنده عواجام آطاوی ديرلر مونده ٨ منك‌لب خلقدر اون بر آول صايپان آطاوی اوچ يوزلب خلق‌باربر آطاودر دوطا آطاونده دورت يوزلب‌خلق‌تورا تنيان ديرلر بر كچكنه آطاوبار ايللی‌لب كشی‌تورابارده‌بالقچيلار دخی كارولين آطاولاری ماريان ولايتنه داخل‌در ماريان آطاوی بلان يانكا غوينيه آراسنده‌در بيك‌كوب واق آطاولاردان عبارتدر مجموعسنده يوزمنك لب كشی باردر كوبوسی بورنيو آطاوندان كوجوب كيلكان دایاك خلقيدر اوزون بويلی پهلوان خلقلاردر مونده بر عجب ايرلری خاتون قزلارندان ماتورراق كيله‌در - بومذكور كارولين آطاولاری جمله‌سندن بونيب اوالون ديكان آطاولارده حاضر تورغوچيلار يوق اما بيك قديم بيك‌اولوغ طاشدان صالغان بنالارننك اثری باردر قايسی زماندا‌غی ايكانن بلكان كشی يوق

تاریخ استخراج قیلورلق نرسه‌لر هم‌تابولور ایدی تفتیش قیلنسه ـ بو آطاولار قدیم بربرینه توتوش بولوب دینکز توبنه باتقان بولسه‌لار عجب توکل ـ لکن هیچ بر جغرافیا ایاسی آزیه جزیره‌لری حقنده بوقدر تفصیل قیلغان کشی یوقدر باری من فقیر بیك کوب سیاحت نامه‌لردن بوقدر تفصیلنی استخراج قیلدم اوشبو هندکاوعموما آزیه‌کا متعلق جزیره‌لرنی تفصیلایازلسه اون مملکت ایتوب وهم قطعهٔ سادسه ایتوب اوز آلدینه خریطه یاصامق لازم بولور ایدی منم ظنمچه یاوروپاغه اصلا تفصیل حاجت توکلدر جغرافیه اهلی هر قایسی بربرندن کوچروب جغرافیه یازالار اوزلری‌ننك اسملرین باری ثبت قیلالار هربر مملکت‌ده جغرافیه جماعتی دیکان جمعیت‌لر بولسه‌ده براش کورسانکانلری یوق

قوریل آطاولاری

ینه آزیه قطعه‌سنه متعلق آطاولاردان کامچاطکا نصفی جزیره‌سنه توتوش یاپونیا آطاوینه قدر تزلوب بارور قوریل آطاولاری باردر بو آطاولار کذلك یاپونیا جزیره‌لری بلان توتوش بولوب مرور ازمان سببلی بعض یرلری دینکز توبنه باتوب جویالشدر یاکه بهرنك بوغازندان آغوب چققان قاطی صوجوغاندر چونکه روایت قیلالار قوریل آطاولاری یلدان یل کچرایادر ایمش ٠

فصل یاپونیه مملکتی بیاننده

یاپونیه مملکتی دیکانمز قطای مملکتی‌ننك جانب شرقیسنده دینکز ایچنده بر نیچه آطاولاردان عبارتدر ـ اوضاغلاری ل۳ درجه عرض شمالیدن ۲۶ ۲ درجه ۵٠ دقیقه عرض شمالی کاقدر درحکومت واحده تحتنده دورت جزیره‌دن مرکب بر مستقل مملکتدر اوّلکیسی کیوسیو آطاویدر اطرافنده بولغوچی واق آطاولار بلان بار مسافتی یکرمی منك بش یوز ایللی ایکی مربع میلدر ایکنچی‌سی سیکوکو آطاویدر بودخی اطرافنده واقع واق آطاولار بلان بوز اون منك یدی یوز آلتمش سکز مربع میلدر ینه اوچونچی‌سی یدو آطاویدر بوهم متعلقاتی بلان آلتمش اوچ منك دورت یوزقرق آلتی مربع میلدر بس دورت دانه جزیره‌ننك مسافتی اطرافنداغی آطاولار بلان ایکی یوز یتمش منك‌ده ایکیوز اون برمربع میل بولوب خلقی باریسی ایللی میلیون خلقدر قطای بلان یاپون آطاولاری آراسنداغی بوغازنی قوریه بوغازی دیرلر ـ اما یاپون دینکزنده بیك خطرلی اولوغ کرداب بار مسافرلر اوچون خطردر یاپونیه مملکتی‌ننك مادهٔ طبیعیه‌سی ـ اوشبو مذکور یاپونیه آطاولاری طاولی

چوقورلی بولوب اینك بیوك طاونیفون جزیرەسنڭ توبەسنڭ منكوقار یاناتورغان طاولار باردر بركن طاولاری یعنی بر نیچەاوط طاولاری باردر شول جهتدن یاپونیەدە همیشە زلزلەلر بولادر ـ یاپونیەننك هواسی مختلف صووغی بیك صووق جلی‌سی بیك جلی بولادر طاولارنڭ معادن كوب آلتون كموش معدنلری كوبدر لكن معلوم مقداردان آرتوق چغارورغە حكومت طرفندان رخصت یوقدر ـ بیك كوزال قزل باقر وهم بیك اعلا فعفور اشلنەدر ـ جفاك ننك بیك اعلاسی بولادر ـ نباتات وآشلق جنسندن قطای‌دە اوسە تورغان نرسە همەسی بار اماقرلارنڭ واورمانلارنڭ وحشی حیوانلار آزدر یورط حیوانلاری آط صغر اوكوز كوبدر دوكی هم ایكالر

یاپونیا مملكتی ننك پای تحت شهری ایكیدر برسی میاقو شهری درکه ٣١ درجه ٢٢ دقیقه عرض شمالیدەدر آلتی یوز منك خلقی بار ـ یاپونیە مملكتی ننك روحانی حكمداری بولغوچی ایمپیراطور اوشبو شهردە توراد ر یاپونیە ننك روحانی ایمپیراطوری نیفون آطاوی ننك جانب شرقیسندە ٣٦ درجە ٣٥ دقیقه عرض شمالیدە واقع بولغوچی یدو شهرندە توراد ر بو شهردە ایكی یوز منك خلق باردر ـ بو ایمپیراطور جسمانی بولوب طایغون لقبی بلان ملقب وهم میقادو ننك قایم مقامی منزلندەدر ـ اوشبو طایغون ایمپیراطور یاپونیە خلقی ننك تربیە وتأدیبنە وعموما عسكری ننك تنظیمنە وتدبیرینە مأموردر اوّلكی‌سی یعنی میقادو ایمپیراطور دیانت اشلرندن وامور روحانیەدن باشقە اشلارگا قاتوشمایدر

مذكور یدو شهری نیفون آطاوندە بیك توزوك شهردر یاپونیە مملكتی ننك اولوغ محكمەلری بو شهردەدر دخی میاقو شهری هم نیفون آطاوندە یاپون خلقی ننك مركز علوم بولغوچی شهرلری‌در علم وهنر وصنعت مدرسەلری اوشبو شهردەدر ـ نانكغازاق شهری كیوسیو آطاوندە اولوغ شهردر وسودا یری‌در قطای خلقی وهم آفستریالیە خلقی موندە سودا قیلالار یاوروپادان هم سودا قیلغوچی‌لار بار ـ یاپونیە خلقی عادت وهیئتڭ قطای خلقنە مشابەلردر قدیمدن قالا كیلكان عادت‌لری باردر كه یاپونیە خلقی مملكتلرینە كركان‌نی چغارماس‌لار چققاننی كرتماس‌لر ـ مذكور كیوسیو آطاوی بلان فورموزا آطاوی آراسندە ٣٦ عدد واق آطاولار باردر اولوغسی لوشویا كه لیوكیو آطاوی‌در بو آطاولار كیوسیو آطاوندان فورموزا آطاوینە مسلسل آطاولاردر موندا غی خلق‌لار بعض خصوصدە یاپونیەغە بعض خصوصدە قوریە حكومتنە تابع‌لاردر اوزلری ننك خان كبك آدملری بار یرلری ایكونلك وفراوان یرلردر ـ اوشبو مذكور آطاولاردان طش آزیای شرقیەگا تابع بینكال جرماغنڭ نیقوبار آطاولاری دخی مونڭ شمالندە آنداموون آطاولاری باردر آنداموون آطاوی

ننك شمال طرفنده منك سكز يوز قدم بيوكلكده بر بركن طاى باردر اوزغان بارغان مسافرلر مونده توقتاب نارجيل وآشامق ايچمك آلوب كيته‌لر اما جغرافيه علماسى ياپونيه حقنده هيچ برسى تفصيل يازماديلار چونكه ياپون خلقى قديمدن اوزلرى‌ننك مملكتنه هيچ برياط كشينى كرتمايلر هيچ برسياح ياپونيه‌كا باروب تفتيش قيلا آلمايلار خلقى همه‌سى منغول‌نسلندندر هنرمند وحكيم خلقلاردر اما متكبر وغرور خلقلار اصلا كشى‌كا سر بيرماسلر ـ اما مذكور ايكى سلطان آراسنده نهايت طاطولقدر وخلقى دخى هر ايكسنه غايت مطيع‌لاردر ياپونيه مملكتى‌ننك مشهور شهرلرى يدو شهرى نيپون جزيره‌سنده سلطان‌ننك تحت شهرى‌در عرضا ٣٦ درجه ٢٥ دقيقه طولده ١٨ ل درجه‌ده واقع‌در ايكى ميليون قدر خلقى بار

مياقو شهرى هم شول آطاوده جنوب‌كا تابا باشنده بو هم ايكنچى سلطان‌ننك مقر سلطنتى‌در ـ ياپونيه خلقى‌ننك منبع العلوم والفنون والصنايع بولغوچى شهرلرى‌در يارطى ميليون قدر خلقى بار

نانغازاق شهرى كيوسيو آطاونده بر اولوغ سودا شهريدر ١٨٣ل نچى يلدان بيرلى ياوروپا خلقنه بو شهركا كروركا رخصت باردر ـ دخى ماصماى شهرى حاقوداد سنداى اوصاقو طوق‌باما ـ قوما شهرلرى مشهور شهرلرندندر

فصل قطاى مملكتى بياننده

قطاى مملكتى آزيه قطعه‌سنده اينك اولوغ مملكتدر قطاى مملكتى‌ننك حدود اربعه‌سى يعنى دورت طرفنده بولغوچى چيكداش مملكتلر شمال طرفنده سبريا ولايتلرى جنوب طرفنده قطاى دينكزى اننام وبيرمان وهندستان مملكتلرى مشرق طرفنده ياپون دينكزى صارى دينكز وقطاى دينكزى مغرب طرفنده بخارا وسمرقند وكاشمير وتوركستان ولايتلرى‌در قطاى مملكتى‌ننك مادهٔ طبيعيه‌سندان ـ قطاى مملكتى‌ننك شمال طرفى وهم مغرب طرفى صرت طاولاربلان محاط‌در يعنى بيوك طاو سلسله‌لرى بلان احاطه قيلنمشدر ـ اينك مشهورلرى آلطاى طاولارى ديرلر اينك شمال طرفنده آمورجلغه‌سى (ل ل درجه عرض شماليده) تاماغاندان باشلاب مغرب‌كا تابا توغرو ايكى منك بش يوز ميل قدر ممتد بولوب هر سلسله‌سى اورننه قاراب مخصوص اسم بلان آنالمشدر بو طاولارننك ارتفاغى اورطاچه حساب بلان يدى منك قدم يرلرى بار اوشبو طاولار مذكور مسافه‌ده همان ٤٧ درجه عرض شمالى بلان ٢ ل درجه عرض شمالى آراسنده ممتددر ـ ينه قطاى بلان بدخشان ولايتى آراسنده فاصله بللور طاوى باردر اول طاوننك بعض سلسله وشعبه‌لرى جنوب‌كا تابا حيمالاى طاولارينه ملاقى بولوب ينه آندان جنوب شرقى‌كا تابا ميل قيلوب

آندان

آندان جنوب شرقی‌ده دینکزکا باروب ایرشور بوهیمالای طاوی دخی هند بلان قطای آراسنده فاصله‌در ینه مشرق طرفنده دینکز بویلاب مذکور آمور جلغه‌سنه‌قدر طاوسلسله‌لری ممتددر حاصل‌کلام معلوم‌بولدی‌که قطای‌مملکتی کویاکه غایت بیوك طاولاربلان هر اطرافدان احاطه قیلنمشدر موندان‌باشقه ینه قطای مملکتی‌ننك اچنده کوب جبال سلسله بلان تولودر تن‌شن طاوی بللورطاوی‌ننك قرق‌درجه عرض‌شمالیده بولغان سلسله‌سندن‌باشلاب جنوب شرقی‌کا تابا باروب ایلی ولایتی‌ننك‌اورتاسندان اوزوب مذکور ولایت‌نی شرقی‌کاوغربی‌کا آیورادر موندان غیردخی قطای اچنده طاولار بیك‌کوبدر اما قطای مملکتی اچنده بولغان جلغه‌لار غایت اولوغ وغایت اوزون جلغه‌لار بولوب جمله‌دن‌برسی عوانغو جلغه‌سی‌درکه ٨٦ درجه طول‌شرقیده ل٣ درجه یاریم عرض‌شمالیده باشلانوب ٣٠ میل‌مقداری توغری جنوب‌کاتابا آغوب ینه آندان مشرق‌قه تابا بورولغاچ یوز آلتمش میل آقغاندان صونك کاه مغرب‌کا کاه مشرق‌کا وجنوب‌کا آغوب صاری دینکزکا توشه‌در یانسیکیانك جلغه سی کذلك عوانغو جلغه سی بلان بر یردن‌راك چغوب غایت اولوغ بورلوشلار یاصاب برنیچه منك چاقروم آقغاندان صونك ینه کیلوب عوانغو جلغه‌سندان یراق توکل صاری دینکزکا آغادر بو مذکور ایکی جلغه بوتون آزیه‌قطعه‌سنده بولغان‌جلغه‌لارننك بیك غایت‌اوزونلاری‌در وهم‌غایت‌تیبوش آغادر بوجلغه‌لارغه دخی ایکی‌یاقدان برنیچه جلغه قوشولادر ینه سیکیانك جلغه‌سی قطای‌مملکتی‌ننك جنوب‌طرفنده‌در کانطون جرماغنه توشه‌در آندان باشقه دخی‌قطای‌ننك‌اینك جنوبنده حیمالای‌طاوی‌ننك شمال‌طرفندان آغوب مذکور طاوننك مشرق طرفنده براوتلاوکدن هند طرفنه چیققاندان صونك براهماپوطراجلغه‌سنه قوشولوب هند دینکزینه‌آغادر ینه قطای مملکتی‌ننك شمال طرفنده مانجوریه بلان روسیه آراسنده آمور جلغه‌سی بار آنکار دخی اویصور وصونغار قوشولوب اوحوط دینکزینه‌آغادر ینه مانغولیه ولایتنده سیلینغا جلغه‌سی تحته یانندان اوتوب روسیه‌ده بایقال دینکزینه توشه‌در یقه‌ایرطش جلغه‌سی جونغاریه ولایتنده باشلانوب آندان‌روسیه آرقلی‌آغوب بحر منجمد شمالی‌کا توشه‌در دخی موندان باشقه‌کاشغر وهم‌یارکند‌جلغه‌لاری قطای ایچنده‌در

قطای مملکتنده بولغان کول‌لردن خانقا کولی روسیه بلان مانجوریه‌آراسنده برکولدر دخی قطای‌ننك شمال یاغنده مانغولیه ولایتنده کارولین کولی‌بار دخی جونقاریه ولایتنده اوبزاتور دیکان بر کول بار ـ ینه آیق ارال لوب نور تنکرنور تونك‌تینك نان‌حانك‌کول‌لری‌در ودخی‌قطای مملکتی‌ننك مشهور جلغه‌لاری قطای‌ننك شمال‌طرفنده مانجوریه بلان‌روسیه آراسنده آمور

جلغه‌سی‌در وبو آمورغه دخی مانجوریه طرفندان اویصوروصونغار جلغه‌لاری قوشولادر ـ ودخی کیرولین جلغه‌سی برکول آرقلی اوزوب آرغون جلغه‌سی آطالا روسیه‌بلان مانجوریه آراسندان آغوب آمورجلغه‌سنه قوشولادر وینه مغولستان یرنده سیلینغاخلغه‌سی تحته شهری یانندان اوتوب روسیه‌ده بایکال دینکزینه توشه‌در وینه جونغاریه ولایتنده آیاق آراك کولنه آغا تورغان‌بر جلغه‌بار وینه‌ایرطش جلغه‌سی‌ننك باشی جونغاریه ولایتنده‌در آندان روسیه آرقلی بحرمنجمد شمالی‌کاتوشه‌در ودخی بولاردان‌باشقه‌قطای‌مملکتی‌ننك مغرب طرفنده یارکند وهم کاشغر جلغه‌لاری مغربدن مشرق‌قه تابا آغوب‌لوب‌نور کولنه توشه‌در

قطای مملکتی‌ننك جنوب طرفنده اینك اولوغ‌ومشهور ایکی جلغه‌باردر برسی عوانعو ایکنچی‌سی یانسیکیانك جلغه‌لاری‌در؛ عوانعو جلغه‌سی تبت طرفندان چغوب قطای‌ایچنده بیك اولوغ بورولوش‌لار یاصاب صاری دینکزکا آغادر بوجلغه‌نی هم صاری جلغه آطالادر بیك اوتکون آغا تورغان جلغه‌در چونکه تیبوش آقغانلق سببلی صوی بولغانوب صاری توسلی کورنه‌در دینکزی کذلك صاری کورنه‌در

ینه یانسیکیان جلغه‌سی کوك جلغه‌دیب‌ده آطالادر قطای مملکتی‌ننك جنوب‌کا تابا طرفنده آغادر بومذکور ایکی جلغه‌ننك منبعی‌تبت ولایتنده بریرده‌راك قوین‌لونك طاوندان چغوب ایکی‌سی ایکی طرفقه کیتوب آرالاری برنیچه منك‌چاقرم‌بولوب آقغاچ‌توبان‌باشلارنده‌ینه بریرکاراك‌جیولوب ایکسی ده‌صاری دینکزکا آغادر بوتون آزیه‌ده موندان اولوغ جلغه‌لار یوقدر بولارغه قوشولا تورغان دخی جلغه‌لار باردر

ینه سیکیانك جلغه‌سی قطای‌ننك جنوب طرفنده کانطون جرماغنه آغادر ینه حیمالای طاوی‌ننك شمال‌طرفندان آغوب مشرق‌قه تابابارغاندان‌صونك مذکورطاو ننك‌اوتلاوك یرندن جنوب‌کابورولوب‌هندستان‌غه چغادر آندان بینکال جرماغنه‌آغادر قطای مملکتنده دخی بومذکور جلغه‌لاردان باشقه صو یولی اوچون یاصاغان قنات‌لار باردر

قطای مملکتی‌ننك نباتات ومعادنلری

قطای مملکتنده مشهور بر دیوار باردرکه ایکی منکده ایکی یوز یل مقدم‌بنا قیلنغان دیواردر اوزونلغی آلتی یوز فرسخ بیوکلـکی ل ۲ آرشون اما نی عرض بلان بناقیلنمش‌ایکانی معلوم‌توکلدر ـ اما بوقطای‌مملکتی آزیه‌قطعه‌سنده بولغوچی مملکت‌لرننك اینك اولوغراقیدر وهم خلق کوبلکنده کذلك خلقی

همه مملکت‌لرداکی خلقدن کوبراکدره‌ل ٤ مليون‌لاب خلقی بار دیب روایت قیلنور سطحی ومسافتی اوچ یوز منك مربع ميلدر •

قطای مملکتی شول قدر طاولق یردرکه جمیع اطرافی تماما طاولار بلان محاطدر شویله‌که اطرافی ایپونکی وتوبانسو یرلر بولوب مملکت‌ننك اورتاسنه‌بارغان صایون گویاکه باصقچ باصقچ ایتوب یاصاغان کبك بیوك طاولاردر بعض‌لر نقل قیلالارکه حتی‌قطای‌مملکتنه طوفان بولماغان ایمش - اما قطای‌مملکتی‌ننك هواسی معتدل وچینکل هوادر شول سببلی جلی اطرافلارده بولغوچی نباتات همه‌سی قطای‌ده باردر قطای مملکتی بیك اولوغدر لکن خلق کوبلکنه قاراغانه یرلری آزلق قیلادر کوب قطای خلقی دینکزده صال‌لارده تورالار خصوصا بیکراك مذکور ایکی جلغه بویلاری بیکراك طغزدر - خلقی همه‌سی دهقانچیلاردر یرلری غایت منبت ومحصولداردر - یاوروپاده خلقی ایکی میلیون‌لی شهربر لوندون بولسه بولور اما قطای ده ایکشار اوچار میلیونلی شهرلر اونلاب باردر - قطای شهرلری بیك آزی‌غنه معلومدر •

قطای مملکتنده خلق‌ننك شول قدر کوبلکی سببلی نی قدر ایکون بولدرا تورغان نفیس یرلرنه بولغان آشلق ودوکی وغیرلری‌اوزلرینه کفایه‌قیلمایدر شول سببلی کوب قطای خلقی زوند آطاولارینه کلیفورنیه آطاولارینه وهم سینفاپور آطاولارینه کوچوب بارمشلاردر اما حدودندن چقارغه هم کرورکا هیچ براوکا رخصت یوقدر یاوروپا خلقنه سودا قیلور اوچون باری‌دینکزبویی شهرلرکا کنه کرورکا رخصت‌در •

قطای‌ننك جنوب طرفنده دوکی آشلغی غایت فراوان حاصل بولادر وقطای خلقی‌ننك آشاغانی دوکیدر •

قطای مملکتنه مخصوص نباتاتلاردان بری بامبوق دیکان بر قاموش بولادر بیك اولوغ وجوان بولادر یورطلارنی کوبراك بامبوق آغاچندان صالالار اما مامق وجفاك قطای‌خلقی‌ننك‌عادتی عمل‌لری‌در - چای دخی قطای‌غه‌مخصوص نباندر وقطای خلقی‌ننك اینك اولوغ سوداسی وحرکتی چایدر قطای‌ننك توفراغی وهواسی چاینی غایت منبتدر - اوشبو چای دیکان نرسه قطای مملکتنه‌بیك قدیمدن مستعمل نرسه‌در اما یاوروپاده ١٧٠٠ نچی یل‌لارده شایع بولا باشلامش‌در - بو زمانده چای‌ننك نوعسی بیك کوبدر لکن قطای‌ننك اوزنه عادتی چای - یاشل چای تاقته چای‌در - نوعسی‌کوب‌بولمقلق‌سوداگرلر اشی‌در - اما چای آغاچی چیه‌آغاچی کبك کچراك آغاچدرحتی چیه‌جنسندن بر آغاچ بولمق کیراك یافراق‌لاری اوزونچه چیتلری تش تش - چای‌ننك حاصیتی شول تش‌لرده‌در حوش ایسلی‌در - چای‌ننك اصل منشائی‌قطای‌در شول جهتدن کوب یرلرکا کوچروب اشلاب قاراسه‌لارده اصلا قطای چاینه

کیلمایدرهم قطای خلقی شیکللی عملن بلکان کشی‌ده یوقدر قطای‌ننك‌چای ایکوچیلاری چای‌ننك یافراغین یازده کوزده ایکی مرتبه جیالار ـ اما اینك اعلاچای حمل آینده جیغانی‌در لکن قطای خلقی تمام‌وقتی‌بلان‌جیغان چاینی چقارمایلار اوزلرینه صاقلایلار چای‌ننك یافراغین جیغاچ بر آز شینکدره‌لر صرلی تاقتااوسنه صالوب قول بلان تکارانه‌لر بوتوره‌لر آندان صونك قزغان تیمور تاقتا اوستنده کیبدره‌لر آندان آری آغاچ صاندوقغه توتورالار ـ اما تیری‌کاتحته شهرینه کیتورکاچ تکالر ـ چای‌ننك قالدق پوصدق قاطی قوطی یافراغندان تاقتاچای یاصایلار چای‌ننك بازاری تحته شهرنده بولادرموندان بارغان مالنی چای‌کا معاوضه قیلنه‌در هریل روس یورطنه سکزمیلیون‌قداق چای کیله‌در •

قطای‌غه مخصوص نباتاتدان لاك آغاچی دیرلر برتورلو آغاچدرکه لاك‌ننك اعلاسی آندان یاصالادر ینه مای آغاچی دیرلر قطایده بولادر اورلوغی‌ننك توشی طونك مای اوحشاشلی‌در آنکار کیندر مایی قوشوب شم قویالار •
ینه قطای‌غه مخصوص نباتاتدان بالاوز آغاچی آطالور اول آغاچده آق بالاوزغه اوحشاشلی بر نرسه حاصل بولادر ینه قطای‌غه مخصوص بر تامورچینیودیب آطالور برانکی‌کا اوحشاشلی‌در آش‌قه استعمال قیلالار ـ قطای‌ننك اوزینه مخصوص بر نرسه سی کرنب اورننه استعمال قیلالار توکاراك بولوب جیلاك روشلی‌اوسه‌در راوند دخی معروف‌دوادرقطای‌غه‌مخصوص‌نباتات‌جمله‌سندندر •
قطای خلقی‌یورط حیوان‌لارنی آزمقدارده‌غنه‌اصرای‌لار اماجفاك‌ننك‌اعلاسین قطای خلقی‌اشلیدرابتداء قطای خلقی اختراع قیلمشدر ـ جفاك قورتی تربیه قیلور اوچون قطای فراوان یردرهم‌توت آغاچی‌کوب‌اورمان اورمان‌اوسه‌دره قطای‌مملکتی‌یریوزنداکی‌معلوم‌مملکتلردن‌همه‌سندن‌ده‌مقدم‌درطوفان‌نوحدان‌صونك تیز زمان تأسیس قیلنمشدرکه‌چین‌یافث‌اوعلی‌تأسیس قیلمشدرديب روایت قیلنه‌در وهم قطای مملکتی‌ننك ابتداسندان بیرلی پادشاه‌لق اون نسل‌کا کوچمشدر ـ رفاعه افندی دخی قطای‌ننك ابتداسندان بیرلی قرق عصر اوتدی‌دیب روایت قیلادریعنی‌دورت منك‌یل‌لارچاماسنده‌در ـ حالاقطای‌ننك پادشاهی مانجورنسلندندرشوننك‌اوچون قطای‌ده مانجورتلی‌معتبردر ۱۶۰۰ نچی یل‌لارده قطای مملکتن تاتار خانلاری بیلامش‌لردر •
قطای‌تلی‌اوزآلدینه مستقل برتلدر وهم غایت مشکل تلدرهربرکلمه‌اوچون باری برعلامت‌در حروف هجا یوقدر اما قطای خلقی آراسنده عالم‌کشی‌ننك قدری بیك‌اولوغدر وقطای‌ده رعیت ایکی تورلودر بری علم اهلی وبری عوامدر ـ وقطای خلقی قدیم زماندان بیرلی عالم وحکمت ایاسی ذوفنون وهم اختراغات بلان مشهورایدیلر ـ معهود فغفور بالچق داری بیت‌الابره

آلار

آلار اختراغانندان‌در وهم کتاب باصمق هنری قطای خلقندان ظهور ایتمشدر جفاك نرسه اشلارکا وجفاك بویارغه برنچی ماهرلردر .
فغفور صاوتلارینك اعلاسی قطایدان کیله‌در قطای خلقی‌ننك نقش‌کا مهارتی قدیمدن مشهوردر نقاش چینی دیب مشهور ایدیلر - بو طرفدان قطای‌غه جون مالی کوجول پوصتاو باراد‌ر وغیر نرسه‌لر .

قطای‌ننك مشهور شهرلری

اما قطای مملکتی بش اولوغ قسم‌کا بولنه‌در : اوّل نفس قطای اون سکز ولایت‌در - ۲ نچی مانجوریه - ۳ نچی مانغولیه - ۴ نچی جونغاریه وهم ۵ نچی‌سی تبت ولایتی‌در - ممالك مذکوره‌ننك مشهور شهرلرندن بری پیکین شهری‌درکه ۳۹ درجه ۵۴ دقیقه عرض شمالیده - ۱۱۶ درجه ۲۷ دقیقه طول شرقیده واقعدر - ایلانه‌سی ۵۲ میل بولوب دنیاده بر اولوغ شهردر ایکی میلیوندان زیاده خلقی باردر وقطای مملکتی‌ننك پای تخت شهری‌در - بیوکلکی اوچ یوز قدم بروجلری بیك کوبدر آلتی قابقاسی بار اولوغ سور بلان محاطدر - جنوبی وشمالی بولوب ایکی قسم‌کا منقسمدر جنوبی قسمنده عوام خلقی‌ننك یورطلاری‌در وشمالیسنده قطای پادشاهی‌ننك سرایلاری وباغچه‌لاری بولوب ایچنده عجایب بر حسن صورتده وحسن نظامده صولار وجلغه‌لار وحوضلار باردر وهم اشجار ونباتاتدان انواع نباتات بلان مزین‌درکه آدم‌ننك جمیع حواسی متلذذ بولور .
وکذلك نانکین شهری قطای‌ننك قدیمدن بر اولوغ ومشهور شهری بولوب مقدمده پای تخت شهری ایدی تاریخ مسیحیه بلان منك دورت یوزیکرمی اوچونچی یلده پیکین شهرینه کوچرلمشدر حاضرده‌ده میلیونغه قریب خلقی باردر - بو شهرننك عجایباتندان سکز پوچماقلی بر مناره باردر صاف فغفور کیر بچدن بناقیلنمش‌در توقز طبقه‌اوزه برندن بری کچراك بولوب بیوکلکی یوز یکرمی قدمدر - وانواع توس بلان مزین‌در - ۱۹ یل اشلامشلردر - ۱۴۳۰ نچی یلده تمام بولمشدر - قطای اهلی قاشنده بوشهر مرکز علم وحکمت دیب مشهوردر - ودخی بوشهر خلقی‌ننك معاملاتی جفاك‌دن ومامق‌دان منسوجات اشلانه تورغان کارخانه‌لری کوبدر .
ودخی نانکین‌ننك شمال طرفنده بر اولوغ کول یاننده شوساو شهری کوب خلقلی بر اولوغ شهردرکه بر میلیون‌ده بش یوز منك خلقنی مشتملدر قطای اهالیسی قاشنده بوشهر دخی مشرف شهردر خلقی‌ننك معاملاتی کذلك جفاك ومامق ذاتلار وهم کاغذ کارخانه‌لری کوبدر - وینه ۳۸ درجه عرض شمالیده ۱۱۵ درجه ۳۷ دقیقه طول شرقیده واقع تایوان شهری باردر - قدیم زمانده

بو شهر دخی قطای پادشاهلاری‌ننك نشیمگاهی ایدی بوشهر اطرافنده قطای پادشاهلاری‌ننك مقبره‌لری کوبدر - وکذلك فونشو شهری ودخی مشهور سورجوارنده واقع فایطون شهری باردر محکم ومتین شهردر بوشهرننك اطرافنده مرمر تلشی ولاجورچقا تورغان یرلردروهم یشم معدنلری باردر قطای خلقی‌ننك دنیا اورتاسی دیب اعتقاد قیلغان شهرلری‌درکه هونان تسمیه قیلنور - وینه مکاو شهری ذکر قیلناچق کنتون شهرندن شمال‌کا تابا کانتون جرماغنده بر سودا شهری‌در - کنتون شهری ۲۳ درجه ۷ دقیقه عرض شمالیده ۱۱۳ درجه ۱۴ دقیقه طول شرقیده - برجلغه‌ننك تاماغنه یاقن واقع بولغوچی برمشهور شهردر - برمیلیون خلقی بار - بوشهر قطای‌ننك اینك اولوغ اسکله شهریدر - خنسا شهری هم تسمیه قیلنور - کالکان شهری پیکین‌دن شمال‌کاتابابرسودا شهری‌در تخته‌کا کیله تورغان کاروان اوشبو شور آرقلی یوریدر - شانخای شهری سیکیانك جلغه‌سنه آغا تورغان بر جلغه یاننده برمشهور شهردر وسودا یری‌در - نینك‌فو شهری قطای دینکزی چیتنده - فوچیو شهری فورموزا آطاوینه قارشو دخی دینکز چیتنده - ینه آندن جنوب‌کاراك آموی شهری - ینه دوی‌چو شهری تونکین جرماغنده هاینان آطاوینه قارشو نصف جزیره بورننده برشهردر بوشهرلر دینکز بوینده‌در ینه دینکز بویلارنده : نیوچوان-تنك‌چو - چیغو - تندزین - دسوچو - خانك‌چو - چینك‌کینك - دیکان شهرلر معلومدر .

دخی قطای‌ننك ایچ طرفلارنده‌غی شهرلردن معلوملری : سینك‌چوفو شهری سیکیانك جلغه‌سنه قوشولا تورغان بر جلغه آراسنده واقعدر - طونك‌چوان وهم‌یون‌نان شهرلری ۲۳ ۱ درجه‌لرده واقعدر - وینه سیوچیو- چونك‌کینك-چینك‌طو - پاونینك شهرلری معلومدر- ودخی بولاردان باشقه یانکسیکیانك صوی بوینده اوشبوشهرلر باردر : خانك یانك - یاونینك- نانچانك - قان‌چو-چانکشادیکان شهرلری باردر- وکذلك‌فوچان‌شهری یانکسیکیانك‌جلغه‌سی‌ننك اونك یاغنده بر مشهور شهردر فوچان چایی معروفدر - ینه بوشهرکاقارشی جلغه‌ننك صونك یاغنده خانکاو شهری باردر بو هم مشهور شهردر .

کاشغر ولایتی

مقدمه‌ده تورکستان حکمدارلارندان یعقوب خان‌ننك تحت حکومتنده بولمش کاشغر مملکتی‌درکه اهالیسی تورلو جنس خلقدان عبارت بولوب بر نیچه میلیون اهل اسلام‌در کاشغر شهری ۳۹ درجه ل ۲ دقیقه عرض شمالیده و ل ۷ درجه طول شرقیده کاشغر شهری باردرکه حالا قطای‌غه تابعدر بوشهرده سکسان منك‌لب خلق باردر - بو طرفلارنی کچی بخارا دیب‌ده آتالادر - بو کاشغر

ولایتی‌نینک حدود اربعه‌سی: شمالا آلطای‌طاوی جنوبا تبت ولایتی - مغرب طرفنده هندوقو طاولار - ودخی مشرق طرفنده مانغولیه بلان توتاشادر - بو ولایتده اولوغ جلغه طریم جلغه‌سی آتالور - بوجلغه اصل ایکی جلغه‌دان مرکب بر جلغه بولوب لوپ نور دیکان کول‌کاتوشه‌در - بو ایکی جلغه‌نینک برسی یارکند دریاسی - برسی کاشغر دریاسی آتالادر برکا قوشولغاچ طریم تسمیه قیلنور - بوولایت‌نینک اورطاسندان مغرب‌دن مشرق‌قه تابا تنک‌شنک‌طاوی باردر هواسی نفیس انواع جیمش فراوان یرلردر - دخی یارکند شهری کاشغردن جنوب‌شرقی‌کا تابا یارکند جلغه‌سی جاننده برسودا شهری‌در کاروان یولی اوستونده واقعدر مشرقدن بخار طرفنه یورکان کاروان یارکند آرقلی اوزادر - دخی قولجه‌شهری هندوقوطاوی‌نینک قطای‌غه‌تابا کرکان برسلسله‌سی‌نینک شمالنده واقع وهم روسیه چیکنده وبلقش کولنه آققوچی بر جلغه یاننده بر معلوم ومشهور شهردر موندان قاپال شهری بر آز شمال‌کا تابا یرده‌در - قاپال روسیه‌کا متعلق شهردر - دخی موننده آقصو شهری طاریم جلغه‌سنه آغا تورغان برجلغه یاننده برشهردر - خواجه‌احمد یسوی‌نینک یسا قریه‌سی اوشبو کاشغر طرفنده‌در - موندان بو طرفده ینه شهرلر کوبدر - قانچو صوچوفو وغیرلری وینه قطای شهرلری جمله‌سندن ختن شهری‌درکه ۳۷ درجه عرض شمالیده واقع بر شهردر - مقدمده بو شهر هم ما وراء النهر حکومتنه داخل ایدی •

تبت ولایتی

بوتبت ولایتی دخی قطای‌غه تابع بولوب کاشغرنینک جنوبنده قطای‌مملکتی‌نینک جنوب غربی‌کا تاباطرفدر - جنوب طرفنده هندوستان مملکتی‌در - تبت‌ولایتی آزیه‌نینک اوچونچی درجه‌سنده‌دریعنی تبت‌نینک جنوب طرفنده حیمالای طاوی دنیاده اینک بیوك طاودر شول جهتدن یعنی حیمالای طاوی‌نینک اثرندن تبت یرلری هم بیوکدر - ایراباد جلغه‌سی وهم براهماپوترا جلغه‌سی تبت یرندن چقادر - دخی تبت یرنده تنکرنور دیکان بیك اولوغ کول باردر - دخی بوکانور دیرلر برکول دخی باردر - بو کوللر تیکراسنداکی‌طاولارده بورا طاشی دغیر معادنلر کوبدر تبت خلقی کوبراك حیوانات آصراب تعیش ایته‌لر - تبت کجه‌سی تبت شالی دنیاده بر ممدوح نرسه‌در - تبت ولایتنده ایکی میلیونلاب‌علی قول ایکی میلیون یاریم‌لاب خلقدر - اوشبوتبت‌ولایتنده اینك اولوغ شهری لاصا شهری‌درکه ۲۹ درجه ۳۰ دقیقه عرض شمالیده ۹۱ درجه ۴۰ دقیقه طول شرقیده واقعدر - بودی‌شریعتی‌نینک اولوغ کسنه‌لری اوشبو شهرده اقامت قیلالار دالای لاما دیرلر - تبت خلقی کذلك قطای‌غه تابعلاردر اما تبت ولایتنده‌کی حاکملرنی لاما تعیین قیلادر - دخی قطای

مملکتنه تابع آطاولار باردر مثلا یاغان آطاوی ـ فورموزا آطاوی دیرلر غایت فراوان آطاولاردر •

قوریه ولایتی

اوشبو ولایت مانجوریه‌ننك جنوب طرفنده برنصف جزیره‌دن عبارتدر یاپون دینکزی بلان قطای دینکزی آراسنده ـ بو مستقل بر مملکت بولوب قطای مصلحتنده‌در یرلری بیوك طاولق یردر خصوصا مشرق طرفی دینکز چیتی بیك بیوك مناره کبك اوسوب چققاندر ـ شول سببلی دینکز یاغندان باروب کرور حال یوق ـ کوبراك قطای وهم مانجور خلقلاری‌در قطای مملکتنه خراج تولاب تورالار ـ کوبراك نامعلوم یرلردر •

مانجوریه ولایتی

اوشبو ولایت قطای مملکتی‌ننك شمال شرقی طرفی‌در روس چیکنده آمور جلغه‌سنه چاقلی وهم اویصور جلغه‌سی آمور جلغه‌سنه قوشولغان یرکاچاقلیدر بو جلغه‌لار روسیه بلان مانجوریه آراسنده فاصله‌در مانجوریه‌ده آمورجلغه‌سی بویلاری بیوك طاولق واورمانلق یرلردر مونده آمور بویلاری دخی مشرق طرفنده صاحالین آطاوینه قارشی همه‌سی بیوك جارلاردر دینکزدن باروب توقتارغه صلاحیتلی اورون یوقدر ـ اما اوشبو مانجوریه ولایتنك شهرلر ازدر یرلری اورمانلق قیمتلی حیوان تیری‌لری آندان چقادر ـ مانجوریه اورمانلارنك جین جین دیکان بر تورلو تامور بولادر ایمش مونك حقنك حکایتلر کوبدر ـ بهاسی بیك قیمت دوادر ـ مانجوریه‌ننك شمال طرفنك تورغوچی خلقلار طونکوص دیکان خلقدر هنرلری صیادلقدر ـ مانجوریه‌ننك معلوم شهرلری سیسیقار میرگین آیغون دیکان شهرلری باردر قطای‌غه تابع‌لاردر •

مانغولیه ولایتی

اوشبو مانغولیه یرلری دخی بیك کینك واولوغ وبوش قورو صحرالاردر شاما صحراسی آتالادر هیچ آدم یوقدر چونکه طاشلق وقوملق یرلردر قطای‌دان روس یورطنه کاروان اوشبو صحرا آرقلی اوزادر ـ خلقلاری باری شمال طرفنده ترکلك قیلالار ـ اوشبو شاما صحراسی جغرافیه علماسی قاشنده کماهو معلوم توکلدر ـ اما مقدمه چنکزخان اوشبو یرلرنی احیا قیلوب بعض شهرلر هم بناقیلغان ایدی ـ مانغولیه‌ده باری ۲ میلیونلاب خلق باردر مانغول نسلندندر ـ مانغول خلقی‌ننك ترکلکی کوبراك مال بلان معیشت سوره‌لر ـ اوزلرینه خانلاری بارقطای خاننه خراج تولاب تورالار ـ مشهور شهرلری معلوم توکلدر

لکن

لکن روسیه چیکینه یاقن مایماچین وهم اورغادیکان شهرلر باردر اوشبو مایماچین
شهری تحته شهرینه قارشی صوننك ایکنچی یاغنده واقعدر - قارا قوروم شهری
مذکور صحراده چنکز خان بیلاکان وقتده چنکز خان بنا قیلغان ایسکی شهر
حالا ویراندر چنکز خاننك مقرگاهی ایدی - مانغولیه‌ننك جنوب طرفی طاولق
طاشلق یرلردر •

قطای خلقی بش تورلو طائفه‌دن عبارتدر - اصل قطای خلقی - ایکنچی قطای
خلقی یعنی کیلوب ایالاشکان خلق - اوچونچسی مانجور تاتارلاری در - دورتنچی
مغول تاتارلاری در - ودخی بشنچی سی تبت خلقیدر - قطای تلی بیك قدیم
بر لغت بولوب یازولارین یوقارودان توبان تابا یازارلار آلارننك حرفلری
باشقه بر تورلو علامت‌دن عبارتدر وهر بر علامتی بر کلمه‌دن عبارت‌در -
کمالت اوزه حسابلاغانده تللرنده یکرمی بش منك تورلور علامت باردیلر -
حتی بیکراك کامل لغت لرنده ل ع منك کا قریب علامت باردر - کتاب باصمق صنعتی
آلارده بیك قدیم زماندان بیرلی باردر - قطای خلقی‌ننك متداول کتابلاری
کوبراك علوم وفنون‌دن بولوب وبعضا دخی شعرلر بیتلر تواریخلار وقصه‌لاردر -
قطای خلقی‌ننك بیك معتبر حکیملرندن قونفوس دیکان بر حکیم بولوب کوب علوم
وفنون‌ننك اصلن اول وضع قیلمشدر - بو حکیم میلاد عیسی‌دان بش یوز ایللی
یللار مقدم بولمشدر - قطای خلقی قاشنده بو حکیم بیك مکرم ومعتبر کشیلری در -
بو حکیم‌دن صونك بر حکیم دخی کیلمشدر - مان فوتس دیرلر ایدی میلاد
مسیح‌دن اوچ یوز اون دورت سنه مقدمدر بو کمسنه‌لرننك مصنفاتلاری
همان مستعملدر - حتی بولارننك بعض قواعداتین فرنك تلنه هم ترجمه
ایتمشلردر - قطای خلقی‌ننك بعض صنعتده مثال‌لری دنیاغه کیلمامش‌در
وکذلك فغفور کاسه‌لری مشهوردر - ودخی توت آغاچی ننك قابوغندان
جفا کدن مامقدان اعلا کاغذ اشلایلر - سودالری کوبراك مملکت ایچنده‌در -
حکومت‌لری‌ننك اذنندن باشقه یاط مملکت‌لرکا چقوب سودا قیلماغه رخصت
یوقدر دخی اذن بلان چقوب‌ده معین مدتنده قایتماسه اول کشینی مملکت‌لری
ایچنده یاط کشی کبك ایتوب یورته‌لر - قطای خلقی‌ننك عادتی در ساچلارین
کیتارالر مکر باش توبه سنده کنه قالدرالار وخاتون قزلاری‌ننك آیاقلاری
کیچکنه بولمق ممدوح در شول جهتدن بالا وقتدان قزلارننك آیاغنه قالب
کیرتوب اوسدرالر عموما یورطلاری برار طبقه‌لی در کوبراك آغاچدان در
طاش یورط آزدر - شریعت‌لرنده متعدد خاتون آلمق مباح بولسه‌ده کوبوسی ننك
برار خاتوندر •

دخی قطای مملکتی‌ننك عجایباتندان قطای بلان مانغولیه آراسنده مشهور
سور باردر یعنی بیك اولوغ وبیوك وهم بر نیچه منك چاقروم تاش قوبما

باردر بر پادشاه بنا ایتمشدر بوسور قرق درجه دورت دقیقه عرض شمالیده - یوز یکرمی درجه ایکی دقیقه طول شرقیده باشلانوب تا یاپونیه دینکز ینه‌نهایتلنه‌درکه‌منك ایکی یوز ایللی میل ممتددر کوب یرلری کیر پچدن بولوب توبده قالونلغی ل ۲ قدم ویوقارو طرفی‌ننك قالونلقی اون بش قدم وارتفاعی بعض یرلرنده اون بش قدم وبعض یرلرنده یکرمی قدم‌در حتی بعض یرلری‌ننك ارتفاعی قرقشار قدم‌در- بوسور نی عرض بلان بناقیلنمشدرکه قطای اهلی اوزلری بله‌در •

❁ سبریا طرفلاری ❁

آزیه قطعه‌سنده قطای‌ننك حدودندن شمال‌کا تابا تاحدود بحر منجمد شمالی‌کا قدر همه‌سی سبریا آطالادر - اورال طاوی‌ننك آرغی یاغی تابهرنك بوغازینه وکامچاطکا دینکزینه قدر یرلردرکه بو یرلر روسیه تصرفنده‌در •
سبر یاغی ایکی‌اولوش بولوب‌ینیسی جلغه‌سی‌ننك مشرق‌قه تابا طرفی‌سبر شرقی - مذکورجلغه‌ننك مغرب‌کا تابا یاغی سبر غربی آطالادر- سبر دیاری کینك واولوغ صحرالق یرلردر مثلا قرغز صحراسی - قرابین صحراسی ایشم صحراسی دیگان کبك هر یرننك اوزینه بر اسمی باردر - سبریاننك مشرق‌قه تابا وهم جنوب‌کا تابا یرلری بیوك طاولق یرلردر - سبر طاولاری اصل ایکی طاوننك سلسله‌لرندن ممتد طاولاردرکه برسی آلطای طاوی وهم ایکنچی‌سی آلما طاوی‌در حتی بعض سلسله‌لری بحر منجمدکا باروب ایرشه‌در - دخی آلطای طاوی‌ننك بر کیساکی طارباغاطای طاوی دیرلرکه ایرطش جلغه‌سی بویلاب زایصان‌کولنه چاقلی بارادر-اسی‌کول‌ننك مشرق‌قه تاباطرفنده‌قطای ایچندن‌کیلکان تنك‌شنك طاوندان ایکی طاو صرتلانوب آیرولادر آلاطاو آطالور ینه ایکنچی‌سی اورطاق طاوی دیرلر بوطاولارننك بعض کیساکلری صردریاغه چاقلی بارادر - اول سبرطاولاری‌ننك ابتداسی هندوقوطاوی بولوب تابهرنك بوغازینه چاقلی موننك‌سلسله‌سی اوزولمای بارادر هندوقو دان آری آلطای طاوی زایصان طای آلما طاوی‌در - ینه کامچاط‌طاوی دیرلر اوز آلدینه بولاردان اوزوك بر طاودر آنادیر جلغه‌سی‌ننك توبان باشنده - آلطای طاوی‌ننك اینك بیوك یرلری اون بر منك‌قدم‌در-ینیسی جلغه‌سندان بایکال دریاسنه تاباصایان طاوی آطالادر وهم بوصایان‌طاوی‌ننك بربوطاغی بایکال کولی بوینچه شمال شرقی طرفنه بارادر مونی بایکال طاوی دیرلر- ینه آمورجلغه‌سی‌ننك یوقاری طرقی بلان لینا جلغه‌سی‌ننك‌یوقاری طرفی آراسنده داور طاوی دیرلر ینه داور طاوی‌ننك بر کیساکی آرغون جلغه‌سی بلان شیلقا جلغه‌سی آراسنده‌درنیرچین طاوی دیرلر - آندان آری

آلدان

آلدان جلغه‌سی چیقغان یردان اوخوط دینگزینه چاقلی بارا یابولون طاوی
یاکه آلما طاوی آتالادر ینه بو طاودان شرق شمال طرفنه تابا اصطا ناوای
طاولاری کیته‌در وهم بو طاواناادیر جلغه‌سی چیقغان یرده ایکی‌کا آیرولوب
برسی بهرنك بوغازینه چاقلی بارادر هم مونده بوطاوننك دینگزکا تاباچیغوب
تورغان یرین چوقوط بورنی دیرلر وهم ایکنچی‌سی لاپاطکه بورننه چاقلی
بارادر بو لاپاطکه بورننه چاقلی بارغان طاو یوقاریده مذکور بولغان کامچاط
طاوی دیکان طاودر .
کامچاط طاوی اصل سونگان برکن طاولاری‌در بعض یرلری ١٢ منك قدم‌وبعض
یرلری ١٠ منك قدم‌در ینه صاحالین آطاوی بلان ایکی آراداغی طاطاریه
جرماغی دیکان جرماق بویونچه بر طاو صرطی باردر طاطاریه طاوی دیرلر
سیقوط طاوی دیب هم آطالادر بلاد شرق دیکان شهرکا چاقلی بارادر آلطای
طاوی‌ننك مغرب طرفنداغی طارماقلارنده کموش چیغا تورغان یرلر کوبدر
وهم نیرچین طاولارنده‌ده کموش کوب چیغادر - ازیه قطعه‌سننك آلطای صایان -
بایکال وهم نیرچین طاولاری آلتون‌غه بیك بای طاولاردر بو طاولاردان کوب
آلتون حاصل ایته‌لر - بر یل‌غه صایان طاوندان‌غنه منك پوطلاب آلتون
طابولادر بوتون روسیه‌ده منك‌ده بش یوز پوطلاب آلتون چیغادر ٢٩ میلیون
٣٠ میلیون صوملق چاماسنده - وهم اوشبو مذکور طاولارده باقر وهم قارا
قورغاشین‌ده کوب‌در ینه آلطای طاونده مرمر طاشی هم کوب چیغادرودخی
اورال طاونده تیمور باقر آلتون وهم آق آلتون ودخی بیك هیبت قیمتلی
یاشم‌طاشلاری - ودخی هر توسده قیمتلی اصلی طاشلار ومالاحیت طاشلاری
وهم مقناطس طاشلاری کوب چیغادر .

سبر ولایتی‌ننك صولاری

سبر طرفی‌ننك طشنداغی صولاری ودینگزلری یوقاریده بیان قیلنغان‌در
ایمدی مونده سبرننك ایچداکی کول‌لری وجلغه‌لاری تفصیلا بیان قیلنور
سبر یرنده‌کی صولارننك مشهور کول‌لری : برسی آرال دینگزی دیرلر
استرخان دینگزندان مشرق طرفنك تورکستان ولایتنك خیوه مملکتنه تیه‌در بویی
٥ل٤ چاقرم وهم آرقلی‌سی ٥ل٢ چاقرم غایت ضورکولدر - فقط ضورلغنه
قاراب دینگز آطالادر - بلقش کول اسق کولی تیلی کول وهم قارا کول
قزغز صحراسنده‌غی کول‌لردر - چانی کولی طوم ولایتی بلان اوم ولایتی آراسننك
آلتون کول یاکه بوزاو کولی دیرلر آلطای طاوی ایتاکنده بر کولدر -
زایصان کولی ایرکوط ولایتنده‌در .
ینه بایکال کولی بیك ضور کولدر - شونننك اوچون بایکال دینگزی دیرلر

بويى ٦٢٥ چاقرم وهم آرقلى‌سى ٧٣ چاقرمدر - غايت تيران كولدر تيرانلكى ٦٠٠ قولاچ بارديلر صوى بيك صالقون هم توچى صودر هوا جيل‌سز وهم طن وقتده ٨ قولاچ تيرانلكده توبده‌كى نرسه كورنه‌در يعنى صوى صاف طونوق صودر ٨ قولاچ تيرانلكده توبده‌كى نرسه‌ننك كورنووينه هيچ مانع يوقدر - بايكال كولنده تولين وهم هر تورلو بالق كوبدر خصوصا آمول وهم فاريل ديكان جاط بالقلار كوبدر - بايكال كولنده اوت كيمه‌لرى يورى‌در امابيك تولقون بولادر جيل وقتده كيمه اوستنده آدم آياق اوره باصوب تورالميدر ديلر - بو بايكال كولى‌ننك ايچنده آطاولارهم بار بو اطاولارده بورت خلقى توراردر •

سبر طرفى‌ننك جلغه‌لارى - سبر طرفنده غايت ضور جلغه‌لار بار وهم ضور جلغه‌لارى كوبراك بحر منجمد شمالى‌كا آغادر اول جلغه‌لارننك برسى اوب جلغه‌سى‌در - بو اوپ جلغه‌سى اوّل باشده ايكى جلغه‌دان قوشولوب حاصل بولادر برسى بى جلغه سى‌در ينه برسى قاطون جلغه سى‌در قار طاولارندان وبوزلارندان صارقوب جلغه بولادرهم بو ايكسندان اوپ جلغه‌سى حاصل بولوب آنكارينه برنيچه جلغه‌لار قوشولادر اونك طرفندان طوم جلغه‌سى چوليم - كيت - وهم واح جلغه‌لارى قوشولادر ودخى صونك طرفندان ايرطش وهم صوصؤا جلغه‌لارى قوشولادر اوپ جلغه‌سى‌ننك بويى ٢٨٠٠ چاقرمدر اما اوپ جرماغى بلان دورت منك چاقرمغه ياقين باردر •

ايرطش جلغه‌سى اصل قطاى يرنده آلطاى طاولارى آراسندان آغوب چيغادر هم موتده يوقارى ايرطش ياكه قارا ايرطش جلغه‌سى ديب آطالادر آندان صونك روسيه يرينه چيقغاچ زايصان كولنه توشه‌در آندان صونك مطلق ايرطش صوى ديب آطالادر - ايرطش جلغه‌سنه اونك ياقدان قوشولا: بوهطارما - اوم وهم طارا جلغه‌لارى دخى صونك ياقدان ايشم وهم طوبول جلغه‌لارى قوشولادر - طوبول جلغه‌سى دخى بايتاق ضور جلغه‌در آنكار تاغى بر نيچه جلغه قوشولادر اوى جلغه‌سى وهم غير جلغه‌لار - ينه آنكار آغادر مياص وهم طورو جلغه‌لارى طورو جلغه‌سى‌ننك متعلقاتندان طاگيل وهم طاودا جلغه‌سى حاصل كلام اوب جلغه‌سى‌ننك تجمعاتى ٤٢٦ منك مربع ميل يركا قدر جايوله‌در •

ودخى بحر منجمدكا آغا تورغان جلغه‌لارننك برسى ينيسى جلغه‌سى‌در ينيسى جلغه‌سى هم اوّل باشده ايكى جلغه‌دان قوشولوب بولادر بر اولوغ كيماجلغه‌سى ودخى ايكنچى‌سى كچى كيما جلغه‌سى‌در هم ايكسى‌ده قطاى مملكتندان آغوب كيله‌در ينيسى جلغه‌سى‌ننك بويى ٣ منك چاقرمدر هم بوتون بويى بلان اوت كيمه‌لرى يوريدر ينيسى جلغه‌سنه اونك طرفندان انغارا جلغه‌سى قوشولادر اما آنغارا جلغه‌سى ننك باشى قطاى ايچنده‌در بو انغارا جلغه‌سنه قطاى ايچنده ينه بر سيلينغاديكان جلغه قوشولوب ايكسى‌ده بايكال كولنه توشه آندان آغوب

چیقغاچ انعارا جلغه‌سی دیب آطالادر بوجلغه ینه بایتاق یر آقعاچ ایشم جلغه‌سی
بلان قوشولوب یوقاری طونکوص جلغه‌سی آطالادر - ودخی ینیسی جلغه‌سنه
اونك یاقدان اورطا طونکوص وهم توبان طونکوص جلغه‌لاری قوشولوب
ودخی بر جلغه قوشولا باحطا جلغه‌سی دیرلر - ینیسی جلغه سی ننك تجمعانی
ل ٦ منك میل قدر یردر •
وینه بحر منجمدکا آغا تورغان اولوغ جلغه‌لارننك برسی لینا جلغه‌سی‌دربولینا
جلغه‌سی بوتون روسیه مملکتنده اینك‌اوزون وهم اولوغ‌جلغه‌در دورت منك
چاقرم قدریردان آغادر وهم‌باشی بایکال طاولاردان آغوب چیغارلیناجلغه‌سنه
اونك یاقدان ویتیم جلغه‌سی قوشولادرمو ننك باشی هم بایکال دینکزی‌ننك
جنوب‌شرقی‌طرفنده‌بایکالدان یراق توکلدر ودخی‌اولیما وهم آلدان‌جلغه‌لاری
قوشولادر - ودخی‌صونك‌یاقدان ژیلوی‌جلغه‌سی‌قوشولادر بولیناجلغه‌سی‌ننك‌ده
تجمعانلاری هم یراقدان کیله‌در لینا جلغه‌سنده‌اوت کیمه‌لری یوریدر آلدان
جلغه‌سنه قوشولغان یرینه چاقلی - اما توبان باشنده تابا لینا جلغه‌سی بوینده
توروچی خلق‌لاریوقلق سببلی آنده تاباااوت کیمه‌لری وغیر کیمه‌لربارمیدر
ینه بحرمنجمدکا قویاتورغان کچراك جلغه‌لار آنابارا وهم آلینوك جلغه‌لاری‌در
لینا جلغه‌سی بلان ینیسی‌جلغه‌سی آراسنده ودخی لینا جلغه‌سی‌ننك مشرق‌قه
تابا یاغنده یانا جلغه‌سی وهم قولیما جلغه‌لاری‌در مشرق‌قه تابا آغاتورغان
جلغه‌لاردان برسی آنادیر جلغه‌سی مشرق طرفنده آنادیر جرماغنه آغادر
کامچاط جلغه‌سی اوخوط دینکزینه آغادر •
آمور جلغه‌سی طاطاریه جرماغنه آغادر اوشبو آمور جلغه‌سی باشنده ایکی
جلغه‌دان قوشولوب بولادر برسی شیلقا وهم ایکنچی‌سی آرغون‌جلغه‌لاری‌در
بو ایکی جلغه‌ننك باشلاری قطای مملکتی ایچندان کیله‌در شیلقا جلغه‌سی‌بنه
قطای یرنده ایکی جلغه‌دان حاصل بولغان جلغه‌در برسی اونان وینه برسی
اینهودا جلغه‌لاری‌در - آرغون جلغه‌سی‌ننك باش طرفی کیرولین جلغه‌سی
دیب آطالادر آندان صونك دالای دیکان کولکا قویا اول کولدان آغوب
چیقغاچ آرغون جلغه‌سی دیب اسم بیرله‌در آمور جلغه‌سی ٣منك چاقرم‌قدر
یردان آغادر وهم‌اوت‌کیمه‌لری یوری تورغان جلغه‌در وهم‌شیلقا جلغه‌سنده‌ده
یوریدر ینه آمور جلغه‌سنه صونك یاقدان قوشولا زی جلغه‌سی وهم‌بوریه
جلغه‌سی ودخی گیرین وهم آمعون جلغه‌لاری - اونك یاغندان اویصور
جلغه‌سی قوشولا آمور جلغه‌سی وهم اویصور جلغه‌سی روسیه بلان مانجوریه
آراسنده فاصله‌در اویصور جلغه‌سی مانجوریه چیکنده برخانقا دیکان‌کولدان
چیغادر - آمور ولایتی وآمور تجمعاتی ٣٨ منك مربع میلدر •
قرغز صحرالاری‌ننك‌صولاری‌ایمبا‌جلغه‌سی استرخان‌دینکزینه آغادر اورال طاولاردان

آغوب استرخان دینکزینه یتماسدان صازلق یرلرده سنکوب جو یالوب بته دره
صر دریانینک باشی قطای مملکتنده تنک شنک طاولاری ننک آراسندان کیلوب
قوقاند ولایتی آرقلی خوجاند شهری توغروسنده روسیه کا چیغادر تورکستان
ولایتنده آرال دینکزینه آغادر هم صر دریاده اوت کیمه‌لری یوریدر. ودخی
صر دریاغه قوشولا چیرچك جلغه‌سی وهم آریص جلغه‌سی صاری صوجلغه‌سی
قرغز صحرالاری ننک اورطاسنده برطاولق یردان آغادر هم اقمولا ولایتنده در ـ
چو جلغه‌سی قطای طرفندان کیلوب بر کول تیکراسنده یرکا سنکوب بتادر اما
صو تاشیغان وقتده کوب یرلرنی باصا هم بیك یراققه چاقلی جایوله‌در ـ
ایلی جلغه‌سی قولجه طرفندان کیله‌در هندوکش طاولاری ننک ایناکندن آغوب
بلقش کولنه توشه‌در .
عمو دریا هم هندوکش طاولارندان باشلانوب بخارا ولایتی آرقلی خیوه ولایتنده
آرال دینکزینه آغادر .

سبر طرفی ننک هواسی واوسمه‌لری

سبرننک شمال طرفنده ۶۲ نچی درجه‌دن آری صازلق وهم طونك یرلردر
طوندرا دیرلر جای کونی بیك اسی وقتلارده‌غنه تیرانلکی بر ایکی آرشون
یرکا قدرکنه ارو بولادر هم ارو یرلرنده‌ده باری موككنه اوسه‌در آندان
ینه توشلك کا تاباراق ۵۰ نچی درجه‌لر تیکراسنده یرلری قوملی بالچقدر هم
قالون قارانغی اورمانلقدر ـ بو اورمانلارده باری اینه‌لی آغاچدان ناراط
چرشی وهم مونکار اوحشاشلی آغاچلارغنه اوسه‌در بو اورمانلارنی طایعه
دیرلر بو یرلر بیك جووش بولغان اوچون ایکون ایکارکا یارامیدر ایکون
اورلوغین ساچسه‌لرده اوسه اوسه بوتون جای اوسوب توقتامیدر باشاق چیغار
میدر مکر کوزکونی یر قاتورغاچ قاتوب قالادر تجربه اوچون صولی ساچوب
قاراغان کشیلر بار صولی ننک قامولی نرته جوانلغی بولوب اوسه‌در کویا اورمان
کبك بولوب کیته‌در دیلر کابسته هم ایکوب قاراغانلار باغانا کبك اوسه‌در
هیچ باشی بولمیدر دیلر ـ ودخی ایشم جلغه‌سی بویلاری قارا توفراقلی یرلردر
هم مونده یافراقلی آغاچلارده اوسه مثلا قایون آغاچی وغیرلری وینه سبرننک
توشلك طرفی بویلارنده ایکونلك وجیمشلك یرلر بار .
آلطای طاوی وهم داورطاوی بویلارنده ایکون یخشی بولادر هیبت فراوان یرلردر
اما قرغز صحرالاری ننک توفراغی تورلوچه‌در بعض اورنلارونده قارا توفراقدر
وهم ایکون اوچون یخشی یرلردر وبعض یرلرنده بالچق وهم توزلی توفراقدر
ایکون ایکارکا مصلحتلی یرلر توکلدر وهم قرغز صحراسی ننک جنوب شرق

طرفلارنده یالانغاج قوملق یرلر باردر هیچ اولن واوسمه ذاتلاری یوقدر ایرطش جلغه‌سی بویلاری هم ایکون وجیمشلك یرلردر .

سبر طرفی‌ننك هواسی بیك صالقون وهم طازا وصاف هوادر امادینکز بویلارنك باربا صحرالارنده قورو وقتلارده برآورو پیدا بولادر سبر جراحتی دیرلر - نیرچین ولایتی‌ننك توشلك کانابابویلارنده هواسی بیکراك نفیس صاف هوادر - ایرکوط ولایتنده بایکال تیکراسنده بعض وقتلارده زلزله‌لر بولغالی سبر طرفی‌ننك اورمانلارنده جون مالی هیوانلاری بیکراك کوب بولادر خصوصا آیو بوری تولکی کامچاط صوصار تیین آص کش قوندوز وهم قارا تولکی بیك کوبدر کرچه بومذکور حیوانلار یاۋرو یاده هم بولسه‌لارده آزیه‌ده‌کی قدر یوقدر چونکه آزیه‌ده یر واورمان کوب وهم یر ایرکون .

اما آننك نقابلنده خلقی اول قدر کوب توکلدر ودخی سبرننك جنوب شرقی طرفلارنده قابارغا دیکان حیوان‌دان جفار آلونادر اینك قیمتلی مشهور نرسه‌در ایرطش صوی بویلارنده قر آطالاری هم کوبدر .

سبر خلقی‌ننك یورط حیوانلارندان اوزلری اوچون فایده الیسی بولان در وهم ات‌در بولان‌نی وهم ات‌نی چاناغه جیکوب یوریلر بولان‌ننك تویاغی تیران قارده‌ده باتمیدر بولان‌ننك سوتون اچالر تیریسن کیوم ایتوب کیالر - سبر آطلاری بیك واف هم اوزون جونلی آطلار بولادر صیرلاری هم بوتونلای باشقه‌تورلو صیرلاردر اوزون جونلی بولادر .

سبر طرفی‌ننك خلقلاری

سبر یاق خلقلاری‌ننك بعض‌لری اصل توب سبر خلقی‌در وهم بعض‌لری هر اطرافدان کوچوب بارغان خلقدر وهم اورص خلقندان‌ده کوبدر سبر یاغی‌ننك اصل توب خلقلاری ۋاعول خلقی دیرلر اورال طاوی‌ننك ایکی یاق بویلارنده باردر ینه اوستك خلقی دیکانی اوپ جلغه‌سی‌ننك توبان طرفلارنده‌در آلاربالق وهم حیوان بلان ترکلك قیلالار حرکتلری بالقچیلق وصیادلق‌در سبرننك صامویت دیکان برتورلوخلقی بارمجن جلغه‌سی‌ننك تون یاق طرفی بویلارندان ینیسی جلغه‌سنه چاقلی یرلرده تورالار آلارننك بار ترکلکی بولان بلان‌در ینه سبرننك تون یاق طرفنده لینا جاغه‌سندان چوقوط بورننه چاقلی یرلرده بوکاگیر دیکان خلقلاردر کامچادال خلقی کامچاطکاده‌غی خلقلاردر ینه قوریل اطاولارنداغی خلقنی کوریل خلقی دیرلر آلارهم صیادچیلق بلان عمر ایته‌وهم بولان بلان وغیر قر حیوانلاری بلان حرکت ایته‌لر یاقوط خلقی کوبراك یاقوط ولایتنده‌کی خلقلاردر .

ودخی سبر خلقی‌ننك بعض‌سی مانعول نسلندان وهم بعض‌لری مانجور نسلندان‌در

مانعول خلقی کوبراك سیلینغاجلغه‌سی بویلارنده وهم آمورجلغه‌سی‌ننك‌یوقاری
طرفلارنده تورا تورغان خلقلاردر ینه بورت خلقی بایکال دینکزی بویلارنده
ودخی طونکوص خلقی‌لیناجلغه‌سی وآنغارا جلغه‌سی‌وهم‌ینیسی‌جلغه‌سی بویلارنده
تورا تورغان خلقلاردر لاموط خلقی اوخوط دینکزی تیکراسنده راچین‌کیلاك
وهم مانجور خلقی آمور صوی تیکراسنده‌کی خلقلاردر سبر خلقی‌ننك حرکتی
کوبراك بالق وصیادچیلق حرکتی‌در سبر طرفنده اوشبو مذکور خلقلاردان
باشقه کوچوب بارغان خلق‌دان هر تورلوسی باردر روس خلقی طاطارخلقی
وغیرلری هم کوبدر یعنی اختیاری بلان کوچوب بارغان خلقلار - اما سبر
کیتکان خلقدان جیولغانلاری بی حساب‌در هر یلنی سبر کیتکان کشیلر اون
منك‌لب خلق جیولادر •

روسیه‌ننك سبرطرفلارنداغی ولایتلری همه‌سی اولوغ والی حکومتنده‌در مملکت
اصطلاحتچه اوچ گنیرال گوبیرناطورننك حکومتی آستنده‌در سبرننك مغرب
طرفنداغی طوبول طوم اقمولا وهم‌سیمی‌پولاط ولایتلری‌بر حکومت‌در وهم
مشرق طرفنداغی ینیسی ایرکوط یاقوط بایکال آمور وهم دینکز بویی
ولایت‌لری ایکنچی‌کنیرال گوبیرناطورتصرفنده‌ودخی سبرننك‌توشلك طرفنداغی
تورکستان صردریا وهم جیدی جلغه ولایتلری اوچونچی کنیرال کوبیرناطور
تحت نظرنده‌در •

طوبول ولایتی

طوبول‌شهری‌ایرطش جلغه‌سی‌ننك اونك طرفنده‌طوبول‌جلغه‌سی‌ننك‌تاماغندان
یراق توکل مرکز اداره‌سی وهم سودا شهری‌در پیتربورخدان ٢٩٨٤ چاقرم
وهم ٨ل درجه ١٢ دقیقه عرض شمالیده دخی ل٨ درجه ٤ل دقیقه‌طولده
واقعدر طوبولدان اون بش چاقرم قدر یرده سبرخانلاری‌ننك تحت شهری
بارکوچوم خان شهری دیب خاضرده‌ده ذکر قیلنه‌در شهری‌ننك علامت‌لری
بار تواریخ ماده‌سنده مذکوربولور- طوبول ولایتی‌ننك ایالت‌لری (ایالت=
اویارمقامنده‌در) •

اوم شهری ایرطش جلغه‌سی بوینده اوم جلغه‌سی تاماغنده بر کچکنه شهردر
وهم ٢٨ منك‌لب‌خلقی بار- طوبولدان ٦٥٢ چاقرم‌درمغرب طرفی‌سبرننك
محکمه‌لری‌اوم شهرنده وهم‌اوم شهرنده مدرسهٔ حربیه باردر غیمنازیهٔ‌عسکریه
دیرلر تومن شهری طورا جلغه‌سی یاننده بیك هیبت فراوان وایکونلك یرده
برشهردر اول یرلرنی روس خلقی‌بیلاکاچ‌صالنغان‌یانکا شهردر کون‌کارخانه‌لری
کوب یحشی کون‌لر اشلانه‌در وهم تحتی‌کا قطای‌غه موندان کوب کون مالی
کیته‌در ودخی تومن شهرنده فبرال آینده اولوغ بازار بولا باشلاغاندان‌بیرلی

سوداشهری بولغاندر ـ طوبولدان ٨ ل ٢ چاقرم ١٢٨٩٢ کشی خلقی بار ۰
بیریزوف شهری تون یاغنده تابا صوصؤا جلغه‌سی یاننده بر کچکنه شهردر
طوبولدان ١٠٦٦ چاقرم منك یاریملاب خلقی بار خلقی‌ننك حرکتی کوبراك
اربت چیکلاوکی بلان وهم‌جون مالی بلان سوداقیلالار ـ بوبیریزوف ایالتنك
اینك تون یاق ظرفنده اوپ جلغه‌سینه طالوی دیکان برجلغه قوشولغان یرده
اوبدور آولی بر بیك ضور آولدر هم بو آولده یخشی ضور بازار بولاوهم
کوبراك مال‌لاری حیوان تیرسی وهم جون مالی بولادر اوستك خلقی وهم
صامویت‌خلقی کیتوره‌در روسیه‌ننك بوطرفندان باروب روس سوداکرلری
مونده ضور سودا قیلالار طورین شهری طوبولدان ٣٢٣٤ چاقرم ـ طورا
جلغه‌سی بویننده ایالت شهری‌در ل٤ منك‌لب خلقی بار ۰
قورغان‌شهری‌طوبولدان ٥٤ل‌چاقرم‌طوبول جلغه‌سی بویننك‌ایالت شهری‌در
٣ منك‌دان آرتوغراق خلقی بار ۰
طارا شهری‌ایرطش جلغه‌سی بوینده‌طوبول‌دان ل ٧ ل‌چاقرم ایالت‌شهری‌در
٦٠٠٠ منك‌لب‌خلقی‌بار مسلمان‌لار هم‌کوب‌در مدرسه‌سی‌بار وهم‌مسجدلری‌بار ۰
ایشم شهری‌ایشم جلغه‌سی بویننك طوبول‌دان ل ٥٤ چاقرم ایالت شهری‌در
٤ منك‌لب خلقی باردر طوبول ولایتنده ٩ ایالت باردر بو ولایتده روس
خلقندان باشقه تاغی طاطار صارت واغول وهم اوستك خلقلاری باردر ۰

❊ طوم ولایتی ❊

طوم شهری طوم جلغه‌سی یاننده پیتربورخدان ٤٢٣٦ چاقرم ٢٣ منك
یاریملاب‌خلقی‌بار ولایت شهری‌در ٦ ل درجه ٣٠ دقیقه عرض ١٢٥ درجه
٣٨ دقیقه طولده واقعدر طوم شهری بیك هیمت یرده جلغه‌ننك اونك
یاغنده اولوغ‌یول اوستنك اوتورغاندر تحته مالی‌ننك مخازینی طوم‌شهرنك‌در
تحته مالی هر قاچان طوم آرقلی کیلادر اربت‌کا وهم‌کاریه بازارلارینه طوم
شهری تیکراسنده آلتون کارخانه‌لری کوبدر ۰
کوزنیص شهری طوم جلغه‌سی یاننده آلطای طاوی ایتاکنده راك ایالت
شهری‌در طوم‌دان ٩٤٦ چاقرم ٣ منك‌لب خلقی بار ـ کوزنیص تیکراسنك
آلتون وهم کموش کارخانه‌لری بار ۰
بارناول‌یاکه بارناغل‌شهری بارناول جلغه‌سی یاننك‌اوپ جلغه‌سنه قویغان‌یرده
طوم‌دان ٩٩٤چاقرم‌وهم‌قلعه‌در ١٣ منك‌لب خلقی بار آلطای‌طاوندان حاصل
ایتکان‌معادن وآلتون کموش خصوصنك‌محکمه‌سی بارناول شهرنك‌در آلتون

کموش وهم باقر قارا قورغاشن مونده اشلانه‌در قدیم‌راك باقر آقچه هم
مونك صوغولغان‌در ایسکی‌اون تین‌لك بارناغل دیرلر مونك صوغولغان آقچه‌دره
بی شهری‌بی جلغه‌سی‌ننك‌اونك یاغنك قاطونه جلغه‌سی توشکان یرده طوم‌دان
٧٣٤ چاقرم یرده ایالت شهری‌در ٦ منك‌لب خلقی‌بار آلطای طاوی‌ننك
بی ایالتنده‌کی اولوشنده کوب آلتون کموش باقر تیمور قارا قورغاشن
چغادروهم کارخانه‌لری‌کوبدر‌ودخی قیمتلی‌یاشم‌طاشلاری‌موننك‌اطرافنك‌طابولادره
قولیۋان شهری اوپ جلغه‌سی یاننده ٢١٦ چاقرم ایالت شهری‌درکموش
کارخانه‌لری قیمتلی طاشلار کارخانه‌لری بار دخی ٤ منك‌کا یاقن خلقی‌باره
قاین شهری اوم جلغه‌سی یاننده طوم‌دان ٤٢ل چاقرم ایالت شهری‌در
٥٥١٤ لب خلقی باره

آقمولا ولایتی یاکه بلاد آقمول

آقمولا ولایتی یانکاراق بولغان ولایت‌درکه ١٨٦٨ نچی یلده کوکچه طاو
آطباصار - آقمولا ودخی سبر قازاقلاری‌ننك یرندان وهم‌اوم شهری بلان
پیترپاول شهرلرندن‌یاصالغان ولایت‌در ٠
آقمولا شهری‌ایشم جلغه‌سی بوینده پیتربوردان ١١٦ل٣ چاقرم ل‌منك‌لب
خلقی بار ولایت‌ننك مرکز اداره‌سی‌در ٣ل درجه ٨٤ دقیقه غرض‌شمالینك
٩٥ درجه ل٤ دقیقه طولده واقع‌در آقمولاشهرنده یلده ایکی بازار بولاذره
پیترپاول‌شهری ایشم‌جلغه‌سی‌یاننده آقمولادان ٤٦ل چاقرم ایالت‌شهری‌در
وهم بو شهرده باج محکمه‌سی‌بار آزیه‌دان کیلکان مال وهم آنده کیتاسی مال
مونده معاوضه قیلنه‌در قرغز وهم تورکستان مالی مونده سودا قیلنه‌در ٤ل
درجه ٣ل دقیقه ٨٦ درجه ٣٧ دقیقه‌ده واقعدر ٠
آطباصار شهری ایشم جلغه‌سی یاننده - آقمولا ولایتنده ایالت شهری‌در
کوکچه طاو آقمولاننك بر ایالتی‌در پیترپاولدان توشلك‌کا تابادر ٠

سیمی پالاط ولایتی

سیمی پالاط شهری‌ایرطش جلغه‌سی‌بوینده‌اونك‌یاقده پیتربورخدان ٤٥٨ل
چاقرم ٩ منك یاریمدان آرتوغراق خلقی بار وهم ٥ل درجه ٤٢ دقیقه وهم
٧٩ درجه ٦ل دقیقه‌ده واقعدر سیمی پالاط ولایتی‌ننك مرکز اداره‌سی‌درودخی
سیمی پالاط شهرنده معاوضه‌محکمه‌سی‌بار زیاده اولوغ‌سودا شهری‌در تاشکند
قوقاند بخار وهم قرغز خلقی بلان ضور سودا قیلنه‌در ٠
اوست‌کا میناشهری سیمی‌دان ٣٥٢ چاقرم ٤ منك‌لب خلقی‌بار سیمی پالاط
ولایتنده برقلعه‌در بوخطارما دیکان شهر هم سیمی ولایتنده برقلعه‌در ٠

پاولودار شهری ایرطش جلغه‌سی بوینده بر قلعه‌در سیمی پالاط ولایتنده سیمی پالاطدان ٣٣٨ چاقرم ١٨٥٥ کشی‌سی بار قار قارالین هم بایان اول سیمی پالاط ولایتنده ایالت شهرلری‌در •

جیدی جلغه ولایتی

ۋیرنوی شهری آلطای طاوی ایتاکنده پیتربورخدان ٧٥٦ل چاقرم ولایت شهری‌در وهم قلعه‌در ٦ منك یاریملاب خلقی بار •
قاپال شهری آلطاو طاوی آستنده ۋیرنوی‌دان ل٣ ٦ چاقرم بر ایالت‌شهردر قاپال‌دان قطای‌غه وهم قونانغه چیغا تورغان مال‌ننك مجازینلری اورنی‌در قطای مملکتندان کیلکان طاودر قطای‌چه تنك‌شنك طاوی اما مونده آلطای طاوینه طوطاشقان اوچون تغلیبا آلطای طاوی ایتولدی •
آلماطی شهری ۋیرنوی شهری‌در تاتارچه آلماطی روسچه ۋیرنوی‌دیرلر •
کاستیك شهری جیدی‌جلغه ولایتی‌ننك برقلعه‌سی‌در توقماق‌شهری بر کچکنه شهردر تن شان طاوی ایتاکنده چوجلغه‌سی یاننده ایالت‌شهری‌در سیرگول شهری ایلکاری آیاغوزشهری دیرلر ایدی مذکور ولایت‌ننك برقلعه‌سی‌در بومذکور جیدی جلغه ولایتی تورکستان گنیرال گوبیرناطور تصرفنه‌کرادر •

طورغای ولایتی

طورغای شهری طورغای جلغه‌سی یاننده ولایت شهری‌در طوبول جلغه‌سی طورغای ولایتندان باشلانادر ینه مونده ایرکیز جلغه‌سی‌دیکان جلغه باردر بو طورغای ولایتی قرغز صحراسی‌ننك بر نیچه اولوشی‌در مشرق طرفنده اولو طاو دیکان برطاوغه چیکلانه‌در •

تورکستان ولایتی

تاشکند شهری صردریاننك اونك یاغنده چرچك جلغه‌سی یاننده پیتربورخدان ٢ل٥٤ چاقرم اولوغ مشهور شهردر وهم سودا وکسب حرکت شهری‌در مسجدلری ومدرسه‌لری کوب‌در ٨٥ منك خلقی بار ٣ ٤ درجه ٣ دقیقه عرض شمالیده ٦ ٨ درجه ل٢ دقیقه طول‌ده واقعدر •
تورکستان شهری صردریاننك اونك یاغنده تاشکنددان ایکی یوز چاقرم هم ل٤ درجه عرض شمالیده ل٨ درجه ٢٥ دقیقه طول شرقیده واقعدر تورکستان شهری قدیمدن مشهور شهردر ٣ منك یاکه ٤ منك‌لب‌خلقی‌باره چمکند شهری اریص جلغه‌سی یاننده تاشکنددن یوز چاقرم تون یاغنه تابا

٥٥ ٣ ٣ لب خلقی بار ٤٤ درجه ٣٥ دقیقه غرض شمالیده ٨٦ درجه ل٤ دقیقه طول شرقیده واقعدر .
چیزاق شهری تاشکنددن جنوب عربی طرفنده ٥ ل ١ چاقرم بر شهردر ٤٥ درجه ٢٥ دقیقه غرض‌ده ل٨ درجه ١٥ قیقه طول‌ده واقع‌در .
خوجندشهری صردریا بوینده تاشکنداان جنوب‌کا تابا طرفده مشهورشهردر ١٧٥٥٥ لب خلقی باروهم ٤٥ درجه ل١ دقیقه عرض شمالیده ٨٧ درجه ٣٥ دقیقه طول‌ده واقعدر .
سمرقند شهری زرافشان جلغه‌سی بوینده اولوغ ومشهور شهردر هندستان مالی بلان اولوغ سودا یری‌در ادرس بی‌قصب کارخانه‌لری‌بار قدیم‌زمان آقصاق تیمورننك تحت شهری ایدی مدرسه‌لری کوب انواع‌علوم وفنون اوقولادر ٥ل منك‌لب خلقی بار وهم ٣٩ درجه عرض شمالیده ٨٤ درجه طول شرقیده واقعدر .
اولیا آتا شهری تاشکنددن شمال شرقی طرفنده برجلغه‌یاننده مشهورشهردر آق مسجد شهری صردریا بوینده برقدیمکی شهردر بوزمانده پیروفسکی فورط اسمی بلان مشهوردر .
قزالی شهری صردریا بوینده آرال دینکزندن یراق توکل مشهور شهردر .

سبرننك مشرق طرفنداغی ولایتلری

ینیسی‌ولایتی - بوینیسی ولایتنده اولوغ وهم مرکز ادارسی قزل یارشهری‌در قاچا جلغه‌سی ینیسی جلغه‌سنه قویاتورغان یرده پیتربورخدان ٤٧٩٥ چاقرم ١٢ منك یاریمدان آرتوغراق خلقی بارقزل یارشهری اوج یاقدان طاو بر یاقدان ینیسی جلغه‌سی‌در وهم یاؤروپا طرفندان سبرننك مشرق‌طرفنه بارا تورغان‌اولوغ یول اوستنده‌در درجه‌لری ل‌ل عرض شمالیده ١١٥ درجه ٣٤ دقیقه طولده واقع‌در .
ینیسی‌شهری ینیسی‌جلغه‌سی بوینده تیکز هیبت یرده‌در آلتون کارخانه‌لری اوچون خراجات اسباب‌لاری اوشبو ینیسی شهرنده تورادر بش منك لب خلقی بار .
مینوسین‌شهری ینیسی جلغه‌سی بوینده هیبت بولونلق یرده‌در ایگون وجیمش کوب اونکا تورغان یرلردر سبر یاق شهرلری ننك اینك یخشی راغی‌در اورنی هیبت هواسی نفیس وهم ایگونلك فراوان یرده‌در بش منك‌لب خلقی بار ایالت شهری‌در .
طوروخان شهری ینیسی جلغه‌سی یاننده طونکوص جلغه‌سی بلان قوشولغان یرده سبرننك اینك تون یاق طرفنده برشهردر بوشهرننك خلقی کوبراك

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

قاچقون آزغان توزغان جیونتوق خلق در حرکت‌لری قرکیوکی جون مالی وهم تورلو قوش قورط مامغی بلان حرکت‌لنه‌لر بوطرفدان آنده سودا بلان باروچیلار کوب بولادر تمکی ایکمك وغیر ذات‌لار ایلتوب جون مالنه آلوشدروب‌قایتالار تیین تولکی وغیر جون‌مالی حیوانلاری آنك کوب‌بولادر.
آچا شهری اوب‌جلغه‌سی قویاتورغان‌بر جلغه‌یاننده آچا جلغه‌سی دیرلر قزل یاردان ١٦٧ چاقرم ٤ منك‌لب‌خلقی‌بار .
قان شهری قان جلغه‌سی یاننده قزل یاردان ٢١٧ چاقرم ایالت شهری در ٢ منك یاریم‌لاب خلقی بار ینیسی ولایتنده بش ایالت‌در وهم کوبوسی روس خلقی‌در آندان باشقه ینه صامویت طونکعوص اوسنك یاقوط وهم بورات خلقی بار بورات خلقی هم صامویت نسلندان بر تورلوخلقدر.

ایرکوط ولایتی

ایرکوط شهری بایکال‌ننك شمال‌غربی‌طرفنده انغارا جلغه‌سی‌ننك اونك یاغنده ایرکوت‌جلغه‌سی‌تاماغنه‌قارشی‌پیتربورخدان ٥٧٧٨ چاقرم‌مرکز‌ولایت‌شهری‌در ٣٣ منك‌لب خلقی‌بار ایرکوط جلغه‌سی‌بوینده تیگرا یاغی‌طاولق‌در سبر شرقی‌ننك مرکز اداره‌سی‌ومحکمه‌لری ایرکوط شهرنده‌در وهم سودا اوچون اینك اولوغ شهردر تحته‌کا ویاقوط شهرینه وهم‌کامچاطکاشهرینه کیته تورغان مال‌لار ایرکوط آرقلی باراد‌ر ایرکوط ولایتنده توشلك یاق طرفلاری‌ننك طونکین دیکان طاولارده بیك یخشی قارا طاشلاری چیغادر یعنی قرنداش یاصی‌تورغان قارا طاشلار - ایرکوط دان ٦٥ چاقرم‌یرده پوصطاو کارخانه‌لری بار ایرکوط شهری ٥٢ درجه ١٧ دقیقه عرض شمالیده ١٢١ درجه ٥٦ دقیقه طولده واقعدر .
توبان اودا شهری اودا جلغه‌سی بوینده ایرکوط دان ٤٨٤ چاقرم ایالت شهری‌در .
کیرین شهری لینا جلغه‌سی بوینده اونك یاقده ایرکوط دان ١٥٢٨ چاقرم پیتربورخدان ٦٨٥٦ چاقرم‌ایالت شهری‌در ٣ منك خلقی‌بار ایرکوط‌ولایتنده باریسی اوچ ایالت‌در وهم ایرکوط ولایتنده بورت وهم طونکعوص خلقی کوبراکدر .

بایکال ولایتی

بایکال دینکزی‌ننك آرغی‌یاغنداغی ولایتی‌در بایکال ناحیه‌سی دیرلر بایکال ولایتی‌ننك‌اولوغ ومرکز اداره‌بولغوچی‌شهری‌چیطادیکان‌شهردر اینعودا‌جلغه‌سی بوینده بیوك طاوده بیك نفیس‌یرده‌اوتورغان‌شهردر پیتربوردان ٦٦٧٢ چاقرم ٤ منك یاریملاب خلقی‌بار نیرچین‌کا کیته تورغان مال‌ننك وهم‌نیرچین‌دان

کیلکان مال ننك مخازینی چیطا شهرنك‌در وهم مونده اولوغ مال مخازینی بار بایکال‌دان قورو یول‌بلان کیلکان‌مال‌لار یاپونیه‌غه ومشرق‌طرفنه چیطا شهرندن تویاب یباره‌در ودخی چیطا شهری‌یاقننك تیمور کارخانه‌لری‌بار آمورصونك یوری تورغان اوت کیمه‌لری شول کارخانه‌ده اشلانه‌در .

نیرچین شهری نیرچا جلغه‌سی بوینده اینعودا جلغه‌سنه قویغان‌یرده بر کچکنه شهردر پیتربورخدان ٦٦٤٥ چاقرم هم چیطادان ٢٦٨ چاقرم ٤٢٠٠ لب خلقی بار نیرچین‌شهری ١ل درجه ٨ل دقیقه عرض شمالیده ١٣٤ درجه ل١ دقیقه طولده واقعدر نیرچین طرفنده کموش کارخانه‌لری وهم قارا قورغاشین کارخانه‌لری بار ١٦٨٩ نچی یلك قطای بلان صوغش بولوب نیرجین شهرنك صلح واقع بولمشدر .

طرویسکوصاف‌شهری تحته یاکه کحته‌جلغه‌سی‌بلان سینلینغا جلغه‌سی‌یولوغوشتان یرده چیطادان ٤٦١ چاقرم اویازسز شهردر ٤٧٥٥ خلقی بار طرویسکوصاف شهری‌ننك سوداگرلری خطای خلقی‌بلان سودا قیلادر .

یوقاری اودا شهری آلماطاوی‌ننك بر اولوشی‌ایتاکنده اوداجلغه‌سی سیلینغا جلغه‌سنه قوشولغان یرده چیطادان ٤٣١ چاقرم ٤ منك‌کا یاقن خلقی بار بو زمان‌لارده یخشی سودا یری بولشدر .

تحته شهری تحته جلغه‌سی یاننده ایرکوط دان ٦٦١ چاقرم پیتربورخدان ٦٤٦١ چاقرم مشهور شهردر اینك‌قطای‌چیکنده‌در قطای‌مالی‌معاوضه‌قیلنه‌تورغان‌شهردر وهم قطای‌ننك مونکار قارشی روسیه چیکنده مایماچین دیکان بر شهری بار روسیه‌دن بارغان هر تورلو مال وهم قطای طرفندان کیلکان چایلر وهم‌غیر تورلو مال‌لار اوشبویرده سودا ومعاوضه قیلنادر تحته شهری ٥ل درجه ٢٥ دقیقه عرض‌شمالیده ١٢٤ درجه ٢٥ دقیقه طولده واقعدر اما تحته‌ننك اینك اولوغ سوداسی چای‌در .

﴿ یاقوط ولایتی ﴾

یاقوط شهری لینا جلغه‌سی ننك صونك یاغنده ایرکوط‌کا کامچاط‌کاکا هم اوخوطسکی‌کا بارا تورغان اولوغ یول اوستننك پیتربورخدان ل٨٦١ چاقرم ل منك‌لب خلقی بار ولایت شهری‌در جانوار تیرسی بلان وجون مالی بلان حرکت ایتوچی خلق‌ننك اینك کوب جیولا تورغان یرلری‌در مشهور ضور سودا بازاری بار هم سوداسی کوبراك جون‌مالی‌در یاقوط شهری ٦٢ درجه عرض شمالیده ١٢٧ درجه ٤٣ دقیقه طولده واقعدر .

اولیکمین شهری لینا جلغه‌سی یاننده یاقوط‌دان ٧ل ٦ چاقرم ٣ یوزلب کشی‌سی بار ایالت شهری‌در .

ڤيلوى شهرى ڤيلوى جلغه‌سى بويندە پيتر بورخدان ٨٤٤٩ چاقرم هم ياقوط دان ٨١٧ چاقرم ايالت شهرى در .
ويرخويان شهرى يانا جلغه‌سى بوينده ياقوط ولايتى‌ننك اينك شمال طرفنده ٦٧ درجه ٤٣ دقيقه عرض‌ده واقع بولغوچى بر ايالت شهرى در ياقوط‌دان ٨٦٥ چاقرم ١٦٧ كشى بار .
قوليما شهرى قوليما جلغه‌سى يانىنده ايالت شهرى در اوج قوليما بار يوقارى قوليما اورطا قوليما توبان قوليما ديرلر توبان قوليما اينك شمال طرفنده ٧٥ نچى درجه‌لرگا ياقن يرده‌در باريسى بش ايالت‌در ياقوط ولايتنك كوبراك طونغوص بورت لاموط وهم يوكاكير خلقلارى‌در اوليكما جلغه‌سى بويى آلتون چيغا تورغان يرلر وهم آلتون كارخانه‌لرى كوبدر .

آمور ولايتى

بلاغوڤيشچين شهرى آمور جلغه‌سى‌ننك صونك ياغنده زى جلغه‌سى تاماغنده پيتر بورخدان ٨٢٠٠ چاقرم ولايت شهرى وهم مركز اداره‌سى ٣١٠٠ كشى‌سى بار ٥٠ درجه ١٥ دقيقه عرض‌ده ١٤١ درجه ١٦ قيقه طولده‌در بلاغوڤيشچين شهرى مانجوريه چيكنده‌در وهم مانجوريه مملكتى‌ننك ايعون ديكان شهرى بار آمورننك ايكنچى ياغنده بو آيعون شهرنده قطاى بلان صلح بولغان ايدى .

دينكز بويى ولايتلرى

سبرياغى‌ننك اينك مشرق طرفنده دينكز بويندا اغى ولايتلر وشهرلر دينكز بويى ولايتى ديب آطالادر .
نيكولا شهرى آمور جلغه‌سى‌ننك تاماغنده اوحوط دينكزينه توشكان يرده عسكرى وهم مركز اداره بولغوچى ولايت شهرى در پيتر بورخدان ٢٥٩٩ چاقرم ٥٤٨٤ كشى‌سى بار ٥٣ درجه ٨ دقيقه عرضده وهم ١٨٥ درجه ٢٧ دقيقه طولده واقعدر .
اليكساندرف شهرى نيرلى جلغه‌سى تاتاريه حرماغنه توشكان يرده يانكا صالنغان بر شهردر .
بلاد مشرق معناسنده بولغوچى ڤلاديڤاستوك شهرى مانجوريه بلان قوريه بارطى آطاوى آراسنده پيطر كبير جرماغى ديكان جرماق يانىنده عسكر قلعه‌سى در .
آڤاچا شهرى كامچاطكا آطاوى‌ننك مشرقه تابا طرفنده بحر محيطقه ياقن بر قلعه‌در پيتر بوردان ١٣٤٢٥ چاقرم هم نيكولايف‌دان ٥٨٢٤ چاقرم‌در ٩٧٤ كشى‌سى بار ٥٣ درجه عرضده ١٧٦ درجه ٢٤ دقيقه طولده واقعدر آڤاچا ايرنى بيك كينك بر اسكله‌در .
اوخوط شهرى اسطاناوى طاوى‌ننك آرغى ياغنده اوخوط جلغه‌سى اوخوط دينكزينه

قويغان يرده محكم بر قلعه‌در پيتربورخدان ل ۱ ٦ ٩ چاقرم نيكولايفد
ل ۲ ٦ ۱ چاقرم ۲۱۰ كشى‌سى بار .
آيان شهرى اوخوط دينكزى‌ننك مغربكا تابا چيتنده برقلعه‌در صوفيس
شهرى آمور جلغه‌سى بلان كيزه كولى قوشولغان يرده نيكولايف‌دان ۱۸۸ چا
يانكا صالنغان بر قلعه‌در ٦۱۸ لب خلقى بار .
كامچاطكا شهرى بحر محيط چيتنده كامچاطكا جلغه‌سى يانىده قوماندور آطاولار
قارشى بر قلعه‌در .
طا گيل شهرى طا گيل جلغه‌سى بوينده كامچاطكا آطاوى‌ننك توشلككا تابا باشنده برقل
گيژى ياكه گيجى شهرى اوخوط دينكزنده كيژكين جرماغى باشنده بر قلع
بوطرفلارده روس خلقندان باشقه كوبراك كامچادال خلقى بار .

دينكز بويى ولايتنه تابع آطاولار

صاخالين قوريل وهم قوماندور آطاولارى ديرلر صاخالين آطاوى تاتا
جرماغى‌ننك آرغى ياغنده ياپون دينكزى بلان اوخوط دينكزى آراس
شمالدن جنوب طرفنه تابا صوزولوب بارغان اوزونچه آطاودر قوريل
قوماندور آطاولارى بحر محيط ايچنده‌كى آطاولاردر قوريل آطاولارنده بر
طاوى‌ننك اثرلرى بار قديم‌بركن طاولارى بولغاندر مونده قوريل دي
خلقلار بار ينه اوخوط دينكزنده شانطار آطاوى خلق‌سز قورو آطاودر با
اورمانلقدر ودخى بحر محيط ايچنده سبركا تابا آطاولار بار بيلكو ليرا كلرى كو
آطاوى ديرلر فادى آطاوى ليحوف آطاوى اصطولباوى آطاوى ديرلر كو
آطاوى ديكانى همه‌سندان‌ده ضور راقدر بو آطاولار همه‌سى اورما
آطاولاردر تورا تورغان خلقى‌برده يوقدر ل ۷ نچى درجه عرض‌لارده واق
بو آطاولارده طوفان‌غه چاقلى بولغان حيوان سوياكلرى ماموند سوياكل
كوب بولادر وهم آق آيولار وهم آق كورتلوكلر كوب بولادر وهم ج
كونى قاز اورداك كوب بولادر بهرنك آطاولارى خلق‌سز قورو آطاولا
وهم باقر آطاو ديكان بر آطاو باردر .

سبر تواريخندان براركلمه

مذكور سبر طرفلارى كرچه آزيه قطعه‌سنده بولسه‌ده يرلرى‌ننك طبي
وهواسى آزيه طبيعتنه هيچ بر توغرى كيلميدر بلكه اميريكاننك تون
طرفنداغى اولوشنه اوخشامقلغى قريب‌را كدر ودخى تواريخ قاعده‌سنچ
سبر طرفى اميريكاغه قاراغانده صونكراق احياقيلنمشدر مانعول خلقى روسي
باصقاندان صونك على الفور روسيه مملكتى مشرقه تابا جايوله باشلادى ٥٥٠ ل

یلده بلکه آخرلارنده‌راق روس سوداکرلری اورال طاوی بویلارینه باروب ترکلك قیلا باشلادیلار اما مشرق طرفی خلقی کیلوب همان آلارنی باصا تورغان‌لار ایدی اول زمان‌لارده سبر یاغنده کوچوم خان دیکان برخان بار ایدی وتحت شهری طوبولدان ١ل چاقرم یرده ایدی مذکور کوچوم خان روس پادشاهنه کش تیرسندان جیوب خراج تولاب تورور ایدی اما سبر یاغی‌ننك صحرالارنده کوچمه‌لی خلق‌لار بولوب کوچوم‌خان‌غه وکوچوم‌خان‌ننك امرینه اطاعت‌قیلمیچه‌باغی‌لق‌قیلالار ایدی بولای‌بولغاچ روس‌طرفندان‌قازاق آطامانی یارمك دیکان آدم روس‌سوداکرلرینه‌اعانت‌اوچون هرانواغ‌خلقدان بر منك‌لب عسکر آلوب اول کوچمه خلق اوستنه باردی اول وقتده یعنی ١ل٨١ نچی یلده ایرطش صوی بوینده صوغوشدی‌لار کوچوم خان‌اوزی‌ننك یرندن قاچوب کیتدی روس عسکری اوپ جلغه‌سنه‌چه باروب‌یتدی‌یارمك اوزی شول صوغوشلار زماننده ١ل٨٤ نچی یلده ایرطش صونده تولقونده هلاك بولدی آخر بارا بارا ١٧٣٥ نچی یل‌لارده روس‌ننك چبکی کامچاطکاغه باروب یتدی •

فصل ممالك هندستان

قدیم زمانده هندستان مملکت‌لری یاوروپا خلقنه اول قدر معلوم توکل‌ایدی اماهندستاندان قیمتلی‌نرسه‌لروجفاك ذاتلاروقیمتلی‌طاشلارمغرب‌مملکت‌لرینه کیله تورغان‌ایدی شول سببلی هند بای‌مملکت دیب بله‌لر ایدی ـ سکزنچی توقزنچی عصرلارده وآندان صونکراق هندستان‌ننك یاوروپا بلان سوداسی آچولدی ـ معلوم‌اولاکه هند اصلده اوچ قسم‌دربرسی هندستان ایکنچی‌سی هند قطای اوچونچی‌سی‌هندستانغه متعلق آطاولاردرکه‌یوقاریده‌مذکور بولدی ـ هندستان‌بلان هند قطای آراسنده فاصله‌براهماپوطرا جلغه‌سی‌در•

هندستان‌ننك حدود اربعه‌سی

یعنی هندستان‌ننك دورت اطرافنده چیکلری شمال طرفنده هندوقوطاولاری دخی طونکین جرماغنه قدرحیمالای طاولاری وهم‌قطای مملکتیدرمشرق‌طرفنده قطای دینکزی وهم طونکین جرماغی جنوب طرفنده بینکال جرماغی دخی‌بحر محیط هندی وهم فارس دینکزی‌در مغرب طرفنده‌افغانستان وهم‌بلوجستان مملکت‌لری‌در حاصل کلام قطای وتبت وهم حیمالای طاولاری‌ننك‌جنوب‌کا تابا طرفنده بحرمحیط هندی‌ایچنه تابا کروب تورغان غایت اولوغ‌ایکی‌نصف جزیره مثالنده بولوب مجموعسی ٦٦منك مربع‌میل‌در ٨ درجه عرض‌شمالیدن ٣ل درجه عرض شمالی‌کا قدر دخی ٨ل درجه طول شرقیدن ١٤٤ درجه

طول شرقی کاقدردر- هندستان‌ننك جنوب کاتاباباشی قومورین بورنی آطالور قومورین بورننداان مشرق جانبنداکی بویلاری ساحل قورومندیل ومغرب جانبنداکی بویلاری ساحل مالابار آطالور هندستان‌ننك شمال طرفنده حیمالای طاونداان کوب سلسله‌لر آیرولوب جنوب‌کا تابا سوزاکلانوب بارادر کوب یرلری قالون اورمانلق یرلردر - بو حیمالای طاوی قطای بلان هندستان آراسنده فاصله‌در دنیاده بر بیوك طاودر اینك بیوك یرلری سکز توقز چاقرم - اما هندستان‌ننك اورطا یرلری تیکز صحرالق وبولونلق یرلردر دخی قورومندیل ساحلی بویلاب وهم مالابار ساحلی بویلاب ایکی یاقده‌ده بیوك طاولاردر غاته یاکه حاته طاوی آطالور اوشبو ایکی طاوننك آرا یرلری دیکان طاولغی دیب آطالورکه جبل مسطح تسمیه قیلنور یعنی بیك کینك تیکزهم بیوك یرنی جبل مسطح دیرلر ینه دیکن طاولغنداان شمال‌کا تاباحلوا طاوی دیرلر بر طاو باردر ودخی سلیمان طاوی یاکه تخت سلیمان دیرلر بلوجستان واقغانستان بلان هندستان آراسنده‌در .

هندستان‌ننك معدنلری

هندستان مملکتی قیمتلی واصل تاشلارننك کوبلکی بلان وانواع جواهرکا بایلق بلان قدیمدن مشهوریرلردرحالا هم هندستان مملکتی‌ننك طاولارنده بیك‌نفیس انواع معادن طوبطولودر خصوصا باشقه یرلرده بیك آز تابولا تورغان کمیاب نرسه اینك اعلا آلماس هندستان توفراغنده‌در- خصوصا غلکند وهم حیدر اباد شهرلری تیکراسنده بیك کوبدر - بلور تاشی پیالااوحشاشلی بر شفاف تاشدر اماتیس تاشی حالسیدون آغاط طاپاس گرانات لعل صافیر طورمالین گیاه‌سند یاقوت زبرجد کبك اصل تاشلار هندستانده بولادر لعل وهم یاقوت تاشن کرانیت تاشی ایچندن وآتوب آلالار وآلماس تاشی طاو قاتلاولارنداان وآتوب آلالارو بعض یرلرده قارا توفراق ایچندن وجلغه بویلارنده قوم ایچندن هم جووب آلالار هندستان‌ننك آلماس قاطیلغنه ویالتراوقنه وهم اویناوینه قاراغانده باشقه اطرافلارده بولغان جمیع آلماسلاردان اعلا وهم قیمت بولادر .
حاصل هندستان‌ننك هر اطرافنده آلماس کوبدر بینکال جرماغی تیکرسنده انجو ومرجان وصدف کوبدر اینك اعلاسی آنده‌در - دخی هندستان‌ننك منفعتلی شی‌لرندن گرانیت طاشی قدیمدن مستعمل نرسه‌در هندوس خلقی کرانیت طاشنداان عجایب هنر وصنعت بلان جوونوب هرتورلو قیمتلی نرسه‌لر اشلارکا بیك ماهرلردر - دخی آلماس‌نی وغیر قیمتلی تاشلارنی اشلاب اش‌کا کیتروکا هند خلقنده قدیمدن هنر بار ایدی واول وقتده یاورپاده هنر وصنعت‌ننك شائبه‌سی‌ده یوق ایدی - ینه هندستانده عمارت اسبابلارنداان

پورفیر -

پورفیر - مرمر لیباستر کوب‌در وهندستان‌ننك هر اطرافلارنده توز بار خصوصا پنجاب جلغه‌سی بویلارنده تاش توز کوبدر دخی‌ده دینکز صووندان قایناتوب آلانورغان کارخانه‌لری کوبدر - وینه بومبای‌ده ومادراس‌ده دینکز صووین قویاش‌ده اوتورتوب توزغه ایلاندرالر ودخی بینکالیه‌ده کهرچله - باروت توزی دیرلر کوبدر - بیکراك عجب قارا توفراقدان سلتی یاصاب باروت آلالار طاش کومور حیمالای طاولارنده وهم باشقه یرلرده بتماس توکانماس خزینه‌در ودخی قیمتلی معدنلردن آلتون معدنی کوب پیدا بولاباشلادی دیلر خصوصا کنك جلغه‌سی بویلارنده قازیمایینچه قومدان جووب آلالار - کموش معدنی هم فراوان‌در - وباقر معدنی دهلی ولایتنده ودخی باقر تیمور وقارا قورغاشین حیمالای طاولارنده - اماهندستان‌ننك تیموری بیك هیبت ویومشاق بولادر قوروچی کذلك یاوروپا قوروچندان کوب اعلا بولادر هندستان خلقی قوروچنی تیموردن یاصای لار یوز پوط تیموردن ٢٢ پوط قوروچ آلالار •

هندستان مملکتی‌ننك هواسی

هندستان‌ننك مسافتی بیك کینك ویراق اطرافلارغه چاقلی تارتولوب نیچه ونیچه تورلو مملکتلر باردر شول جهتدن هواسی‌ده هر قایسی مملکت‌ننك اوزینه باشقه مخصوص هوادر اما عموما هندستان‌ننك هواسی اسی‌در چونکه هندستان یرلری همه‌سی منطقهٔ حاره‌ده واقعدر کرچه حیمالای طاولاری‌ننك باشلارنده منکو قار اریمی یاتسه‌ده طاو ایتاکارنده وصحرالارنده جای‌کونی جلی بولادر حتی غایت اسی یرلری بار مذکور حیمالای طاوی‌ننك هندستان طرفنداغی قارلی توبه‌سی نیتی طاوی دیب آتالادر ٢٢٢٩ قولاچ‌دن بوقاری قاردر طاولارنده آندان توبان هر تورلو نباتات اوسه‌در ستلج جلغه‌سی بویلاری بیك نفیس بولونلق واوتلاوق یاشل یرلردر هند جلغه‌سی‌ننك مغرب طرفنده غایت اسی وهم کنك جلغه‌سی‌ننك تاماغی تیکراسنده هواسی بیك اسی بولادر مکر یغمور فصلنده بر آز معتدل بولادر - اسی‌کا عادتلانماکان کشی یاوروپا خلقی اوزلری‌ننك عادتلانکان کیومین تاشلای آلماینچه اسی‌کا بیك جفا چیکالر - اما بینکالیه‌ده هواسی جلی بولسه‌ده جووش هوادر - دیکن مملکتی منطقهٔ معتدله‌ده بولمق جهتندن ودخی همیشه یغمورلار بولغانلق جهتندن هواسی معتدلدر - اما اول طرفلارده صالقون نی نرسه ایکانن‌ده بلمیلر - کنك جلغه‌سی بویلارنده جوزا وسرطان آیلارنده صحرالارده اوتوزار درجه اسی‌لك‌لر بولا اما شهر وعمارتلر آراسنده ل ٣ - ٤٠ درجه‌لرکاقدر بولادر - اما بیك اسی وقتلارده هندستان خلقی یورطلارین صالقونلاتور اوچون ترزه‌لرین جیل یاغندان آچوق قویوب یافراقلی آغاچلارنی ترزه توغروسنه آصالار صو

سیبالر ایچنده ٢٢ - ٢٣ درجه‌ده جلی‌قالادر شول‌سببلی ایولرنك استراحت قیلالار دخی اول یافراقلار آراسنه خوش‌ایسلی اولن‌لر قاتوشدرالار - دینکز طرفلارنده هوانك اعتدالنه جیل‌ننك کوب اثری باردر جیل برکون قورو طرفدان برکون دینکز طرفندان علی التعاقب ایسکانلك سببلی هواسی هم معتدل‌کا ایلنه‌در - اما مونك عجب برخدانك حکمتی آدم‌ننك ترك‌لکنه فایدا اوچون عادة‌الله تون اورتاسندان ایرته‌کا چاقلی جیل قورو طرفدان دینکزکا تابا - ایرته‌دن کیچ‌کاچه دینکزدن قوروغه تابا جیل‌ایسوب هوا معتدل‌بولادر - اما مدارین آراسنده موصون جیلی یارطی‌یل شمال‌شرقیدن یارطی‌یل جنوب غربیدن ایسه‌در اول‌وقتلارده هواسی بوزوق ویغمورلی بولوب هندستان‌ننك مغرب‌کاتابا طرفلارنك قش‌بولادر ینه یارطی‌یل جنوب غربی‌دن جیل بولغان زمانلارده مشرق‌طرفلارنده قش‌بولادر حاصل کلام هندستان‌ننك ایکی طرفی ایکی دنیا مثالنده‌در

هندستان‌ننك صولاری

هندستان‌ننك طشنداغی صولاری جنوب شرقی طرفنده بحر محیط هندی هم بینکال جرماغی جنوب‌طرفنده کذلك بحرمحیط ودخی‌مغربنده فارس‌جرماغی وبحرمحیط هندی وهم بعض‌جرماقلاردر آندان‌صونك ایچداکی صولارندان کوب اولوغ جلغه‌لاری باردر هندستان ننك جلغه‌لاری کوبراك حیمالای طاولارندان‌چغوب‌جنوب‌کا تابا آغادر- اولوغ‌جلغه‌لاری‌ننك‌بویلاری بولونلق وصحرالق یرلردر اورمانلاری کوب یرلری غایت منبت‌در
هندستان‌ننك توبانسو واویصو صحرالارنده آغا تورغان جلغه‌لاری‌ننك اولوغ ومشهورراکلری ایکیدر بری هند جلغه‌سی‌درکه کاشمیر طرفنده حیمالای طاولارندان آغوب هندستان‌ننك قوملق واورمانسز آچق‌صحرالاری آرقلی فارس دینکزینه توشه‌در اوشبو هند جلغه‌سی مغرب طرفندان کیلوب هندستان‌غه کراتورغان صو یولیدر ینه اوشبوهند جلغه‌سنه صونك‌طرفندان تاغی دورت جلغه قوشولادر چیناب راوی ستلج وهم لاهور جلغه‌لاری - بولار باریسی‌بش‌جلغه‌در شوننك‌اوچون ستلج جلغه‌سی‌ننك تاماغندان توبان پنجاب‌جلغه‌سی‌دیب آتالادر پنجاب‌جلغه‌سی‌ننك‌بویلاری‌زیاده آباد وجیمشلك وفراوان یرلردر اوشبو جلغه‌لار همه‌سی کاشمیر طرفندان کیله‌در وهربرسی کیمه‌لر وسفینه‌لر یورورلك ضور جلغه‌لاردر وینه هندستان ننك اولوغ جلغه‌لارندان ایکنچی‌سی هندستان‌ننك شمال طرفنده حیمالای طاوی بویلاب آغا تورغان اولوغ‌جلغه کنك جلغه‌سی‌درکه هندوس‌خلقی‌ننك مقدس ومشرف جلغه‌لاری‌در هند خلقی بو جلغه‌ننك باشنه یل صایون بر مرتبه عبادت‌کا

جیولوشالار -

جیولوشالار- وبو جلغه‌ننك یوقاری‌باشی حیمالای طاوی‌ننك جرماقلاری آراسندان بیك‌تیز آغوب هندننك تیکز صحرالارینه چققاچ جیمبال جومبا کوکرا دیکان جلغه‌لار قوشولوب بینکال جرماغنه آغادر - بینکال جرماغنه قویغان‌برنده غیر متناهی تارماقلارغه آیرولادر - ینه بو کنك جلغه‌سنه مشرق طرفندان کیلوب براماپوترا جلغه‌سی قوشولادر اوشبو براماپوترا جلغه‌سی‌ننك باشی قطای مملکتی اچنده تبت ولایتندن آغوب کیله‌در مذکور کنك جلغه‌سی اچنده کوب اورمانلق آطاولار بار اشد یرتقچ حیوانلارننك مقامی آنده‌در: یولبارصلار فیل‌لر ودخی بوما جلانلارننك اولوغلاری آنده‌درکه عرب‌چه ثعبان آتالور - ینه بر جلغه دخی هند جلغه‌سی دیب آتالور ابتداسی کاشمیر طرفنده حیمالای طاولارندان آغوب هندننك قوملق واورمانسز صحرالاری آرقلی فارس دینکزینه توشه‌در - اوشبو هند جلغه‌سنه صونك طرفندان ینه دورت جلغه قوشولادر: چیناب راوی ستلج وهم لاهور جلغه‌لاری - بولار باریسی بش جلغه‌در وهم بو بش جلغه ستلج جلغه‌سی‌ننك تاماغندان توبان پنجاب جلغه‌سی دیب آطالادر - پنجاب جلغه‌سی بویلاری زیاده آباد وجیمشلك وفراوان یرلردر - بو مذکور جلغه‌لار همه‌سی کاشمیر طاولارندان کیله‌در کیمه‌لر وسفینه‌لر یورردای اولوغ جلغه‌لاردر. عموما هندستان‌ننك هواسی اسی بولغانغه کوره هر اطرافلارنده موت مفاجاءة وبا وطاعون همیشه بولادر - کنك جلغه‌سی‌ننك مشرق‌قه تابا طرفی تیکز بولونلق وجیمشلك وفراوان نفیس یرلردر ودخی بینکالیه‌دن دیکان طاولارینه تابا بر آز معتدل‌راك نفیس هوادر - بینکالیه‌دن جنوب‌کا تابا قورو مندیل ساحلندن کوتارلکاچ هواسی معتدل ونفیس هوادر - هندستان‌ننك هواسی هر زمان قرقشار درجه اسی‌دن کیم بولمایدر وهندستانده هیچ قاچان قار بولمایدر - حیمالای طاولاری‌ننك باشنده کرچه منکو قار یاتسه‌ده ع منك قارش قدر یردن توبان قار بولمایدر

﴿ هندستان‌ننك نباتاتلاری وحیوانلاری ﴾

هندستان طرفلاری شیکللی هیبت‌یرلر دنیاده آزدر - هندستان یرلری‌ننك هیبتلکنه قاراغانده آباد وفراوانچیلغنه وهم انواع معادن ونباتات کوبلکنه قاراغانده الله تعالی‌ننك برکتی ورحمتی اینکان طرفلاردر شوننك اوچون هر تورلو خلق خانطامالارین صوزه‌شلاردر وهم باروب باروب صوغشوب بعض یرلرینه متصرف بولمشلاردر - هندستاندان کوچوب هیچ کم باشقه یرکا باروب اورناشقان کشی یوق - مگر دینلرینه طغزلق بولغانلق سببلی بعض‌لری تاشلاب کیتسه‌لر کیته‌لر

هندستان مملکتنده مذکور جلغه‌لاردان باشقه منك‌لب جلغه‌لاری بار جلغه‌لاری

واورمانلاری کوبلك سببلی هندستان ننك صحرالاری وهم ایکونلك یرلری هرزمان رطب وطراوت‌اوزه بولوب اسی‌کونلرده‌ده کیبوب قانوب کیتمیدر۔ وهم اورمانلاری وصولاری کوبلك سببلی یغمورلار همیشه بولوب تورادر انواع نباتات‌ننك اینك‌اعلا نوعلری نهایت‌سز کوبدر وهم آدم‌ننك اوقات کیچروینه منفعتلی انواع آغاج بیك‌کوبدر . ایکون وزراعت آشلقلاری یلنده اوچار دورتار مرتبه چاچوب اولکوره‌در ۔ هندستان خلقی‌ننك اینك معتبر آشلقلاری دوکیدر ۔ هندستان‌ننك جووش وصازلقراق یرلرنده دوکی شول قدر اونکادرکه حتی یوزار یوز یکرمیشار ضعفی‌بلان آلالار ۔ دوکی‌دن‌غیر دخی بوغدای آرپا طاری صولی هم ایکالر وهم انواع باقچه جیمشلری کوبدر ۔ برانکی هم ایکالر ۔ شکرقامشی‌ننك اصل‌یری هندستاندر ۔ شکر قاموشی حرکتن یلدان یل آرتدرالار ودخی بوروچ هندستان‌غه مخصوص نباتات جمله‌سندندر بیك قدیمدن مستعمل‌نرسه‌در ۔ بوروچ بیك تارماقلی قورا بولوب اورمان‌کولا که‌لرنده اوسه‌در بزده مستعمل‌بولغوچی بوروچ تمام اولکورکان بوروچ‌ننك‌اورلوغیدر هندستان‌ننك هر اطرافنده بوروچنی‌ایکالر اما مالابار ساحلنده اینك اعلا بوروچ حاصل بولادر ۔ ینه بوروچ‌ننك بر نوعسی‌بارتنبل آطالادر یافراغین استعمال‌قیلالار ۔ کوب‌راك‌خلقی تنبل‌یافراغنه قرطمنی توروب متصل صاغزچیناکان کبك چیناب‌یوریلر موننك دوالغی هم بار ایمش ۔ صولو تارایغانغه فایدالیدر ۔ وهم تش‌آوروینه‌ده فایدالیدر ۔ هندستان‌خلقی‌ننك عادتی‌در یاوروپا خلقی بربرینی پاپیروس‌بلان‌صیلاشقان قبیلندن بیتل‌بلان‌صیلاشالار ۔ براوننك ایشلك آلدنده بر آرشون قدر بوش یری‌بولسه بیتل اوتورتادر دخی قنب‌یافراغندان برتورلو‌ایسرتکچ یاصایلار ۔ خشخاش هم کوب ایکالر افیوننی اوزلری یاصایلار مك چچك آتوب باشقه یومارلانغاچ صارغایماس بورون پچاق بلان اوستون آز آز کیسه‌لر آندان سوت شیکلی نرسه چغوب‌قویورادر قاتادر افیون دیکان‌نرسه حاصل‌بولادر ۔ هندستان خلقی آراسنده افیون استعمال قیلمق بیك شایع‌در ودخی قطای خلقی آراسنده‌ده مستعمل‌نرسه‌در ۔ بو زمانلارده هندستان‌ننك بعض طرفلارنده چای ایکمك هم معتبر نرسه‌در ۔ اما هندستان‌خلقی‌ایچنده یوزوم صووندان خمر یاصاب استعمال قیلمق یوقدر ۔ اینك معتبر واولوغ حرکت‌لری مامق ایکمکدر هر اطرافنده مامقنی کوب ایکالر مامق‌ننك اعلاسی بینکالیه‌ده بولادر وهم مامق‌دان بیك اعلا منسوجات اشلایلر ماهرلردر شول قدر نچکه ونفیس اشلای‌لرکه جفاکدن‌برده کیم‌توکل دخی‌نیل دیرلر. برتورلو‌بیك‌نفیس زنکار بویاودر هندستانده بولادر ۔ ودخی بویاوغه کیته تورغان نرسه کشینیل دیرلر برتورلو واق قورتدر بیك نفیس قزل‌بویاودر هندستانده کوب‌بولادر

اوشبو مذکور قورط کاکطوس آغاچنده بولادر شول سببلی هندستانده بو
آغاچنی کوب اورچوته‌لر - موندان باشقه هم بویاواولنلری بیك کوب‌در -
هندستانده ناراط اورانکی هم تیراك آغاچلاری‌ده کوبدر - ودخی حیمالای
طاولارنده ودیکان طاولارنده هندستاننك اوزینه مخصوص نفیس آغاچلار
کوب اوسه‌در هم بیك قیمت یوریدر وینه تیکه آغاچی دیرلر غاط طاولارنده
اوسه‌در بزداکی ایمن آغاچی منزلنده استعمال‌قیلنه‌در یخشی‌یورط اسبابلاری
یاصایلار - کیمه‌لرنی هرقاچان تیك آغاچندان یاصایلار - کوب‌یرلرنده بو
آغاچنی اوتورتوب اوسدرالر - دخی نچکه اش‌لرکا ابین آغاچی - تمرهندی
آغاچی - وهم‌یموزا آغاچی استعمال‌قیلالارعمارت‌لرکا وبورط صالورغه شمشاد
آغاچی‌مستعمل‌در - هند خلقی بو آغاچننك یافراغین شمسیه اورننه استعمال
قیلالار بامبوق آغاچی هندستانده کوب‌در قطایده هم کوبدر بیك اوزون
وهم جوان‌اوسه‌در یورطلارغه وعمارت‌لرکاهم استعمال‌قیلالار - اصلا صوسنکمی
وهم تیزچرمیدرایمش - ینه هندستاننك مشهور آغاچلارندان بانان آغاچی
بیك کوزال وماتور آغاچدر - بوتاقلاری یرکا تابا صالونوب اوسه اوسه یرکا
تیکاچ ینه تامور یباروب یانکادان آغاچ بولوب اوسوب کیته‌در آز زمانده
اولوغ اورمان‌بولوب کیته‌در بربرینه توتاشوب کویاکه براولوغ لاپاس‌مثالنده
بولادر آغاچلارننك‌توبنه قویاش‌تیمیدر ینه نارجیل آغاچی هندوس‌خلقی‌ننك
مبارك آغاچلارندااندر - بیك اوزون اوسه‌در حتی اون‌بشار قولاچ اوسکانی
بار هم یوز یل‌غه قدر اوسه‌در خرما آغاچی‌اوخشاشلی یافراغی اوچونداغنه
بولادر یافراغی آباغا یافراغی کبك قلم یافراقلاردر بیك اوزون اوسه‌ده
یافراقلاری اون‌ایکشارقاروش بولادر قارالدی‌توبه‌سی‌یابارغه استعمال‌قیلالار
چیکلاوکی بیك‌ایری توشی‌بیك مایلی‌بولادر چیکلاوك قابوغین‌صاوت‌اورننه
استعمال قیلالار - دخی بیك قویی مایی بولادر - بو آغاچننك سوس کبك
نرسه‌سی بولا آرقان ایشه‌لر وچبطه صوغالار - یاشل یافراغین هم آشایلار
کابسته اورننه - آغاچی‌ننك‌صووندان برتورلواچملك یاصی‌لار - هندستانده
خرما آغاچی هم کوب‌در هند جلغه‌سی بوینده - یاوروپا جیمشلرندن لیمون
وهم پورتقال یاکه نارنج هم بولادر دخی پیزان دیکان برتورلو جیمش قیار
روشلی هم بیك طاطلی بولادر - دوائی اولنلر هندستانده بیك فراواندر
دارچین اینك اعلاسی‌سیلان آطاونده اوسه‌در بو دارچین دیکان نرسه بر
آغاچننك قایری‌سی‌در - صاندال آغاچی هم هندستان‌غه مخصوص نرسه‌در
اما ١٢ یلدان‌کیم‌اوسکانی صاندال‌غه یارامایدر - آنی‌اوسوب‌یتکاچ کیسوب
اوتون کبك طوراب قورو یرکاقازوب‌کومالر - آنده طشقی‌یاقلارین قرمسقه

آشیدر قالغانی صاف صاندال بولوب قالادر ـ صاندال ننك توسی نی قدر قارانغی بولسه ایسی شول قدر قوّتلی بولادر ـ
ینه هندستان ننك چچکلرندن بیکراك مشهورراکی ومنفعتلیراکی کل چچکیدرکه هندستان صحرالارین مزین ومعطر قیلادر ـ باشقه یرلرننك کل لرینه قاراغانده هندستان کلی ننك ایسی اضعافا مضاعفة آرتوق بولادر اینك یخشی واعلا کل مایی هندستاندان وهم کاشمیردن کیله‌در ـ ودخی خوش ایسلی چچکلرندن لاطوص دیکان چچکدر نیلوفر شیکللی صوده اوسه‌در ـ نیلوفر دیکانی طونغیلوق‌در ـ هندستان مملکتنده غایت اولوغ اورمانلار باردر ـ آغاچلاری شول قدر اوسه‌درکه حتی اوتوزار قرقشار قولاچ‌قه قدر بولادر وقالونلغی اوچار دورتار قولاچ‌قه قدر بولادر یعنی قطری اونار آرشون دیمك ـ ایللی ـ آلتمش کشی اوتوروب یورورلك کیمه‌لرنی بوتون آغاچدان چوقوب یاصایلار ـ اما هندستان ننك آغاچلاری وباشقه نباتات‌لاری یر یوزی‌ننك باشقه قطعه‌لارنده بولغوچی آغاچلارغه ونباتاتلارغه بالکلیه باشقه بولادر ـ ودخی هندستان اورمانلاری ننك خاصه‌سندندرکه اولوغ آغاچلارغه واق آغاچلار قولماق شیکللی چرنانوب اوسه‌در مثلا اوّل توبده بر آغاچقه چرنانا آندان بوتاقلاری ایکنچی آغاچقه چرنانا ـ بوتون اورمانی بر برینه بیلانوب آدم کرور حال بولمایدر بالطه‌سز یورور حال بولمایدر واورمان توبنه اصلا قویاش توشمایدر ـ ینه رافلین دیکان برتورلو آغاچلاری بولا چچکاری ننك یافراغی برار قولاچ بولادر ـ هندستان خلقی مامقنی کوب ایکالر امیریقا مامقندان کوب یخشی بولادر اما هندستان ننك اوزنده خلق کوبلك سببلی هندستان مامقی یاوروپاغه کیلمایدر ـ قرطم ودارچین خصوصا سیلان آطاونده اوسه‌در ـ وهرتورلو معطر وخوش ایسلی نرسه‌لر آنده‌در بیك قوّتلی وهم بیك تیز اوسه‌در آنده سفر قیلغوچی‌لارننك آنده آغاچ هرکون ترته بویی اوسه دیمکلری اصلسز توکلدر تیز اوسکاندن عبارتدر خصوصا صو بویلارنده آز زمانده اولوغ اورمان پیدا بولوب کیته‌در *

هندستان مملکتی ننك حیوانلاری

هندستان ننك یرتقچ حیوانلارندان اینك زهرلیسی یولبارص‌در ـ بیك اولوغلاری بار حتی بویلاری ایکشار قولاچ بولادر قان اچارکا غایت حریص حیواندر ـ هندستان یولبارصلاری شول قدر قوّتلی وسریع الحرکه‌درکه بعض وقتده آط اوستونده آطلانغان کشینی آلوب هیچ ایمکاتماینچه اورمانغه کوتاروب کیته‌در ـ یولبارصلار کوبراك بینکالیه اورمانلارنده وجلغه بویلارنده قامش آرالارنده یاتالار ـ یولبارص توتارغه شهزاده‌لر وپادشاهلار یوریلر فیل بلان توتالار یولبارص توتار اوچون مخصوص تعلیمی فیل‌لری بولادر ـ هندستانده آرسلان

اول قدر کوب یوقدر مکر هند جلغه‌سی بویلارنده بولادر - دخی لیوپار دیرلر ماچی جنسندن بر حیواندر - صید اوچون بو حیوان هم استعمال قیلنه‌در - بوری چقال تولکی هندستانده کوب - ودخی هندستان‌ننك شمال طرفلارنده مسك یعنی چن جفار کوب بولادر - دخی قر ایشاکلری کوب وبولان دخی صحراده کتوی بلان یوریدر - هندستانده بولان‌ننك غایت کچکنه‌لری بولا ینه غزال دیرلر قر کجه‌سی در هر نوعسی بار وهم اورمانلارنده مایمول نهایتسز کوبدر - اورانك اوطانك دیکان مایمول بورنیوا آطاونده وهم مالاقا آطاونده کوب بولادر خصوصا اوزون قویروقلی مایمول‌لار هندستان‌غه مخصوص حیواندر * اما هندوس خلقی قاشنده مایمول مبارك حیوان دیب حسابلانادر - وینه هند جلغه‌سی بویلارنده وهم غانك جلغه‌سی بویلارنده آق بولان کوب درکه کچراك بر حیواندر اما غایت یوکروك وتیزگر حیواندر - دخی هیمالای طاوی‌ننك قارلی طرفلارنده بولان‌ننك باشقه بر تورلو نوعسی بولا بیك اوسمه وجیتو جونلی وهم مانکلاینده برگنه موکوزی بولادر - فیل اسام یرنده کوب اما فیل آزیه خلقی آراسنده یورط حیوانی کبك بولسه‌ده وحشی‌لری هم کوب‌در - هندستان خلقی فیل‌نی آط اورننه استعمال قیلالار هم بیك ضور فیل‌لر بار بویی بشار آرشون وبیوکلکی کذلك شول قدر بولادر بعضی وقتده هندستانده آق فیل‌لر بولا آق فیل بیك قدرلی هم بیك قیمت یوری‌در اولوغ وحرمتلو کشیلرگا وپادشاه‌لارغه آق فیل‌نی بولاك ایتوب یباره‌لر هندستان خلقی‌ننك قدیمکی عادتلری‌در - فیل بیك عقللی وزیراك حیواندر بیك تیز قولغه ایالنه‌در - خصوصا صوغش وقتنده آدمگا کوب خذمتگا یاری یوك تویاب وصوغش قورال‌لاری تویاب یورته‌لر فیل‌ننك عمری ١٢٥ - حتی ١٥٠ یاش‌کاچاقلی بارادر - هم فیل ١٢ یل قورصاق کوتاره دیلر - کرکدان بینکالیه‌ده بیك قارانغی وقالون اورمانلارده کوب بولا - بوما جلان عربچه ثعبان دیرلر اینك زهر جلاندر بیك ضورلاری بولا - حتی اونار آرشون بولغانی بار دیلر وهم جوانلغی اون ویرشوك بورانه‌چاقلی‌در اورمانلارده صو بویلارنده قویروغی بلان آغاچقه لاکتروب صوغه کروب چوما کویا صواچنده جوان بورانه کبك بولوب یاتادر اکر صو جاننه بر بر حیوان یولبارص یاکه صو اوکوزی صو اچارگا کیلسه قویروغن لاکتروب توروب حیوان اوستنه ارغوتولا هم در رو حیوان‌ننك گاوده‌سنه چرنانوب بوا سویاکین تمام قصوب واتوب بتورکاندان صونك بوتونی بلان یوتوب یباره آندان صونك آقرونلاب اورمان آراسنه کروب بر آولاق یرده دورت بش کون برده قوزغالمیچه یاتادر - هندستان خلقی شولای یاتقان وقتن صاقلاب باروب اوتوره‌لر تیرسین طوناب آلالار هم ماین آشارغه استعمال قیلالار اما هندستان جلانلاری موندا این عجایب

زهر وهم خطرلی حیوان بولسه‌ده هندستان خلقی بوجلانلارنی توتوب نیند این جلان بولسه‌ده بیورکا اویرانه‌لر هم بزننك یرده آیو بیوتوچیلر کبك جلان بیوتوب حرکتلنوچیلری کوبدر ودخی هندستان ننك یرتقچ وخطرلی حیوانلارندان برسی تیمساح‌در بو هندستان تیمساحی باشقه اطرافلارداغی تیمساحلاردان زهرراك بولا هندستان جلغه‌لاری بوینده کوب وقتنی قوروده یوریلر - هندستانده صو اوکوزی کوب بولادر دخی جلان ننك برنوعسی بار کوزلوکلی جلان دیلر اول بیك زهر جلان‌در نی قدر زهر بولسه‌ده موسیقه اویناغانده بیورکا اویرانه‌لر - هندستان خلقی جلان چاقماسقه بز حیله‌سن بلابز دیسه‌لرده کوبوسی جلان زهری بلان اوله‌در آلایده جلان نی توتارغه بیك ماهرلری بار ینه برتورلو صو جلانی بار بیك زهر چاققان ساعتی بلان کشی اوله‌در - عموما اسی وجلی طرفلارده جلان بیك زهرلی بولادر - دخی هندستان خلقی ننك یورط حیوانلاری آط هم ایشاك توه فیل صارق اوکوز وغیرلری - اما هندستان ننك اصل اوز یری ننك آطلاری بیك یخشی بولیدر - شمال طرفی اورمانلارنده وحشی آطلار وهم قر ایشاکلری آلتمشار جیتمشار باش بر یولی کتوی بلان یوری‌لر قر ایشاکلری شول قدر یوکروك بولا نیند این یخشی آط بلان‌ده قووب یتار حال یوق - وهم هندستانده اوکوز کوب آط اورننه استعمال قیلنه‌در جیکوب‌ده یوریلر هم آطلانوب‌ده یوریلر وهم صوغش وقتنده طوب وهر تورلو صوغش قوراللاری وآزق تویاب یورته‌لر حتی قدیم زمانده فیل بلان صوغشقه هم کرورلر ایدی - هندستان صارقلاری برتورلو صارقدر جونلاری قل شیکللی قاطی بولادر اما نچکه جونلی صارقلاری کوبراك شمال طرافنده تبتکا یاقن یرلرده بولادر - حتی تبت صارقلاری بوتونلای باشقه تورلوجنسدان‌در جونلاری بیك نفیس قویروقلاری بیك جوان بولادر دخی مایکادیرلر کجه ننك برتورلونوعسی بار درآیاقلاری بیك اوزون بولا هندستان ننك شمال طرفی یرلرنده یوریلر - توه کوبراك هندستان ننك شمال غربی طرفنده کوب استعمال قیلالار ایکی ایارلی یاکه ایکی اورکاچلی توه‌لردر اما فیل استعمال قیلنه تورغان یرلرنده توه باشالا یوقدر - هندستان ننك ایگون ایگوچی خلقلاری صوقانی اوکوز بلان صوقالیلار عموما هر برقراشنه اوکوز استعمال قیلالار دخی هندستان ننك وحشی قوشلارندان مشهورلری قازان - طاوس - طوطی - کوکارچن وهم قر طاوغی نهایتسز کوب بولا بزننك مونداغی یورط طاوقلاری ننك اصلی هندستان یرندن کیلکان‌در - ودخی قوشلاردان کورکاننك اصل توب یری هندستاندر - هندستان اورمانلارنده عجایب قوشلار بیك کوب وهم طوطی ننك انواع توسلی‌سی بار قورشون هم بورکوت قوشی ننك بیك ضورلاری بولا قناتن جایکانده

ایکی قولاچ اوچ قولاچ بولادر طرناقلاری‌ننك اوزونلغی چیرکشار ویارطشار آرشون هم بیك اوتکون بولادر ـ شهرلردن وآول‌لاردان حتی بالالارنی کوتاروب کیته‌در ـ طاوس‌قوشلاری اصل‌توب هندستانده بولا ـ هم اصلده هندستان قوش‌لاری‌در ـ خصوصا هندستان اورمان‌لارنده قش وقتنده غیر اطراف‌دان قشلارغه جیولغان قوشلار حساب‌سز کوب بولا ـ وهم دینکزلرنده وجلغه‌لارنده انواع بالق بار توتقانلاری کوبراك اقولا بالق‌در خصوصا غانك جلغه‌سنده بیك ایری‌لری بولادر ـ بو بالق قطای یورطنده بیك قدرلی آش‌در ـ کوبورلی باقا هم کوب بولا بیك کوب توتالار ایتی اوچون هم قابوغی اوچون دخی هندستان یرنده زهرچبن ـ خصوصا موسکیتوس دیرلر برتورلو چاغا تورغان چبن‌در بیك کوب بولادر ـ ایگون چیکرتکه‌سی هندده عادتی نرسه‌دز همیشه ظاهر بولا ـ وهم تیرمیت دیکان برتورلو آق قرمسقه نهایت‌سز کوب حتی آغاچ عمارتلرنی آشاب‌جیمروب‌توشرالر ـ بال‌قورطی‌ننك انواعسی‌بار ـ جفاك قورطی کوب حتی‌اورمانلارده هیچ کشی‌ننك تربیه‌سندن باشقه کوب‌بولا ـ اما هندستان‌جفاکی باشقه یورطلارجفاکندان کوب اعلادر ـ ودخی چیان‌ننك بیك زهرلری بار وهم سرطان‌ننك انواعسی بار وهم بیك ماتور کوبالاك‌لری‌بار ـ ودخی اورمان بتی‌ننك بیك‌ایرلری‌بار وهم کاشنیل بیك کوب‌بولا ـ حاصل‌کلام هندستان‌ننك معادنلری اوسمه‌لری وحیوان‌لاری باشقه اطرافلارننك معادنلرینه وغیرلرینه قاراغانده بالکلیه باشقه تورلو ـ کویا ایکنچی بر دنیادر *

هندستان‌خلقی ـ عادتلری هم‌کسب وحرکتلری

هندستان خلقی‌ننك حسابی اول قدر معین بولماسه‌ده کوبراك جغرافیه‌لارغه بناء ١٨٥ میلیون بلان ٢٠٠ میلیون آراسنده راق توغری کیله اما تحقیقن کم‌بالکان بلکه ٥ل٢ میلیون باردر هندستانده خلق کوب بولسه‌ده یری‌ننك ضورلغنه کوره خلق اول قدر طغز توکل غانك جلغه‌سی بویلارنده بر مربع میل یرده ـ ل منك ـ ٦منك‌کشی وبعض یرلرنده ٣منك‌اب‌کشی توراددر وهم دیکان مملکتی‌ننك اورطا یرلرنده ٢منك ٣منك وبعض طاولق‌یرلرنده ٧یوز ٨یوز کشی‌دان آرتوق یوقدر ودخی مستقل مملکت‌لرنده بر مربع میل‌ده ١٢٠٠ کشی چاماسنده تورادر ـ اما بولای هندستان ننك بعضی یرلرنده خلق‌ننك‌طغزلغی‌یرلری یخشی‌ایکونلك وجیمشلك یر بولغانلقدان غنه توکل‌بلکه‌ایمین‌یرلرکا کوره خلق بریرکاراك‌جیولوب تورادر ـ هندستان خلقی همه‌سی متمدن وضابطه‌لی خلقلاردر یعنی شهرلرده وآول‌لارده تورالار لکن بعض وحشی‌راك نسل‌لری قرلارده وطاولارده عمرکیچوره تورغان‌کوچمه

خلقلاری ده بار آلارننك ایكون اشی بلان اشلری یوقدر هندستان ننك اصل خلقی هندوس لردر آلار كوبراك هندستان ننك تون یاق طرفلارنده در - اما دیكان یرنده بیك قدیمكی زمانده اورمانلارده - وطاولارنده - معاره لرده وطاو تیشوكلرنده تورغوچی برتورلو خلق بار ایدی صیادچیلق بلان وقایسی سی كتوچیلك بلان تركلك قیلورلار ایدی لكن صونكغی راق عصرلارده آنده هم هندوس خلقی كیلوب ترك لك قیلا باشلاعانداں صونك منقرض بولمشلاردر حاضرده دیكان مملكتنده هم هندوس خلقی در ودخی هندستان یرنده اصل خلقنداں باشقه چیتدن كیلكان خلقلار هم كوب جیولغاندر مثلا - موغول - افغان - بلوج - عرب - وهم سودا بلان كیلوب تورا تورغان خلق كوبدر ارمن - یهود - تبت - بیرمان - قطای وهم یاوروپا خلقنداں بیك كوب خلق باردر هندوس خلقی قدیم زماندان بیرلی صانسكریت تلی بلان سویلاشه كیلكانلردر اما رومیه تاریخی ننك منكنچی یل لارنداں صونك بو تل بلان سویلاشوچی قالماغاندر - هندوس خلقی ننك قدیمكی صانسكریت تلی بوزمانده دیانت كتابلارنده غنه استعمال قیلنه در هندوس خلقی آراسنده بو تل بلان سویلاشكان كشی یوقدر آلارننك بوزمانده عبادت ودین كتابلاری قدیمكی صانسكریت تلی بلان یازلغان كتابلاردر صانسكریت تلی باری یازوده غنه قالغاندر اوز آرالارنده مكالمه ده باشقه تورلو تل لری بولسه ده اصل صانسكریت تلندن بوزولغان تل لردر وبعض هندوس لرننك تل لری صانسكریت تلنه بوتونلای باشقه در - اما صانسكریت تلی یاوروپا خلقی ننك تلنه مشابهتی بیك كوبدر بو صانسكریت تلین بوزمان ده بیك بلكوچیلر باری هندوس خلقی ننك عالملری وهم دین اولوغلاری غنه در - عیسی ننك ولادتندن مقدم منكده بش یوز یل ایلكاری صانسكریت تلی ایدی - صانسكریت تلی ننك بر لغتی بار بهلی دیرلر پهلوی دن محفی در بیك یومشاق وحوش الحان تل در بیك قدیمكی تذكره لر شول پهلوی لغتی اوزه یازلغاندر حاضرده هم اول تذكره لر باردیلر وهم دیانت كتابلاری ده اوشبو پهلوی لغتنچه یازلغاندر - ودخی هندوس خلقی ننك بوزمانده سویلاشه تورغان تل لری ده بیك یومشاق حوش الفاظ وحوش آواز بر تورلو تل در - قدیمكی صانسكریت تلنده - ۴۹ - حرفلی حروف هجاسی بار اورص یازوی شیكللی صونكدان اونكغه تابا یازولادر قدیم زمانده كاعز یوق چاغنده هندوس خلقی جفاك هم مامق منسوجاتكا وهم شمشاد یافراغنه یازمشلاردر باشقه خلقلار هم شولای - اما حاضركی زمانده ده هندستان خلقی آراسنده یازوده شول حروف هجا استعمال قیلنه در حاضرده بو هندستان تلی دیكانی عرب سوزلرندن فارسی سوزلرنداں مركب تل در هندستان ننك اوزنده بو تل بلان سویله شه تورغان كشیلر - ۳۰ میلیون

٤٠ میلیون‌غه قدر کشی بار هندستان‌ننك محکمه‌لرنده اوشبو تل استعمال قیلنه‌در ینه هندستانده بوتل‌دن چیقغان تل‌لرکوبدر وهم بربرسنه غایت مشابهتی بار • اما دیکانده اینك قدیمکی خلقی ننك تل‌لری‌در حروف هجاسی‌اوزینه باشقه تورلوحرفلردر حتی‌اول‌خلقلارننك بوزمانده نسل‌لری‌ده قالماغاندر مثلا تمولی تلی دیرلر مادراس‌دان جنوب‌کا تابا مشرق طرفی چیت‌لرنده‌کی خلق استعمال قیلا دخی قرناچی تلی دیکانی بارهندستان‌ننك شمال شرقی طرفی یرلرنده استعمال قیلنه‌در وهم دیکان‌ننك اورطا طرفنده‌ده بو تل بلان سویلاشوچیلر بار - ینه دخی ماراط تلی دیکانی بارهندستان‌ننك بعض طرفلارنده - وهم شمال طرفلارنده صانسکریت تلندن چیقغان لغت‌لر ننك مجموعسی گاور تلی آطالادر - هندستانداغی‌مسلمانلارهمه‌سی هندستان تلی بلان سویلاشه‌لر یوقاریده ایتلکانچه هندستان تلی عرب - فارسی وهم هند تل‌لرندن مرکب تل‌در حروف هجالاری هم عرب حروف هجاسی‌در اما هندستان طرفنداغی مسلمانلارننك حسابی حقنده مختلف روایت‌لر بیك کوب بعضی‌لر آرتدروب یازا - بعضی‌لر کیموتوب‌یازا - لکن هند خلقی یازغان جغرافیه‌نی براوده‌کورکانی یوق - دلایل خارجیه‌کاقاراغانده هندستانده تخمینا ایکی یوز میلیون‌غه یاقن مسلمان بولسه کیراك • بوتون یر یوزنده هندوس تلی‌شیکللی بای تل یوقدرنیچه تورلولغت نیچه تورلوالفاظ وعبارت هم فصاحت بیاندان حارج‌در قدیمکی همه حکمت کتاب‌لاری - وتواریخ‌لاری دین وشریعت کتاب‌لاری صانسکریت تلی بلان یازلغان‌در - اما یانکاراق تصنیف‌قیلنغان‌کتاب‌لارنده تغییر قیلنغان قدیمکی‌سوزلری‌بار - اینك‌قدیمکی اصل براهمین‌کتابلاری یازلغان تل‌ننك‌اصل قایدان ایکانی هنوز یخشیلاب تفتیش قیلنغانی یوق اما شول قدریسی بار حضرت عیسی‌دان مقدم منکده بش یوز یل‌لار چاماسنده یازلغان‌در - آلار قدیمکی دورت کتابدر ویدا دیرلر براما یاکه براهمه دینی‌ننك اصلین بیان قیلا تورغان کتابدر دخی دورت کتابلاری بار اوپاویدا دیرلر علم موسیقی فننده طب وصوغش‌وهم حکمت وتواریخ فنلری بیان‌قیلنه‌در- ینه هندوس‌خلقی‌ننك بیکراك قدیمکی مانوکتابی دیکان برکتابلاری بار شریعت‌نی بیان قیلادر مانودیب آدم‌علیه السلام‌نی ایته‌لرایمش یعنی‌آدم کتابی دیکان سوزدر ودخی‌دیانت‌کتابلاری ننك آخرینه الحاق قیلنه ابیات وعلم عروض وهم تواریخ بیاننده بر نیچه فصل‌دان مرکب بولوب مجموعسنه صاسطر دیرلر نظام وشریعت معناسنده ودخی بیك قدیمکی ایکی ابیات وقصه کتابی بار ایپوپیه دیرلر برسی رامایان وایکنچی‌سی‌معبرات آطالادر ینه پوران‌دیرلر ١٨ کتاب‌در یاکه ١٨ فصل حکمت وتواریخ فننده هم بیت‌لب یازغان کتابدر ٨٠٠ منك بیت‌نی

مشتملدر مذکور رامایان وهم معبرات دیکان کتاب‌لاری ۸ نچی عصرلارده یازلغان بولسه‌کیراك دیرلر ینه موندان‌باشقه شول‌عصرلارده تصنیف‌قیلنغان تواریخ‌نی مشتمل ابیات واشعار بلان یازلمش کوب کتابلاری بار وهم قصه وحکایات کتاب‌لاری هندوس خلقی‌ننك قدیم‌دن باردر بوکتاب‌لارنی فارسی وهم عرب تل‌لرینه کوچرولوب یاوروپاغه هم کیلمشدر بو زمانلارده خلق قولنده قدیمکی کتابلاردان آلونغان عرب وفارسی وتوروك تل‌لرنده قصه وحکایت کتاب‌لارین بعض‌خلق اعتبارغه آلماغان‌بولادر بوتل‌لرکا آلار کما هو توشونماکانلك‌لری جهتندن اما بولارننك اصلی قدیمکی مشرق طرفی خلقندان منتشر بولمشدر
هندستان‌ننك اینك قدیمکی اصل توب خلقی هندوس‌دیکان خلقدر قدیمدن تورالار هیچ اوزیرین‌طاشلاغانلاری یوق اوزلری‌ننك روایتی بوینچه آلار اوّل باش‌ده هندستان‌ننك شمالندن بولوب بارابارا بوتون هندستان یورطنه جایولکانلردر ـ هندوس خلقی اورطا بویلی چاندرغنه ریاضی خلق‌در هم قیافت‌لری هیبت تن‌لری صارغلت یوزلاری توکاراك لکن یاوروپا خلقنه قاراغانده ایرنلری قالونراق ساچ وصاقال‌لاری‌ننك توکلری نچکه یالتراوقلی هم‌قارا بولادر آیاقلاری قول‌لاری کچکنه اما شولای بولسه‌ده‌اش‌کا وخذمت‌کا توزه‌لر وهم آلاریاوروپاخلقندان جینکل‌راك وتیزکر خلقدر وهم‌بیك یوکره‌لر یوکروشکانده آلاریاوروپا خلقین آرتلارندان یتکورماس‌لر هم آرقان‌اوستندن یورورکا وبیورکا آلار شیکللی یاوروپا خلقندان هیچ چقمی‌در بیك هنرچان خلقدر هر تورلو جان‌بازلق‌قه بیك ماهر لردر ایلکاری زمانده ریاضت چیکوب هواغه اوچا تورغان هندوس‌لر بار ایمش بلکه حالا هم‌باردر آننك اوچون صوفی الله یار اوزی هندستان‌کشی‌سی‌در ـ اول‌ایته : مونی بالکل‌که هندستانده حالا ـ اوچارکاه کافرنك سناسی بالا ـ وهم‌هندستان خلقی هر تورلو هنر وصنعت‌کا بیك ماهرلردر هیچ بر ماشیناسزقول بلان اشلاکان اشلری‌ده یاوروپا خلقی‌ننك نیندایِن قیمتلی‌ماشینا بلان اشلاکانلرندن آرتوغراق بولا شول‌قدر نچکه ذاتلار جفاکدن مامق‌دان اشلیلر یاوروپا خلقی‌ننك عقلی‌ده یتماس ـ اما هندستان‌خلقی‌ننك‌تورموشلاری بیك ساده آشاغانلاری کوبراك دوکی اما ایت آشامیلارفقراسی هم دوکی وجیمش‌بلان تربیه‌لنوب تورادر یورط اسبابلاری وهم قورال‌لاری بیك‌ساده ـ صاوت‌اورننه کوب‌وقت آغاچ یافراغی وچیکلاوك‌قابوغی استعمال‌قیلالار ـ آلارننك عمرلری اوزون‌بولوب وکوب یاشاب اوله‌لر هم آورو کورکانلری بیك آز کیوملری هرقایسی‌ننك برتورلو کیراك علما وکیراك سوداکاربولسون ـ فقراسی‌ننك کیوملری باری ایکی‌دانه کیوم بولوب مامق‌دان‌کیه‌لر اما بایلاری جفاکدن وقیمتلی‌ذاتدان

کیه‌لر

کیه‌لر - آیاقلارینه قزل یاکه صاری باشماق کیه‌لر باشماقلاری‌ننك باشی
تیمور آیاق کبك یوقاری تابا بوکولوب تورا - دخی کوبوسی آق کیوم کیه
اما خاتون قزلاری هر تورلو آچق توسدن کیه‌لر وبعض‌لری بیك کینك
چالبار کیه خاتونلاری ننك ساچلری قارا بولا حم اوزون بولا انجو وقیمتلی
طاشلار بلان زینتلب اوره‌لر طرناقلارینه قزل قنا یاغونالار وکوزلرینه
سورمه تارتالار خاتونلاری هم اوقورغه یازارغه بله‌در قزلارین بیك یاشدان
کیاوکا بیره‌لر - وهم‌خاتونلاری‌ننك‌باش‌لارنده یاولق بولابارماقلارینه یوزوك
قوللارینه بلازك‌کیه‌لربورونلارینه آلقا کیه‌لر دخی‌مویونلارینه‌اصل طاشدان
تزمه کیه‌لر هندستان خلقی آراسنده جوان خاتون‌قز ممدوح توکلدر آنی
بیك کریه کوره‌لر - هندوس خلقی عموما تواضع‌وآلچاق خلقدر وهم قوناق
دوست وحرمتچان خلقدر ودخی مشقت‌نی برنرسه اورننه‌ده کورمیلر - هیچ
بر هندوس چبن‌بورچا قاندالا کبك نرسه‌لرنی‌اوتورماس‌لرضورراق‌حیوانغه
نی قالدی - حتی نینداین عزتلو آدم‌لری‌ده کیوملرندن بربر قاندالا توتسه
آقرون‌غنه اورننه ایلتوب یبارالر اما هندوس خلقی کوبراك طارخلقلی‌در
آزنرسه اوچون‌ده آچوایته‌لر اوبکالیلر
ودخی هندوس‌شریعتنده ایکی‌اوچ خاتون‌آلورغه رخصت بولسه‌ده کوبوسی
برار خاتون بلان‌تورا لکن بعض‌بای‌لاری ودانلقلی‌کشیلری‌ایکیشارخاتونلی
لاری‌ده بار وهم‌حریملری بولا اوزلرنچه زنانه دیرلر کنیزك شیکللی‌ایتوب
توتالار لکن‌بوعادتلری هندوس‌خلقی‌ننك‌بیك قدیمکی آدم‌لرنده یوق‌ایدی
مسلمانلارننك عادتی آلارغه سرایت قیلمشدر وینه هندوس خلقی آراسنده
خاتون‌سزکشی‌نی حور کوره‌لر - ودخی‌هندوس خلقی عموما قابل‌العلم‌خلقدر
هم‌علم وهنرکا رغبت ایتوچان لردر هندستانده ۴ یوزلب‌پادشاه‌لقدان‌صالنغان
مدرسه‌لر بار ل ۲ منك‌لب اوقوچی طالب‌لری بار - دخی آلار نقش‌کا بیك
ماهرلردر برنرسه‌ننك نقشن توشورسه‌لربعینه‌اوزی شیکللی‌ایتوب‌توشوره‌لر
اویون قورال‌لاری هر تورلوسی آلارده بار لکن اویون لاری ننك وزنلری
وطاوشلاری یاوروپا موسیقه‌لرینه توغری‌کیلمیدر کوی‌لری اوزینه باشقه بر
مونکصوکویدر- طاطار کوینه‌راك اوحشاغاندر دخی‌هندوس‌خلقی‌ننك‌عادتلرنچه
صونك قول بلان آشامق ایچمك کیلوشمی تورغان اش‌در - دسی بر جاط
کشی یاکه اوزشهری‌ننك کشی‌سی کیلوب خاتوننك ایسان مودیب صوراسا
هم آلارغه بیك‌خلاف‌اش‌در- کمال‌حمیت وغیرت‌لرینه دلیل‌در ایو جماعتنك
ایسان‌مودیب صوراشورغه‌کیراك ایمش - وینه هندستان‌داغی اولوغ‌ودانلقلی
مسلمان‌ننك‌اوینه‌براوقوناق‌بولوب آننك‌برنرسه‌سن‌عجبلانوب‌ماقتاسه‌اول‌نرسه
سین‌ماقتاغان‌کشی‌کابیرمی‌قالمی‌ایمش - مونکاربیك ایس کیتارکایارامی‌وموندا‌این

کشی هر خلقدان ده بولورغه ممکن هندستان خلقی ننك طبیعتنه کنه مخصوص توکلدر
یاوروپا ـ علماسی یازغان جغرافیه لرده بیك اولوغ وعجب عادت ایتوب یازغان لارینه
کوره موندە بیان قیلندی منکور جغرافیه لرده ایته هند مسلمان لاری ننك نرسه سنه
عجبلانوب ماقتارغه تیوش توکل اول نرسه سین سنکا بیرورده آنکار قارشی اوزینه ده
بیرورکاکیراك بولوردیلر ـ اعطاء القلیل لاخذ الکثیر کبك بولور دیلر بو سوزلرننك
نیچه تورلو قبح باردرفهم ایاسی آنکلار ـ براوننك عادتین تیکشروب کیلوشدرماسلك
واول عادتنی طاشلاتماقلق آلارغه سیوکلی اشدر هیهات ثم هیهات بوتون
دنیا خلقین بر عادتکا کرتمك متصور توکل ـ آزمویاوروپا خلقندان آندای
کشیلر یاوروپاده کوب ؛ براوننك بر نرسه سن ماقتاسانك اول نرسه نی سنکا
بیره باشلی ـ برکشی ننك فعلین کورکاچ ده بوتون مملکت خلقنه اول فعلنی
عام یاصاب مملکت ننك هر احادینه اثبات قیلوب بولمی
دخی هندستان ننك اولوغ آدملرین کوتاروب یورته لر ایکی بامبوق آغاچی
اوستنه شبکه لب یاصاغان ضور چیتلك کبك تحت روان اچنه توشاك توشاب
دورت کشی کوتاروب ایلته ینه آلالار آرغاچ یانندان باراتورغان جیاولیلر
نوبتلاشوب کوتارالر ـ وبعض اولوغلاری اوکوز جیککان آرباغه اوتوروب
یوری دخی یراق یرکا باراتورغان بولسه فیل اوستنده یوریلر فیل نی توتوچی
کشی فیل ننك باشنه اوتورا دخی فیل ننك آرقاسنه بر نیچه کشی اوتوررلق
اورون یاصی لار وهم مملکت اولوغلاری وخانلاری اوچون بولغانده فیل اوستنه
برحجره یاصاب ایچن آلتون کموش بلان زینتلب اوستون شمسیه کبك ایتوب
یابالار ـ آننك آرتندان والی لری بر نیچه فیل اوستنه ینه وزیروزرا اوچون
حاضرلیلر نیچه منك یلدان بیرلی هندوس خلقی قدیمکی خلق ننك خلقین
وفعلین عادتین وطبیعتن هیچ قویمیلار مثلا کیوم ده صالوم ده وعموما دنیا ترکلکنده
کما هو قدیمکی هندوس لرچه تورالار حتی نیندایین مزبزب وبولغانغان زمانه
لارده ده آلار اوزلری ننك اولکی صورتلرن هیچ اوزکارتماکانلردر قدیمدن
وهم حاضرده ده هندوس خلقی دورت درجه کا بولنه در اوزلرنچه کاسته آطالادر
کاستاننك معناسی توبانراك بیان قیلنور ـ ودخی هندوس خلقی آراسنده اون
سکز مذهب بار بو مذهب لرده اصلا ایت آشارغه رخصت یوق ایت جنسن
قابمق حرامدر ومشروع توکلدر ـ موندان باشقه جیتمشلب مذهب بار کرچه بو
مذهب لرده ایت آشارغه رخصت بولسه ده بیك معیار بلان آشارغه تیوشدر
اما هندوس خلقی همه سی صیرایتن حرام توتالار ـ وبعض مذهب لری بار
اولوکلرین جاندرالار وبعضلری بار ایردان قالغان طول خاتون غه ایکنچی
ایرکا بارمق جایز اما بعضی مذهب لری بار طول خاتون نی جاندرالار یاکه
ایری بلان برکا تریلای کومالر لکن موندایین اشلر اوزلری ننك دیانت

واعتقاد کتابلارنده یوق‌در دیلر اما بو زمانده مونتنك کبك اشلری بتوب بارا ١٨١٨ انچی یلده بر بینکالیه‌ده هند خاتونلارندان ٨٤٤٥ طول خاتون جاندرلغاندر ماراط خلقی دیکانی قیافت‌ده هندوس خلقی شیکللی اما آیورماس فعلده وعادتده وهم ترکلکده آلار هندوس‌کا بیك آز اوحشای‌لار کاستاکا بولونمك آلارده یوقدر آلار همه‌سی عسکری خلقدر ایلکاری زمانلارده آلار بیك بهادر ویوراکلی آطلی عسکرلر جمله‌سندن بولغان‌لار ایدی اما ماراط خلقی‌ننك دیانت‌لری بیك آز لکن شریعت‌لری‌ننك بعض‌لرین کنه توتالار مسلمانلار وهم خریستیانلر آراسنده فتنه‌ده تورالار - اما اوزلری‌ننك بویلاری کچکنه قیافت‌لری ایام‌سزدر - ماراط خلقی نسلندن بعض‌لری یاوروپا خلقنه اوحشاعانلاری‌ده بار هم اول‌قدر ایامسز توکل بویلاری اوزون وقوتلی خلقدر ماراط خلقلاری دوکی آشاماقنی حتی دوکی آشاغان کشی‌نی‌ده خلاف کوره‌لر اوزلری کوبراك بوغدای هم آرپا طعامی آشی‌لار ودخی ماراط خلقی عسکر قورالی کوتاروركا عادتلانکان خلقدر شول جهتدن صوغش خدمتن باشقه خدمتلردن آرتوق کوره‌لر ودخی ماراط خلقندان باشقه راجپوط سیکه وهم جاط دیکان خلقلارده ماراط خلقی اوحشاشلی‌در ١٨ انچی عصرغه چاقلی آلارنا معلوم خلق ایدی یاوروپادان پورطوغال وهم غالانپ خلقلاری هندستانده کوب یرلرنی متصرف بولغان بولسالارده جاط خلقی دیکانن یانکاراق بلکانلردر - جاط خلقی هندننك آرغی یاغندان کیلکان وهم بیك اشچان ودهقان خلقدر غانك جلغه‌سی بویلارنده تورالار - اوزلرین بز آرصلان دیب آطی‌لار واقعا بوتون هندستانده آلار بهادرلق بلان مشهوردر وهم بیك عسکری یعنی صوغشقه طیار خلقدر بیك آباد ونراوان وایکونلك وهم جیمشلك یرده تورالار - راجپوط خلقی‌ده بولار شیکللی عسکری خلقدر هم اوزلرین عسکر کسته‌سندن صایالار وهم بز سوریا وهندوبالالاری دیب دعوا قیلالار - سوریا وهندو آلارچه قویاش وآی معناسنده‌در وهم بز آی بلان قویاشدان خلق ایتولکان دیب ایتولرینه دلالت کموش‌دن یاکه باشقه معدندن آی وقویاش صورتی یاصاب مویونلارینه آصوب یوریلر - هند نسل‌لری‌ننك باشقه‌لارینه قاراغانده آلار کوب متکبر خلقدر شوننك اوچون قز بالا توغسه آنی اوتوره‌لر کغو تابولماس‌ده اوزمز درجه‌مزدن کیم کشی‌کا براوکا بیرمك تیوش بولور دیب خوفلنه‌لر - اینك فقراسی‌ده صوقاصوقالاونی آقتوق اش کوره‌لر قورال‌لارین وسونکولرین قول‌لارندان برده طاشلامیلار - بز آدمدان بیرلی ٣٦ نچی پادشاه‌ننك نسل‌لرندن تارقالغان خلق بز دیب دعوا قیلالار قان توکارکا ویرتقچلق‌قه بیك میل قیلوچی خلقدر آلارننك بهادرلغی ویکت‌لکی مشهوردر اکلچان عسکری اچنداکی راجپوط صالداتی همه‌سندن آرتوقدر - ودخی آلاردان‌ده قوتلی راك سیك بر تورلو خلقدر آلارننك مملکت‌لری ستلج جلغه‌سی بلان هند جلغه‌سی

آراسنده حیمالای طاوینه چاقلی یرلردر آلار یاوروپا خلقنه باری ل ا نچی
عصرلارده‌غنه معلوم‌بولغانلاردر اوزلرین‌بیك‌دیانتلی‌مذهب‌ده تو‌تالار براهمین
مذهبین رد قیلالار بزننك عبادتمز بر دیین‌گا کنه دیرلر - دیین دیکان
سوزدن مرادلاری بر ذات متعال الله دیکان سوزدر - هم درواقع سیك‌خلقی
بوتون یاوروپا وهم آزیه عسکرلری آراسنده مدحلی سام سوارلاردر یعنی
اینك یخشی آطلی عسکر خلقی‌در - قوتلی هم بیك یکت بهادر خلقدر -
قلج بورونلی وجایونکی صاقاللی‌لاردر قیافت‌لری بلان عسکر اهلی‌ایکانلك
لرینه بیك اوخشاغاندر - اما اوزلری افیونی وبنکی‌لردر صغر ایتندن
باشقه‌سن همه سن آشی‌لار اوزلرینی بیك دیانتلی‌کورساته‌لر - سیك خلقندان
سوداگرلر وهم دهقانچی‌لارده بار - اما عسکرلك وصالداتلق عادتن برده
جویمیلار قول‌لارندان ملتوقلارین‌هیچ ده قالدرمیلار - کچی یاشدانوك ملتوق
توتارغه وملتوق آتارغه‌اویرانه‌لر - ینه هندستان‌ننك‌اورطا اطرافلارنده وطاو
لارده حال‌لری معلوم‌بولماغان پوحار دیکان یرتورلوخلق‌بار وحشی ودیانت‌سز
خلقدر وهم کاسته‌نی‌نرسه ایکانن ده بلمیلر طاولارده‌نی‌طابسه‌لار آنی آشاب‌ترك‌لك
قیلالارکیوملری یوق بوتونلای یالانغاچ‌یوریلر هندستان‌مسلمانلاری آلارنی
توتوب قل ایته‌لر وخدمت‌ایتدره‌لر وهم‌صاتالار امابوزمانلارده آلاردان‌جیوب
عسکر یاصی‌لار آلاردان جیولغان عسکرنی سپاهی دیب آطالادر ودخی آلارغه
اوحشاغان قوقا دیرلر برتورلوخلق‌بار چرای‌لاری مانغول چراینه اوخشاغان
در دخی بینکالیه‌ننك مشرق طرفنده وحشی خلق‌لار هم بار ایمش‌اوچراغان
واق بالالارنی همیشه اوغرلاب کیته‌لر ایمش - ودخی هندستان‌ننك بعض
صحرالارنده باطی دیرلر برتورلوخلق‌بار نسل‌لری‌نا معلوم‌اوزلری‌دهقانچیلاردر -
ینه بیلا خلقی هندستان‌ننك‌اورطالارنده بار بر تورلو خلق ١٧٧٧ نچی‌یل‌غه
قدر آلار هم قوت تابوب اوزلری بر مملکت بولمش‌لار بولار هم‌کوبوسی
کیوم کیمیلر قول‌لارنده همیشه اوق بلان جیه بولور غیر اطراف‌لارغه باروب
صوغوشوب طالاب کیله‌لر ایمش ودخی‌بعض‌طاولارده وطاشلق‌قورواطرافلارده
هوند دیکان خلق‌بار آفریقه‌داغی قبطی‌لارغه بیك اوخشاغان خلقدر بولار
هم بو زمانده حرکت‌گا وایکون ایکارگا صالونا باشلاغانلاردر موندان باشقه
هندستانده ینه نیچه تورلو خلق بار عد قیلورغه ممکن توکل·
هندستان مملکتینه غیر اطرافلاردان کیلوب متمدن‌بولغان‌خلقلاردان برسی
مانغول‌خلقیدر مسلمانلاردر دین‌وشریعت‌لری‌اسلام دینی واسلام‌شریعتی‌در
آلار مونده سکزنچی عصرده دخی صونکراق اونونچی عصرلارده کیلوب مقام
توتاباشلاغان‌خلقلاردر هم‌هندستان‌ننك اولوغلاری‌اوشبوخلقلاردان بولغان‌غه
کوره اصل خلقی شیکللی بولوب قالغانلاردر بولار هندشرقی‌ده یعنی‌مانغول

نسلندن

نسلندن بولغان مسلمانلار هندستانده بارسی ٥٦ میلیونلاب خلقدر وهم باشقه جنسدن بولغان مسلمانلارننك عددی نامعلومدر بومانغول مسلمانلار هندوس خلقندان قوتلی راك وبهادر وعسكری خلقدر كیوملری هندوس كیومی شیكللی در آیورماسی باری مسلمانلاری باشلارینه توربان یاكه چالما كیه‌لر خلقلاری وعادنلری فارسی وهم توروك خلقی شیكللی در ـ بو هندستان مسلمانلاری ننك ایلكاری مملكت‌لری ٥٠٧ میل مربع وهم ٤٠-٥٠ میلیونلاب خلقلاری بار ایكان حاضرده بو مسلمانلارننك مستقل مملكت‌لری یوق بعضلری اكلچان تصرفنده وبعضیلری مستقل بولسه‌ده اكلچان تحت حمایتنده تورالار ینه هندستانده تركلك قیلوچی‌لاردان افغان خلقی هم مسلمانلاردر غانك جلغه‌سی بویلارنده تركلك قیلالار

ینه فارسی یاكه گبر خلقی هندستانغه ۷ نچی عصرلرده كیلكان فارس خلقندان جایولكاندر خصوصا فارس خلقی هندستان‌ننك مغربی چیت‌لرنده كوب بلكه بوطرفلارده آلارغنه دیساكده یارار سوداوكارخانه‌لك حركتی بلان حركت‌لنوب تورالار باریسی ٥٦ منكلب خلقدر فارس یاكه گبر دیكانی بزننكچه قزل‌باش دیرلر قدیمكی فارس خلقیدر

هندستانده عرب خلقی هم كوب مونده آلارنی ماور خلقی دیب‌ده تسمیه قیلنه‌در بعضیلری عسكر اهلی‌در اما كوبراكی سوداكارلردر آلار هندستانغه مانغول خلقی متصرف بولغان زمانده كیلوب قالغان عرب‌لردر وهم بعضیلری عربستاندان سودا بلان كیلوب تبدیل وطن قیلمش‌لاردر آلارننك كوبراكی مالابار بویلارنده ٥٠ ل ۱ منك‌لب باردر غیر اطرافلارنده هم كوب ارمن خلقی هندستانده كوبوسی سودا بلان كیلوب تورالار اما متمدن‌لری‌ده كوب دینكز بویلارنداغی اسكله‌لرده وشهرلرده كوبراك ارمن خلقی‌در ـ یهود خلقی هم هندستانده بار هندستان یهودلری ضور بورونلی خلقدر آلار مونده ایكی تورلودر آق یهود قارا یهود دیرلر ـ یهود مملكتی بتكاچ آلار مونده قاچوب كیلكان یهودلردر آلار هم بالابار بوینده تركلك قیلالار حتی آلار آنده بر وقت‌نی اوزلری بوتون مملكت توزوكانلر ایدی ـ قارا یهود دیكانلری هندستان‌ننك هر یرلرنده بار آلار هندستان خلقی‌ننك قل‌لارندان موسی دینن قبول ایتكان خلق‌ننك نسلندندر اوزلری بز آق یهودننك قل‌لاری دیب اقرار قیلالار بوتون یر یوزنده یهود بولماغان یر یوقدر

دخی هندستانده یاوروپا خلقندان هم كوب لكن آلارنی بارچه‌سن‌ده هندستان كشی‌سی دیب ایتوب بولمای یاوروپاده تووب مونده كیلوب تورا تورغان یاوروپا خلقی یعنی اكلچان‌لار ٤٠ منك‌لب خلق بار بعض‌لری عسكرده خدمت ایته وبعض‌لری باشقه خدمت‌ده ولوازم‌ده تورالار اكلچان حكمی

اوزی‌ننك هندستانداغی اکلچان‌لارینه هندستان‌شهرلرینه یازولورغه کوب رخصت بیرمیدر ینه هند اکلچانی برتورلو محصوص خلقدر یعنی آنالاری اکلچان آنالاری هند خاتونلاری بولغانلقدان هند اکلچانی آطالادر آلار کوبراك شهر خلقلاری‌در دخی هندستان‌ننك بعض‌یرلرین پورطوغالیه خلقی بیلاکان چاغنده پورطوغال بلان هند خاتوننددان طوغان‌لارنی طوپاسیه دیب آطالادر یاکه قارا پورطوغال دیرلر آلار بارسی یارطی میلیونلاب خلق‌در باری‌ده کاتولیك‌لردر ـ دخی‌هندستانده غال ـ فرانك ـ داتچان وغیرخلق‌لار کوب‌در ـ وهم قلقوطاده قطای خلقی هم کوب‌در .

دخی هندوس خلقی‌ننك تنکری اعتقاد قیلا تورغان ذاتلاری‌بار براما یاکه براهما دیرلر همه نرسه اول بر اما دان صادر بولوب وهرنرسه آنکار راجع بولاچق هم دنیانی خلق اینکان وهم معبود بولغان آله‌لری براهمادر ودخی آلارننك اعتقادنچه موندان‌باشقه تاغی‌ایذکولکنی یاراتوچی بیشنو وهم یاوزلقنی یاراتوچی شیوا دیکان ذات‌لاری بار یعنی خالق الخیر رحمان وخالق الشر الشیطان دیکان قبیلندن ـ ینه هندوس خلقی تناسخ بلان قائل‌لردر یعنی برنرسه‌ننك جانی ایکنچی‌نرسه‌کا کوچادر دیب اعتقاد قیلالار شول‌سببلی آلار صیرغه اوکوزکا فیل‌کا تعظیم قیلالار ـ یوقاریده بیان قیلونغان‌در کرچه تکرار واقع بولسه‌ده هندوس خلقی‌ننك هر بر دین کتابلاری وشریعت کتابلاری صانسکریت لغتنچه یازلغاندر آلارننك اولوغ دین کتابلاری ۋیدا دیب آطالادر عبادت ودعا ووعظ وهم نصیحت ودخی‌قربان وصدقه‌لرنی بیان‌قیلادر ودخی آپوویدا دیکان کتابلاری موسیقه ـ طب ـ جهاد ـ قورال وهم کسب وهنرلرنی بیان قیلا تورغان‌کتابدر ودخی موندان باشقه علم عروض واشعار فننده وهم ابیات ونظم‌لار بیانننده رامایان ومعبرات دیرلر قلی زاده دیکان آدم تصنیف‌قیلغان‌در عیسی‌دان یوزیل مقدم ـ دخی کلیله دمنه دیکان قصه وحکایات کتابلاری بو زمانده هربرتل‌کا ترجمه قیلنغاندر .

قدیم‌دن هندوس خلقی بیك عالم وهنرچان وهم قدیمدان هنر ایاسی بولغانلقلارینه دلیل قدیمکی تذکره‌لر بیك کوبدر هرتورلو عمارات وهندسه علملکی آلارده استعمال قیلنه کیاکان‌در مرمر وکرانیت طاشلارندان عجایب هنر وصنعت بلان کیسوب تورلو اشیا یاصایلار وهم بو زمانده‌ده علم وهنر آلارده بیك رواجده‌در ـ وهندوس‌خلقی دورت کاسته‌غه بولنه‌در کاسته درجه معناسنده یعنی هندوس‌کشی‌سی قدیمدن قایسی کاسته‌ده بولغان بولسه الی یوم‌القیام آننك‌نسل‌لاری هم شول‌کاسته‌ده بارادر ـ شول‌سببلی هندوس خلقی دورت تورلو خلقدر اوّلکی‌کاسته عالملر وعابدلردر آلارنی برامیین یاکه براهمیون آطالا یعنی‌مذکور براهما دیکان‌ذات‌قه منسوب‌لردر ـ ایکنچی

کاسته عسکر اهلی‌در بو درجه‌ده بیکلر وپادشاه‌لار نسل‌لری‌در - اوچونچی کاسته سوداکارلردر - دورتنچی کاسته دهقان یعنی ایگون کشیلاری‌در وهم حرکت وهنر ایالری‌در هندوس خلقی‌ننك کاسته درجه‌لری آلارغه آتادان بابادان میراث قالا کیلکاندر بر کاسته‌دن ایکنچی کاسته‌غه کوچارکا هیچ قایسی‌ننك حقی یوقدر مثلا هنر کاسته‌سنده بولغان آدم هیچ بر وقت سوداکار کاسته‌سنه کرالمی‌در •

هندستان سوداسی‌ننك ضور مالین بعض‌یرلرده کاروان‌بلان وهم کوب‌یرلرده دینکز بلان یورتوله‌در هندستان‌ننك هر بر جلغه‌لاری صو کاروانی اوچون یخشی‌در - سودا مال‌لاری قزل باش یرینه تورکستان‌غه تبت‌کا قطای‌غه عربستان‌غه افریقه‌غه یاوروپاغه وهم‌امیریکاغه‌یوری‌در حاصل‌کلام‌هندستان سوداسی بوتون یر یوزینه باراادر قدیم قازان خانلغی زماننده هندستان سوداکارلری قازان‌یارمنکاسنه کیلوب کوب سودا قیلالار ایدی قازان‌دیارنده هند خلقی‌ننك کوب نسل‌لری باردر - حتی بعض قریه‌لر هند اسمی بلان آتالوب‌قالمشدر مثلا کچمیر قریه‌سی‌بار کاشمیر شهرندن کیلکان‌کشی تأسیس ایتمشدر وکذلك اجمر قریه‌سی بار هندده‌کی اجمر شهری‌ننك اسمی بلان آتالمشدر اورو قریه‌سی ارض‌روم‌دان کیلکاندر - هندستان شهرلری‌ننك یورط‌لاری‌ننك ترزه‌لری کچراك وهم کوبراك کیرپچدن صالغان بیوك بیوك ایولردر - ایشك آلدلاری بار وهم یورط تیکراسنده باقچه‌لاری بولادر بای‌راق‌لاری‌ننك ترزه‌سی آلدنده باغانالار اوتورتوب کیبت آلدی شیکللی ایتوب یاصاغان قویاش اسی‌لکین منع قیلور اوچون - شهر اورامالاری طار هم کوبراك طاش توشاکان‌در وهم کوب شهرلری‌ننك تیکراسین حصار بلان ایلاندرکاندر حتی آول‌لارندان هم‌حصاربلان احاطه قیلغان بعض آول‌لاربار- هربر آول‌ده اوزلری‌ننك مسجدلری ومعبدخانه‌لری وبازارلاری بار ودخی هر یلنی بولا تورغان بازارلاری‌بار آول‌لارنده ایگون خلقی‌ننك یورط‌لارنده اسبابلاری بیك‌ساده بولا - بیلکولی‌ساده بولا (روس جغرافیه‌سنده‌کی سوزنی قالدرلدی یاوروپا آول‌لارنده‌ده یورط اسبابلاری آگلسکی بولمی تأمل) اما هندستانده عموما مشرق طرفلارنده اوستال اوروندوق استعمال قیلونمی بای‌لاری‌ننك ایدانلرنده نفیس‌پالاص وبعض‌لری‌ننك حصیر چبطه معناسنده بولسه‌ده قیمتلی نفیس اشلیلر چبطه دیکاچ‌ده آلارننك مونچالادان اشلاکان چبطه توکلدر - مسجد صالمق قویو قازیمق کوپر صوقمق وغیر مونك کبك اشلر هندوس مسلمان‌لاری‌ننك دیانت‌لرینه لازم اش‌در بو زمانده هندستان‌ننك کوب یرلرنده تیمور یول‌لار بار •

هندستان‌ننک تواریخندان

اسکندر اکبردن ایلکاری هندستان مملکتنه باروب صوغشقان آدملر مثلا: کشتاسب ومجوس واسمیرامیدلر ودخی‌سیز استریس کبك کمسنه‌لر باردیب حکایتلرده کورنسه‌ده اسکندرکاچاقلی بولغان واقعه‌لر اول قدر اشانچلی‌سوز بولماغانلق سببلی آلارنی تفصیل قیلنمادی - اما اسکندر اکبر حضرت عیسی‌دان مقدم ۳۲۸ یل‌ایلکاری هند جلغه‌سی قوشولغان یرکاچاقلی باروب یتکاندن‌صونك کیری قایتدی دیلر - آندان صونك ینه اسکندراکبرننك قایم مقامی عیسی‌دان مقدم ۳۰۰ نچی‌یلده هندنی صوغوشوب آلورغه دیب بارغانده غانك جلغه‌سی ننك تاماغنه ینکاچ صوغشنی تاشلاب قایتقاندر - شوندان صونك هند بلان مصر آراسنده سودا آچولوب کوب زمانلارغه چاقلی اسکندریه‌ده هند مالی‌ننك مخزنی ایدی یعنی هندستاندان کیلکان قیمتلی مال واصل طاشلارننك مخازین‌لری بار ایدی صونکراق ۋیزانتیه ایمپراطورلاری وقتنده استرخان دینکزی هم قارا دینکز آرقلی هندستانغه ایکنچی سودا یولی آچولغان ایدی بواسترخان وقارادینکز آرقلی هندستانغه ۋینیسیه وهم جنویزخلقلاری سوداغه یوروب فایدالانورلار ایدی - ل ۱ نچی عصرننك آخرلارنده پورطوغالیه خلقی باروب یوری‌باشلاغاچ ایلکارکی سودا حاللری بالکلیه اوزکاردی - اما منکنچی عصرننك باشلارینده یاکه ۹ نچی عصرننك آخرلارنده هندستان واقعه‌لری وهندستانده واق مملکتلرننك کوبلوکی یاوروپا خلقنه آزمو کوب‌مو معلوم ایدی - آندان‌صونك ۹۹۷ نچی یل‌لارده هندستان مملکتنده کوب فتنه‌لر وخرابلقلار بولا باشلادی - اینك اوّل هندستانده غزنوی سلسله‌سین تأسیس قیلغان آدم سلطان محمود غزنوی خراساندان کوب مسلمانلار بلان هندستانغه باروب بعض‌یرلرین فتح قیلدی آندان صونك غزنوی سلسله‌سندن امیرلر وخانلار هندستان ننك کوب یرلرین بیلادیلر - وهم ۱۳ نچی عصردان بیرلی هندستان‌ننك شمال طرف لاری مسلمانلار تصرفنده ایدی وهم دیکان طرفلارین فتح قیلدی - وبو مذکور اطرافلارنی منك‌ده بش‌یوزنچی یل‌ننك آخرلارینه چاقلی مسلمانلار بیلاب توردیلار - ینه غزنوی سلسله‌سندن صونك هندستانی بیلاکان خانلارننك جمله‌سندن مشهور آقساق تیمور دیکان خان ۱۳۹۸ نچی یلده هندستان‌ننك کوب‌یرلرین آلدی اولوغ ومشهورشهری دهلی‌دیکان شهرننك آقساق تیمور صوغشی وقتنده یوزمنك‌لب خلق قرلدی وهم یوز منك‌لب اسیر آلدیلار اما آقساق‌تیمور هندستانده اوزاق‌تورمادی آندان‌سمرقندکا قایتدی ینه آقساق‌تیموردن صونك هندستانده ایلکارکی خانلارننك نسلندن

خانلار

خانلار بولوب ٩١ل١ نچی یل‌غه چاقلی هندستان‌نی آلار بیلادیلر هندستان خلقی آلاردان برده جور وجفا کورمادیلر وهم بو نسل وقت‌لارنده آقساق تیمورننك بالالاری‌ننك اوغلی بابر سلطان کوب مرتبه هندستان غه حمله قیلوب آخر ل٢ل١ نچی یل‌ده باروب دهلی شهرین آلدی وهم دهلی شهرین تخت‌گاه ایتدی وآننك اوغلی همایون سلطان آتاسندان صونك سلطان بولوب ویران بولغان مانغول مملکت‌لرین کوب آباد قیلدی ودخی تیمور نسلندن ایکنچی اوغلی اکبر دیکان سلطان ١ل ل١ دن ل٦٥١ نچی یل‌لارغه چاقلی سلطان بولوب هنداچنده بوتونلای یانکا تاریخ‌یاصادی مملکتن ضورایتوب ویانکا ترتیب‌لر پیدا قیلدی هندستان‌ننك تون یاق طرفلارین همه‌سین آلدی وهم کاشمیرنی آلدی اکبر سلطان‌ننك ابوالفضل دیکان وزیری بارایدی مملکتی‌ننك‌واقعه‌لرین هم بابالاری‌ننك واقعه‌لرین یازوب مستقل برکتاب‌یاصادی اکبرننك علم تواریخ‌کا رغبتی بار ایدی ینه آندان صونك اورانك‌زایب خان بولوب صونکنده کل‌کندنی وغیرشهرلرنی آلدی صوغشقه غایت مخلص کشی ایدی اما اورانك‌زایب صوغشقه نی‌قدر مخلص ودوشمان‌غه قاطی بولسه‌ده شول‌قدر عدالتی هم بارایدی زیاده حکیم کشی ایدی واردات‌مملکت‌نی کوب‌یاصادی ٢ یوزمیلیون‌صوم خزینه‌لك وارداتی بار ایدی ١٧٥٧ نچی یل وفات ٩٥ یاشنده ٨٤ یل خانلق‌قیلدی آندان صونك هندستان مملکتی همان تنزلده بولدی کوب مملکت‌لر اوز آلدینه مستقل وهیچ کم‌کا تعلق‌سز بولوب توردیلار - دخی قزل‌باش‌دان نادرشاه دیکان‌خان دهلی‌کاباروب صوغوشوب ١٢٥ منك‌لب خلق‌نی‌قردی اول‌وقتده دهلی‌ده جهان‌شاه خان دیکان خان‌ایدی ١٧٤٧ نچی یل جهان‌شاه خان‌اولکاچ هندستان مملکننده محکم توتا تورغان‌خان‌لار پیدا بولماغانلق سببلی اکلچان‌لار کیلوب غلبه تابدی‌لار *

❁ یاوروپا خلقی‌ننك هندستان‌غه اقدام قیلولاری ❁

یاوروپادان اینك اوّل ٩٧٤١ نچی‌یلده پورطوغالیه خلقی‌باروب هندستان‌غه آیاق باصا باشلاغانلاردر - مذکور یل‌لارده واسقودی‌دیکان‌پورغالیه کشی‌سی باروب مالابار چیتنه توقتادیلار عواشهرین‌وهم دینکز چیتنده‌کی بعض‌شهرلرنی آلدی‌لار - هم هندستاندان انواع مال کیتوروب یاوروپاغه صاتا باشلادیلار یاوروپادان هم آنده مال ایلتدیلر ینه ١٨ل١ نچی یل‌دان صونك بو یرلر پورطوغالدان غالاند خلقنه کوچدی آندان‌صونك ٥٤٦١ نچی‌یلده غاللاندیه خلقی دیکان‌غه یتدیلر هم دیکان‌ننك پاطنام دیکان یخشی ضور سودا شهرین آلدیلار آندان ایلکاری دخی داتچان خلقی هندستان‌ننك اترانکیبار دیکان

شهرین صانوب آلغان ایدی - شول روشچه اکلچان لار هندستان ننک کاه بر شهرین کاه بر ولایتن آلا آلا ١٧٦٤ نچی یلدان بیرلی هندستان ننک شمال طرفلاری همه سی اکلچان قولنده در *

هندستانده مستقل مملکتلر

هندستانده مستقل مملکت باری حیمالای طاوی بوینده طاو آرالارنده حیمالای طاوندان جنوب کاتابا نیپال مملکتی دیرلر بر مستقل مملکت در - نیپال مملکتی ننک چیکلری شمال طرفنده تبت مغرب طرفنده اکلچان لارننک قاتماندو ولایتی در ٢٦ یاریم درجه بلان ٣٤ درجه یاریم آراسنده در عرضا باریسی ل ٧ ل ٢ مربع میل یردر وهم بو ولایتده ٢ میلیون یاریم یاکه ٣ میلیونلاب خلق بار - هواسی بیک جلی حمل آیلارنده ده ٢٣ درجه جلی بولا - اولوغ شهری قاتماندو یاکه کتمندو شهری دیرلر حانلاری توراتورغان شهردر ٥ ل منکلب خلقی بار - خلقی ننک دینلری بوددی دینی در *

٢ نچی بوطان مملکتی هم بر مملکت در حیمالای طاوی ننک مشرقه تابا اوچونده باری ٨٩٥ مربع میل یردر ایکی میلیون خلقی بار - مانوزا جلغه سی وهم براماپوطرا جلغه سی بویند اغی یرلردر خانلاری راجی آطالادر اولوغ شهری اسی سودوم یاکه تاستی سودان شهری در عداد جلغه سی بوینده *

٣ نچی تیپراح مملکتی داقادان مشرقه تابا ٣٦٥ مربع میل یردر ٥ ل ٧ منک یاکه ٨٥٥ منکلب خلقی بار *

٤ نچی دالپور مملکتی هوالپوردان شمالکا تابا ٧٧ میل یر ٥ ل ل منکلب خلقی بار بولار هم مستقل مملکتلردر

ل نچی کاشمیر مملکتی حیمالای طاوی ننک شمال غربی طرفنده بر مستقل مملکت در کاشمیر مملکتی ننک شمال طرفنده چیکی قارا قوروم طاوی مغرب طرفی پنجاب جلغه سی در - بو طرفلارده بر تورلو خلق بار سیاه پوش یاکه کافرستان دیرلر بر تورلو مجوسی خلقدر کافکاز خلقی نسلندن - اقساق تیمورزماننداان بیرلی آلاربراوننک ده تصرفنه کرماکانلردر اوزلری مستقل خلقدر مانعول قزل باش هم افغان خلقلاری هرقایسی آلارغه حمله قیلوب متصرف بولا آلماغان لاردر - بیک قوّتلی وقیافتلری بیک ماتور خلق در *

٦ نچی هر ولایتی ٣٤ درجه یاریم دان ٣٦ درجه کا قدر دینکز سطحندان ٦ - ٧ منک قدم بیوك یرده کچکنه کنه مستقل بر مملکت در هند جلغه سی ننک یوقاری باشنده منبت وبولونلق یردر اولوغ شهری ایسقادرا یاکه قدرلی شهری در شیعار جلغه سی هند جلغه سی بلان قوشولغان یرده -

٧ نچی لاداق مملکتی یاکه اورطا تبت هم آطالا بر مستقل ولایت در بالتی

ولایتی

ولایتی‌ننك جنوب شرقی‌سنه تابا وهم بوطان ولایتندن جنوب غربی‌کا تابا
یرده ٢٤٥١ مربع میل یردر بو ولایت‌ننك کوبراك یرلری هند جلغه‌سی
بویلاری‌در لاداق یری‌ننك مشرق طرفی بویلارنده ضور اوچ‌توزکولی‌بار
هم مغرب‌کا تابا طرفنده ایکی بیوك طاو بار بیوکلکی ٢٣ منك قدم لاداق
یرلری بیك قورو هم صالقون یردر مذکور طاولار باشنده ١٣ منك قدم
بیوکلکده ٣٤ درجه-٥٥ ل ١٤ قدم برده ل ٤ درجه-٥٥ ل ل ١ قدم بیوك برده
ل ل درجه صالقون بولادر صالقونلق هم سنتابردن مای‌غه حتی قایچاغنده
ایبون‌کاچه تونلرده جلغه‌لار قاطا اولن اوسمی اوسه‌ده قسقه‌غنه قارا توسلی
اولن بولا صارقلاری‌ننك آشاغانی باری شول اولن‌در اما صارقلاری بیك
ضور هم‌کوچلی بولادر - لاداق‌ولایتنده باری ل ١٢ منك‌لب خلقدر کاشمیر
خلقی بلان قاتوش‌در *
لاداق شهری یاکه لیح شهری لاداق ولایتنده اولوغ شهری‌در ٤ منك‌لب
کشی‌سی بار هند جلغه‌سندان یراق توکل شهرننك اطرافی حصاربلان احاطه
قیلنغان‌در کوب‌مناره‌لری‌بار یورطلاری‌طاش‌ایکشار اوچارطبقه‌توبه‌سن‌طاقتابلان
چبق بلان وبعض‌لری صالام بلان یابقاندر اوراملاری طارلاداق‌مملکتی‌ننك
خانی راجی آطالادر خان‌ننك تورا تورغان یورطی هم بیك تکلف‌سز ساده‌کنه
یورطدر - لیح شهری‌اولوغ سوداشهری‌در سوداسی‌کوبراك شال‌اشلارکا کیته
تورغان جون‌در *

هندستانده آکلچان تصرفنده‌غی یرلر

یعنی هندستانده اکلچان تصرفنده‌غی یرلر اوچ ولایت‌کا بولنه : بینکال -
بومبای - مادراس - مونده ولایت تعبیر قیلندی یاوروپا اصطلاحنچه اسمی
باشقه‌در هر قایسنه باشقه بر اولوغ والی‌سی باردر مرخص *

بینکال ولایتی

بینکال ولایتی میرزاپوردان سیام مملکتی‌ننك مغرب طرفی چیکنه چاقلی وهم
تیناسیریم مملکتی ننك توشلك طرفی باشندان اسام ولایتی‌ننك شمال طرفی
چیکنه چاقلی ٥٤٧٥٠١ مربع میل‌در وهم ٤١ میلیون‌لاب خلقی بار قلقوطا
شهری‌بینکالیه ولایتنده غانك جلغه سنه قوشولا تورغان حوعلی جلغه‌سی‌ننك
صونك‌یاغنده بر اولوغ شهردر ٤١٣ منك‌لب خلقی بار یانکاراق صالنغان
قلعه‌در قدیم‌مونده قلعه‌هاتی دیکان بر آولدر - بینکالیه ولایتی‌ننك مرخص
والیسی قلقوطا شهرنده تورا قلقوطا شهری دینکزدن ٢٢ میل قدر یرده ٣٤
درجه عرض‌شمالی‌ده وهم‌١٥٦ درجه طولده واقع‌در - وهم بو شهرننك اوزونلغی

بر میل‌در یورطلاری بیك نفیس یورط آرالاری همه‌سی باقچه - سویس‌دن کیلکان سغینه‌لر توقتی‌تورغان یر قلقوطادان‌یراق توکل - قلقوطادان یراق توکل ڤیلیام دیکان‌قلعه باردر ل ١ منك‌لب عسکر تورا - دخی قلقوطا شهرنك ٧٤ مسجد‌بار وهم‌غیر خلق‌اوچون عبادت خانه‌لری بار - کیچ بلان‌اورام‌لارده غاز جاندرالار سیراپور شهری قلقوطادان‌شمال‌کا تابادورت میل قدر‌یرده‌در ایلکاری داتیچان‌تصرفنده‌ایکان ١٨٤٨ انچی‌یل‌ده اکلچان‌لار صاتوب آلغان‌لاردر حاضرده ١٣ منك خلقی بار بیك ضورکاغز کارخانه‌لری‌بار *

شاندیرناغور شهری آندان یراق توکل حوحلی جلغه‌سی بوینده بیك‌یخشی شهردر ٢٤ منك‌لب خلقی‌بار *

مرشد آباد شهری قلقوطادان شمال‌کا تابا ٢٧ میل یرده صهلی جلغه‌سی‌بوینك ١٤٧ منك‌لب خلقی بار - آندان‌اونك‌ده‌راق مامیناغور شهری قدیم بیك ضور شهر ایکان حتی لوندون بلان برابر ایدی دیلر اوزونلغی بر میل یاریم‌در بوتون‌بینکالیه‌ده برضور شهر ایدی‌دیلر ینه بینکالیه‌کا الحاق‌قیلنمشدر که اوریزا ولایتی‌دیرلر ایلکاری مستقل برمملکت کبك ایدی ل ٢ ل ٢ مربع میل یردر مونده ٤ میلیونلاب خلق بار - ١٧٦٣ نچی یلده اکلچان‌غه اوزلری بیرلکانلردر *

سنبل‌پورشهری - ١٦ل٥ نچی یلدان‌بیرلی اکلچان‌لارتصرفنده‌در سنبل‌پور ناحیه‌سنده بیك‌نفیس آلماس چیغا تورغان‌یرلری‌بار قتاق‌شهری اکلچان‌ننك ولایت شهری‌در ٤٥ منك‌لب خلقی بار هم ل - ٦ منك مسلمان‌لاردر *

دقا شهری قلقوطادان مشرق‌قه تابا غانك جلغه‌سی‌ننك برجرماغی یاننده بر شهردر ٧٥ منك‌لب خلقی بار - جهانکیر صالغان‌حصاردر وهم هیبت مسجدی بار وهم قدیمکی ناباب (نواب) لارننك تحت سرایی بیك هیبت کوپرلری واسکله‌لری وهم ١٢ بازاری‌بار دخی فیل‌بازاری بیك ضور قایچاغنده اوچ منك‌لب فیل بولا ١٨٥ مسجدی‌بار وهم اکلچان وبرامین وغیرخلق‌اوچون ١١٩ لاب عبادت خانه‌لری بار *

سیلکیم ناحیه‌سی بر کیچراك ناحیه‌در مجموعسی ٧٣ مربع میل یردر حیمالای طاوی‌ننك جنوب‌کا تابا ایتاکنده نیپال بلان بوطان آراسنده‌در اولوغ‌شهری پیطاغونك دیکان شهرایکان اورانك‌زایب بوشهرنی آلغاچ اسلام اباد دیب. آطادی ١٢ منك‌لب خلقی بار قدیم ضور سودا شهری بولغان‌در *

بیحار ناحیه‌سی غانك جلغه‌سی ایکی یاقلاب یردر - بو بیحار ناحیه‌سی‌ننك جنوب‌غربی طرفی یارطی‌سی دهلی‌مملکتنه داخل‌در خلقی‌ننك‌کوبراکی افیون یاصی‌لار بوتون‌قرلارینه مك‌ساچالر وهم بولونلارنك اورمانلارنك زهریلان‌لار

بیك کوب کوب آدملرنی هلاك قیلالار جای کونی هواسی بیك اسی آدم وحیوان طاقت توتا آلمی اولن لر ویا فراقلار کویه‌در*
عیا شهری بیهار ناحیه‌سی ننك اولوغ شهری‌در قوملق وطاشلق یرده هندستان ننك اینك اسی یرنده واقع شهردر هندوس خلقی ننك بودده لری توغان شهردر دیرلر هر یل اون منك یکرمی منك عابدلری مونده جیولادر - عیا شهری پاطناداان توشلككا تابا ۱۳ میل قدر یرده ۳۴ منك لب خلقی بار *
پاطنا شهری غانك جلغه‌سی بوینده بر شهردر خلقی کوبراك افیون بلان حرکت لنه‌لر وسوداکارلری هم بار مامق وجفاك هم اشلیلر اولوغ شهردر ۲۸۴ منك لب خلقی بار *
آوود یاکه عاود ناحیه‌سی قدیم اوزی بر ناحیه بولوب للـ ۱۸ نچی یلده بینکالیه‌کا قوشولغان‌در - بوناحیه حیمالای طاوی بوینده تیکز بولونلق یردر هواسی بیك نفیس غانك جلغه‌سی بویی ناحیه‌لرننك اینك یخشی راغیدر خلقی ننك حرکتی ایکون کوب ایکالر صحرالاری اولن لك وپچان لك یرلردر ودخی کجه صارق کوب آصریلار ایکون اشنه کوبراك اوکوز استعمال قیلالار مامق ایکوچیلری هم کوب - وخلقی تمام عسکری خلقدر - بوناحیه قدیم ۱۲۰۰ نچی یللارده مسلمانلار قولنده ایدی هم دهلی مملکتنه داخل ایدی *
عاود شهری اوشبوناحیه‌ده عوعرا جلغه‌سی بوینده بوتون هندده اینك قدیمکی ایسکی شهردر توبه‌سیمان یرده - ۸ منك لب خلقی بار هندستان مملکتی ننك قدیمکی پادشاهلاری همه‌سی عاود شهری خلقی ننك نسلندن بولا کیلکانلردر موندان اوچ دورت چاقرم یرده رامغور دیکان بر شهر بار بیك قدیمکی شهردر*
فیض آباد شهری عاود شهرندن یراق توکل عوعرا جلغه‌سی بوینده یوز منك لب خلقی بار بر اولوغ شهردر بو شهرننك خاتون قزلاری بیك ماتور بولا دیب مشهوردر ۱۷۳۰ نچی یللارده بر وزیر صالدرغان وهم تحت شهری بولغاندر آندان صونك لوقناو شهرینه تحتنی کوچرکانلردر لوقناو شهری عومته جلغه‌سی بوینده بر شهردر جلغه آرقلی آصقان تیمور کوپرلری بار جلغه‌سی ننك صوی یامان اچارکا یارامی‌در شهرننك یورطلاری باچقدان صالغان اورام لاری طار فیل بلان کوچکا اوتوب یوریلر اورام لاری باشنده قابقا خصوصا چینقابازار دیکان اولوغ اورامی بار بویی ۶ - ۷ چاقرم وهم تحت سرایی عوعرا جلغه‌سی یاننده بیك هیبت آرقادلری یعنی اولوغ قابقالاری بار بیك نفیس باقچه اچنده‌در وهم صوجدوللری کوب همه‌سی مرمرطاشندان صالغان وشهرننك شمال غربی طرفنده بیك هیبت بی نظیر بر مسجدی بار بیك معمور مسجددر موندان باشقه هم مسجدلری کوب علاج خانه‌لری واجزاخانه‌لری ومدرسه‌لری بار*
ودخی اکاچان لارننك هندستانده شمال غربی طرفنداغی ولایت لری مرخص

والی تصرفنده مجموعی آلتی‌ولایت‌در باریسی ۴۹۸۸ مربع میل یردر وهم ۳۳ میلیون ل‌ل ۶ منك خلقی بار اول جمله‌دن ثلثانی دهقان خلقدر یعنی قریه‌خلقلاری‌در شهرلرده تورغوچی‌لاری هم کوب وهم بوطرفلارده‌غی‌خلق جمله‌سندن ۶ میلیون ۷ میلیون مسلمان‌لاردر *

بناریس شهری غانك جلغه‌سی بوبنده قدیمکی هندوس خلقی‌ننك مقدس شهرلری‌در وهم بوتون هندستان مملکتنده علوم وفنون‌ننك مرکزی ومنبعی مونك‌در ودخی قدیم براهمادینی‌ننك دیانت‌مدرسه‌لری شریعت‌ودیانت‌لری بیناریس‌شهرنده‌قوتلی ایدی‌بوزمانده هم هریلنی‌هندوس‌خلقی غانك‌جلغه‌سی یاننه دعاوعبادت‌قیلورغه کوب‌جیولالار ـ بیناریس‌شهری‌ننك‌اورنی ایلکاری بیك قارانغی‌اورمانلق‌ایدی آرسلان‌لار جیولوب یاتا تورغان یر ایدی بابر سلطان شول یرده آرسلان ویولبارص توتارغه شکارغه یوریدر ایدی اول زمانده کچراك شهر ایدی ۱۷۰۰ نچی یل‌ننك آخرلارنده بیك اولوغ شهر بولوب حاضرده بوتون هندستان‌ده براولوغ سودا شهری‌در وهم علم‌خانه‌لر ومدرسه‌لر وکتب‌خانه‌لر کوب‌در ـ یورطلاری بیشار آلتی‌شار طبقه‌لی طاش یورطلاردر وهم آغاج‌یورطلاری‌ده کوب‌در ۱۲ منك‌لب طاش یورط ودخی ۱۶ منك‌لب آغاج یورط بار اورام‌لاری قارانغی هم بیك طار خلق بربرسنه برولہ قاغولا یوریدر یورطلاری کوبراك بویاولی‌یورطلار هرتورلو توس‌کا بویاغانی بار وهم کوبوسی‌ننك دیوارلاری اچی طشی‌نقشلی همه‌سی آدم حیوان آغاج وقوش صورتلری‌بلان نقش‌لب بتورکان‌در غانك‌جلغه‌سی‌بوینده مغاره‌لر بیك کوب هندوس خلقی‌ننك مونده نهایت‌سز معبد خانه‌لری بار اوشبو غانك جلغه‌سی هندوس خلقی‌ننك کمانچه همه جلغه‌لاردان‌ده تبرك جلغه‌در بعض هندوس خلقی اوزی‌اولکاچ اوزی‌ننك تنن یاندروب کولون بو جلغه‌غه تاشلارغه وصیت قیلادر یاکه یاندرماینچه تاشلارغه وصیت قیلادر غانك جلغه‌سی‌ننك صوین ثوابلق اوچون وصاتارغه هندستان‌ننك غیر اطرافلارینه جیلکابلان کوتاروب ایلته‌لر بایلاری سفرده یورکانده اول‌صونی اوزلری‌بلان آلوب‌یوریلر ـ دخی بربر اولوغ اش‌خصوصنده غانك‌جلغه‌سی بلان آنط وقسم ایته‌لر ـ بناریس شهرنده مسجدلر کوب جمله‌دن برسی اورانك‌زایب مسجدی دیرلر بومسجدننك مناره‌سندن یراق توکل ۷ طبقه‌لی بر یورط بار مان‌ماندیل یورطی‌دیلر بوتون‌بناریس‌شهرنده بر اولوغ‌یورطدر منجم وهیئت علماسی‌ننك رصدمدرسه‌سی‌در وهم علم‌هیئت قورال‌لاری بیك کوب وبای مدرسه‌در بیان‌دان خارج حاصل کلام مونکار یاوروپا خلقی‌ننك برده عجبلانماکانی یوقدر ـ ودخی هندوس خلقی اعتقاد قیلادر کمده کم بناریس شهرنده اولسه اولکاچ‌ده تورو اوجماحقه کرادر دیلر *

بناریس

بناریس شهری مشرق طرفی‌ننك اینك بای وهم اولوغ سودا یری‌در هر
اطرافدان قیمتلی نرسه‌لر انجو آلماس وغیر اصل طاش‌لار وهم شال وجفاك
مالی وهر تورلوحوش‌ایسلی نرسه‌لر طولوب یاطادر- بناریس سوداکارلری
عادتدان‌طش بای‌لاردر هم کوبوسی هندوس خلقندان‌در - جفاك مامق وهم
جون منسوجاتلاری‌ننك بیك نفیس‌لری مونده اشلانه‌در کار خانه‌لری‌کوب
ینه بناریس چاپان دیب مشهوردر بو بناراس ذات اوشبو بناریس شهرنده
اشلانکان اوچون شولای آطالغان‌در ودخی اکلچان مالی وهم بوتون یاوروپا
مالی‌هندستان‌مملکتنه بناریس آرقلی‌یباره‌در - بناریس‌شهرنده بر میلیونلاب
خلق بار - ل ٢ درجه عرض‌لارده وهم یوزده بر درجه طولده واقعدر *
میرزاپور شهری‌بناریس‌دان ٩ میل‌قدر یرده غانك جلغه‌سی بوینده ینه بر
اولوغ شهردر ٨٥ منك‌لب خلقی بار مسجدلری‌کوب تمام مسلمان شهری‌در
یورطلاری یاوروپا طرزی بلان صالونغان بر یانکراق شهردر مامق بازاری
ضور بولا • الله اباد شهری غانك جلغه سی بلان جامنا جلغه سی
آراسنده‌در الله اباد ناحیه‌سی ١٢٢ مربع میل یردر یرلری بیك‌هیبت‌ایکون
وجیمشلك وهم اورمانلق یرلردر هم جامنا جلغه‌سی ایکی یاقلاب مامق ایکا
تورغان یرلردر هم چوید اوطی وشکر کوب ایکالر خلقی‌کوبوسی هندوس
خلقی‌در مسلمان‌لار هم بار الله اباد شهرنده باری ٧٢ منك‌لب خلقی‌بار وهم
قزل طاش‌دان صالغان محکم‌قلعه‌در بیك ضور ومشهور عمارتلرندن جهان‌کیر
اوغلی خسروی صالغان بیك یخشی تحت سرایی وهم اولوغ مسجدلری بار
بو شهر ١٨٥١ نچی یلدان بیرلی اکلچان‌لار قولنده‌در - قاون‌پور شهری
قاون‌پور ناحیه سنده بر شهردر قاون پور غانك جلغه سی بلان جامنا آراسنده‌غی
یرلردر قاون‌پور شهری‌یانکارا ١٧٧٧ نچی‌یلده صالنغان‌شهردر ١٠٨ منك‌لب
خلقی‌بار وهم‌بازارلاری بیك‌ضور - بونغال‌وکاراوشهرلری الله آباد ناحیه‌سنده
ایکی هیبت‌شهردر کون کارخانه‌لری بار - اعرا شهری - اعرا ناحیه‌سنده بر
شهردرجامنا جلغه‌سی‌ننك‌اونك‌یاغنده ل ١٢ منك‌لب خلقی‌بار- هندستان‌ننك
شمال غربی طرفی‌ننك والیسی‌اوشبو شهرده اقامت قیلادر یورطلاری‌اوچار
دورتار طبقه قزل‌طاشدان صالغان یورطلاردر وتیمور زماننددان قالغان‌اولوغ
عمارت‌لر کوب جامنا جلغه‌سی‌ننك جارندان کوب‌یراق‌توکل برقلعه بار اکبر
صالدرغان قلعه‌در (فورط اکبر دیرلر) ایلانه‌سی بر میل قدر بیوك‌لکی ٨٥
قدم قزل طاشدان صالغان حصار اچنده شاه جهان خان‌ننك سرایی بار اچن
آق مرمردان اشلاکان دخی آندان یراق توکل مسجدصدف دیرلر برمسجد
بار قزل طاش‌دان هم اچی بوتونلای آق مرمردان اشلاکان‌در ینه مذکور
فورط‌دان مشرق‌قه تابا یارطی میل یرده شاه جهان‌ننك وهم آننك خاتونی

عرشمند بانو بیکه‌نینک طاش محل دیکان عمارتلری‌بار هند یورطنده برهیبت
عمارت‌در موندان مقدم ١٢٥٥ یل ایلکاری جهان شاه نینک خاتونی اوچون
صالنغان‌چاردوغاندر- آننک‌خاتونی‌عرشمندبانوبیکه غایتده کوزال‌وکورکاملک
سببلی نورالانوار دیب آطالمش ایدی یعنی جمیع دنیا قزلارندان‌کوزالراك
ایدی هم‌آننک‌اوچون عمارت‌قیلنغان‌سرای‌ده جهان‌سرای‌لارندان کوزالراك
بواسون نیتی بلان اشلانکان‌در مغرب‌دن مشرق‌قه تابا بویی ٩٥٤ قدم
آرقلی‌سی جنوب‌دن شمالکا تابا ٣١٥ قدم‌در جنوب‌طرفندان کرا تورغان
ضور قابقاسی بار قاناطلاری تیموردان هم باقرداندن - ضور بالاخانه‌سی بار
منه تورغان باصقچلاری مرمر طاشندان‌در دخی دورت پوچماغنده دورت
مناره‌سی بار بیوککلکی یوز قدم وهم بیوك کونبذی‌بار بیوککلکی ١٨٥ قدم
دخی کونبذ اوستونده آلتونلاغان یارطی آی صورتی بار - بو عمارت‌نینک
دیواری تمام‌آق مرمرداندر ایچن تا کونبذینه چاقلی قیمتلی جواهرولاجورد
بلان زینتلاکان بیان‌دان خارج‌در دونینک معمارلاری واوستالاری روم‌دان
اینک هنر وصنعت ایالرین کیتورتوب اشلاتکان‌در ل میابون‌صومغه توشکان
عمارتدر دیار - ودخی خاتونی‌نینک چاردوغانن تورلو چیچك ویافراق وکل
صورتی‌بلان نقشلاکان نقش آرالارینه قرآن آیتلاری یازلغان‌در حتی‌جغرافیه
علماسی شاه جهان‌نینک بو عمارتارین توصیف قیلودان عاجزلاردر - روایت
قیلنمشدرکه بو عمارت‌نینک رسمن شاه جهان اوزی یاصاب قیلدرغان‌در هم
اشلاتوچی‌سی ایتالیه‌اوستاسی‌ایدی ٢٥ منک‌کشی‌متصل ٢٢ یل اشلاکانلارا کاچان‌لار
هم بو عمارتارنی ممکن قدر صاقلارغه ودوام الدهر قالدررغه اجتهاد قیلالار
ینه اعرادان بر میل یاریم یرده بابرنینک اوغلی‌نینک اوغلی اکبر شاه نینک
چاردوغانی بار سکوندار دیرلر بو هم بیك هیبت عمارت‌در اعرا ولایتندن
مشرق‌قه تابا یاقده بارتپور دیکان بر مملکت بار پادشاه‌سی اوزلرندن‌در
راجی آطالا - اولوغ شهری هم بارتپور آطالادر یوز منک‌ایب کشی‌سی بار
کوب عمارتلری ویران‌در اکاچان ایکی مرتبه کیلوب ویران قیلغان‌در کوب
بولوکالك وفتنه شول چاغنده بولغان اما حاضردده اوزلری مستقل‌لردر *
ماترا شهری جامنا جلغه‌سی نینک اونك یاغنده قدیم‌بیك هیبت توزوك شهر
وقلعه‌ایدی‌خاضرده بیوك عمارت‌ارندن قابقالاری‌غنه قالغان‌در ایچنده‌اورانك
زایب‌صالغان‌مسجد هم‌ویران‌در- وحاضرده بوشهرنینک خلقی همه‌سی‌هندوس
لردر وهندوس‌نینک دایمول‌غه تابونا تورغان خلقلاری‌در اعتقادلارنچه مایمول
آله‌سین تکریما شهرلارنده مایمول‌توتالار اما مایمول‌ایوتوبه‌سندن‌ایوتوبه‌سنه
یوروب خلق‌قه کوب جفا کیتوره‌در *
اجمیر ولایتی راجپوط خلقی‌نینک یرنده‌در اکاچان‌لار بوناحیه‌نی ١٨١٨ نچی

يل‌ده غصبلاب آلمشلاردر تيمور باقز وهم قورغاشن چغا تورغان يرلری كوب
اجمير شهری قديم تخت شهری ايدی بيك قديمكی مشهور شهردر ۲۳ منكلب
خلقی بار قديم بيك هيبت صالنغان شهردر حصاری‌ننك بش بيوك قابقاسی
بار محكم قابقالاردر هنديه‌ده بر هيبت توزوك شهردر بای‌لاری‌ننك يورطلاری
بيك هيبت اولوغ اولوغ يورطلاردر فقيرلری هم باشقه شهر خلقنه قاراغانده
كوب يخشی تورالار دخی شهر ياقننده طاوباشنده قاراعور ديكان بر قلعه بار
دهلو ياكه دهلی ولايتی جامناجلغه‌سی ننك يوقاری باشلاری يرلردر خلقی كوبوسی
شهر خلقيدر دخی دهلی شهری اولوغ شهر بولوب ۱٦٥ منك‌لب مسلمانلاردر
گرچه بو شهر نيچه زمانلاردان بيرلی مسلمان‌لار قولنده تورغان بولسه‌ده
هندوس خلقی كوبراكدر ٧٥ منك ياريم‌دان آرتوق هندوس خلقی‌در
خريستيان خلقندان هم كوب‌در وغير خلقدان هم باردر مجموعسی ۳۰۰ منك‌لب
خلق بار ديلر - بو دهلی شهری جامنا جلغه‌سندان چاقرم ياريم قدر
برده بر جرماق يانغده طاوسيمان طاشلق يرده قديم زمان موغول خان‌لاری
ننك تخت شهری ايدی اما اورانك زايب سلطان ننك وفاتندان صونك ضعيفلانكان‌در
مونده بر پادشاه تورا هم سلطان المغول آطالادر - اكليچان حمايه‌سنده تورادر
اما اوزی ننك شوكتی يوق اكليچان‌دان وظيفه آلادر - قديمكی دهلی
شهری جامنا جلغه‌سی بويلاب ٦ ميل ياريم قدرگا چاقلی بارا اما حاضرده‌كی
دهلی ۱٦۳۱ نچی يالده جهان شاه تأسيس قيلغان شهردر ايلانه‌سی يارطی ميل
قدر بيك هيبت حصار بلان احاطه قيلنغاندر - دخی همه عمارتلرندن بيوك
واولوغ مسجدی بار بر نيچه مناره‌لی وهم سرايی بار - دخی قلعه حصاری‌ننك
۱۲ قابقاسی بار دورتسی جلغه طرفندان - اورام‌لاری طار اما آق‌بازار ديكان
اورامی بويی شمال‌دن جنوب‌گا تابا اوزونلغی ۲ منك قدم كينك‌لكی ۱٥٠
قدم‌در اورام اورطاسندان بر جلغه آغا هم اورام‌ننك ايكی ياقلاب هيبت
توزوك كيبت‌لر هميشه خلق طوب طولو يراق اطرافلاردان بای‌لار وسوداكارلر
جيولادر وهر اطرافدان مونده صاتارغه تورلو حيوان‌لار كيتوره‌لر - قزل‌باش
بورزای‌لاری فيل‌او تولر وغير يوك حيوان‌لاری طوب طولو اورامندنده
يوروب ياطا اول ازدحام اصلا چيدار حال بولمی خصوصا ياورو‌پادان بارغان
نچكه سوياك وطار چالبارلارغه كوب صبر وچيدام كيراك - حيوان طاوشی وخلق
گورلاكان طاوش - اسی لك وهم مسلمان خلقی ننك وهندوس خلقی ننك يالتراوقلی
وآچق توسلی بی‌قصب ادرس چاپانلاری وكيومارلاری قوياش ياقتی‌سنده كوزلری
چاغولا خصوصا بيكراك ازدحاملق بولادر هندننك اولوغلاری توه اوستونده
بارغان وقتده ايو توبه‌لرينه قيمتلی پالاص‌لار وطوغلار چيغاروب اله‌لر وهم
جياولی آدم‌لر اولوغلار آلدندان بر ياقغه بر ياقغه ديب قلج بلان آيقاب

بارلار ـ پادشاه سرایی اینك اولوغ عمارتلرندن‌در بویی چاقرم یاریم‌قزل کرافیت‌دان صالنغان سرای‌ننك بر یاغندان جلغه آغا جلغه آرقلی کوپری بار اول کوپردن چقفاچ سلیم‌غور دیکان برقلعه بار قدیم افغان پادشاه‌لاری صالغان قلعه‌در ینه اولوغ وجامع مسجدی بر بیوك یرده‌ایلانه‌سنه قزل‌طاش توشاکان اوچ یاغندان قابقاسی بار ـ ینه اکلچان‌لار یانکراق‌ایتالیه طرزی اوزه صالغان بر سرای باردر ـ ودخی دهلی‌شهری‌ننك مغربکا تابااولوشنك محمدشاه‌پادشاه‌اوچون‌سالنامه‌توزوکلرکاصالنغان‌اولوغ‌رصد مدرسه‌سی‌بار وهم بیك اغلا یاصاغان قویاش ساعتی بار ـ بورصدنی بناریس‌ده‌کی رصدنی وهم اوجین شهرنده‌کی رصدنی غرب‌لرننك هیئت علماسی یاصاغاندر ـ ودخی دهلی‌دن توشلککا تابا ٢میل قدر یرده بر مناره بار بیوکلکی ٣٢ قولاچ‌ده ٣ قدم‌در بوتون یریوزنده‌کی‌مناره‌لردان بلکه‌همه‌سندن‌ده بیوك‌در دورت یاغنده دورت بالا خانه‌سی بار صاف آق مرمردن وهم اول مناره‌ننك اوستونده سکز باغانالاب یاصاغان کونبذی‌بار ١٢ کشی صیارلق ١٨٠٣ نچی یلده بو مناره یاشن وهم زلزله بلان آزراق بوزولا توشکان‌در ـ ینه ٤٠٠ قدم آندان یراغراق ایکنچی بر مناره‌ننك توبی بار حالا بیوکلکی ٤٠قدم هم اوّلکی‌سندن ایلانه‌سی ایکی اولوش ضور هم بیوك لکی‌ده ایکی‌اولوش بیوك ایکان دیلر ـ موندا‌غی بوقدر ضورمناره وعمارتلر اسلام‌دینی براهما دینندن اوستون واغلب واقوی ایکانلکنه علامت اوچون عمارت قیلنغان‌در دیب ایته‌لر (مملکت ایالری پولاغایوط دیب یازا اما موننك مؤلفی یقینا شولای فهم ایته) هر کم‌ننك بارماغی اوزینه تابا‌ کاکری مثل مشهوردر *

١٤ نچی عصرده‌اقساق‌تیمور دهلی‌نی آلوب خلقن کوب هلاك قیلدی ـ آندان صونك ١٤٥٠ نچی یل‌لارده دهلی مملکتی‌ننك پادشاه‌لغی‌افغان نسلندن بلال شاه دیکان کمسنه‌ننك تصرفنه قالدی ـ ینه ١٥٢٦ نچی یلده بو دهلی‌شهرین بابرسلطان‌یانکادان فتح قیلدی وهم‌موغول اولوغ‌لاری یعنی‌بابرننك‌بالالاری ونسل‌لری بر نیچه زمان بیلاب توردیلار بابرننك اوغلی اکبر شاه وقتنك مغول مملکتی قندهاردان چغاغونك‌غه چاقلی یتوب اون بش سوباحقه یعنی ١٥ مملکتکا بولونمش ایدی ـ اما اورانك زایب‌زماننده ٢١ سوباحقه‌تقسیم قیلنمش‌ایدی ـ آندان‌صونك ١٧٢٩ نچی یلده قزل باشدان‌نادرشاه دیکان پادشاه دهلی‌نی آلوب ٣٠ منك‌لب هندوس خلقن بر کونده قردی *

هردوارشهری‌غانك‌جلغه‌سی‌ننك‌اونك‌یاعنده طاودان آغوب چققان‌یرنك بیك قدیمکی ایسکی شهردر غانك جلغه‌سی‌هندوس‌ننك مقدس‌جلغه‌سی بولغانلق جهتندان هر یلنی ثور آینده بو جلغه‌ننك چشمه سینه عبادت قیلورغه‌کوب خلق جیولادر ٢ میلیون‌لاب خلق بولادیلر ـ

حردواردان جنوبکا تابا غانك جلغه سی بلان حیمالای طاوی آراسنده روح الکنت دیکان ناحیه بار آنده کوبراك افغان خلقیدر ۱۷۲۸ نچی یلده مونك کیلوب قالمشلاردر وهم اولوغ شهری باریل شهری دیرلر سودا شهری در ۱۱ منکلب خلقی بار ٠

حیمالای طاوی طرفلاری

قاماون شهری حردوار ناحیه سی آطالا انکلچانلار تصرفنده در ل ۱۸۱ نچی یلده انکلچان راچی دان غصبلاب آلغاندر ـ مشهور شهرلری غروال آلمور دیرلر کچراك شهرلردر ـ غروال شهرندان شمال غربیکا تابا حامنا دیکان یر بار در هندوس خلقی ننك مقدس یری در مونده بر اسی چیشمه بار صوی ۲ ۷ درچه اسی در

هند جلغه‌سی طرفلاری

بنجاب دیرلر بر جلغه‌ننك اسمیدر مونك بیانی یوقاریده کیچدی هند جلغه‌سی بلان جیلام جلغه سی آراسنده توز چغا تورغان یرلری بار یلده ۲ میلیون پوطلاب توز چغادر ٠
لاهور شهری راوی جلغه‌سندان مشرق قه تابا برچاقرم یاریم یرده افغانستان سودا کارلری ننك یولی اوستنده ضور سودا شهری در ۱۲۵ منکلب خلقی بار قدیم مانعول پادشاهلاری ننك تحت شهری ایدی ـ هم ۱۸۴۹ نچی یلده انکلچانلار تصرفنه کرکاندر بولاهور شهری ایلانه‌سی ۱۷ چاقرم طاش دیوار بلان ایلاندروب آلغاندر ـ دخی شهرننك شمال غربی طرفنده بر بیك هیبت محکم قلغه‌سی بار دخی هم قیمتلی مال مخازینلری وهم عسکر قورالی اشلانه تورغان یرلری قلعه ایچنده‌در ـ ۱۲ نچی عصرلارده غزنوی سلاله‌سی زماننده لاهور شهری بیك اولوغ شهر بولمش ایدی اوزونلغی ۲ میل قدر هم بر میلیون خلقی بار ایدی وهم بیك نفیس اولوغ مسجد ومدرسه‌لری کوب ایدی نیچه علما وفضلا چیققان شهردر ودخی بابر سلطان ننك وارثلری زمانندده بیك هیبت اولوغ تحت شهری ایدی اما الاردان صونك سیك خلقی بیلاکان زمانده کوب کیموکان در حاضرده‌ده بر اولوغ مدرسه‌سی بار ۶ یوزلب طالب اوقوب یاتادر ـ یورطلاری وعمارتلری بیوك شول سببلی شهر آراسنده اوراملاری قارانغی ـ اما بازارلاری وسودا یرلری بیك توزوك شهرننك شمال شرقی طرفنده شاه‌جهان خاندان قالغان هیبت باقچالاری بار وباقچه ایچنده ۵۰ لب صو آتوب تورا تورغان جدولی بار مرمر طاشندان ٠
امریس شهری لاهوردن مشرق‌قه تابا ۹ میل قدر یرده راوی جلغه‌سی طرفنده بر اولوغ شهردر ۹۵ منك خلقی بار کوبراکی هندوس بلان مسلمانلاردر ٠

ملتان یاکه مولتان شهری چیناب جلغه‌سی‌ننك مشرق‌قه تابا یاغنده طاولق یرده
مشهور اولوغ شهردر ٥٨ منك‌لب خلقی باربیك بای سودا کارخلقلاردر جفاك
کارخانه‌لری کوب ١٨٤٩ نچی‌یلده انگلیچان تصرفنه کرکاندر وهم محکم قلعه‌در هواسی
جای کونی بیك اسی بولا خصوصا یاوروپادان بارغان کشی اوچون بیك ضررلیدر
یاوروپا خلقی اصلامونده تورالمی درحتی عربستان اسی لك‌لرندن‌هم اسی راکدر -
پشاور شهری کابولستان‌غه متعلق بیك هیبت ایکونلك وجیمشلك یرلر
بولوب خیبر اوتلاوکندان یراق توکل مشهور شهردر قدیم مدرسه‌سی کوب
ایدی اوشبو شهردن علما وفضلا کوب چقمشلاردر حالا ٣ل منك‌لب خلقی بار
پشاور یرلری کابل جلغه‌سی‌ننك صوی بلان تربیه‌لنه‌در مذکور جلغه‌دان
جرماق ایتوب یاصاغان کوب جدول‌لری بار شوننك اوچون صحرالاری
قشن جاین‌یاشل بولوب تورادر ایکونلری کوبراك دوکی ایکالر پشاور دوکی‌سی
اوزینه یاشقه بر دوکی‌در کوب یاحشی بولا وهم قیارقاون قاباق کوب ایکالر
هم‌اسی وقتده اوشبولارنی استعمال قیلالار -
لیه شهری هند جلغه‌سندان ٢ میل یاریم یرده سودا شهری‌در ل ١ منك‌لب
خلقی بار - هاتوقاشهری هندجلغه‌سی یاننده ٢ منك‌لب خلقی بار - دخی کلاباغ
شهری هند جلغه‌سی‌ننك اونك یاغنده ٥٢ منك‌لب خلقی بار -

هندننك طاولق اطرافلاری

هندننك طاولق طرفلاری باری ١٤ ولایت‌در خلقی بارسی ١١ میلیونلاب
خلقدر بولارهمه‌سی برینانیه پادشاهسی حمایتنده تورالار بویرلرننك بارسینه
براسم بلان راجپوطان یاکه راجپوطلار یری آطالادر راجپوط خلقی متکبر
وهم عسکری خلقدر باشقه خلقلارینه غالب اوشبولاردر - بو راجپوط یرلری
مغرب‌کا وهم‌شمال‌کا تابا طرفلاری قورو ایکون‌سز وجیمش‌سز یرلردر اما جنوب
ومشرق طرفلاری بیك‌یخشی صولق وجیمشلك یرلردر بوطرفلارده تورا تورغان
خلقی جاط خلقی آطالاقسقه یویلی برتورلو قارا خلقدر اما بوناحیه‌ننك معتبر
واولوغ خلقی راجپوطلاردر راجپوط خلقی اوزون بویلی وماتور وهم ضوربورونلی
خلقدر چرای‌لاری یاوروپا خلقی چراینه اوحشاغاندر اما همه‌سی افیونی خلقدر
هرزمان افیون بلان ایسروب یوریلر دوشمان‌غه قارشی تورغانده شول قدر
باطرلاردر اولکانارین بلمیچه دوشمان‌غه قارشی عسکر ایچنه کروب کیته‌لر -
جایپور ولایتی طاولق وقوملق‌یر بولوب باری ٧٢٦ مربع میل‌یردر خلقی کوبراك
براهمیونلردر - بوولایت‌ننك مدبر خانی بار راجی آطالادر مستقل ولایتدر
وهم مرکز اداره بولغوچی شهری جایپور شهریدرکه ایلانه‌سین حصار بلان احاطه
قیلنمش کوب مناره‌لری بارتوزوك شهردر ٥٣ منك‌لب خلقی بار -

راجپوط

راجپوط ولایتلرندن اینك اولوغسی جاودپور یاکه مروار ولایتی‌در باریسی ۱۷۰۰ مربع میل بردرخلقی همه سی سودا کارلردر - کوبراکی جاط خلقی دخی راجپوط وهم بر امان‌خلقلاری‌در موندہ تحت گاه شهری هم‌جاود پورشهری دیب اطالااورمان‌لف توزام هیبت یرده ۵۰ ل ۱ منك‌لب خلقی بار -

بعلپور ولایتی هند جلغه سندان مشرق‌قه تابا یاقده پنجاب جلغه سی بلان راجپوطلاریری آراسنده ۵۰ل۱۵ مربع میل یردر بولارننك پادشاه‌سی خان دیب اطالا مونـده اصل توب خلقلاری داود پوتر (یعنی داود بالالاری) اطالادر تحت شهرلاری بعلپورشهری‌در ۲۰ منك خلقی بارسوداسی وحرکتی کوبراك مامقدان انواع منسوجات توقوچیلقدر -

هوالیور یاکه عوالیور ولایتی سیندی خلقی ننك تصرفنده‌در باریسی ۵۰ل۳۰ ۱ مربع میل‌در - دخی هوالیور ولایتنه ایسکی اعرا ولایتی‌ننك بر اولوشی دیکان ولایتی ننك وهم ملوا ولایتی‌ننك بعض اولوشلاری داخل درملوا یرلری قدیم بیك قوتلی هم مستقل برولایت بولمش‌در اما ۱۴ نچی عصرننك اخیرلرنده دهلی مملکتی‌ننك پادشاه‌لاری قولنه توشوب آندان‌صونك ینه برنیچه‌اولوش‌کا بولونکان‌در - حاضرده بریتانیه‌پاشاه‌سی‌ننك تحت‌حمایتنده تورالار - آق افیون‌ننك اینك اعلانوعاری وهم‌یوزم‌ننك اعلاسی ملوایرنده بولادر بوولایت‌ده کوبراك ماراط خلقی‌ننك نسلندن بولغوچی بوندیل - جاط - راجپوط - هندوس وهم مسلمانلاردر - بومملکت ۱۷۲۵ یلده تأسیس قیلنغان برمملکت ایدی هم حاضرده‌ده مستقل مملکت‌در پادشاهلاری اوزینه باشقه‌در هوالیورشهری بوولایت‌ده‌تحت گاه‌شهری‌در ۵۰ل منك‌لب‌خلقی‌بار محکم قلعه‌در هم‌پادشالق خزینه‌سی آنده‌در باند یاکه باندیلکنت شهری جامنا جلغه‌سی چیتنده بیوك‌طاو باشنده برولایت‌در ضورلغی ۸۶۵ مربع میل باری ایکی میلیونلاب خلقی بار یاکه ۳ میلیون - بوولایت یرلرنده الماس وهم تیمورمعدنی کوب -

هندور ولایتی چامبول جلغه‌سی بویلاری ۴۰۰ مربع میل یردر هم ایکونلك وجیمشلك یردر - بوولایت‌ننك والی‌سی‌هولکار آطالادر هولکار یعنی‌دهقانچی طائفه سندن‌در هندور شهری والی سی تورا توغان تحت شهری‌در مونده کوبراك ماراط خلقی‌در -

ناعپور ولایتی ۳۶۴۰ مربع میل یر اولوغ شهری هم‌ناغپور اطالا ۱۱۰۰۰ منك‌لب خلقی بار - شهرلری ترتیب‌سز برناچارشهردر یراقدان باری‌اورمان‌کبك‌کنه کورنه - خلقلاری همه‌سی عوند خلقی‌در -

دیکن اطراف‌لاری

حیدر آباد ولایتی ٥٤ل٤ مربع میل - بوولایت ننك مغربکا تابا اولوشنده قریه‌لرده کوبراك ماراط خلقی‌در - مسلمان‌لار کوبراك شهرلرده تورالار هم افیسرلاری وچیناونیك‌لری مسلمانلردان‌در والی‌سی یاکه خانی نظام آطالادر - حیدر آباد شهری اوشبو ولایت‌ده تخت کاه شهری‌در جامنا جلغه‌سی بوینده ٢٠٠ منك‌لب خلقی‌بار مغرب طرفندان قاراغانده بیك کورکام هیبت شهردر بیك کوب مسجدلری باروهم تخت‌سرایی همه‌عمارتلرندن بیوك - دخی جلغه‌ننك اونك‌یاغنده اکلچان‌لارننك والی‌سی توراتورغان یورط بیك هیبت کورنه - اوراملاری طار اینك‌اولوغ مسجدلری کعبه مسجدی طرزنده صالنغاندر ینه چارمنار دیکان دورت مناره‌سی باربیك قدیمکی ایسکی مناره‌لردر -

اسکندر آباد یاکه اسکوندار آباد شهری بریتانیه ننك عسکری یاتا تورغان شهردر ٤٣ منك‌لب خلقی بار ینه حیدراباد شهرندن مغربکاراك برقلعه بار قدیم بوقلعه غلکنت شهری دیکان برشهر بولمشدر حاضرده باری ویران عمارتلری‌کنه بار غلکنت تیکراسنده بیك اعلا آلماس طاشی‌کوب‌در هم آلماس طاشی یالترانا تورغان کارخانه لری بار اورانك زایب زماننده غلکنت بیك اولوع وقوتلی مملکت ایدی -

اورانك اباد شهری حیدراباد ولایتی‌ننك شمال غربی‌طرفنده دودناجلغه‌سنده حصاربلان احاطه قیلنغان برشهردر ٦٥ منك‌لب خلقی بار قدیم مونده‌هلور دیکان‌شهر بار ایمش حالاویران عمارت‌لری‌گنه بار بوتون‌هندیورطنده بر مشهور شهر ایدی - معبد خانه‌لری کوب وهند خلقی‌ننك کوب اولیالاری مونده بولغانلاردر -

بومبای ولایتی

یاکه بومبی وبعض‌لر بمبی هم یازارلار دیکان ولایتی‌ننك مغربکا تابا بویلاری‌در جنوبکا تابا ١٤ نچی ل١ نچی درجه‌لرکا چاقلی دینکز بوبلاب کینك‌لکی اون‌میل قدریرلردر باریسی ٨٤٩١ مربع میل‌در دینکز بوینده بیك هیبت اسکله‌لری بار بومبای ولایتنده هند جلغه سی بویی بیك نفیس ایکونلك وجیمشلك یرلردر بریل‌اچنده اوچ مرتبه آشلق اولکوره‌در خلقی‌ننك کوبراکی جاط وهم بلوج خلقی‌در ینه براهمان خلقی‌ده بار اما مونداغی براهمان خلقی‌ننك ترك‌لکی بوتونلای باشقه تورلودر - دخی مونده هندوس نسلندن بولغان مسلمان‌لار باردهقانچی مسلمان‌لاردر بلوج خلقی‌بلان بربرسین مکروه کوروشه‌لر - بومبای ولایتنه سندولایتی هم‌کرادربو سند ولایتی‌ننك امیری

بلوچ‌خلقندان‌در ١٨٤٣ نچی یلده سند ولایتی انگلچانلار تصرفینه کرکان‌در سند ولایتی باری اوچ ناحیه‌در ٠
شیکار آباد شهری هند جلغه‌سندان مغرب‌کا تابا ٤ میل یرده سودا اوچون بیك یخشی شهردر ١١٥ منك‌لب خلقی بار سوداسی کوبراك خراسان وهم قندهار شهرلری بلان - یاوروپا سوداسی استرخان‌دان قلقوطاارقلی یوری‌در - طاطا شهری موندان تون یاغنه تابا بر شهردر قدیم اولوغ شهر بولمش ایدی ١٢٥ منك‌لب خلقی‌بار ایکان حاضرده اون‌منك‌لب‌خلقی باردر - هنروحرکت ایالری‌در قراج شهری دینکز بوینده ٢٢ منك‌لب خلقی باربر شهردر بیك هیبت توزوك اسکله‌لری بار ٠
بوج شهری قاچ ولایتنده طاولق یرده تحت‌کاه شهردر ٢٥ منك‌لب خلقی بارعمارتلری کوبوسی آق‌طاشدان وهم‌مسجدلری بیك کوب راجی‌ننك تحت سرایی آغاچدان صالنغان‌در قطای طرزی‌اوزه عمارت‌قیلنمشدر موندان‌جنوب طرفنده‌راق ماندراب دیکان بریخشی اسکله‌سی بار ٠
عجرات ولایتی دخی کوبکوار ولایتی باریسی ١٩٧٨ مربع میل یردر هم اوزونلغی دینکز بویلاب ١١٨ میل کوبکوار ولایتی‌ننك امیری عجرات‌قه خراج تولاب تورا بو ولایت‌لرده باری اوچ میلیونلاب خلقدر کوبراکی ماراطالاردر ودخی راجپوط وهم براهما خلقلاری‌ده بار ایکون‌ایکوچی‌خلقلاری کوبراك اوشبولاردر - ایکونلرین صوغارا تورعان جلغه‌سی باردر - ودخی بو ولایت‌لرده مسلمان‌لارده کوب اما کوبراکی شهرلرده تورالار -
بارودا شهری‌عجرات‌ولایتنده بیك هیبت اورمانلق‌اورطاسنده ١٤٠ منك‌لب خلقی بار تحت کاه شهردر مسجدلری بیك کوب وهم قبرستان‌لارنده بیك توزوك بنالر وعمارتلر وچاردوغانلار کوب‌در - شهرنی حصار بلان احاطه قیلنغان‌هم‌قلعه‌حصارنده مناره‌لری‌کوب‌یورطلاری بیوك کوبوسی آغاچدان‌در - قامبای شهری قامبای جرماغی‌ننك شمال‌کا تابا باشنده بیوك طاو اوستنده قدیمکی ایسکی شهردر حاضرده انکلچان‌لار تصرفنده‌در بوتون شهرین دیوار بلان ایلاندروب آلغاندر ل ٢ مناره‌سی بارقدیم بیك‌ضور شهر ایدی قدیمکی شهرننك حاضرده کوب عمارت‌لری ویران یاتادر اولوغ مسجد جامع‌سی بار بوتون شهرینه زینت بیره‌در - بوشهر تیکراسنده‌اورمانلارنده مایمول طوطی وغیرلری بیك کوب هم قیمتلی طاشلارمثلا آغاط کارینول انیکص‌طاشلاری کوب چیغادر کارینول هم‌انیکص طاشلاری‌ایکی‌یل قویاشده یاتسه‌اوزالدینه یالتری‌در هم قاراسیمان توسلی بولادر -
ینه موندان‌شمال‌کا تابا‌راق‌ایکی میل‌قدر‌یرده‌احمد آبادشهری بار ١٨٠٠ نچی یل‌لارده احمد شاه دیکان خان عمارت قیلدرغان شهردر ایلانه‌سین بیوك

دیوار بلان احاطه قیلنغان برنیچه مناره‌سی بار هندستانده برتوزوك شهردر ١٣٥ منك‌لب خلقی‌بار - احمد آباد شهری‌ننك اینك‌اولوغ مسجد جامع‌سی صاف آق مرمردن هم ایچن جالترانقان فیل سویا کندن - صدف‌دان هم کموش‌دن اشلانکان‌در ١٨١٧ نچی یلده بوشهرا انگلیچان‌لار تصرفنه کرکان‌در -
دیو شهری دینکز چیتنده برمحکم قلعه‌در هم بیك یخشی اسکله‌سی بار ل١ل١ نچی یلده پورطوغالیه خلقی بیلاکان شهر ایدی حاضرده انگلیچان‌لار قولنده‌در ١١ منك‌لب خلقی بار -
صوراط شهری تایتی جلغه‌سی‌ننك صونك یاغنده محکم قلعه‌در ١٣٣ منك‌لب خلقی بار - بوشهرده‌کی اعتبار قیلورلق عمارت‌لرندن برعسکر علاج‌خانه‌سی بار آورو هم قارتایغان حیوان‌لار اوچون - بوعلاج خانه‌ده توه آط صیر اوکوز تربیه قیلنه‌در حتی بوحیوان‌لاردان باشقه مایمول‌لار کوبدر بیك اجتهاد بلان تربیه قیلالار آننك اوچون تعیین قیلنغان طبیب‌لاری باردر -
برواح شهری آندان شمال‌کا تاباراق تیرپودا جلغه‌سی‌ننك اونك یاغنده قدیمکی‌شهردر وهم‌قدیم‌راك‌اولوغ ومشهور شهر بولغاندر حاضرده ٣٥ منك‌لب خلقی بار موندان یراق توکل نیرپودا جلغه‌سی‌ننك آطاونده نهایت‌سز اولوغ بربانان آغاچی بار اوچ یوز یلدان بیرلی بله‌لر تاریخی باردر بواغاچ‌ننك کولاکه‌سنده اون منك آطلی عسکر اشقلانوب تورورغه ممکن‌در -
قونقان ولایتی دینکز بوینده تابتی جلغه‌سی تاماغندان جنوب‌کا تابا جلغه بویلاب ٣٧ میل قدر یردر هواسی جووش وهم بعضی یرلری بیك قالون اورمانلق یرلردر یولبارص‌لار کوب بولادر اما جلغه بویلاری بیك هیبت ایکونلك وجیمشلك‌یرلردر هم‌بوطرفلارده قاینار صوچیشمه‌لری‌کوب وهم بیك زهرجلانلار مونده‌در -
بومبای‌شهری بومبای آطاونده‌اوزونلغی‌ایکی میل براولوغ‌شهردر ایتالیه‌داغی نیاپول شقرندن برده کیم توکل ٧٥٥ منك‌لب خلقی بار هم بیك یخشی اسکله‌سی بار - بومبای‌اطاوندان صالویط‌آطاوینه چیقارغه یاصاغان‌کوپری‌بار هندوس خلقندان برمشهور بای سوداگر یاصاتقان کوپردر موننك اوچون آنکلیه محکمه‌سی آنکار کوب بخششلر بیرمشدر - بومبای آطاوی ایکی یاقلاب طاولق یردر - اما تیکز واویصو صحرا یرلرنده جای کونی یغمورلی وقتلارده بالکلیه صازلق بولوب تورا بومبای شهری‌ننك ضور سفینه‌لر واوط کیمه‌لری اوچون دوقه‌سی وهم مال طاوار قویار اوچون مخازینلری بار وهم اولوغ بازارلاری بولادر سوداخصوصنده قلقوطا شهرندن برده کیم توکل انکلیه تصرفنده اولوغ سودا شهری‌در هم بوشهرده انگلیچان‌ننك عسکری تورا - بومبای ولایتی‌ننك والیسی هم بومبای‌ده شهرنده تورادر ینه بومبای شهرنده حکم

محکمه‌سی وهم سودا محکمه‌سی بانکالاری بار ودخی کتبخانه‌لری بار وهم بومبای شهرنده ٥ ل ٢ منكلب براهما خلقی بار ٤ ٢٦ منكلب مسلمانلار ١٥ ١ منكلب پارسا وهم ٨ منكلب خریستیان خلقی بار - اما بومبای شهرنده خاتون قزدان ایرلر کوبراك اوچ ایرکا ایکی خاتون توغری کیله اولچاوسزلك یعنی ایرلر خاتونلار بلان برابر عدده بولماغانلق‌ننك سببی بعض جغرافیه‌لرده ذکر قیلنسه‌ده طرح قیلندی بومبای اسکله‌سندن اطرافقه کیته تورغان صاتو مال‌لاری بیکراك ضور مقدارده کیته تورغانی مامق‌در - مامق بازاری مونده بیك اولوغدر - مامق‌ننك اینك یخشی‌نوعلری قطای‌غه کیته‌در آندان قالغانی غنه یاوروپاغه کیته‌در ودخی جون وکوهرچله یعنی سیلیترا - قهوه - سمبح وغیرلری -

پونا شهری پوته جلغه‌سی بوینده اچق اورمان‌سز یرده دیواربلان احاطه قیلنغان برشهردر ل ١ منكلب خلقی بار اوراملاری هیبت قدیمکی پیشوالارننك تحت سرایی بار یعنی قدیمکی خانلاری پیشوا دیب اطالغاندر بوشهرتیکراسنده برانکی کوب ایکالر خلقی کوبراك ماراطخلقی‌در هم کوبوسی دهقان خلقدر دخی پوناشهرنده اولوغ بازاری بولادر -

ستاره شهری کریشنه جلغه‌سندان یراق توکل بر بیوك تیکز یرده برولایت کبك‌شهردر ١٨٤٨ نچی یلدان بیرلی انگلچانلار تصرفنده‌در - بوولایت‌ننك خلقی قدیمدن ماراط خلقیدر هم آلارننك توب یرلری‌در - دخی موندان یراق توکل طاو آراسنده برمحکم قلغه بار هیچ آدم یتوشه تورغان برتوکل - هم مونده کوب عسکر تورادر -

بیچاپور شهری ستاره ولایتنده قدیمکی اسکی شهردر قدیمکی نظام‌ننك یعنی خان‌ننك مونده سرایی بارهم قلعه‌سی‌بار جوونوب یاصاغان‌طاشدان صالغاندر خاضرده‌ده بوتون کویی تورا کوب مناره‌سی‌بار دخی ضور کونبذی بار - وهم ١٥٩ مناره‌سی بار دخی بوقلعه‌ننك ایچنده سلطان محمودننك چاردوغانی بار سلطان‌محمود ١٦٦٥ نچی یلده وفات‌در بوچاردوغان‌ننك دخی‌ضور کونبذی‌بار آرقلی‌سی ١٣٥ قدم یردان بیوكلکی ٥ل١ قدم‌در موندااین بیوك کونبذ بوتون دنیاده باری ریم شهرنده‌گنه بولسه بولور ودخی بوکونبذننك اورطاسنده سلطان محمودننك وهم بالالاری‌ننك مقبره‌لری باردر سلطان محمود دنیاده برعادل وهم حکیم سلطان ایدی وهم اوزی‌ننك رعیتی‌قاشنده بیك‌سیوکلی ومقبول پادشاه ایدی وینه بوشهرده بیك قدیمکی نرسه‌لردان مشهورراکی مونده برطوب ٣٠٠ یلدان بیرلی یاطا دیلر تیشوکی ایکی قدم هم بویی ١٨ قدم‌در وهم آورلقی‌سکزیوز سینتنیر - سینتنیر بولا ٢ پوط یاریم میخیلسون تحقیقنچه اما اوصوف جغرافیه‌سنده ٣ پوط یاریم دیکان قایسی‌یالغانچیدر اوقوچی

اوزی تحقیق قیلسون - ایکی منکده دورت یوز یوط چاماسنده‌در .
عوا یا که عووا ولایتی قونقان ولایتی‌ننك جنوب طرفنده باری ٥ل مربع میل
یردر هندستانده پورطوغالیه ممالك‌لری ننك باش ولایتی در - مونده قدیمکی
عووا شهرئ ویران اما آندان برمیل قدر یرده یانکا عمارت قیلنغان عووا
شهری‌در ۹ منك‌لب خلقی‌بار کوبراك مونده علما خلقی‌تورادر - پانعام یاکه
پانجام دیرلر یخشی اسکله‌سی بار -
نیرپودا جلغه‌سی‌ننك شمال طرفنده راجپوط دیکان هدوس نسل‌لری‌ننك
یری‌در وتوشلك طرفنده ماراط خلقلاری ترك‌لك ایته‌در ودخی دیکان
ولایتی‌ننك بعض‌طرفلارنداغی‌خلقنی براهماخلقی‌دیب اطالا - ماراط‌خلقی‌دیکانی
هم شولدرلکن آلار بعض وقتده ماراط شهری‌ننك آسمی بلان آطالالار آلار
بوطرفده یعنی هندوستان‌ننك دینکز بویی‌طرفلارنده مقام‌ایتولری‌ننك باشی
اوشبودر ۱۶۴۸ نچی یلده مارطا شهرندن برباش اوطامان سیواح دیکان
کشی مونده اوزینه برولایت تأسیس ایتوب حاضرده اول یربیچاپور ولایتنه
داخل‌در - اول اوطامان‌ننك مقصودی هندستان‌دان مسلمان‌لارنی قووب
قدیمکی براهمه خلقی‌ننك‌مملکتن مونده یانکادان‌احیا قیلمق ایکان اما سیواحی
اولکان‌ننك‌صونکنده یعنی ۱۶۸۰ نچی یلده وزیرلری بولوشوب‌بتورکانلردر -

مادراس ولایتی

هندستان‌ده انکلچان‌لار تصرفنده بولغان اواوشلردن برسی مادراس ولایتی‌در -
بومادراس مملکتنده مایصور ولایتی دیرلر هندستان‌ننك توشلك‌کا تابا یرنده
مالابار یاغنده ۱۴۷۰ مربع میل یردر حاضرده بویرلر بریتانیه تصرفنده‌در
ایلکاری ۱۷۶۰ نچی یل‌لارده حیدرعلی خان‌ننك تصرفنده ایدی بوحیدر
علی برعرب صالداتی‌ننك اوغلی‌در - مایصور عسکرینه ۲۷ یاشنده وقتده
خدمت‌کا کروب ۱۷٥۲ نچی یلده عسکر باشلقی بولمشدر بای‌لق‌قه بیك
حریص بولوب بوهندستان یرندن انکلچان‌لارنی چیغاروب مادراس ولایتن
مسلمان مملکتی یاصامق نیتی بلان بوتون عمرین صوغوشده اوزدرمشدر -
وهم تیززمان‌ده اوزی صوغوشوب آلغان ولایت‌ننك برسنه والی بولوب
آندان‌صونك مایصورننك امیری بولمش‌در - حیدرعلی ننك وفاتندان‌صونك
آننك اوعلی تیپپو ۱۷۸۲ نچی یلده آتاسی‌ننك مملکتنه وارث بولدی اول
وقتده مملکتی‌ننك ضورلقی ۳۰۰۰۰ مربع میل ایدی وهم ۷٥ منك عسکرکا
پادشاه بولوب انکلچان‌لار بلان صوغوشقه توتوندی آخر انکلچان‌لار غلبه تابوب
آننك عسکری شولای بتدی -

بومایصور

بومایصور ولایتی‌ننك بعض اطرافلارنده زیاده جووشلك متصل ۹ آی یغمور اصلاقویاش کورنمیدر یاوروپایورطنداغی قش‌کونی قبیلندن‌در - اورمانلاری وصازلق وقامشلق یرلری بار نهایت سز برتقچ حیوان‌لار کوب آدم‌کا تمام بولوك‌لك کیتوره‌لر حتی ایته‌لر یل صایون ۳ یوز ۴ یوز آدم وهم ۶ منك ۷ منك حیوان جویالادر یورطلارندان -

میسور شهری میسور ولایتنده طاو قابورغاسی کبك سوزاك یرکا اوتورغان شهردر برکچراك جاغه یاننده ۱ل منك‌لب خلقی بار یورطلاری بیك هیبت تیك آغاچندان صالغان یورطلاردر -

سرینغاپاطام شهری میسوردن تون یاغنه تابا برجلغه بوینده قدیمکی حیدرخان‌ننك تحت شهری ایدی اما عمارتلری ناچارحاضرده مشهور قلعه‌در انگلیچان‌لار بوشهرنی ۱۷۹۹ نچی یلده صوغوشوب آلوب میسورخانی شول صوغشده هلاك بولمش آتاسی‌ننك چاردوغاننه مدفوندر -

بانغالور یاکه بانك آلور شهری کرانیت طاوی‌اوستنده حاضرده انگلیچان‌لارننك اولوغ عسکرشهری‌در ۶۰ منك‌لب‌خلقی‌بار - بوشهرننك اورطایرنده مذکور تیپپوخان‌ننك‌سرایی‌بار حاضرده‌ده هواسی بیك‌نفیس - جفاك کارخانه‌لری کوب - قناره ولایتی عوادان توشلك‌کا تابا طرفنده ۴۶۲ مربع میل یردر برمیلیونلاب خلقی بار -

قانغالورشهری قناره ولایتنده برهیبت شهردر اولوغ اسکله‌سی‌بار دینکزبویی طرفلاری بیك توزوك هیبت یرلردر قانغالور شهرنده ل ۱ منك‌لب خلقی‌بار - مالابار ولایتی یاکه مالابار ناحیه‌سی دیرلر دینکزبوینده‌اوزونلغی ۳۸ میل‌در بویرلرنی مالابارچیتی دیرلر اییونکی وقوملق وبلچراق یرلردر مالابار یرندن چیغا تورغان نرسه‌لرننك مشهورراکی بوروچ‌در مالابار بوتنوکی دیب اطی‌لار تیران اویصو یرلرنده کوب یخشی اوسه‌در خلقی کوبراك هندوس خلقی‌در •

تلیچیر شهری بر عجایب اورونده عسکر تورا‌تورغان شهردر ۲۰ منك‌لب خلقی بار ینه آندان توشلك‌کا تابا فرانصوص‌لارننك کیلوب توقتی تورغان اسکله‌لری بار ماحی دیرلر ۳ منك‌لب خلق تورادر •

کلیکوت بیك مشهور شهردر ۱۴۹۸ نچی یلده پورطوغالیه‌ننك واسقادیغام دیکان کشی‌سی اینك‌اوّل مرتبه اوشبوکلیکوت شهری آرقلی هندستانغه قدم باصقاندر اول وقتده زامورین مملکتی‌ننك تحت شهری ایدی حیدر علی وهم تیپپوزماننددان صونك بوشهر کوب‌ویران ایدی حاضرده‌اززاق توزالکاندر ۳۰ منك‌لب خلقی بار •

كوحين ياكه كوحين حين ولايتى مالاباردان توشالككا تابا باريسى ل٩ مربع
ميل يردر بو ولايت‌ننك بو زمانداغى اميرى ياكه راجى‌سى ١٨ل٣ نچى
يلدان بيرلى متصرق‌در هم كوحين شهرى اوشبو ولايت‌ده تحت شهرى‌در
٣٥ منك‌لب خلقى بار هيبت توزوك شهردر هم قوتلى عسكر قلعه‌سى‌در
عسكر اسبابى‌ننك خزينه‌لرى مونده‌در ويخشى اسكله‌سى بارهم مالابارساحلنده
سودا اوچون بريخشى اورونددر بوكوحين شهرى ياوروپا خلقى‌ننك هندستان
يرنده اينك اوّل حاصل اينكان يرلرى‌در - بويرلرنى اوّل ١ ل٥٠٣ نچى يلده
پورطوغاليه خلقى آلغانلار ايدى آندان صونك ل١٧٩ نچى يلده آلاردان
اكلچانلار تصرفنه كوچكاندر حاصل‌كلام قولدان‌قولغه‌يوركان يرلردر تواريخلاردن
كورنه‌دركه ياوروپا خلقى هندستان‌غه باروب شاقماق كوب اويناغان‌لاردر
ضعيفلر بلان كوراشمك ايرلك توكلدر .
تراوانكور ولايتى كوحين‌دان ينه توشالككا تاباالبكير ياكه صوقان‌طاوى‌ننك
مغربكا تابا ياغنده ل٢٢ مربع ميل يردر قوبوربن بورنى كبك تيكزيرلردر
هواسى معتدل بيك نفيس بيك‌اسى وقندده ٢٦ درجه‌دان آرتوق بولميدر
يرلرى ايكونالك خصوصا دوكى كوب اوسدردلر وبوولايتده هندوس ومسلمان
وهم خريستيان خلقى آرالاش‌در وهم يهود خلقى‌ده بار .
تريواندروم شهرى دينكزچيننده‌ان براق توكل برقلعه‌در وشهردر ١٨٣٧ نچى
يلده بولايت‌ننك خانى يعنى راجى‌سى مونده يانكا رصدخانه وعام هيئت
مدرسه‌سى انشاقيلمشدر هيبت‌وتوزوك شهردر بوندكور ايكى ولايت‌ننك‌خانلارى
اوزلرنداندر راجى آطالا اكلچان حمايتنده تورالار .
قايمباطور ناحيه‌سى برينانيه تصرفنده برناحيه‌در ميسوردان‌توشالككا تابا تيكز
يرده ٤٥٠٠ مربع‌ميل‌يردر ١٧٩٩ نچى يلده اكلچان تصرفنه‌كركاندر بوناحيه‌ده
فيل بيك كوب بولا نى‌قدر فيل توتسه‌لارده همان تووب تورا اوسوب تورا
خلقى همه‌سى هندوس خلقى‌در .
قايمباطور شهرى اوشبو ناحيه‌ده نيكل جلغه‌سى‌ننك صونك ياعنده يانكاراق
صالونغان هيبت توزوك‌شهردر هواسى صالقونچه بولادر ينه مونداان براق توكل
نيلا كيرطاوى باشنده ١٨٢٢ نچى‌يل صالنغان اوطاكاموند ديكان‌شهر بار ياكه
اوتى شهرى هم ديرلر .
قارناتيك ديب ايته‌لر هندننك توشالك طرفى اولوشى‌در قارناتيك يرلرى
قديم قارناته مملكتى ديب اطالغان يرلردر حاضرده اوشبويرلرده برينانيه‌ننك
برنيچه ناحيه‌سى بار - وهم بويرلر اكلچان بلان فرانصوص آراسنده هندنى
آلور اوچون برصوغش ميدانى بولغان يرلردر اولاكسه اوچون قارغالار
تالاشقان شيكللى كوب تالاشقانلاردر - يعنى بوقارناطا ديكان يرلر دينكز

بوينده كاوير جلعه‌سندان شمال‌كا تابا ل ١ درجه ياريم‌غه چاقلی‌قورومنديل
چيت‌لری ديب آطالادر اما موندان آری‌ده شمال شرقی‌كا تابا همه‌سی
قورومنديل‌چيت‌لری‌درخريطه‌دان‌كورنور - قورومنديل ديب‌بوچيت‌لرننك
اسمی چالامنديل ديكان سوزدان بوزولغاندر يعنی چالا طرفی ديكان‌سوزدر
بيك قديمكی پادشاه‌لاری چالا آطالغان‌غه كوره شولای تسميه قيلنمشدر اما
بوقورومنديل چيت‌لرنده هيچ براسكله يوقدر وكيمه‌لر توقتارغه صلاحيتلی
اورونلاری يوقدر •
تريچيناپول ناحيه‌سی كاوير جلغه‌سی بويلارنده توشلك‌كا تابا تيكز يرلردر
باريسی ل ١٤ مربع ميل مونداغی خلق هندوس وهم مسلمان‌لاردر بولونلق
يرلری وجلغه بويلاری دوكی چاچا تورغان قرلاردر •
تريچيناپول شهری كاوير جلغه‌سندان يراق‌توكل ٦٠٠ قدم بيوك طاشلی
طاو باشنده برقلعه‌در خلقی پيطا خلقی ديب آطالا كوبوسی پچاق اوستاسی
هم آلتونچيلاردر وهم بيك يخشی ايار وغير آط ازبرويلاری اشلاوچيلردر •
تنجور ناحيه‌سی ١٧٤٩ نچی يلدان بيرلی بريتانيه تصرفنده‌در بارسی
١٩٠ مربع ميل يردر ٢ ميليون‌غه ياقن خلقی بار همه‌سی هند خلقيدر
قديمدان بولارننك برعادتی طول خاتونلارنی ياندرالار ايكان •
تنجور شهری كاوير جلغه‌سی‌ننك برجرماغی ياننده ٨٠ منك‌لب خلقی بار
برشهردر كوب پت خانه‌لری بار وهم ايكی قلعه‌سی بار - ودخی مونده
براهما خلقی‌ننك اوكوزكا تابونه تورغانلارندان هنر ايالری واوصتالاری
كرانيت طاشندان اولوغ اوكوز صورتی ياصاب‌قويه‌شلاردر - تنجورشهرنده
جفاك وكسيه وهم هرتوراو مامق ذاتلار اشلانه تورغان كارخانه‌لری بار بيك
هيبت شهردر بناريس شهرندن برده كيم‌توكل وهم قديمكی تذكره‌لر مونده
بيك كوب‌در •
تنكيبار شهری تنجور ناحيه‌سنده برشهردر تيكرالی ديواربلان ايلاندوروب
آلغان‌در وهم حصاری بار دانيبورح ديرلر اكلچان‌لارننك دانچان‌لاردان
صاتوب آلغان شهرلری‌در ٢٤ منك‌لب‌خلقی بار ل ١٨٤ نچی يلده اكلچان‌لار
متصرف بولمشلاردر هواسی بيك نفيس تيكراياغی همه‌سی جيمش باغچه‌سی
وهم يرلرنده ايكونلری كوب دوگی كوب ايكالر •
پورطونو شهری آندان ٧ ميل قدريرده شمال‌كا تاباراق ۋيللار جلغه‌سی
ياننده قديم بيك هيبت شهرايدی هم حاضرده يانكادان توزلوب بارا كوب
چويون كارخانه‌لری‌بار • كاريكال‌شهری دينكز بوينده كاويرجلغه‌سی تاماغنده
١٨١٤ نچی يلدان بيرلی فرانصوص‌لار متصرفدر ٩٤ منك‌لب خلقی بار
سودا شهری‌در •

ارقوت یاکه عرقوت ناحیه‌سی مغرب طرفنداغی غاط طاوینه یاقن باریسی ۸ ل ۶ مربع میل یردر بوناحیه‌کا تیه توغان اولوغ جلغه پیننا یاکه‌پانارجلغه‌سی‌در وهم کول‌لری کوب هواسی بیك اسی قایچاغنده ۴۲ درجه‌یاریم ۴۴ درجه‌کا قدر بولاخصوصا قورویر طرفندان جیل بولغانده اسی‌لکدن آدم‌لر وحیوان‌لار اوله‌در اولوغ ویرتقچ قوشلار هواده اوچالمینچه جغولوب توشه‌در وهم شهرلرده توروچیلاردان هرکون اون‌دان برکشی اوله‌در قزوب ترزه پیالالاری چارتلای آغاچ عمارتلرده قاقغان قاداقلارصوورولوب چیغا حتی چونکیل‌لرده واورمانلارده اورندان اوزی اوط حاصل بولوب اولوغ یالقون‌لار پیدا بولادر .

عرقوت شهری پانار جلغه سی بوینده اولوغ شهردر ۴ل منك‌لب خلقی بار مسجدلری کوب خلقی کوبوسی مسلمانلاردر - هم یاوروپا صالداتلاری‌ننك اولوغ عسکر خانه‌سی بار .

بندشیر یاکه پوندیچیر شهری هندستان‌چه پودوگیر دیرلر یانکا شهر دیکان معناده دینکز چیتنده فرانصوص‌لار تصرفنده برشهردر ۳۰ منك‌لب خلقی بار اسکله‌سی‌یوق وهم فرانصوص‌ننك والیسی‌اوشبو شهرده تورادر ۱۷۶۱ نچی یلده بو شهرنی انکلچان‌لارویران ایتکانلر ایدی حاضرده یانکاذان‌تو زاتولکاندر دخی موننك ولایتنده فرانصوص‌ننك برنیچه سودا اوچون شهرلری باردر .

چینکلیپاط ناحیه‌سی دینکز بوینده طاشلق یرده پانارجلغه‌سی تاماغنده برکچراك ناحیه‌در باری ۱۴۳ مربع میل یردر ل ۱۷۶ نچی یلده بوناحیه‌ننك حاکمی انکلچان‌لارغه بیرکان‌در - مونك باری‌چینکلیپاط دیکان برکچراك شهرلری‌باردر .

مادراس شهری دینکز چیتنك بینکال جرماغی‌یاننك سوداوچون بیك اونکغای‌سز یرده اوتورغان بر مشهور شهردر قوس وجدی آیلارنك دینکز چیتنه بر کیمه‌ده توقتی آلمایدر باشقه وقت‌لارده‌ده بالق کیمه‌لرندن باشقه کیمه‌لر هم بولمیدر اورنی بیك اونکغای‌سز یرده‌در مادراس‌شهرنده ۷۲۰ منك‌لب خلق بار یارطی‌سندان کوبراکی هندوس خلقی‌در قالغانی مسلمانلاردر اما منك یاریملاب یاوروپا خلقندان‌ده باردر .

بومادراس شهری دینکز بویلاب اوتورغاندر اوزونلغی ۲ میل منك صالدات توررلق عسکرخانه‌سی بار اولوغ محکمه‌لری وآنچه صوغولا تورغان یرلری بار- علاج‌خانه وطب مدرسه‌سی علم صنایع مدرسه‌سی وهم رصد خانه‌سی بار دخی باصمه خانه‌لری‌کوب - مادراس‌ده کوب‌جریده‌لرهم‌چقادر- دخی جفاك ومامق ذات‌لار اشلانه تورغان کارخانه‌لری‌کوب - وهم‌انواع جواهر وقیمتلی طاشلار کیسوب یالتراتا تورغان کارخانه‌لری بار خصوصا آلماس طاشین کیسوچیلری کوبراك هندوس خلقنداندر .

مازوولیپانام شهری کریشنا جلغه‌سی یاننده بر شهردر - بو شهر قدیم نظام تصرفنده ایدی اما ۱۷۹۰ نچی یلده آکلیچانلار غصبا آلمشلاردر حاضرده ۲۸ منك خلقی بار شهر وعمارتلری بیك توزوك خلقی ننك حرکتی کوبراك ماهی ایکالر ۰

هند قطای مملکتلری

غانك جلغه‌سی ننك آرغی یلغی یارطی آطاونی هند قطای یاکه آرتداغی هندستان دیب آطالادر الله تعالی ننك انعامی اینکان عجایب آبادان وفراوان یرلردر اما بوزمانغه‌چه یاؤروپا خلقنه تمام معلوم بولغانی یوقدر یاؤروپا خلقی باروب یورسه‌لرده باری دینکز بویلارنده وهم بعض جلغه‌لارننك تاماغنده بولغان شهرلرکا کنه بارالار خصوصا هند قطای یرلری ننك شمالکا وهم مشرقه تابا طرفلاری یاؤروپا خلقنه هیچ معلوم یرلر توکلدر هند قطای دان مراد براماپوترا جلغه‌سی ننك ایکی طرفنده واقع یرلردر خطا استواغه تابا بورا وهم رامانیه بورننه چاقلی بارادر - هند قطای ننك چیکلری شمال طرفی قطای وهندستان ننك بر قسمی مشرق طرفی قطای دینکزی جنوب طرفی دخی قطای دینکزی در وهم مالاقا بوغازی در مغرب طرفنده بینکال جرماغی در بو مذکور یرنی اسام دیب هم آطالادر ۰

هند قطای ننك طاولاری

وهم کیفیتی - هند قطای ننك مشرق یاق طرفی طاولق یر بولوب توشلك طرفنه تابا کینك صحرا واییونکی هم صازلق یرلردر - هند قطای مملکتلرنده طاو سلسله‌لری بیك کوب در جمله‌دن برسی موغ طاوی دیرلر شمالدن جنوب کا تابا قامبوجا بورننه چاقلی موندان غیر طاولاری ننك کیفیتی معلوم توکل در بو هند قطای ننك یری هم آلداغی هندستان کبك جنوب کا تابا صوزولوب مالاقا بوغازینه ورومانیه بورننه چاقلی بارادر ۰

هند قطای ننك معدنلری وحیوانلاری

اوسمه‌لری - وهواسی - وهم خلقی - هند قطای ننك طاولارندان آلتون کموش آق قورغاشن هم یاقوت طاشی کوب چیغادر وهم تیمور باقر وغیر قیمتلی طاشلار کوب در بو معدنلر هند قطای ننك هر جلغه‌لاری بوینده کوب طابولادر وهم آنداغی قیمتلی طاشلاردان آلماس لعل صافیر ودخی نیفط مایی ننك اینك کوب چیغا تورغان یری هند قطای ده‌در هند قطای طرفلارنده باری ایکی فصل بولا یعنی باشقه طرفلارداغی کبك قش یاز جای کوز دیکان شیکللی یوقدر باری یغمور فصلی وهم آیازلق فصلی بولادر اما اول

قدر هواسی اسی بولمایدر - یرلری‌ننك جووشلکی بلان قویاش‌ننك غیرتی
اول قدر بولمایدر هند قطای یرنده معادن بیك‌کوب خصوصا بیرمان‌مملکتنده
آلتون کموش یاقوت کرانیت طاشی وهم‌نیفط مایی بیك‌کوب‌در ویرلری
هم‌ایکونلك یرلردرکوبراك ایکونلری دوکی وشکرقاموشی - بانان - چای-
بوروچ - مامق کوب ایکالر - اورمانلاری بیك ضور آغاچلاری بیك‌اولوغ
اوسه وهم قیمتلی آغاچلار کوب تیك آغاچی دیرلر سفینه‌لر وکیمه‌لر
یاصی‌لار ابنوس وهم‌صاندال آغاچی‌ودخی طاو آرالانده وجلغه بویلارنده اولوغ
فیل‌لر کرکدان‌لار یولبارص‌لار کوب‌در ودخی سلنغان قوشی‌دیرلر باری
هند قطای‌ده‌غنه بولادر وهم تیك آغاچلاری جفاك قورطی بیك‌کوب قرلارده
واورمانلارده جفاك کوب خصوصا طونکین بوغازی تیکراسنده بیك کوب‌در .
هند قطای‌ننك ایچکی طرفلاری کوب اولوغ جلغه‌لار بلان بولنوب جلغه
بویلاری هیبت بولونلق یرلردر هم بیك ایکونلك وجیمشلك وهم‌اولوغ طاو
باشلاری همه‌سی یخشی آغاج‌اوسه‌تورغان اورمانلاردر هر انواع‌جیمشلری تمام
پشه . هند قطای‌ننك جلغه‌لاری همه‌سی سفینه واوط کیمه‌سی یولی‌در وهم
هربر جلغه‌ننك تاماغنده کیمه‌لر توقتاراوچون بیك‌ضورلیمانلاری واسکله‌لری
بولادر هندقطای‌ننك‌اولوغ وکچکنه جلغه‌لاری بیك‌کوب مثلا برامایوطرا آراقان
ایراباد مارطابان صالوین مینام قامبوجا وهم‌صیهون جلغه‌لاری. اورمانلارنده
یرتقچ‌هیوان‌لارننك اینك‌اولوغراغی‌ویامانراغی‌بیك‌کوبدر آرصلان کرکدان
فیل یولبارص جاموس آیو قوندوز مایمول تولکی صرتلان کوب‌در
وهم بولاردان باشقه مایمول‌لارننك اینك اولوغ‌لاری ویامان‌لاری آنده‌در وهم
اولوغ قوشلارننك ماتورراق وهیبت‌راك‌لری دخی جلغه‌لارنده وهم هند
قطای‌ننك دینکزلرنده بالق‌ننك انواعسی بار .

هند قطای‌ننك خلقی

هند قطای خلقی‌ننك عادتنه وقیافتنه قاراب ایکی تورلودر برسی مغرب‌یاق
طرفنده مالای خلقی وهم مشرق یاق طرفنده قطای خلقی شیکللی بر تورلو
خلقدر - کوبراکی هم مانعول نسلندن‌در دین‌لری اوز آلدینه باشقه بودده
دینی دیکان دین‌در - هند قطای خلقی‌ننك هنر وحرکتی اول قدر ضور
توکل حرکت‌لری مامق وجفاك ذاتلار اشلیلر وهم اوصطالاری کوب - بو
هند قطای هند شرقی دیب هم آطالادرکه برنیچه مملکت‌کا بولنه‌در : بیرمان
صیام - عینام - قوحین‌حین - مالاقا - اسام - اراقان وغیرلر.

بیرمان مملکتی

بیرمان مملکتی قدیم زمان آلتون مملکتی دیب آطالمش ایدی وغیر مملکت تصرفنده ایکانلر اوزغان عصرلارده اوزلری مستقل مملکت بولمشلاردر - بیرمان مملکتی ایرایاد مینام هم صالوین جلغه‌لاری بویلارنک باریسی ۲۲۰۰ مربع میل یردر ۱۲ میلیونلاب خلقی بار ۲۳ یاریم غرض درجه‌سندن ۱۸ درجه یاریم‌غه چاقلی درتوشلک طرفی چیت‌لری طاولق هم ایراباد جلغه‌سی بویلاری ایکون وجیمشلک یرلاردر ایکونلاری دوکی طاری بوغدای مایس کوب ایکالر زیاده آباد وفراوان یرلردر - خلقی کوبراکی بیرمان خلقی آطالادرکه مانعول نسلندندر هند قطای‌ننک تون یاق طرفنک تورالارینه توشلک طرفنک پیهوان‌دیکان خلقی بار تل‌لری اوزلرینه باشقه بر تورلو تل‌در هم دینلری بودده دینی‌در - بولار تناسخ بلان قائل‌لردر آق فیل‌کا تعظیم قیلالار پادشاه‌لاری‌ننک سرایی یاقننده فیل‌نی تربیه قیلالاربیک مزین‌در هم مزین یرده آصری‌لار - واعتقادلاری اوشبودرکه پادشاه‌ننک جانی لاهوتی بدن‌کا کرکونچه فیل بدننه کروب توراادر دیلر بیرمان خلقی هند بلان قطای خلقی آراسندان حاصل بولغان نسل‌در اورطا بویلی آق توسلی قارا ساچلی خلقدر اما هنر وحرکت‌لری ایکون ایکالر وحیوان تربیه قیلالار بالق توتوچیلاری وهم‌قول‌هنری بلان‌حرکت‌لنوچیلرده بار اماصوده یوری‌تورغان‌صاوتلار یاصارغه بیک اوصتالاری باردره جای کونده آلار هر قایسی شمسیه توتوب یوریلر تش‌لرین قاراغه بویاب یوریلرهم بزننک یرمزده خاتون قزننک تش‌کا قارا یاغنوب یورو عادتلری آلاردان کیلمادی میکان آننک اوچون قدیم‌هندستان خلقی بلان قازان یری خلقلاری محاوره قیلوشقان‌لار ایدی بیرمان وهم‌پیهوان خلقلاری‌ننک کتابلاری اوزتل‌لری بلان یازولادر بیرمان خلقی‌ننک دخی‌یورط حیوانلاری اوکوز آط وهم قر اوکوزی‌در یوك یورتورکا ایکون ایکارکا اوکوز استعمال قیلالار آطلاری کچکنه بولادر وهم آق فیل‌لرنی پادشالاری اوچون آصری‌لار آلارننک امیرلری کامل اختیارلیدر تلاسه نی قیلادر اختیاری‌ننک معیاری یوقدر بیرمان مملکتی یانکاراق بولغان مملکت‌در ۱۸۲۴ نچی‌یلدان بیرلی‌خانلاری آوا شهرنک توراادرمستقل خاندر ودخی بیرمان برنیچه ولایت‌کا بولنه‌در هم والیلری کامل مرخص بولا کامل اختیار آننک قولنک‌در کشی‌ننک کناهنه کوره اوتورسه‌ده اختیاری بارشهرلرننک وآول‌لارننک حاکملری والیلر تحت نظرنده‌در هر بر اولوغ حاکملری والیلری معین وظیفه آلمیلار مکر کریستیان شیکللی آول‌لاری‌بولادر رشوت آلالارعدالت‌نی کوره‌توروب آقچه‌غه صاتالار اوغری‌نی وغیر کناه‌ایاسن اوتوره‌لر ایچن آلالار یاکه قرحیواننه ویرنقچ

حیوان‌غه طاشلی‌لار کیچکنه‌راك کناهلی وآزراق عیبلی کشی‌نی آقچه بلان‌جریمه آلالار صوغالار زندان‌غه اوتورتالار هر بر اوچ شهرکا بر والی‌سی بولادر وهم‌هر بر شهرننك اوزینه باشقه بر والیسی بولادر بیرمان خلقی‌ننك ایرلری قولاقلارینه آلقا کیه خاتون قز جماعتی برکادر – ایرلردان قاچمق یوق وهم قزلار آراسنده باکره‌لك‌ننك معناسی یوق قزلارین چیت‌دان کیلکان‌خلقلارغه وقتلی مدت‌کا بیروب تورالار اما بو سببلی قزلاری‌ننك قدری جویالمیدر وهم‌یامان‌اسم‌کوتارمیدر ودخی خمر آراقی وهم افیون صاتمق وآلمق‌واستعمال قیلمق بوتونلای منع قیلنمش‌در حتی‌هند قطای طرفنده بوتونلای یوق‌دره خاتون قز جماعتلری مامق ذاتلار اشلیلر جفاك کارخانه‌لری کوب خصوصا آوا شهرنده وهم امارایور شهرنده کوب اشلانه‌در ینه آوا شهرنده بیك نفیس طاش صاوتلار اشلانه‌در شهرلرنده آلتونچیلاری وکموشچیلری کوب هم‌بیك اوصتالاری بار اؤا شهرندن برنیچه چاقرم یرده ایراباد جلغه‌سی‌ننك مشرق‌قه تابا یاغنده بیك اعلا آق مرمر چیغا تورغان یرلر بار آق مرمردن کوبراك پت‌لر یاصی‌لارسودا قیلاتورغان یرلری وبازارلاری قطای‌ننك یونان‌دیکان شهرنده‌در مشهور شهرلری اؤا امارابور آراقان مارطابان وغیرلری– اؤا شهری ایراباد جلغه‌سی‌ننك مشرق‌قه تابا یاغنده تحت شهری‌در •

بیرمان مملکتی‌ننك مشهور شهرلری

امارایور شهری ایراباد جلغه‌سی‌ننك مشرق‌قه تابا یاغنده تیکز یرده اوا شهرندن شمال‌شرقی طرفنده‌برمیل یاریم‌قدر‌یرده‌تحت شهری‌در ٨٥ منك‌لب خلقی بار ١٧٨٣ نچی یلده صالنغان شهردر همه عمارتلری آغاچدان‌در هم شهرننك ایلانه‌سی دیوار بلان احاطه قیلنغان‌در همه عمارتلرندن اولوغراق براهما خلقی‌ننك معبد خانه‌لری بار آلتونلاغان آغاچ باغانا اوستنه صالنغان ٥ل٢ لب باغانادر هم ایچنده برنجدن یعنی برونزدان آلتونلاب یاصاغان اولوغ پت‌لری بار – اما بو امارایور شهری ١٨٣٩ نچی یلده زلزله بولوب کوب خراب بولمش ایدی •

اوا – شهری ایراباد جلغه‌سی‌ننك صونك یاغنده یورطلاری بیك سیراك ساچلوب اوتورغان شهردر وهم آق مرمردن صالغان کوب معبد خانه‌لری بار سرایی آغاچدان صالغاندر اما ایچن بیك هیبت غیرمکرر زینت‌بلان ونقش بلان زینتلاکاندر ٦٥ منك‌لب خلقی بار •

صاغانك شهری ایراباد جلغه‌سی‌ننك ایکنچی یاغنده قدیمکی ایسکی شهردر کوب یرلری ویران‌در معبد خانه‌لری‌کوب توبه‌سی همه‌سی‌ننك آلتونلاغان ٤٥ منك‌لب خلقی باردر •

باما شهری دینکزدن ١٩٥ میل قدر یرده بیرمان مملکتی‌ننك قطای بلان سودا قیلا تورغان اولوغ شهرلری‌در ١٢ منك‌لب خلقی بار .

شان مملکتی

بو هم بیرمان مملکتنه خراج تولاب تورا تورغان بر کچراك مملکت‌در شان مملکتی‌ننك خلقی اوزلرین بز طایام خلقی دیب آطی‌لار آلار هند قطای‌نسلی‌ننك اینك کوبراکیدر همه‌سی بوددی‌لردر یعنی پت پرست‌لردر همه‌سی‌ننك تل‌لری بر تورلو تل‌در . طایام خلقی قسقه بویلی ایام‌سز قلچ بورونلی طار مانکلایلی ضور قورصاقلی خلقدر حرکت‌لری شکر قاموشی هم مامق آیکالر اوز مملکت‌لرینه جاط خلقنی برده کرتمیلر کرسه‌لر توتوب باشن کیسه‌لر .

سموشهری یا که کینانك‌مای شهری بر ولایت کبك سیام پادشاهسنه خراج تولاب تورغان شهردر ٩٥ منك‌لب خلقی بار هم منك‌لب یورط بار شهری دیوار بلان احاط قیلنغان بیوك‌لکی ٢٢ قدم بوتون شهرنده منك‌لب قول‌غه ایالانکان فیل‌لری بار عادتی حیوان‌لاری کبك یعنی آط صیر وغیرلری شیکللی تمام یورط حیوانی بولوب بتکاندر مثلا چیغوب کیتسه‌ده اوزی‌قایتوب کرادر هم باشقه حیوان‌لار بلان آبزارلارنده برکا تورا وهم کتوده برکا یوری تمام آط اورننه استعمال قیلنه‌در .

لانچان شهری دخی برولایت منزلنده میکونك جلغه‌سی یاننده ایکی‌باقلاب اوتورغان شهردر بو شهرننك مشرق‌قه تابا یاغنده هیچ آدم منه آلمی‌تورغان اولوغ طاو باردر بو ولایت خلقی سیام مملکتی تصرفنده بولسه‌ده هر اوچ‌یل صایون کوحین‌حین‌غه خراج تولیدر وهم هر بر سکز یلده اطاعت یوزندن بر کتو فیل یباراد‌ر خلقی ایکی تورلودر برسی قارا خلق یعنی قارا تنلی وهم آق خلق دیلر تنلری عادتی آدم‌تنی توسلی بولا ـ تنلرین بیزاکلیلر .

مالاققا مملکتی

بو مملکت اولوغ شهری‌ننك اسمی بلان مالاققا مملکتی دیب آطالا اما بو مملکت اول قدر بیك معلوم توکل در شوننك اوچون ضورلغن تعیین قیلالمیلار الا ینه ٣ منك مربع میل یر باردر بو مالاققا مملکتی هند قطای‌ننك جنوب‌کا تابا مالاققا بورننه چاقلی صوزولوب بارغان یارطی آطاودر بو مالاققا اطاونده بیوك طاو بار باشلاری تمام اورمانلق وهم اورمانلاری ایچنده حساب‌سز جلغه‌لاری کوب هواسی اول قدر اسی بولماسه‌ده اما یاوروپا خلقی اوچون ضررلی در هندستانده‌اوسه تورغان نرسه همه‌سی مونده بار خصوصا اناناس بیك اعلا بولا ـ اوزینه مخصوص بیك نفیس جیمشلری بار ضورلغی آلما قدر

قابوغی آچی اما ایچنداکی یومشاغی بیك طاطلی بولادر یرلری ایکون‌کا
بیك صلاحیتلی توکلدر کوب جلغه بویلارنده آلتون کیساکاری زره یلطا اما
آق‌قورغاشن بیکراك کوب یر اوستونده قورغاشن کویونچه‌تابولادر اورمان‌لارنده
تیك آغاچی کاوچوك وغوطابیرچا دیکان صمغ وسمبح چیغا تورغان آغاچلار
کوب ـ مالاقا آطاوی‌ننك خلقی بر میلیون یاریملاب خلقدر همه‌سی مالای
نسلندندر آلار مالای یاکه مالابار خلقی دیب آطالادر ـ مالای خلقی‌ننك قیافتی
اسپای وقوتلی وهم یاوروپا خلقندان واغراق قارا وهم بو تورکا ساچلی
آوزلاری‌ضور آسقی یانکاقلاری آزراق آلغه تاباچیغوب تورور بورونلاری
وکوزلری کیچکنه وهم قارا واوتکون کوزلیلردر صاقال‌لارن یولوقالار
کیومنی بیك طار کیه‌لر هر قایسی‌ننك یاننده قورالی بار خنجر گرزی‌وهم
زهرکا مانوب یاصاغان اوق صوغشدان باشقه اشنی حرکت‌کاده ایسابلامیلر
یورط اشین‌همه‌سین خاتون‌لارینه طابشرغانلاردر تل‌لری اوزلرینه باشقه بر
تورلو تل‌در هندننك مشرق طرفی مملکت‌لرنده آلار تلی استعمال‌قیلنه ـ
اوز آرالارنده ماقتاولی وخوش الحان وخوش آوازدر اوزلری مسلمان‌لار
ودینلری اسلام دینی‌در قرآن بلان عمل قیلالار اوزتل‌لرینه تفسیر ایتکان
قرآن‌لاری بار اما خاتون قزلاری قاچمق یوق ایرلری بلان برکا ـ وهم
خاتون قزلاری بیك کویاز کیوم‌صالوم‌وزینتلانونی یاراتالار خاتون‌لاری‌ننك
زینتی آلتون کموش اینجو مرجان وانواع قیمتلی طاش استعمال قیلالار ـ
دخی بوطرفلارده طاو باشلارنده برتورلو وحشی خلق‌لار بار پاپوا قبطی‌لاری
بولسه‌لار کیراك قطای خلقی هم‌بار کوبوسی آلاردینکز بویی‌شهرلرده‌تورالار ـ
سودااوچون اما مالاقا آطاونده‌موندان‌باشقه‌مملکت‌لر دخی‌بار مالاقا آطاوی‌ننك
شمال طرفنداغی‌باشنده مغرب‌کا تابا چیتی آنکلچان‌لار تصرفنده‌در وهم‌مشرق‌قه
تابا چیتی صیام‌مملکتنه‌داخل‌در ینه جنوب‌طرفنداغی‌باشنده کیچراك‌مملکت‌لر‌باره

صیام مملکتی

صیام یاکه طای مملکتی دیب هم آطالادر ـ صیام‌مملکتی ل نچی درجه‌دن ٢٥
درجه عرض‌غه چاقلی وهم ل ١١ درجه‌دن ١٢٢ درجه طول‌غه‌چاقلی باریسی ١٣
منك مربع میل یردر مینام‌جلغه‌سی هم میکونك جلغه‌سی صیام مملکتی آرقلی
آغادر ـ صیام مملکتی قدیمدن‌بیرلی بیرمان مملکتی بلان طنچ تورمیلار همان
آرالارنده صوغش‌در امادین‌لری‌بربرسنه یاقن لکن‌بیرمان‌خلقی‌ننك‌شریعتنده
ایکی اوچ خاتون آلمق مباح‌در ـ صیام‌مملکتنده باری ل ـ ٦ میلیونلاب خلق
بار تورلو خلقدان اما صیام‌مملکتی‌ننك ایچنده‌کی‌طرفلاری جعرافیه عالملرینه
آز‌معلوم‌یرلاردر صیام ٥٤ ولایت‌کا بولنه‌در امیری ماندارین آطالادر.

قامبوجاولایتی قوراطا ولایتی صیام مملکتنه داخلدر آلار بلان صوغوشوب
صلح بعدننگ صیام مملکتینه قوشولغاندر.
دخی مالاقفا آطاونده صیامغه خراج تولاب توراتورغان مملکتلر بار آلار صیامغه
اوچ یلده بر اطاعتلرینه علامت اوچون آلتون کموش ذاتلار یباره‌لر اما
صوغش وقتننگ یاردم قیلوشورغه آلار التزام قیلوشقانلاردر - قامبوجا مملکتی
قدیم بیك قوتلی مملکت ایدی صیام مملکتی ایچنده صوسفری اوچون یخشی
یوللار بار غانك جلغه‌سی وهم جلغه‌دان جلغه‌غه یاصاغان جدوللری کوبدر
خلقی‌ننك کوبراك هرکتلری صیادچیلقدر وهم بنارلك ایکونلری ده بار هواسی
بیك یخشی اما توشلك طرفنده ینه یخشی راقدر - چین جنسندان موسکیتوس
دیکان برتورلو چبن‌لری بار خلقنی بیك بی مازا قیلادر حتی فیل‌نی تشلاب
اوتکازادر دیلر - خلقی‌ننك کیومی اوزینه باشقه برتورلو بیلی بورمه‌لی بولادر
صیام مملکتی‌ننك ۱۰۰ منك لب عسکری بار عسکری صالداتلارن همه‌سن
آکلچان افیسرلری اوکراته‌در خلق‌قه صالغان ایماناسی یل‌غه ۸ تیکال وهم
۱۲ تیکال بولا تیکال دیکانی ل ۷ تین‌در صیام‌ننك امیری یاکه پادشاه‌سی کامل
مختاردر کامل اختیار آننك قولننگ‌در وهم رعیتی آننك قارشوسنده بیك تعظیم
وتکریم بلان تورالار حتی اسمی بلان‌ده ذکر قیلورغه ادبسنه‌لر پادشاه‌لق
میراث یورندان اوزنسلینه قالادر اما پادشاه اورننه ایکنچی برجاط کشی‌نی ده
تعیین قیلسه اختیاری بار پادشاه‌لق علامتی وپادشاه‌لق کیومی اوزینه باشقه
برتورلو تاج وقیمتلی طاشلار بلان توقوغان جیلکالك یعنی جیلکاکا صالا تورغان
کیوم‌در پادشاه‌لق قلچی‌در - صوغوش قوراللاری اوق وهم جیه‌در ودخی
امیرلری اوزی یلدن بر مرتبه چیت دان کیلکان ایلچیلرنی وهم اوزی ننك
وزیرلرین جیوب آلارغه کورنه‌در اول کورنش وقتنده پادشاه‌ننك مصلحتچی‌لری
یوزلب ایکی یوزلب کشی بولادر پادشاه‌نی کورکان وقتده هر قایسی‌سی یرکا
یوزی بلان یاطالار وهم پادشاه خدمتنه یوز پاژ تعیین قیلنغاندر هر قایسی‌سی
ماندارین بالالارندان بولادر یعنی پاژ دیرلر پادشاه نسلندن یکتلر بولادر -
وهم پادشاه‌ننك صاقچیلاری آلتی بولك صالداتلاردر وهم آلار شهر اشن‌ده
قاریلار - پادشاه‌ننك یورطی کویا برکچراك شهر چاقلی بولا ایشك آلدننگ
کوب هیبت توزوك عمارتلر وهم ایلچیلرنی قبول ایتار اوچون بیك اولوغ
سرای بار هر قایسی یاغندان یاصاغان ایشك ایچن بیك نفیس زینتلاکان
وهم بیك قیمتلی ذاتلاردان یاصاغان پت‌لری بولادر وهر بر سرای‌ننك
تورننگ بیوك هم تورلوقیمتلی آصل طاش آلتون کموش بلان مرصع تخت
بولادر ینه بو سرای کورنش اوچون حاضر تورا دخی اول سرایغه یاقن
پادشاه‌ننك اوزی تورا تورغان سرایی بولادر - وبوسرای‌ننك یوقوبولمه‌سننگ

هرکیچ اوچون ینه باشقه تورلو اورون توشاك ومندار یاصتوق حاضرلیلر ـ صیام مملکتنك باش امیردان باشقه برخان بولادر پادشاه‌ننك انسی هیچ بولماغانك امیرننك قرنداشی بولادر ایکسی‌ننك‌ده سرای‌لاری بانقوق شهرنك‌در بوخان امیرننك معینی شیکللی هراشك محرمی وکینکاشچی‌سی وهم صوغوش وقتنده عسکر باشلغی بولوب یوریدر وهم امیربلان برابر درجه‌ده‌در ١٨ ل ٣ نچی یلك آکلچانلار بلان صیام پادشاهسی صلح باغلامشلاردرکه آکلچان خلقی صیام مملکتنه چیغوب سودا قیلور وهم اوزلرنچه عبادت قیلور دیب ـ وهم ایلکارکی یاوروپا مالنه قویولغان باج آلونماس دیب ـ بوسببلی صیام مملکتی‌ننك سوداسی کوب آچلوب بارادر ـ صیام خلقی‌ننك یازو تانیماغانی بیك آزدر آلار بارچه‌سی قطای خلقی وهم مالای خلقی نسلندن چقمشلاردر واورطا بویلی کمسنه‌لردر ساچلرین قرقالار صاقال‌لارین یولوقالار اماساچلرین‌مانکلایلارنك اوزونلغی بربارماق قدر قالدرالار ایرلری‌ننك هم خاتونلاری‌ننك تشلری قارا بولادر صیام مملکتی علی الخصوص اورمانلق یرلردر اورمان‌سز آچق یرلری باری مینام جلغه‌سی بویلاری‌غنه‌در ـ ایکونلری کوبراك دوکی ایکالر صیام‌ننك مشرق طرفی یرلرنده بوروچ وهم قرطم کوب بولادر وخوش ایسلی آغاچ‌لار اوسه‌در .

بنکوك شهری دینکزدن ٤ میل قدر یرده مینام جلغه‌سین ایکی یاقلاب اوتورغان‌در ـ صیام مملکتی‌ننك اولوغ تحت شهری‌در ٥٥٤ منك لب خلقی بار اوچدان برسی قطای خلقیدر هم بیك ایرکون ضور اسکله‌سی بار ـ یورطلاری کوبراك تیکه آعاچندان صالغان هم معبدخانه‌لری‌ننك ایچی نقشلی وآلتون‌بلان زینتلانمشدر ـ دخی قانکطونك شهرنده‌کی شیکللی کوب یورطلاری صواوستونده‌در وصال اوستونه یورط یاصاب تورالار کیمه‌لر اشلانه تورغان کارخانه‌لری بار بانکقوق شهری هنر وحرکت وهم اولوغ سودا شهری‌در زیاده جیمشلك فراوان یرلردر دوکی‌ننك پوطی اون‌تین مثلا ـ باشقه سن مونکار قیاس قیل ـ بانکقوق تیکراسنده انواع جیمش‌ننك اینك کوب بولا تورغان یری‌در سودا اسکله‌لرنك متصل ١٥ منك طون‌لاب شکر وهم دورت بش منك طون قارا بوروچ یاطادر طون دیکانی ٦٥ پوطدان عبارتدر ـ صیام مملکتی‌ننك طشقی سوداسی قطای کوحینك‌حینك طونك‌کینك یاوا وهم سینغاپور خلقی بلان‌در ودخی بومبای صورات وهم امیریکا وآنکلیه بلان سودالاری ضوردر ـ قطای مالی صیام‌ده کوبراك ففغور صاوتلار توتیا (یعنی اشپیاتور) لاك وهم کیبکان جیمش وغیرلر .

ایوتای یاکه ایوچا شهری ٤١ درجه ٢٤ دقیقه عرض شمالیده واقع بر شهردر قدیم زمانده تحت شهری ایدی ـ دخی ایوتای‌دان شمال شرقی

طرفنده برکول یاننده پونتین شهری باردر ینه صیام جرماغی یاننده شان طایون دیرلر برشهردر ۳۰ منكلب خلقی بار سودا شهری‌در •

آننام مملکتی

آننام مملکتی قدیم قطای ولایتلرندن بر ولایت ایدی ـ آننام یا که عینام مملکتی قامبوجا بورنندان دینکز بویلاب تارغنه‌یردر سطحی ومسافتی ۱۰۳۴۰ مربع میل‌در ـ آننام مملکتی‌ننك حدود اربعه‌سی : مشرقه تابا طرفی دینکزدر ـ شمال طرفی قطای مملکتی‌در ـ مغرب طرفنده صیام مملکتی‌در ـ آننام خلقی اصلده قدیم زمانده قطای مملکتندن کیلکان مانغول خلقی‌در ـ دینلری کانفوسی دینی‌در قطای‌دان کیلوب مونده اوزلری برمستقل مملکت بولمشلاردر ـ تل‌لاری وعادتلری تمام قطای خلقنه اوخشاولیدر اوزلری‌ننك مطلق التصرف برخانلاری بار ـ قطای خلقی‌ننك کتابلارندان ترجمه قیلوب علملك آلالار ـ مدرسه‌لری کوب‌در ـ اما بومملکت‌ننك خلقی کوبراك دینکزده صال اوستنه بنا قیلنمش یورطلارده ترکلك قیلالار ـ بیك زیراك واوتکون خلقدر ـ خاتون قزلاری زیفا بویلی واسپای سویا کلی ماتور کوزلی وقارا ساچلی بولادر ـ آننام خلقی قطای خلقنه اوحشاش کینك چالبار کیه‌لر ـ اوزون چیکمان وباشلارینه توربان کیه‌لر ـ اوشبو آننام مملکتی برنیچه ولایت‌کا بولنه‌در •
تونکین ـ یا که طونك کینك ولایتی ـ بعض جعرافیه‌لرده دانکوی ولایتی آطالا ـ آننام مملکتی‌ننك اینك شمال طرفنده قطای‌غه یاقن طاولق یرلردر ـ صونکقای دیکان جلغه‌لاری بار بوجلغه بویلاری بیك هیبت ایگونلك وفراوان یرلردر وبوجلغه‌ننك بویلارنده آلتون قومی کوبدر ـ صازلق یرلرنده همه‌سی دوکی بولا تورغان یرلردر خلقی‌ننك کوبرا کی بالق حرکتی بلان حرکت ایته‌لر فقیر فقراسی همه‌سی بالقچیلاردر قطای‌غه هم کوب بالق موندان یباره‌در ـ دخی طونك کینك ولایتی‌ننك شمال طرفی بویلارنده چای هم اوسه‌در دخی مای آغاچی کبك برتورلو آغاچلاری بار بوآغاچدان بیك اعلا لاك حاصل بولادر بعینه یاپونیه‌ننك لاك آغاچی اوخشاشلی‌در ـ بولاکنی غیر یورطلارغه هم یبارالر ـ طونك کینك‌ننك هواسی اسی‌سی بیك اسی صالقونی بیك صالقون بولادر ـ اما یاوروپا خلقنه آنده یول یوقدر ـ
کوخینك خینك ولایتی طونك کینك‌دن جنوب‌کا تابادر مو ننك جنوبنده دخی چمبا ولایتی بولور ـ بو ولایت‌ننك اورطا یرلرنده طاولق وکاها یالانغاچ یرلردر ـ بوولایت‌ننك اولوغ جلغه‌سی هویه جلغه‌سی دیب آتالادر ـ اما مغرب طرفنداغی طاولارین یاوروپا خلقندان براوده تفتیش قیلغانی یوقدر ـ بو

ولایت‌ده دارچین بیك کوب‌در بوتون‌قطای‌غه دارچین موندان‌یبارله‌در-
اولوغ شهری هویه شهری‌در •
چمبار ولایتی هم طارغنه یردر آننام مملکتی‌ننك جنوب‌کا تابا طرفنده‌در بو
طرف‌ننك خلقی قطای‌خلقی‌ننك نسلنه‌راك اوخشاغاندر چمبار ولایتی کوبراك
ایگون‌سز وجیمش‌سز قورو یرلردر اما بیك یخشی سودا یری‌در یخشی
اسکله‌لری بار- چمبار ولایتی‌ننك حصولندان زیتون آغاچی یاکه اوزلرنچه
الامبوق دیرلر مای چیقارا تورعان آغاچدر آننك مایی جانغاننده عجایب بر
خوش ایس چیقادر مشرق‌طرفی مجوسیلری صنم‌لاری‌ننك آلدنده‌شول‌ماینی
یاندرالار - چمبار خلقی برتورلو جواش خلقدر •
آننام مملکتی‌ننك مدبر خانی کامل اختیارلی پادشاه‌در تلاسه‌نی‌قیلادر- هم
هرجنسدن حاکملری‌بار هر بر ولایتنده بر عسکر وزیری بولادر آننام‌مملکتنده
تورغوچی هر بر کشی ١٨ یاشندان ٦٥ یاشنه چاقلی عسکرخدمتنده بولمق
لازم‌در عسکر خلقی باریسی ٢٠٠ منك کشی‌بولادر ٤٠ منك عسکر تختگاه
شهرنده تورا خلقی‌ننك اینك اولوغ حرکتی دهقانچیلقدر کوبراك ایگونلری
دوگی شکر قاموشی ماهق ایندیگه ایکالر - آلتون‌ننك بیکراك کوب
چیقاتورغان‌یری یونتان‌طرفنه‌تابا طاولارده‌در آلتون‌قازوب‌حرکت‌لنوچیلری
لای‌خلقی وهم طاینا خلقلاری‌در آلتون‌نی حاضراب قطای‌غه ایلته‌لر- ودخی
کموش اشلاوچیلری بار - اما تیمورلری اوزلری ننك کیراك یاراغندان
آرتمیدر - قامبوجا وهم کوحینك‌حینك ولایت‌لرنده هیچ معدن ذاتی‌یوقدر-
اما آننام‌مملکتنده آق‌فیل‌نی سیامداغی وهم‌بیرمانداغی‌کبك تبرك‌وشریف
حیوان دیب حسابلامیلار - ودخی مایمول‌لارننك اینك‌ضورلاری وقوتلیلری
قامبوجا جلغه‌سی‌ننك تیکراسنده‌در - دخی عادتی یورط حیوانلاری‌هر قایسی
بار - قوشلاردان بیك کوب هر نوع قوش آننده‌در قشلارغه بارغان قازلار
اورداکلر همه‌سی آنده بولادر تورکومی تورکومی بلان یوربلر ینه هند
قطای‌ده اوزینه مخصوص سلنجان دیکان قوشلاری بار اوپاسندان اعلا طعام
پشرالر هم صولارنده بالق نهایت‌سز کوب - اما خلقی‌ننك آشاغانی دوکی
هم بالق‌در- دخی برده چیرکانمیلر جلان ایتی طچقان‌ایتی وکلته جلان ایتی
همه‌سی آش‌قه استعمال قیلنه‌در باری صیر ایتی‌کنه آشامیلار - جفاك‌قورطی
تربیه قیلورغه وهم جفاك اشلارکا طونك‌کینك خلقی بیك اوستالاردر اما
جفاکلری قطای جفاکنه کیلمیدر قول هنری اوزلرنده بیك ممدوح‌اش‌در-
آننام خلقی کوبوسی سفینه وکیمه اوستالاری‌در قطای بلان سودالاری بیك
ضور- هم‌سوداکارلاری کوبوسی قطای خلقیدر قطای‌غه‌کیته تورغان‌کوبراك
مال‌لاری دوکی شکر دارچین فیل سویاکی‌در - قطای‌دان کیله چای‌ننك

اورطاراق نوعلری وهم عادتی‌راك ففغور صاوت‌لاری وهم هر نورلو ماهق ذات‌لار - وهم آننام‌مملکتی ایچنده اوط کیمه‌سی یورورکا یول‌لاری‌اونکغای وکوبلك سببلی سوداسی هم بیك یحشی بارادر •
گویه شهری کوحینك‌حینك ولایتنده دینکز چیتندن یراق توکل بیك‌محکم بر قلعه‌در فرانصوص معمارلاری اشلاکان‌لردر ۱۰۰ منك‌لب خلقی بار - وهم کوب معبد خانه‌لری بار - شهرننك دیواری بیوك‌لکی ۶۰ قدم چویون کارخانه‌لری کوب‌در یاوروپا طرزی‌اوزه اشلانه‌در •
طورن یا که قوانکنام‌شهری بیك هیبت جرماق یاننده اولوغ‌سودا شهری‌در بوشهر دخی دینکز چیتنه یاقن یرده‌کی ایکی آطاو ودخی‌دینکز بوینی بعض یرلر ۱۷۸۷ نچی یلده فرانصوص‌لارغه بیرلکان ایدی آخر فرانصوص‌لار اوزلری یانکادان قایتاروب بیرمشلردر •
صایغون شهری دینکزدن ۶ میل قدر یرده میکونك جلغه‌سی‌ننك بر کینك جایولوب آقغان یرنده‌در بو شهرننك یاننه بیك ضور سفینه‌لر وکیمه‌لرده کروب یوری‌در - مونده ۵۰ منك‌لب خلقی باراورامالاری کینك یورطلاری بامبوق قامشندان صالغان یورطلاردر پینکی شهری دینکز چیتنه یاقن یرده برشهردرقدیمکی صایغون شهری‌ننك سوداسی‌همه‌سی حاضرده پینکی‌شهرینه کوچکاندر - اما صایغون شهری‌ننك عسکر وجهاد اسبابی مخازینلری بیك هیبت برده یاوروپاداغندان کیم توکل‌در •
کیشو شهری طونك کینك ولایتی‌ننك اولوغ شهری‌در صونکغای جلغه‌سی یاننده ۸۰ منك‌لب خلقی بارهم ضورسودا شهری‌در ایلکاری آننام‌مملکتی‌ننك تحت شهری ایدی •

هند قطایده اکلچانلارغه متعلق یرلر

اکلچان‌لارننك هند قطایداغی یرلری پیغودان باشقه همه‌سی ۱۸۲۶ نچی یلده آوا پادشاهسندان - غصب قیلوب آلغان یرلری‌در - بویرلرننك کوبوسی حاضرده بینکال مملکتنه تابعدر اول یرلر اوشبولاردر : اوّل اسام ولایتی براماپوطرا جلغه‌سی‌بوینده بوطان‌مملکتی‌ننك‌توشلك‌طرفنده‌غی یرلری هم‌بینکالیه مملکتی‌ننك مشرغنده اکلچان‌لارننك بر ولایتلریدر سطحی ۱۶۴۰۵ مربع میل‌در - شمال طرفندان وهم جنوب ومشرق طرفلارندان بیوك طاولاردرهم جلغه‌لاری بیك کوب‌هواسی ل ۱ - ۲۰ درجه جلی‌لقدان آرتوق اسی‌بولمیدر اما مونده زلزله‌لر همیشه بولادر - یرلری قرلری قارا توفراقلی قاطی‌وهم ایکون وجیمش بولدرا تورغان یرلردر براما پوطراننك شمال‌کا تابا طرفنده طاش‌کومورکوب چیغا تیمورمعدنی‌کوب وهم توز چیشمه‌لرینه محتاج‌لق‌لاری

بوقدر ودخی جلغه تیکرالرنده آلتون کوب طاولاری قالون اورمان هم فیل کوب هر یلنی بشار یوز فیل توتالار هم کرکدان‌لار کوب بولادر اوسمه وبناتات جنسندن بینکالیه‌داکی شیکللی بیك فراوان یرلردر - چای کوب حاضرلیلر مونده چای ایکوچیلر کوبراك قطای خلقلاری‌در چای باقچه‌لاری بیك کوب دخی معدن چیقاروچیلاری وهم دهقانچیلاری بار خلقی کوبراك هندوس خلقیدر بینکال تلی بلان سویلاشه‌لر تورموشلاری ناچار یورطلاری بالچقدان وآغاچدان اویوشدوروب یاصاغان یورطلاردر - باشلقلاری والی مرخص‌ننك وکیلی‌در شهر کبك نرسه‌لری بارعوعات دیرلر ◦

ایکنچی عارطرفلاری آطالادر براماپوطراجلغه‌سی‌ننك توبان طرفلارندان‌طاولق اورمانلق یرلرباری ۱۵۸ مربع میل یردر اکلچان‌لار حمایتنده هم اکلچان‌غه خراج‌تولاب تورالاربرنیچه ولایت‌در - مونده عار وهم کوه‌سیاه دیکان‌طاولار بار وهم بو طاولارده توروچیلار هم طاو اسمی بلان آطالا کوه‌سیاه خلقی هندوس خلقی اوخشاشلی خلقدر لکن ایت آشی‌لار - هم دیانتلی خلقدر پت‌لری یوق یعنی پت‌قه تابونمایلار ینه اکلچان تصرفنده سیلحت ناحیه‌سی اوشبو مذکور عار ناحیه‌سی‌ننك توشلك طرفنده طاو آراسنده بر ناحیه‌در صازلق وصولق یرلر باری ۱۶۵ مربع میل - اوشبوناحیه‌ده سیلحت‌شهری اولوغ شهردرصورما جلغه‌سی بوینده بینکال عسکری‌ننك بر اولوشی سیلحت شهرنده تورادر- چیطاغونك ناحیه‌سی طاولق یردربوناحیه‌ده میلیونلاب خلق بار اکلچان حمایتنده تورالار - بو یرلرنی کوك طاو یاکه قارا طاو آطالادر کوه سیاه دیرلرخلقلاری برتورلو وحشی‌سیمانراك خلقدر ◦

اوچونچی آراقان‌طرفی آنکلیه‌تصرفنده‌در دینکز بوینده‌اوزونچه‌یردرچیطاغونك‌دان توشلك‌طرفنه‌راق وهم‌بیرمان مملکتندن مغرب‌کا تابا ۶۴۲ مربع‌میل‌در دینکز بوینده‌کوب جرماقلاری ولیمانلاری باروهم دینکز بویلاب کوب برکن طاولاری بار وهم همیشه زلزله‌لر بولادر هواسی بیك اسی هم‌جووش - آراقان‌طرفنده چیغا تورغان نرسه‌لر دوکی توز آغاچ مایی قورو جیمش وهم قارلوغاچ اویاسی ◦ یوکلری ومال‌لاری‌اوکوز بلان یورتوله‌در - آراقان طرفی اوچ ناحیه‌کا بولنه‌در اقیاب دیرلر آراقان ناحیه‌سی‌در - ینه صاندوای ناحیه‌سی طاولق هم‌بیك نفیس‌معتدل یرلردرینه برناحیه رامیریه دیرلرودخی رامری ناحیه‌سنه تیه تورعان آطاولار بار آراقان طرفی‌ننك خلقلاری ۵ل ۱منك‌لب خلقدر موغ خلقی دیرلر - موغ خلقی بیك نجس خلقدر نی تابسه آنی آشی تیچقاندان فیل‌کاچه اما عادتی آش‌لاری دوکی هم بالق‌در - اما موغ خلقی قوناق دوست هم‌خیانت‌سزخلقدر تل‌لری بیرمان خلقی تلنه‌اوخشای‌یازولاری

اوزینه باشقه‌در صونکدان اونکغه تابا یازالار ٣٦ حرفلری بار خلقی همه‌سی
اوقورغه ویازارغه بله‌در ٠
آراقان شهری قدیمکی اولوغ وباش شهردر طلو آراسنده‌در اون منک‌لب
خلقی بارمعبد خانه‌لری کوب کوبوسی بوددی‌لردر بوددی شریعتن اوقتوچی
معلملری بار قارتلاری اوز خلقی آراسنده حرمتلی خلقلاری‌در وهم اوزلری
قطای خلقی سیمان خلقدر قارا هم یالترا وقلی ساچلی ایرلری باشلارینه توربان
کیه‌لر یورطلاری بامبوق آغاچندان توبه‌سن هم بامبوق یافراغی بلان یابالار ٠
اقیاب شهری اقیاب آطاونده قدیم تیتوه شهری آطالمش ایدی بش منک‌لب
خلقی بار هم اسکله‌سی بیك یخشی هم سوداسی یخشی آچلوب باراد ر - هم
موندان قلقوطاغه تیلیغراف بار ٠
دورتنچی پیغویا که‌پیهو ناحیه‌سی بیره‌ان مملکتی ننك توشلك طرفنداغی ایراباد
جلغه‌سی بویی‌در بو یرلر ١٨٤٢ نچی یلدان بیرلی اکلچانلار تصرفنده‌در فراوان
وایکونلك وجیمشلك یردر اما ١٨٤٢ نچی یلغه چاقلی بیرمان مملکتنه داخل
ایدی اولوغ وباش شهری پیغو شهری‌در اوراملاری کینك یورطلاری
آغاچ‌دان‌در پیغو شهری ایراباد جلغه‌سی ننك اونك یاغنده دینکزدن ٤ میل
قدر یرده ١٧٤٣ نچی یلده صالونغان شهردر بیك یخشی اسکله‌سی بار -
پروهه شهری پیغوناحیه‌سی ننك اورطا یرنده ایراباد جلغه‌سی ننك صونك یاغنده
بر شهردر اطرافی دوکی چاچا تورغان قرلاردر ٠
بشنچی تیناسیریم ولایتی دینکز بوینده ١٣٣٥ مربع میل یردر تیناسیریم
ولایتی ننك مشرق طرفی سیام طاولارینه چاقلی‌در هم دینکز چیت‌لری نك
وطاشلی طاودر میرکوی آطاولارینه قارشی وهم دینکز بوینده یخشی اسکله‌لری
بار - تیناسیریم ولایتی ننك اوچدان ایکی اولوشی اورمان‌در وایکونلك یرلری
بیك ازدر وایکونلری دوکی‌در وهم جلغه بویلارنده آلتون چیغا تورغان یرلری
بار وهم قاینار صوچیشمه‌لری کوب خلقلاری طیاری وهم کاریان دیب آطالادر
تل‌لری اوزلرینه باشقه بر تورلو تل‌در کوچلی وقوتلی خلق‌در اوز آرا بیك
طاطو تورالار اطاعتلی وقناعت ایاسی آچق یوزلی وخیانتسز خلقدر کوبراك
حرکت‌لری ایکون وهم صیادچیلق‌در ٠
مولمین شهری صالوین جلغه‌سی تاماغنده دینکز بوینده مارطابان آطاوینه
قارشی دینکزدن قاراغانده بیك ماتور شهردر اوراملاری کینك - مدرسه‌لری
بار - ١٧ منك‌لب خلقی بار دخی بو شهرده سفینه‌لر وکیمه‌لر اشلانه‌در ٠
میرکوی شهری تیناسیریم ولایتنده بر شهردر یورطلاری آغاچدان ضور
بازارلاری بار وهم محکم وایمین لیمانلای بارخلقی ٨ منك‌لب کشی‌در کوبراك
اکلچانلاردر هم قطای خلقی ودخی بیرمان - سیام - وهم مالای خلقندان ده باردر ٠
میرغون آطاوی دیرلر بیك طاولق آطاودر دینکز اوستندن بیوکلکی ٣ منك

قدم وهم اورمانلق آطاولاردر ایچی طولو فیل‌لر کرکدان‌لار بولبارس‌لار هم بولان‌لار وبو آطاولارننك حاضرده مجموعسنده یوزمنك‌لب خلق درکوبوسی بورنیو آطاوندان کوچوب کیلکان دایاك خلقی دراوزون بویلی پهلوان‌خلقلاردر مونك عجب ایرلری خاتون قزجماعتندن ماتورراق کیله‌در ـ دخی بو کارولین آطاولاری جمله‌سندان بونیب وهم اوالون دیکان آطاولارده حاضرده خلق بیك آز اما بیك قدیمکی وهم بیك اولوغ طاشلاردان دیوارلار بار بیك قدیمکی بولسه کیراك قایسی زماندا‌غی ایکانن هیچ کیم بلکان کشی یوق‌وهم تاریخ استخراج قیلورلق علامت‌لری‌ده یوق تفتیش قیلسه‌لار بلکه بر نرسه تابارلار ایدی •

تورا‌ن یعنی تورکستان مملکت‌لری

توران دیرلر ایران‌کا مقابل وایران‌ننك بیوك اطرفلارندان شمال‌کا تابا تیکز ومسطح یرلردر ودخی استرخان دینکزندن مشرق‌قه تابا طاولق یرلر یعنی هندوقو طاوی ایتاکنده شمال‌کا تابا بویلاری‌در حاصل کلام توران مملکت‌لری‌ننك جنوب‌طرفنك ایران وافغانستان مملکت‌لری‌در ومشرق‌طرفی قطای تبت وشمال‌یاق‌طرفنده روسیه ـ وهم‌مغرب طرفنك استرخان دینکزی‌در وهم‌اورال طاولاری‌در اوشبومذکور یرلر همه‌سی‌قدیمکی اسم‌بلان آطالادر وهم بو توران یرنده برنیچه مستقل مملکتلر ومستقل خانلق یرلر بار مثلاهندوقو طاوی‌ننك تون یاعنه تابا بویلاری طخاریستان ودخی موندان مغرب‌کاراك قوندوز وهم اندخوی ولایت‌لری ینه توبان وایبونکی وتیکز یرلری بلخ درواز هم‌قاراتیکان وهم‌کش‌ولایتلری‌در ینه‌اینك‌مشهورلری‌عموجلغه‌سی‌ننك توبان بویلارنك‌قوملق یرلرده‌اوازکبك طرفلار حوارزم‌یاکه خیوه ینه‌زرافشان جلغه‌سنك‌بخارایاکه قدیمکی تسمیه‌سی‌صغد ینه قوقاند ولایت‌لری‌در قوقاندنی قدیم فرغانه ولایتی دیرلر ایدی ـ قدیم زماندان بیرلی بو اطراف‌لارده تاجیك خلقی ترك‌لك‌قیلادر تاجیك دیرلر‌فارسی تلی‌بلان سویلاشوچی‌خلقدر توبانده بیانی‌کیلور ـ قزل‌باش‌مملکتی‌بیك‌شهرت وقوت توتقان زمان‌لارده بوطرفلارده صغدیان‌وهم‌بختریان‌مملکت‌لری‌تسمیه قیلنمش‌ایدی اماحضرت عیسی‌زماننداﻥ ٣٠٠ یل‌مقدم‌لرده مستقل بر بختریان‌مملکتی ایدی‌عیسی‌دان بشنچی عصرلارده بو طرفلار خریستیان خلقی مملکت‌لرینه داخل‌ایدی وبو طرفلارده وهم موندان آری تاقطای‌غه چاقلی نیسطوریانلار خریستیان‌دینن انتشار قیلمشلار ایدی ـ ینه آندان صونکراق یدنچی عصرننك باشلارنك اوشبویرلرده اسلام قلچی واسطه‌سی بلان قرآن حکملری ظاهربولاباشلادی هم ساسانی‌لارننك حکمی بتوب خلفاء اسلام حکمی حتی توران مملکتی‌ننك

آرغی یاقلارینه قطای‌غه چاقلی جایولدی ١١ نچی عصرننك اوّللرنده عمو
دریاسی‌ننك توبان اطرافلارنده توروکمن یرلرنده حوارزم ولایتی حاضرده
خیوه دیرلر برقوت ایاسی مملکت ایدی وهم بیك بای وعلوم وفنون‌ننك
مرکزی ایدی هم حاضرده‌ده خیوه شهرنده اول زماندان قالغان بای
کتب‌خانه‌لر بار- آندان‌صونك ١٢١٨ نچی یل‌لارده چنگزخان دیکان‌مانغول
سلطانی ظاهر بولوب توران مملکتن مانغول خلقی بلان طوطوروب بو
اطرفلارجغتای مملکت‌لری‌ننك مرکزی‌بولمش‌ایدی چنگزخان وفات‌بولغاچ-
١٢٢٧ نچی یل‌لارده‌بو مملکت‌لر آننك اوغلنه‌میراث‌قالدی آندان‌صونك‌دخی
آننك سلاله‌سندن نسل‌دن نسل‌کا کوچوب نهایت بو طرفلارنی اوزبك
دیکان خلق بیلاب قبچاق دیب آطالوب قالمشدر اوزبك خلقی توروك
نسلندن عسکری وبهادر وهم آزاد خلقلاردر دخی آلارغه مقابل تاجیك خلقی
مطیع وخدمت اهلی رعیت خلقی ایدی‌لر - اوزبك خلقی توروك دیکان
اسم بلان‌اوزلرین تاجیك‌خلقندان تفرقه قیلالار ایدی‌تورکستان‌اسمی‌توروك
بن‌یافث نسلندن بولغوچی اوزبك خلقی‌ننك‌مملکتی بولغان‌اوچون‌تورکستان
دیب آطالمشدر- اوزبك خلقی تاجیك دیکان نی قسقارتوب طاط دیرلر تاجیك
خلقی بیك نق سوداغه یابوشوب هر اطرافقه جایولمشلردرهم بارا تورغاچ بو
خلق نی‌سبب‌دن‌در صارت آطالادر مانغول‌چه صارت سودا قیلوچی معناسنده
بولغان اوچون مانغول خلقی بخارانی صارتولیه تسمیه قیلالار حاصل کلام‌بخارا
صارتلاری تاجیك‌لردر تاجیك‌ننك چهره‌سی یاوروپا خلقی کبك هم قارا ساچلی
وقارا صاقاللی‌خلق‌لاردر •

تورکستان یری‌باریسی ٤٢٠٠٠ مربع‌میل‌درمشرق یاق طرفی وهم‌توشلك
یاق طرفی طاولق یرلردر بلور طاوی وهم‌هندوقو طاولاری - مشرق طرفنده
هم استرخان دینکزینه تابا قورو صحرالق‌در اما فراوان وجیمشلك یرلری
جلغه‌لاری بویلارنده غنه‌در - استرخان دینکزندن باشقه تاغی تورکستان یرنده
آرال دینکزی دیرلر نهایت‌سز اولوغ کول‌در بو آرال دینکزینه آغاتورغان
ایکی مشهور جلغه‌لاری بار برسی بو زمانده صردریا دیرلر قدیم سیحون
جلغه‌سی دیرلر ایدی بلور طاوندان چغار ینه برسی عمودریا جلغه‌سی‌در
قدیمکی جیحون جلغه‌سی دیکانلری‌در بوهم‌بلورطاوندان کیله‌دراوشبو جیحون
جلغه‌سنه دخی زرافشان جلغه‌سی کیلوب قوشولادر - تورکستان یری‌ننك
هواسی مشرق وهم‌جنوب طرفلارندان باشقه یرلرنده‌اسی هم بیك قورولق
بولادرحتی‌ایکون‌وجیمشلك بولاتورغان یرلرنده صوغارمیچه ایگون‌بولمیدربو
یرلرننك خاصیتنداندرکه حتی آلارده جاوغان یغمورننك‌ده فایداسی یوق
یغمور بولسه اوزی بر آفت شیکللی بولادر - تورکستان یرنده تقریبا اون

میلیون چاماسنده خلق حسابلانادر ـ توركستان یری‌ننك خلقی كوبراك اوزبك توركمن قاراقالپاق صارت هم قرغز خلقیدر ـ دینلری اسلام‌دینی هم كوبراكی كوچمه خلقدر ـ بخارا خلقی یاكه صارت دیكانلری همه‌سندن‌ده بیكراك عالمراك وعبرتلی‌راك خلقلاردر آلارننك بعض‌سی دهقانچیلق بلان وبعض‌لری سودا بلان تركلك قیلالار اما صارت خلقی دنیاده بر سوداكار خلقدر سودا خصوصنده اصلا آلدانمق احتمال‌لری یوق اوتكون‌وزیراك خلقدر ٠

بخارا مملكتی

قدیمكی زمان خلقی بخارا ولایتن صغدیان مملكتی دیب آطامشلار ایدی وهم مسلمان‌لار خلفا زماننده ما وراء النهر مملكتی دیب‌تسمیه‌قیلمشلار ایدی وهم ابتداء اسلام‌دان بیرلی علوم وفنون‌ننك معدنی ومركزی بولغان یرلردرهم حاضركی زمانده‌ده سمرقند بخارا وبلخ شهرلرنده معدن علم بولغان كوب‌مدرسه‌لر بار ـ بخارا مملكتی‌ننك مدبر امیری كامل متصرف ومختار پادشاه‌در ٠

بخارا مملكتی ٣٦ درجه عرض شمالی‌دان ٤١ درجه‌كا چاقلی یرلردر ـ بخارا ولایتی‌ننك جلغه‌سی زرافشان جلغه‌سی آطالادر ٨٧ میل قدر یردن آغادر ـ زرافشان جلغه‌سی كاشغر طرفنده تن‌شن طاوی‌ننك جنوب غربی طرفنده‌غی اسكندر كولی دیكان بر كولدن چیغوب مغرب‌كا تابا پنجاكیند شهرینه چاقلی آغا هم پنجاكیند شهرینه یتكونچه بیك‌طاریردان هم‌ایكی یاغی بیوك برطاو آراسندان آغادر بو جلغه‌ننك جنوب طرفنداغی طاو آطابا طاوی تسمیه قیلنور تون یاق طرفنداغی‌سی چونقارطاوی دیرلر وهم‌پنجاكیندن توبان تابا مذكور ایكی طاو ایكی یاق‌قه‌راق آیرولوب جلغه بویلاری بش آلتی چاقرم كینك بولونلق بولادر ـ ودخی پنجاكیند شهرندن یوقاری طرفنده زرافشان جلغه‌سنه بر نیچه كچراك جلغه‌لار قوشولوب پنچاكیند شهرینه یتكانده وهم بخاراغه تابا یتكان یرلرنده ضور صولی جلغه بولادر ـ ودخی تمام‌بخاراغه چاقلی زرافشان بولونلاری اوشبو جلغه بلان صوغارولادرزرافشان جلغه‌سندان جنوب‌كا تابا متصل طاو سلسله‌لری یعنی اوزوك اوزوك طاولار شعبه‌سی شهر سبز طاولاری دیب آطالادر شهرسبز ولایتی اوشبو طاولق یرده‌در شهرسبز بخاراغه ـ تعلق‌سز اوزی مستقل بر خانلق ولایت ایدی اوزینه مخصوص خانی بار ایدی بو مذكور شهرسبز طاولاری ایكی توتال كبك یعنی ینشه طاولاردر ـ بو طاولارننك مغرب‌كا تابا یاغی سمرقند طاوی دیب آطالاشهرسبز شهری مذكورطاوننك جنوب‌كاتابا طرفنده سلطان حضرت طاوی دیكان بر طاوننك ایتاكنده‌در اوشبو مذكور طاولار بایتاق بیوك طاولاردر كوب یرلری قار طبقه‌سندان هم بیوكدر كته قورغان شهرندن

جنوب غربی‌گا تابا ایکنچی برتیم طاوی دیرلر بر طاوبار زرافشان صحراسنه تابا بارادر هم‌بش آلتی چاقرم زرافشان جلغه‌سینه یتماس بوروں توقتیدر ـ اوشبو تیم طاوندان جنوب غربی‌گا تابا بخارا ولایتی بولادر کینک چوللك صحرادر اورطاچول دیرلر مذکور طاولارنك هرقایسی‌ننك زرافشان صحراسنه تابا یاقلاری کیرتلاچ طاولادر ـ وهم سمرقنددن کته قورغان شهریته یول اوشبوطاو بویلاب بارادر ـ ودخی زرافشان جلغه‌سی بخاراننك مغرب‌گا تابا طرفنده بیك تیزجنوب‌گا تابا بورولوب بخارادان‌جیدی فرسخ‌یرده برکول‌گا توشه‌در قاراکول دیرلر ـ بخارا شهری‌ننك خلقی ایکونلك وجیمشلك یرلرین اوشبوجلغه بلان صوغارادر ـ زرافشان جلغه‌سی بویلاری تمام یوقاری باشدان بخارا شهرینه چاقلی هیبت وآباد وجیمشلك یرلردر ـ هم بو جلغه بوینده رتدن بیك کوب آوللار بار جیمش وهم جفاك باقچه‌لاری بیك کوب دخی زرافشان جلغه‌سندان باشقه بخارا مملکتنده عمو ـ صعد ـ قاشقه ـ وهم بلخ جلغه‌لاری بارهرقایسی جلغه بویلاری آباد وجیمشلك وهم‌ایکونلك یرلردر ـ بخارا مملکتی‌ننك خلقی حتی کوچمه خلقلاری‌ده هر قایسی‌سی بیك اجتهاد بلان مامق وهم جفاك ایکالر وهم صارق بیك کوب آصری‌لار بر تورلو صارقلاری باربیك هیبت‌قارا کودره جونلی بولاقزل باش خلقی‌ننك باشلارینه کیکانی شولدر قاراکول دیرلر بوزمانلارده هم بوقاراکول تیرسی‌قزان‌خلقی آراسنده‌ده زیاده مستعملدرحتی‌کامچاطدان آرتوق کوروب باشلارینه بوروك ایتوب کیه‌لر ـ هم‌بخاراننك کجه‌لری‌ده بیك نفیس‌جونلی‌بولادر کجه مامغندان شال اشلیلر ـ بخارا خلقی یوك تویاب یورتوراوچون نارتوه استعمال قیلادر بخارا ولایتنده غیرادیاندان هم‌خلقلاربار ـ اسلام‌دینی.... مملکتنده بش قدم ویوقاری درجه‌ده‌کی‌خلقلاری فارسی تلی بلان‌وهم‌عوام‌راق‌خلقلاری توروك تلی بلان سویلاشه‌لر وهم سوداسی بیك ضورهندستان وهم روسیه ودخی غیر اطرافلار بلان‌در بخارا مملکتی‌ننك تحت‌گاه شهری بخارادر.

بخارا شهری زرافشان جلغه‌سی‌ننك صونك یاغنده یراق توکل قرقنچی درجه عرض شمالیده وهم سکسان ایکی درجه طول شرقیده‌در ـ اما اوراملاری طار یورطلای ساده‌کنه یورطلاردر بخارا شهری بوتون آزیه‌ده قدیمدن اولوغ علما ومدرسلری کوبلك بلان مشهودر ۳۶۰ لاب مسجدلری بار ومدرسه‌لری کوب ـ یوزلب کاروان سرایی بار سرای عمارتی‌ننك تاریخی مهتردر (بوتون دنیاده بر کاروان سرایی‌در) اولوغ بازارلاری وحماملاری بیك کوب بخارا شهری دیواربلان‌احاطه قیلنغان‌در هم حصارنده مناره‌لری کوب توکاراك مناره‌لردر پادشاه سرایی بار ارکه دیرلر ۹ نچی عصرلارده صالنغان سرایدر ـ بیوك یرده هم دیوار بلان احاط قیلنغان‌در ـ بخارا شهری

تورکستان یرنده بر اولوغ شهردر - وهم اولوغ علملك یری‌در علم کلام وعلم عقاید وهم علم طب مدرسه‌لری قدیمدان کوب‌در بر بخارا شهرنده طلبادان ل ۱ منك‌لب طالب‌لری بولادر بخارا شهری یاوروپا بلان آزیه آراسنده کاروان سوداسی‌ننك اورطاسی بولغانلقدان مونده آزیه خلقندان ویاوروپا خلقندان هر تورلو سوداکارلر کیلدر وهم بخارا شهرنده کارخانه‌لر بیك کوب ادرس بی‌قصب باصمه وغیر جفاك ذات‌لار اشلانه‌در وهم روسیه بلان اولوغ سوداسی بار مامق وهم کاشمیر شل‌لری پالاص وهم روسیه طرفندان آنك کوب آلوب کیته‌لرجیز وباقر صاوتلار صاماوار تیمور- قازان وغیرلری- وهم بخاراده صابون کارخانه‌لری کوب‌در وبخارا شهرنده باری ۲۰۰ منك‌لب خلق بار اوچ‌دن برسی تاجیك‌لر وباشقه‌لاری اوزبك‌لردر وهم جهود خلقی‌ده بار ۲ منك‌لب .

سمرقند شهری زرافشان جلغه‌سی بوینده بر مشهور شهردر - ۳۹ درجه ۲۰ دقیقه عرض شمالیده ل ۸ نچی درجه طول شرقیده واقع‌در ۶۰ منك‌لب خلقی بار - قدیم آقساق تیمورننك تخت شهری‌ایدی ضورسودا شهری‌در کارخانه‌لری کوب جفاك وماوق دانلار اشلنه‌در - علماسی ومدرسه‌لری کوب جمیع علوم وفنون‌ننك مرکزی‌در مدرسه‌لری بخارا مدرسه‌لرندن کیم توکل اولوغ بیك دیکان اولوغ مدرسه‌سی بار وهم رصد مدرسه‌سی بار - دخی مونده آقساق تیمورننك مقبره‌سی بار اوستنده‌کی عمارتلر کامل بوتون تمام حاضر عمارت قیلغان شیکللی‌در - مقبره‌سی کونبد آستنده دیوارلاری آغاظ طاشندان‌در .

خیوه مملکتی یاکه حوارزم مملکتی

خیوه یاکه خوارزم مملکتی‌ننك کوب یرلری قوملق صحرادر وهم‌خلق ترك‌لك قیلا تورغان یرلری قوملق اولوغ صحرا ایچنده باری بر اواز کبك‌درعموما خیوه خانلغنه داخل یرلر آرال دینکزی‌ننك وهم قرغز صحراسی‌ننك جنوبنده ۳۶ درجه بلان ل ۴ درجه آراسنده‌در وهم سطحی ۷ منك مربع میل‌درهیچ قایسی طرفندان بو مملکت‌لرننك چیك‌لرین تعیین قیلورغه ممکن توکل - خیوه مملکتی‌ننك خلقی تخمینا ۲ میلون یاریم یاکه ۳ میلیون حساب قیلالار- اینك کیراکلی اطرافلاری بر تورلو قورو قوماق یرلردر باری عمو دریا بویلاری بیك یخشی آبادوجیمشلك وهم ایکونالك یرلردر ایکونلری بیك یخشی بولا خیوه خلقی خصوصا دهقانچیلق هنرین کامل یخشی بله‌لر وهم ایکون ایکو خصوصنده خیوه ولایتی آزیه‌ده بر هیبت یردر - خیوه خلقی حیوان‌دان صارقلار وهم کجه‌لر کوب آصری‌لار صیر اول قدر توکل آطلاری بیك هیبت

بولا یوك ومال یورتوراوچون ایکی اورکاچلی توه استعمال قیلالار- متمدن خلقلاری هم کوچمه خلقلاری اهل السنة والجماعت‌لردر - کوچمه‌لی خلقلاری تورلو نسلدن : توروکمن قارا قالپاق وهم قرغزلاردر - خیوه مملکتنك بش قدم خلق اوزبك‌لردر خان هم اوزی اوزبك خلقندان یر آدم‌در •

خیوه مملکتی‌ننك خاتون قز جماعتی‌ننك حرکت‌لری کوبراك شال توقیلار کلاپوش وغیر ذاتلار اشلیلر - باشقه اطرافقه هر یلنی خیوه طرافندان اورینبورخ‌قه کابول‌غه استرخان‌غه کاروان یوری‌در جفاك هم مامق ایلته‌لر خیوه‌ننك خانی هم کامل متصرفدر - هر یلنی جماعت باشندان ایکی‌طومان ایمانا آلادر ۸ صوم چاماسنده قل صاتوچیدان وکاروان مالندان زکوة آلادر- یلغه ۸ میلیون یاریم‌حصولی بار ۳۰ منك‌لب عسکر توتارغه قادر ۱۸۷۴ نچی یلدان بیرلی خیوه خانلغی روسیه نظرنده‌در خیوه شهری عمو دریاننك مغرب‌کا تابا یاغنده عمو دریادان کیتورکان قنال یاننده معروف شهردر ۲۰ منك‌لب خلقی بار مسجد ومدرسه‌لری کوب اسلام شهری‌در ه درجه‌عرض‌شمالیه نچی درجه طول شرقیده واقعدر •

❁ قوقاند مملکتی فرغانه ولایتی ❁

قوقاند ولایتی‌تون یاق طرفنك سبز یرلرندن آیرولادر قرغز صحراسی بلان - مغرب کاتاباطرفنده بخارا وهم‌خیوه مملکت‌لری- توشلك‌یاغنك قاراتیکان وهم درواس - ودخی مشرق‌طرقی قطای توركستان‌یعنی‌تبت وکاشمرولایتلریدر- قوقاند‌ولایتنك صردریاننك‌مشرق‌قه تابا یاغی کوبراك‌یری طاولقدر وهم‌مذکور جلغه‌ننك‌مغربنك قوملق یرلردر بومملکتنك بیوك‌طاولار جمله‌سندن بولورطاغ یاکه بلورطاغ دیرلر وهم بواوط طاغ دیب‌ده آطالادر اما اوز خلقی آراسنده بوطاولارنی‌کاشغردوان‌دیب‌سو یلاشه‌لریعنی‌کاشغربولی طاوی دیکان‌لری‌در- بلورطاغ دیکان طاولاری‌ننك باشنده منکو قاریاطا بو طاو آراسندان باری کاشغرغه اوزا تورغان قابقا کبك برکنه یولی بار دخی بوبلور طاوینه‌توتاش موزطاغ‌دیرلر مشرق‌دان مغرب‌کا تابا ممتددر - خوقند مملکتی‌ننك اولوغ جلغه‌سی صردریادر - آق مسجد شهری قاتنده بوصردریاغه‌ایکنچی برجلغه قوشولادرقوان جلغه‌سی دیرلر- صردریا آرال دینکزینه آغادر- صردریاننك بر مقدار یرنده کیمه‌لر واوت کیمه‌لری یوریدر ینه باشقه کچراك جلغه‌لاری بار صردریاغه قویا جلغه‌لاری بیك صای حتی جیاولب چیغارغه ممکن طاو آرالارنده واویصو یرلرنده جای‌کونی هواسی بیك معتدل هم‌حیوان اوچون بیك ملایم‌یرلردر قوملق وصحرالق قورو یرلرنده زیاده‌اسی بولادر

حتی اسی‌لك ٥٠ درجه‌لرگا قدر جیته‌در- اولن‌لر ویافراقلار کویوب کیته‌در-
کرچه بوطرفلارده یغمورلار بولماسه‌ده یرلرین هنر وصنعت بلان صوغارلغان
اوچون هر انواع آشلق وجیمشلك کوب بولادر حتی جاینده پچان‌نی دورتار
مرتبه اوسدروب چابوب آلالار قش آیلارنده‌ده اون بشار درجه‌اسی بولادر-
طاولارنداان آقغان صولاری وچشمه‌لری بوینده قوملق‌ده آلتون کوب -
کوکرت کهرچله توزمونده بیك ارزان اما عمارت آغاچلاری یوق - اوتون
اورننه قامش یاغالار آرتش آغاچلاری طاولقراق یرلرنده اوسه هم تیراك
آغاچی جلغه بویلارنده‌ده بار - قوقاند مملکتی‌ننك همه شهرلری وآول‌لاری
تیکراسنده جیمش باقچه‌لاری بیك کوب‌در وهم عموما بخارا سمرقند وخیوه
وغیرلری همه‌سی جیمش باقچه‌سی ایچنده‌در- قوقاندننك جیمش‌لری کوبراك
اوروك بادام وحرما هر اطرافقه کیته‌در قوقاندننك قاونی وقاربوزی بیك
نفیس خصوصا اندجان قاونی هم قاربوزی بیك ماقتاولی بیك ایری هم‌بیك
طاطلی بولادر یوزوم کوب ایکالر طوط باقچه‌لاری کوب جفاك حرکتی بویرلرننك
اینك اولوغ حرکتلری‌در اماسودا خلقی آراسنده بخارا جفاکی وهم‌قزل‌باش
جفاکی ماقتاولیراقدر ودخی حرکت‌لری‌مامق‌منسوجاتدان باصمه بوز سرنجی
کوب اشلیلر مامق نرسه‌لر اشلنه تورغان کوب کارخانه‌لری بار بولارننك
مامق ذات‌لاری قرغز خلقنه بیك کیته - قوقاند ماملغی یخشی بولا دیب
ماقتی‌لار آزیه‌ننك باشقه یرلرینه قاراغانده صارق کتوی کوب قوقاند
صارغی اسی‌کاده صوق‌قه‌ده چدای بیك چدام بولادر هم اول قدر تربیه‌ده
کیراك توکل قرغز صارغی یاکه قوی قیمت یوری جونی‌غنه اوچون توکل
بلکه مایی‌ایتی وهم‌بیك چدام‌لغی‌اوچون قیمت بولادرهیچ برصوسز اولن‌سز
صحرادان بر نیچه کونلر قووب بارالار - قوی‌ننك آرتی یکرمشار قرقشار
قداق کیله قوقاند خلقی‌ننك قوی‌ایتی عادتی آش‌لاری‌در هم تیرسن‌کیوم
ایتوب کیه‌لر- سوت وهم کیبکان‌ارمچك یاکه قورت قوقاند قرغزلاری‌ننك
آشی‌در کوب وقتده آلار ایکماك‌سز موننك بلان تورالار .
قرغز خلقی کجه هم آصرای‌لار تبت کجه‌سندن کیم توکل اما ضورراق هم
طازاراق بولادر جون آستنده بیك نفیس آب آق ماملغی بولا- بو کجه‌ننك
ماملغندان اوراتیپه خلقی بیك نفیس شال‌لر اشلیلر کاشمیر شلی‌شیکللی بولا
هم بیك نفیس ایتوب شارفلار بیلیلر قرغز خلقی دخی صیادچیلق اوچون
ات‌لاچن قارچغه آصریلار موند این صید حیوانلاری‌ننك اویرانکانلری‌بیك قیمت
یوری آلارده آق قوش قاز اورداك هم قازان بیك کوب بولا - قوقاند
مملکتنده توروك نسلندن برنیچه تورلوخلق بار- اوزبك‌خلقی‌ننك بعض‌لری
متمدن خلق وبعض‌لری‌بار کیز ایولرده تورالار اوزبك خلقی‌ننك‌هم‌نسلی

بیك

بیك كوب : مثلا مینك خلقی بار حاضرده‌كی خانلاری اوشبو نسلدن در ینه
قبچاق خلقی بو زمانده منقرض بولوب بتوب بارا ۳ل ۸ ۱ نچی یلده كوب
قرلغانلاردر ینه چغتای خلقی متمدن خلقدر بولار كوبراك نمنكانده مقام ایتوچیلردر
دخی قورااما خلقی صردریا بوینده قوقاند بلان تاشكند آراسنده دهقان خلقلاردر
ودخی قوقاند مملكتنده صردریا بوینده‌كیز ایولرده توروچی كوچمه خلق قارا
قالپاقلاردر آلار بیك نفیس پالاصلار اشلیلر قایصاق خلقی روسیه‌ده هم پاورو پاده
قرغز آطالالار قوقاند مملكتنده هم باردر - بروط خلقی آلاطاودان بلورطاوینه
چاقلی یرلرده تركلك قیلالار - تاجیك خلقی بوطرفلارننك اصل توب خلقلاری در
خلق آراسنده بولارنی صارت دیب آطالادر بیك ایشلی وكوب خلقدر
بعضلری سنی وبعضلری شیعه‌لری هم بار - ودخی قوقاند مملكتنده جهود افغان
وهم هندوس خلقندان ده بار شهرلرنده بولار سودا بلان تورالار .
قوقاند مملكتنده ۳ میلیون یاریم خلق بار - قوقاند خلقی آراسنده چغتای
تلی آلنه‌در یا كه مشرق توروك تلی دیب هم ایتورلر - بوقدیم تل قوقاند مملكتنده
متمدن خلقلارینك تللری باشقه‌لارغه قاراغانده صافراقدر اما قر خلقی‌ننك
وكوچمه خلقی‌ننك تللرنده غیر تلدن قاتوشقان سوزلر كوبدر -
اولوغ شهری قوقاند وهم خوقاند دیب‌ده ایتوله‌در اما رفاعه افندی خوخان
دیب یازا صردریانك اونك یاغنده ۱۴ نچی عرض درجه‌لرنده وهم ۸۹ نچی
طول درجه‌لرنده واقع بر مشهور شهردر ۴۵ منك لب خلقی بار - قوقاند شهری
ننك مغرب طرفنداغی اولوشونده دیوار بلان ایلاندروب آلغان ارع دیرلر
برسرای در بیك هیبت باقچه ایچنده ایكی قاتلی هیبت یورطدر خان اوزی مونده
تورور ایدی - قوقاند شهرنده باری ۲۸۵ منك خلق ۸ منك یورط وكاروان سرای لاری
بار بازارلاری بیك ضور مال كوب اولوغ سودا شهری در قول هنری اشلانه
تورغان كارخانه‌لری كوب داری كارخانه‌سی وهم كاغز كارخانه‌سی بار
یورطلارنده جفاك وهم ماماق ذاتلار اشلیلر دخی افیون كوب یاصی‌لار اطرافلاری
همه‌سی جیمش ویوزم باقچه‌لاری در ادرس بی قصب سرنجی آندان كوب چیغا
قوقاند ادرسی دیب معروف در - دخی قوقاند شهرنده ۳۶۵ مسجدی بار
ومسجدلری پشكان كیرپچدان صالغان ۱۲ لب اولوغ مدرسه‌سی بار -
تاشكند شهری ایلكاری قوقاند خانی‌ننك تصرفنده بولغان شهردر اما حاضرده
روسیه‌كا قوشولغاندر - تاشكند شهری قوقاند دان شمال غربی طرفنده ۷۱ میل
یاریم یرده ایلانه‌سی دورت میل بر مشهور شهردر - تاشكند شهری‌ننك ایلانه‌سی
جیر بلان احاطه قیلنغان در ایلكاری ۸۰ منك لب خلقی بار ایكان ایمدی بو
زمانلارده یوز منك دان آرتقان دیلر - ۱۵۳ مسجدی ویكرمی لب اولوغ مدرسه‌سی
ل ۱ لب سرایی بار - صردریا وهم قوقاند جلغه سندان كركان جدوللری كوب

يورطلاری ترزه سز يورطلارنده آزيه عادتی اوزه ايدانلرينه يالاص جايكان
تاشكند خلقی ننك كيومی بخارا خلقی كبك چاپان كيه‌لر اوزون كولماك كينك
چالپارقارا چيتوك صاوری كاوش كيه‌لر - كوبوسی آستدان بيشمت اوستندن
مامق ياكه جفاك چاپان كيوب كينك پوطا بيلی لرقش كونی طون كيه‌لر ادرس
بی قصب طشلی اوچلی كلاپوش وچالما كيه‌لر -
توركستان شهری تاشكند دان ٣٩ ميل يرده صر دريانك اونك ياغنه بر شهردر
منك لب خلقی بار -
مرغلان ياكه مرغينان شهری مشهور شهردر ٢٥ منك خلقی بار - نمنكان شهرننك
اون منك لب خلقدر
خوجند شهری قوقاند دان برده كيم توكل ضور شهردر صردريانك صونك ياغنه -
اوراتيپه شهری محكم قلعه‌در موننده بيك قيمتلی يعشی شللر اشلی لر .
اندجان شهری توار يخلارده مذكور مشهور شهردر بابر سلطان ننك توغان يری در
بابر سلطان آقساق تيمور سلاله‌سی ننك آقتوغی در -
اوش ياكه تخت سليمان شهری بر شريف شهردر -
آق مسجد شهری صر دريانده بر قلعه‌در حاضرده پيروفسكی پورطديب آطالا *
يانكا قورغان قوش قورغان قوندوز اندحوی بدخشان بولار بر جغرافيه‌ده‌ده
ذكر ايتولیدر ياوروپا جغرافيه‌لاری بولاردان خام‌لاردر *

تورو كمن يرلری

توروكمن يرلری ديرلر استرخان دينكزی ننك مشرق‌قا تابا طرفلاری‌در
٤٤ درجه عرض شماليدن ٣٨ درجه‌كا چاقلی وهم ٦٨ درجه ٤٤ دقيقه طول
شرقيدن ٨٣ درجه ٣٨ دقيقه‌كا چاقلی‌در توروكمن يری ننك تون ياغنه تابا
طرفی مانغشلاق طاوی - آق طاو ديرلر مشرق طرفی خيوه وهم بخارا مملكتلرينه
تيه - جنوب طرفنده افغانستان‌در ومغرب طرفی استرخان دينكزی‌در - ٧١٣٥ مربع
ميل يردر - بو يرلرده كوچمه توروكمن خلقلاری تورادر - توروكمن خلقندان
بعض‌سی بعض مملكت‌كا تابع وهم بعض‌لری بار بالكليه مستقل براوننك تصرفنده‌ده
توكل - استرخان دينكزی ننك مشرق طرفی ياغنده سكزلب جرماق بار بو
جرماقلارننك اولوغراقی حسن كولی ديرلر دينكزدن كركان برصای جرماقدر
تيرانلكی باری ٨ قدم صوی توزلی قامشلق صازدر بوتيكراده توروكمن ننك
اولوغ كوچمه خلقلاری وباشراقلاری وهم كوبراكی تركلك قيلادر - ينه حيوه
جرماغی ديرلر صای هم صوی توزلی جرماقدر - تاغی براولوغ جرماق قارا
بوغاز جرماغی ديرلر ٣٥٥ مربع ميل اورطاسی تيران صوی بيك توزلی
استرخان دينكزی بلان توتوش‌در - بو جرماق‌ننك جنوب طرفنده كوكرت

ایسی کیله همیشه بر توراو بخار چیغوب تورادر - ینه برسی اسکندر بای جرماغی دیرلر بو جرماق یاننه ۱۷۱۶ نچی یلده بر قلعه صالنغان ایدی - برسی بالقان جرماغی دیکانی بار مونده چیلیکین یاکه چلکان دیکان بر آطاوده ۳٤٥٥ منك لب نیفط چیشمه سی بار ٥ ل ۱ منك پوطلاب نیفط آلالار - وهم قازیغان نیفط قیولاری بار ودخی توز چیشمه سی بیك کوب - بو مذکور جرماقلارغه بیك کوب جلغه لار توشه در مونده جای کونی هواسی بیك اسی بولا ل ۲ - ۳٥ درجه وهم یلده اوچ مرتبه هیچ بولماغانده ایکی مرتبه بیك اسی جیل ایسه کوب آدم ضررلانوب حراب بولادر اما طاو باشلارنده جای هواسی عجایب نفیس ملایم هوادر وهم تیکز وبولونلق یرلری عجایب بر هیبت اولن لك وپچانلك وانواغ چچك دن صحراسی معطر باقچه مثال بر یردر - توروکمن یرلرنده خراسان غه تابا حلتیت اوسه در شیطان بوغی تعبیر قیلنور بر صمع در - جلغه لاری آراسنده بیك آباد وایکون بولا تورغان هیبت یرلردر بوغدای یخشی اوسه ایللی ضعفی بلان آلالار - وهم طاولارنده یخشی اورمان لاری یوزم باقچه لاری بار چیه انار شفتالو کوب بولادر وهم جفاك قورطی تربیه قیلوچیلاری بار - اما بو توروکمن یرلاری ننك اولن سز جیمش سز یرلری ده بیك کوب - مثلا استرخان دینکزی بویلاری وهم بعض توزلق یرلری بار بر نرسه ده اوسمی در *

توروکمن خلقی ننك بیك معلوم لری اون اروغ در عمو دریاسی ننك صونك یاغنده ترك لك قیلوچیلار ایرسار نسلی یاکه ایرسار اوروغی آطالا باری ٦٥ منك ایولی خلقدر بولار بخار خانی تصرفنده در ینه جنوب طرفنده افغانستان غه تابا صالور دیکان توروکمن خلقی ۳ منك لب یورط در - بو صالور توروکمن دیکانی براوکاده تعلق سز اوزلری مستقل تورالار - ینه بولاردان تون یاغنه تاباراق صارق توروکمن دیرلر ۲٥ منك لب یورط در - ینه عمو دریادان صونك یاقده بخار بلان خیوه آراسنده ترکلك قیلوچی توروکمن لر سقار توروکمن آطالالار ۱٥ منك اویولی توروکمن لردر بولار هم بخار خانی ننك تحت تصرفنده در ینه توروکمن خلقندان هیچ بر مملکت کا قاراماغانی تکه اوروغی دیکان توروکمن بار باری ل٤ منك اویولی توروکمن لردر خراسان مملکتنه یاقن بیك نفیس جیمشلك یرده ترکلك قیلالار - دخی توروکمن خلقی ننك عقلان دیکان اوروغی قزل باش یرینه یاقن کورکان یاکه جرجان جلغه سی ننك یوقاری اطرافلارنده ترکلك قیلوچی توروکمن لردر بولار قزل باش مملکتینه قاراغانلاردر باری ۱۷ منك یورط - ینه توروکمن سامود یاکه ثمود دیکان اوروغی مذکور قارا بوغاز جرماغی ننك جنوبنده ترکلك قیلالار باری ۳٥ منك اویولی توروکمن لردر بولار بر ولایت کاده قاراماغانلار آزاد خلقلاردر *

حاصل‌کلام بومذکور اطرافلارداغی کوچمه‌لی‌توروکمن‌لر مجموعسی ل ۹ ۱ منك
یورط یاکه اویو اوزلرنچه کیبتکادر تخمینا بر میلیون‌ده ۱۷۵ منك‌لب جان
حسابی بولمق کیراك - بو توروکمن‌لرننك مجموعسی‌ننك آراسندان چیرو
توروکمن دیرلر بولارننك اصلا ایکون اشی بلان اشلری یوق نهایت‌سز
کوب‌توه‌لری وحیوان‌لاری‌بار همان‌کوچوب‌یوریلر براوکاده مطیع‌توکل‌لردر-
دخی جمله‌سندن برسی چومور توروکمن دیرلر بولار ۲۰۰ یورطلاب
توروکمن‌لردر ایکون‌ایکالر هرقایسی‌ننك اوزلری‌ننك نسلندن اولوسلاری
بار - اوزلری‌بیك یاکه خان‌دیرلر اما آنکار خراج تولامایلر - اما عمودریا
توروکمن خلقی نادان دین وشریعت بلان اشلری‌یوق اوزآرالارنده همان
طنچ‌سزخلقدربرتورلوباش کیچکان اوزلری‌ننك جانلارین ایامی‌تورغان یکت
خلقدر - ترك‌لك‌لری باری‌حیوان‌بلان - اما آطلاری‌ننك هیچ بهاسی یوق
نهایت‌سز یخشی آطلار آلارده‌در خصوصا بیك یوکروك آطلار تکه اروغی
دیکان توروکمن‌لرده بولا - موند‌این یوکروك آطلار بالکلیه جال‌سز تاولکده
برتوقتاوسزچابا شوند‌این آطلاری باردرکه تاولکده ۳۰ میل یوکورکان آطلار
بولادر - ۳ل ۲ چاقرم وهم موند‌این یخشی چابا تورغان آط اوزلرنده ل ۲ ۳
صومغه چاقلی بولا - ودخی توروکمن خلقی‌ننك بیك هنرچان اوصطالاری
بارخاتون‌لاری هم بیك‌هنرلی‌بولادر قیمتلی‌هیبت‌پالاص‌لار - اوق صاوتلاری
وهم هرتورلو رنك‌ده کیوم‌لر وچاپان‌لارچیکالر وکلاپوش‌لرچیکالر- تون‌یاق
طرفنداغی‌توروکمن‌لر قرغزچه کیونه‌در وهم‌جنوب‌کاتابایرلرنده‌قزل‌باش‌چه‌کیونه‌لر*

ایران مملکت‌لری

توران فصلنده ذکر ایتولکان روشچه مونده کذلك ایران‌لفظی توران دیکان
سوزکامقابل‌بولوب تماما قزل‌باش مملکتی اراده‌قیلنور - ایران‌مملکت‌لری‌ننك
یرلری مسطح وبیوك‌یردر مغرب‌طرفنده دجله وفرات جلغه‌لارینه چاقلی وهم
مشرق طرفی هند جلغه‌سنه چاقلی قدیم همه‌سی ایران‌یرلری‌دیب آطالمش
ایدی اما بو زمان‌لارده ایران مملکت‌لری دیب باری قدیمکی ایران‌ننك
مغرب‌کاتابا یارطیسنه‌غنه اطلاق‌قیلنه‌در اما مشرق‌قه تابا بولغان یارطی‌سی‌ننك
شمال یاغنه تابا طرفنداغی یرلری افغانستان مملکت‌لرینه کرادر وهم صونکی
یارطی‌ننك جنوب‌کاتابا اولوشی بلوجستان مملکتنه داخل‌در حاصل‌کلام قدیمکی
ایران قزل‌باش افغانستان وبلوجستان مملکت‌لرندن عبارت ایدی *

ممالك فرس یاکه فارس مملکتی

اما خلق آراسنده قزل‌باش مملکتی وقزل‌باش یرلری دیرلر یاوروپا خلقی

آراسنده پیرسیه آطالا ـ اما قزل‌باش‌ننك اوزطرفلارنده وهم عموما مشرق طرفنداغی خلق آراسنده همان ایران آطالادر ـ قزل‌باش مملکتی ۲۷ درجه بلان ۴۰ درجه آراسنده عرضا ـ وهم ۶۲ بلان ۷۹ یاریم درجه آراسنده طولا ـ وهم قزل‌باش مملکتی‌ننك اطراف‌لاری: تون‌یاق‌طرفنده روسیه استرخان دینکزی وهم‌توروکمن‌یرلری ـ جنوب‌طرفی فارس‌جرماغنه وهند اوقیانوسنه چاقلی ـ مغرب طرفنده آزیهٔ عثمانیه مملکتی‌در ودخی مشرق‌قه تابا طرفنده افغانستان وهم بلوجستان مملکت‌لری‌در قزل‌باش‌یری‌ننك سطحی ومسافتی ل ۲ منك مربع میل‌در*

قزل‌باش مملکتی‌ننك کیفیتی وهواسی

قزل‌باش مملکتی‌ننك طاولق اطرافلاری مغرب وهم جنوب غربی طرفلاری طاولق یرلردر ـ شمال طرفنده البرز طاوی استرخان دینکزی‌ننك جنوب‌کا تابا باشنده مغرب‌دن مشرق‌قه تابا استرابادقه چاقلی بارا وهم مشرق‌قه تابا اولوش‌لری طاباناقلانوب وسوزاکلنوب بارادر ـ بیوك یرلری مغرب‌کا تابا ارمنیه طاوی دیرلر عثمانیه مملکتی بلان قزل‌باش مملکتی آراسنده ارارات یاکه جودی‌طاوی‌در بوطاولارننك‌صفتی یوقاریده برمرتبه بیان‌قیلنمش‌ایدی ـ وهم مغرب طرفنده صاغروس طاوی دیرلر عثمانیه بلان چیکداش‌در وینه جنوب طرفی فارس جرماغی بویلاب همه‌سی مسلسل طاولاردر هر یرده هر تورلو اسم بلان آطالادر حاصل کلام قزل باش مملکتی هراطرافدان طاولار بلان محاط‌در اما توبان یرلری هم کوب حتی دینکز سطحندان‌ده توبانراك یرلری‌بار ـ مذکورطاولار همه‌سی‌ده یالانغاچ واورمان‌سز واولن‌سز طاولاردر شول سببلی طاولارندان آغا تورغان چیشمه وجلغه‌لاری بیك آزدر قزل‌باش مملکتنده همیشه آیازلق‌در هواسی ویرلری قورو بولادر وبو مملکت‌ننك خط نصف نهارنده‌کی یولدوزلار غایت‌یاقتی‌در یل‌ننك فصل‌لاری بر برسندن آیرولوی‌ننك علامتی بیك‌ظاهردر یعنی جای‌کونی بیك اسی بولودان مقدم غایت صالقونلار بولا آندان‌صونك دفعة اسی‌لك‌لر بولا کوندوزلری‌بیك اسی کیچلرنده کنه برنیچه صالقونلق توشه‌در اما اصلا جووشلك یوق تومان وهم چق بولمی‌در مگرتوبان واویصو یرلرنده‌کنه بعض‌وقتده چق‌لار بولادر عقرب آیلارنده صالقونلار بولا باشلی بو وقتده تیهران یرلرنده ل درجه ـ ۶ درجه صالقونلار بولادر ـ قزل‌باش‌یرنده ثور آینده‌ده ۲۲ ـ ۲۳ درجه اسی‌لر بولادر کولاگه یرلرده‌ده ـ یاز باشنده یعنی حمل آینده اصفهان‌ده بیك‌نفیس کونلر بولا ـ خصوصا قزل‌باش مملکتی‌ننك جنوب‌طرفلارنده هواسی بیکراك نفیس بولادر بو یرلرده اصلا طاعون ووبا بلنکانی یوق ـ بولسه‌ده

بیك‌سیرا کدر - قزل‌باش مملکتی‌ننك کوبراك‌یرلاری یالانغاچ وقوروصحرالق هم شوز وتوزلی بالچقلی‌یرلردر جدی آیندان ثور آینه قدر یغمورلار بولوب یریوزلری آزراق‌جوولا اما قورو وقت کیلسه یر یوزی قاتلاو قاتلاو توز بولوب قانادر اولوغ وتوزلق صحرالاری بار . قزل‌باش مملکتی‌ننك جنوب شرقی‌کا تابا یرلرنده نوبندان صحراسی دیب آطالادر قزل‌باش مملکتی‌ننك کوب‌یرلری ایکون‌کا صلاحیت‌سز‌یرلردر ایکون بولا تورغان یری جدول‌لر بلان صو کیتورتوب‌صوغارلادر یعنی‌صونی‌بر آستندان مورجابلان یورتکان‌در هم‌تیرانلکی ٥ ل ١ قدم‌قدردر وقیولاری بیك‌کوب بو جدول‌لرنی وقیولارنی قاراوچی باشقه بر باشلق‌لاری‌باردر میرآب دیرلر - ابو شیر جلغه‌سی‌بو ینده تیکز واویصو یرلرده ایکونلری چق‌بلان وهم‌قشقی‌یغمورلار بلان‌صوغارولوب‌ده ١٤ مرتبه چاچکان‌نی‌قایتارا یعنی براولوش‌ساچوب ١٤ .اولوش حاصل‌ایته‌لر وبعض طاولق بیوك یرلرنده چیشمه‌لری وجلغه‌لاری بار جلغه بویلاری بیك هیبت یاشل اولن‌لك وایکونلك یرلردر وهم استرخان‌دینکزینه تابا توبانسو یرلری بیکراك هیبت انواع نباتات اوسه‌در دینکز هواسی بلان هواسی‌ده اول قدر اسی توکل وقورو توکل - فارس جرماغی بویلارنده عربستان صحرالارنداغی‌شیکللی چدام‌سز‌اسی وبورکو هوادر وهم جووشلك‌در - قزل باش‌خلقی مونده باشالا کیلمی‌در مونده عربلر ترکلك‌قیلادر تیهران‌دان شمال یاغنه تابا اوزونلغی ٤ میل قدر یرلر عجایب نفیس یرلردر شوننك اوچون بو یرلر شمیرون‌دیب آطالادر شمیرون شمع‌ایران یاکه شمهٔ‌ایران دیکان سوزدن قسقارتولمش سوزدر بو یرلرده قرقلاب آول‌بار همه‌سی بیك هیبت باقچه‌لق ایچنده‌در*

قزل‌باش مملکتی‌ننك صولاری

قزل‌باش‌مملکتی‌ننك اوضاعلارینه کوره ارس جلغه‌سندان باشقه کیمه‌لر واوط کیمه‌لری یوری تورغان جلغه‌لاری یوق ارس جلغه‌سی ارض روم طرفندان کیلوب روسیه بلان قزل‌باش آراسنده آغادر هم قورا جلغه‌سنه قوشلوب استرخان دینکزینه توشه ینه دینکز چیتلرنده واق جلغه‌لاردان قزل اوزن جلغه‌سی دیرلر استرخان دینکزینه آغا اوزونلغی یوز میل قدر - بو جلغه هم کوب وقت دینکزکا باروب یتمی یر صوغارو اوچون کوب جدول‌لرکا بولنوب تارقالوب بته‌در شول‌سببلی صوی آزایوب قومغه سنکوب جویالادر وهم کورن جلغه‌لاری بختیار طاوی دیکان طاودان چقادر هم کوب یرلرنی صوغارادر - اوشبومذکورجلغه‌لار هرمز بوغازینه آغادر وهم هرمز بوغازی

تیکراسنداکی اطرافلار بیك بولونلق وپچانلك یردر کوبراك حیوانلارین اوشبو بولونلقده آشاتوب یورتەلر*

دخی قزل باش مملکتی‌ننك کوللرندن ضوررافلاری ایکی کول بار بری اورمیه کولی تبریزکولی هم آطالادر ارمنیه یرنده عثمانیه مملکتندن یراق توکل ـ بو کول‌ننك مشرق‌قه تابا چیتنده برعجایب صازلق یرلر بار مونده صو همیشه قویوروب بارا تورغاچ بیك‌هیبت اوته کورنه تورغان طاش پیدا بولادر وهم بوطاش تبریزمرمری یاکه رخام تبریز آطالادر عمارتلر وبنالار زینتلامك اوچون قزل‌باش خلقی مونی استعمال‌قیلادر ـ ایکنچی کول دخی بار بختیکیان کولی دیرلر شیرازشهرندن مشرق‌قه تابا یاقده اورمیه کولندن کوب کیچکنه بولسەده توزغه زیاده بای‌کول‌در چیت‌لرنده توز نهایت‌سز کوب اوتوروب قاتوب‌قالادر بوتون قزل‌باش مملکتن شوننك توزی تویدرادر ـ موندان باشقه هم قزل باش یرنده کول کبك نرسەلر بار لکن حقیقی کول توکل‌در یغمور صولارندان جیولوب صازلق بولوب توراد جای کونلرنده بوتونلای کیبوب توزقاتوب قاتلاو قاتلاو توز بولوب‌قالادر ـ اوشبوجهتدن یعنی قزل باش مملکتی‌ننك صو سفری اوچون صلاحیتلی جلغەلاری یوقلق سببلی همه قزل‌باش سوداسی قورو یول بلان وکاروان بلان یوریدر وهم اورمانلارنده اولوغ کیمەلر یاصارلق آغاچلار یوق‌در ـ اما دینکز سوداسی اوچون استرخان دینکزنده وفارس جرماغنده سوداکار کیمەلری یوریدر*

قزل باش مملکتی‌ننك حیوانلاری ومعدنلری

(وهم اوسمه ونباتات‌لاری وهم باشقه محصولات ومعمولات‌لری)

بو زمانلارده قزل‌باش‌خلقی آط تربیه قیلونی وآط اورچتونی بیك‌یخشی‌بلەلر اما ایلکاری قزل‌باش آطلاری قیافت‌سز طوپاس آطلارایدی آلای‌بولسەده بیك کوچلی وچدام آطلار بولادر ایدی حاضرده عرب آطلاری نسلندن اورچتوب بیك کوزال وقیمتلی آطلار قزل‌باشدان کوب چیغادر اما کوزال وکورکام‌لکنه‌کوره ایکشارمنك‌صوم‌لق آطلاری‌باردر ـ دخی قزل‌باش‌خلقی‌ننك یورط حیوانلارندان توه قر اوکوزی قوی وهیبت نفیس جونلی کجەلر کوب آصری‌لار ـ قر ووحشی حیوانلاری اولوغ اورمانلاری آزلق سببلی هم آز کورنەدر ـ یرتقچ حیوانلارندان مونده آرصلان قرماچی‌سی تولکو مایمول‌بار فارس‌جرماغی‌تیکراسنده‌کنه کورنگالیدر ـ دخی‌قزل‌باش‌مملکتی‌ننك معادنلرندن فارس جرماغنده صدف وانجو بیك کوب خصوصا بحرین آطاوی تیکراسنده نهایت‌سز کوب بیك‌اعلاسی‌بولا مشرق‌طرفی مملکت‌لرنده بحرین انجوسی‌دیب ماقتاولیدر دخی‌قزل‌باش مملکتی‌ننك بولوکلك کیتوره تورغان

وبيك ضررلى نرسه‌لرندن صرنچه كوب بولادر دخى برتورلو آق قرمسقه‌لارى كوب بولا آز زمانده ايكون‌لرين وجيمشلرين خراب ايتوب بتوره‌در وهم بيك زهرطارانطول ديرلر اورماكوچ نوعسندن برنرسه‌در - چيان بيك كوب - استرخان دينكزى‌ننك توشلك طرفلارى يخشى اورمانلق يرلردر ايمن آغاچى بوك قاراما اورانكى آغاچلارى اوسه‌در - وهم قرچيه‌سى يوزوم بيك كوب بولادر - رشت وهم شيراز شهرلرى تيكراسنده طاطلى طامور نهايت‌سز كوب‌در كوب طرفلارغه طاطلى طامور قزل‌باش يرندن چيغا - ظاهرا يرلرى بو قدر صوسز قورو وتوزلق يرلر بولسه‌ده قزل باش يرى هواسى‌ننك خاصيتندن‌در آدم‌ننك آزغنه وجينكل‌كنه عملى قاتوشوونداان بيك اعلا جيمشلر وهم انواع باقچه جيمشلرى حاصل بولادر - اوزلرى‌ننك عادتى آشلق‌لارنداان باشقه قزل باش خلقى ملك بيك كوب ايكالر افيون كوب حاضرليلر فارس جرماغى تيكراسنده حرما هم كوب اوسدرالر - قزل‌باش‌ننك گلى بيك قوّتلى ايسلى بولاهم‌قزل باش‌دان كيلكان‌گل‌مايى غير اطرافلارده بولغان گل مايندان اعلاراق وقيمتلى‌راك بولادر - دنياداغى انواع چچك قزل‌باش يرنده بار - دخى قزل باش‌ننك قرلارده اوسه تورغان نباتات‌لارنداان قنه اولنى بوياوغه كيته تورغان اولن‌در قزل باش خاتون‌لارى قول‌لارين آياقلارين قنه بلان بويى‌لار قزغلت‌صارى توسلى بولا - دخى ايندیكه ديكان بر بوياو اولنى‌در قرلارده وحشى اوسه‌در يعنى آدم‌عملندن‌باشقه - دخى قزل‌باش‌ننك ايرلرى قنه بلان صاقال‌بويى‌لار - وينه قزل‌باش مملكتنده بولا حشيش‌ديرلر براولن كيندر اورلوغى جنسندن‌در ايسرته وعقلنى زايل قيلا تورغان بر تورلو ايچملك ياصى‌لار - روند كوب اوسه دخى خلتيت آنده بولادر بر تورلو صاصى صمغ‌در شيطان بوغى تعبير قيلنور انجدان‌ديكان قاموش‌ننك‌صووندان حاصل بولا اجزاخانه‌لرده داروغه استعمال‌قيلنه‌در وهم‌قزل‌باش آش‌قه بوروچ وصوغان اورننه استعمال‌قيلادر - دخى فارس جرماغى‌چيتلرنده نچكه برتورلو قامش اوسه‌در يازار اوچون قلم‌كا استعمال‌قيلالار - ينه ياش‌ايمن آغاچى‌ننك يافراغين‌برتورلوياشل چبن تيشوب شول‌اوروننده بر تورلومانّنا ديكان نرسه اوسه‌در مونى اون‌بلان شكر بلان قاتوشدروب‌پشرالر - بو قزل‌باش مانناسى باشقه اطرافلارغه‌هم‌يباراله‌در - سيزام قونجوطيا كه كنجد ديرلر برتورلو مايلى آغاچ‌در ماى چيغاروب زيتون مايى اورننه استعمال قيلالار - دخى تمكى وزغفران وماربنا مامق وشكرقامشى كوب‌ايكالر - اما مامق‌وشكر قامشى اوزلرندن آرتمى‌در - يوزوم چبغى قزل‌باش يرنده بيك يخشى اوسه يوزومدن چاغر ياصى‌لار هم يوزم‌دن قاق ياصى‌لار*

فلزات ومعادن بايلغى قزل‌باش مملكتنده عادتى‌كنه اشانه‌در شوننك اوچون

بو معدن وطاو حرکتی رواجده توکلدر ـ معادن جنسندن قزل باش مملکتنه مخصوص بولغان نرسه‌لر بیك اعلا لاجورد طاشی فیروزه تورمالین نیفط ودخی خصوصا بیك کمیاب نرسه وهم بیك قیمت بولا برتورلو مومیه دیکان برصمغدر طاودان چقار جراحت کا بیك فایدالی نرسه اجزاخانه‌لرده استعمال قیلنه‌در ـ بوصمغ قزل باش مملکتی‌ننك شمال طرفنداغی طاولارنده برایکی کنه مغاره‌ده هم بیك آز تابولادر یلده بر مرتبه جیالار آنی‌ده خزینه‌لکدن جیالار دخی تورننك هرتورلوسندن بار یوقاریده هم ایتولدی ـ البروز طاونده باقر کوب چیغا وهم فیروزه خراسان یرلرنده ونیفط زاغراس طاولارنده بار *

اما قزلباش خلقنده صنایع علمنه اول قدر مهارت یوق لکن کسب وحرکت خصوصنده کوب نرسه آلار عملندن چیغوب هر اطراف‌قه یباریله‌در مثلا جفاك قزلباش سوداسی‌ننك اینك اولوغسی درکم قزل باش مملکتندن کوب جفاك چغادر ـ برکیلان شهری‌ننك تیکراسنده کنه هریلنی برمیلیون پوطقه یاقن چی جفاك چغادر ـ وینه شیرازده اشلانه آلات حرب‌دن برتورلو مدحلی دمشق سونکی‌سی دیکان اوچلی قوروچدر ـ لاهور قوروچندان اشلیلر ـ وینه پالاس‌ننك هرتورلو قیمتلی نوعلری وهم هرتورلو کیز اشلیلر *

قزلباش‌ننك سوداسی کوبراك ایستامبول بغداد عربستان بلان سودا قیلوشه‌در بوتون قزل باش مملکتنده حاضرلنکان جفاك ننك بش‌دن برسی ایستامبول‌غه کیته وبش‌دن برسی قزلباش‌ننك اوزنده استعمال قیلنه قالغانی بغدادقه هم روسیه‌کا کیته‌در ـ دخی قزلباش مملکتندن باشقه یورطلارغه چیغا تورغان نرسه بیك یخشی آچوطاش وهم صاری مشایاق وافیون ـ آچو طاش ومشایاق انکلیه‌کا کوب کیته وهم شویتساریه‌غه کیته ـ وینه قزلباش‌دان چیغا یوزم جفاك هم بیك نفیس نچکه کجه مامغندان اشلانکان شاللر خصوصا بیك هیبت شاللر مشهد ـ یزد ـ کیرمان ـ وهمدان شهرلرنده کوب اشلیلر کاشمیر شلندن برده کیم بولی در بهاسی هم برابرراك یوریدر • پالاس کارخانه‌لری کیلان شهرنده کوب ـ هم پالاس‌لاری توروك پالاسندان آرتوغراق بولادر پالاس اوچون جونی کوبراك هندستاندان کیتورته‌لر ـ دخی قزل باش مملکتنه باشقه آطرافلاردان کیله : انکلیه‌دن روسیه‌دن وهم شویتساریه دن هر تورلو وقزل باش‌قه مصلحتلی ذات‌لار • کیرمانیه‌دن هم بعض مال کیله روسیه‌دن آفستریه‌دن قالون پوصتاو وهم یاشل پوصتاو دخی بیرلین‌دن کوب مال کیله ـ آنکلیه‌دن هم روسیه‌دن باقر آق قورغاشون تیمور قوروچ کیته‌در ودخی ژنیفدن ساعت کیله ـ وهم قزلباش مملکتنه چای شکر سوداسی‌ننك اولوغ یری مصقط وهم ابو شهرده‌در • وهم قطایدان قزلباش‌قه چای کیله وروسیه‌دن صموار بیك کیته‌در وهم چای اسبابی روسیه کارخاسندن کیته‌در

قزل باش مملکتی‌ننك خلقی

قزل باش مملکتنده - ۱۳ - ۱۴ میلیونلاب خلق بار وهم قزل باش خلقی
آراسنده تل‌لری وترکلك‌لری ونسل‌لری جهتندن کوب آیورماسی بار -
قزل باش مملکتی‌ننك متمدن خلقلارندان طاط یاکه تاجیك‌لر شمال غربی
طرفنداغی وهم اورطایرلرنداکی ولایتلرده ترکلك قیلوچیلاردر - وهم کوچمه‌لی
خلقی هم بیك کوب در آلارنی الیاسی قزل باشلار دیب آطالادر بولارقزل
باش مملکتی ننك مغرب طرفلارنده وهم شمال شرقی طرفلارنده مقام توتالار
قزلباش مملکتی‌ننك شهرلری وآول‌لاری‌ننك عمارتلری بیك یحشی توزوك
یورطلاری طشندان قاراغانده هیبت ایچدن هم آزیه عادتنچه بیك مزین
اما قدیمکی‌چه تکلف سز - بیك کوب یورطلاری کیرپچ دن وکوبراك برار
طبقه‌لی‌در ایچدن منقش آغاچ وچچك صورتلری توشورب بیك هیبت
بیزاکیلرلاجورد بلان آلتون بلان - ترزه‌سی بریاقدان‌غنه بولا هم‌پیالالاری
تورلو توسدن‌در ایدانلرینه ودیوان‌لارینه بیك نفیس پالاص‌لار جایوب
یباره‌لر یورطلاری‌ننك باصقچلاری‌هیبت‌کینك یورط توبه‌لری تاباناق‌ایشك
آلدلارنده جدول‌لری بولا - اورام‌لاری طار *
قزل‌باش مملکتی‌ننك بو زمانداغی خلقی‌قدیمدان بیرلی قزل‌باش مملکتن
بیلاب کیلکان خلقدان عبارت‌در وقدیم‌دن‌قالغان تورلو خلقدرکوبراك خلقی
تاجیك‌لردرکه یانکافارسی آطالالار - تاجیك خلقی‌بیك یکت‌طبیعتلی وموزون
قیافتلی قوتلی وبهادر خلقدر اسلام دیننك اهل قبله‌لاردر مذهب‌لری شیعه
کوب عالم وعبرتلی خلقلاردر وهم عقللی زیراك وشاعر وهم‌بیك چدام اما
خیانت‌وصاراناق آلارننك خاصهٔ لازمه‌لرندن‌کبك‌در منك‌مرتبه آنطایتسه‌لرده
آنطلارین بوزالار • کیوم‌صالوم‌نی نفیس‌نی‌یاراطالار آط ازبرویلاری بیك
توزوك بولادر - موندان مقدم‌ده‌کی کیوملرینه قاراغانده بوزمان‌کیوملری
ننك قیافتی کوب آیورماسی باردر - ایرلری هم بای‌راقلاری جفاك‌کولماك
کیه‌لر کولماك‌لری تزکا چاقای اوزون کولماك اوستندان طار کامزول کیه‌لر
هم آننك اوستندان کازاکی کبك کیوم جینکی ترساك دن تیشوك بولادر
بیل‌لرین بیای‌لر هر قایسی‌ننك بیل‌ارنده هنجر باشلارینه اوزون اوچلی
قارا بوروك کیه‌لرجوندان یاکه مامقدان‌بیلاکان کون طابانلی‌باشماق‌کیه‌لر
قشقی کیوملری هم شولای - ساچلرین قرقالار قولاق آرتنده اوزون ساچ
قالدرالار صاقال‌لارین کیسه‌لر - قزل باش خلقی‌ماتورکاکری بورونلی قارا
ساچلی کوك کوزلی وقارا هم قویی قاشلی بولادر هم کوبوسی قارا صاقاللی
بولادر خاتونلاری اسلام شرطن رعایة بورکانوب یوری‌لر - اما قزل باش

خلقی کشی بلان معامله‌ده ومحاوره‌ده بیك ادبلی وتواضعلقلی وهم بیك پخته خلقدر آشامق ایچمکده بیك متوسطلاردر آلارده اصلا اسراف یوق - آشاولاری کوبراك وقت کیچ بلان‌در اینك تویوملق آشلاری قوش ایتی بلان وغیر حیوان ایتی بلان همیشه پولاو آشی‌لار - خصوصا قزل‌باش خلقی پولاو پشرورکابیك اوصتا هم‌تورلوچه پشرالر قزل‌باش پلاوی‌دیب مشهوردر وهم قزل باش خلقی پلاو پشرورکا پش قدم‌لردر اما قزل باش خلقی هم صارت‌شیکللی پلاونی‌قول‌بلان آشی‌در مجلسلرنده آش‌دان صونك قول‌یومق عادتلری بار لکن اونك قول‌لارین غنه جووالار •

دخی قزل باش مملکتنده پارسا یاکه گبر خلقی قزل‌باش مملکتی‌ننك اینك قدیمکی اصل توب خلقندان قالغان نسل‌در آلار بوکونکاچه اوزلری ننك بابالاری دیننده همان اوطقه تابونالار - قزل باش مملکتن غرب‌لر بیلاکان زمانده آلارنی بیك‌کوب قرمشلاردر خصوصا حضرت‌علی آلارنی بیك قردی مملکت ننك مغربنه وبعض‌لری هندستان‌غه قاچوب کیتکانلردر هندستان مملکتنده ایران‌دان کوچوب بارغان آتش پرستلر بوزمانلارده بیك‌کوبدر بیك بای‌لاردر قزل‌باش مملکتنده آلار حاضرده آلتمش منك‌لب خلقدربیك عدل خیانت‌سز انصافلی وخلقلی خلقلاردر ایکون‌اشنه بیك اجتهادلی‌در وهم اورمان‌نی اوزلری اوسدره‌لر - گبر خلقی‌ننك شریعت کتابی زنداوست دیکان کتاب‌در- زردشت دیکان‌کشیلرندن چیققان‌در - وهم بو دین‌نی‌اصل زردشت تاسیس قیلغاندر - بولارننك تل‌لری بو زمان فارسی تلنه بالکلیه مغایردر - بو زوندوس کتابندان قدیمکی زند وهم پهلوی دیرلر - زند تلی اینك قدیمکی صانسکریت تلی بلان‌بیك موافق ومشابه‌در پهلوی تلی سامیه سوزلری بلان‌کوب قاتوشقاندر بوزمان گبرلری‌ننك تل‌لری عرب سوزلری بلان یانکا فارسی سوزلرندن مرکب تل‌در - قزل باش مملکتنده کوب مو آزمو ارمن وهم‌یهود خلقلاری‌ده بار - اما بولارقزل باش‌والی‌لری ننك امری بلان باشقه خلقدان تفرقه‌اوچون‌ایکنچی تورلو کیوم‌کیه‌لر دخی قزل باش‌ننك شمال‌غربی‌طرفلارنده توروك خلقی هم کوب‌در دخی‌مغرب طرفلارنده کورد خلقی‌جنوب‌غربی‌طرفلارنده عرب وهم شمال‌غربی‌طرفلارنده مانغول خلقلاری هم بار *

قزل باش‌مملکتی‌ننك‌کوچمه خلقلارنده‌ان بیلکولی‌سی‌ایلیاط خلقی یاکه‌الیاسی خلقی دیرلر تل‌لری توروکمن تلی‌در - توروك تلی بلان بولاردان یخشی سویلاشکان کشی یوق آلاربارسی میلیون خلقدر قزل باش‌ننك حاضرکی پادشاه‌سی‌ننك جماعتی بوخلقدان‌در قچار دیکان بر نسل‌در قچار خلقی‌بیك بهادر نق وطازا خلق بولغانلقدان قزل باش‌ننك عسکری کوبوسی بو قچار

خلقندانـدر- پادشاه طرفندان هر بر کوچمه خلق‌قه یر تعیین قیلنغاندر کوچمه خلق‌لاری‌ننك هر بر جماعتی بر آق صاقال‌غه قاراغاندر ریش‌سفید دیرلر بر حاکم منزلنده‌در - قزل باش خلقی اسلام اوّلنده عرب‌لر بو مملکت‌نی فتح قیلغاندان‌صونك عرب‌لر بلان‌قاتوشوب بتکاندر- ینه قزل‌باش مملکتننك همه تل‌لردن آلده یانکافارسی تلی‌در بوزمان‌ننك فارسی تلی‌دیکانی‌قدیمکی زندتلی دیکان فارسی تلندن چیققان تل‌در - بو زمانده قدیمکی حقیقی زند تلی وهم حقیقی پهلوی تلی یوق‌در فارسی تلی خوش‌الحان وهم‌ابیات واشغار ترتیب قیلور اوچون قافیه ووزن وهم سجع‌کا بیك یخشی کیله‌در - مشرق طرفنده فارسی تلی هر قایده استعمال قیلنه‌در اهل اسلام آراسنده یاوروپاده - فرانصوص تلی (مودا) بولغان شیکللی‌در *

قزل‌باش مملکتی‌ننك‌پادشاه سی کامل مختار پادشاه‌در ومتصرف کامل‌واختیارلی اوزلرنچه شاه آطالا میراثلق یوق‌کیم بولسه‌ده پادشاه‌لق‌قه یاریدر- سردار دیکانی‌پادشاه منزلنده‌در- علماسی شریعت‌نظامن یخشی یورته‌در دین‌علماسندان اوچاو دورتاو مجتهد کبك اولوغ علماسی بولادر آندان صونك شیخ الاسلام دیکانلری اولوغ حاکملری‌در هربر شهرده بر شیخ‌الاسلام‌دان توبان قاضی لاردر قاضی‌ننك هم‌معین‌لری علماداان بولادر کچراك شهرلرده بر قاضی بولا کچکنه شهرننك قاضی‌سی اوستندن اولوغ شهر قاضی‌سنه شکوی بیرورکا ممکن‌در اولوغ وتخت شهری قاضی‌لاری‌ننك حکمی تمام حکم بولادر - وهم خلقندان خراج‌وایمانا جیمق اوشبو حاکمار قولنده‌در- قزل باش ننك ٦-٧ منك طوب عسکری بار همه‌سی آطلی هر بر طوب جاننده اوتوزلاب کشی‌در ارمیه عسکری ٧٥-٨٥ منك‌ملتوقلی‌وقلچلی‌لاردر - طوب کارخانه‌سی تیهران شهرنده‌در ینه ٥٠ منك ٦٥ منك زاپاز عسکری بار *

﴿ ایران مملکتی‌ننك ولایتلری وشهرلری ﴾

ممالك ایرانیه‌ده یعنی قزل‌باش مملکتنده اون بر ولایتدر - شمال‌طرفنداغی ولایتلر قدیم ایراقلیه (هرقلیه) دیب آطالمشدر مونده گیلان دخی مازندران ولایتلری ودخی مغرب‌طرفی ولایتلری آذربیجان اردیلان یاکه کوردستان لورستان وهم خوذستان - ینه جنوب طرفنده فارس موغستان وهم کیرمان ولایتلری قدیم قرانیه آطالمشدر - وینه مشرق‌طرفنداغی ولایتلر خراسان یرلری‌در قدیم هری وبجتریه آطالمش یرلردر - مونداغی ولایتلر یزد طبرستان تربیجان ترشیش وهم اولوغ صحراسی‌در- شهرلری اوّل آذربیجان ولایتی قزل‌باش مملکتی‌ننك شمال طرفنده‌در روسیه بلان کورشی‌در ایکی آراده ارس جلغه‌سی آغادر طاولق یرلر بولسه‌ده یرلرین صوغارا تورغان

جلغه‌لاری بار آباد وجیمشلك یرلردر یاقننداغی ارمنیه یرینه قاراغاننك هواسی
معتدل راك وملایم راكدر - قزل باش ولایتلری ننك همه سندن ده یخشی راقدر -
ایكون اوچون وهم حیوان اوچون بیك فراوان یرلری بار خصوصا شاه كولی
تیكراسنده باقچه وجیمش اوچون بیك یخشی - وهم كارخانه‌لر اوچون هیبت
ولایتدر بو ولایتده بارسی ۲ میلیونلاب خلق بار*

تبریز شهری آزربیجان ولایتنده اولوغ شهردر - شاه میرزاننك قدیم تخت
شهری ایدی - شاه كولندن مشرقه تابا بیك هیبت توزوك شهردر - تیره
یاغی باقچه‌لق وهم یاقننده قارلی طاو بار - مملكت‌ده براولوغ شهردر ١٦٥
منك‌لب خلقی بار اما قدیم ٥٠٠ منك‌لب خلقلی بولغوچی ضور شهر ایدی -
بو شهرده وهم مونك ولایتنك همیشه زلزله‌لر بولادر - وهم قدیمدن بو شهرننك
كسب وحركتی مامق جیبی اشلنه تورغان كارخانه‌لری بار جفاك سیتصه باصمه
بویاو چولماك كراحمال اشلنه‌در كارخانه‌لری بار یكرمی‌لب ضور كاروان سرایی
بار ودخی اوتوزلاب كچراك كاروان سرای‌لاری بار شمال عربی طرفنداغی
مملكت‌لردن كیلكان مال مونده نهایتسز كوبدر - قزازبازاری دیكان كاروان
سرایی بوتون قزل باش مملكتنده برتوزوك سرایدر - دخی یاوروپا طرزی
اوزه انشا قیلنمش اولوغ مدرسه‌سی بار - دخی عباس شاه‌ننك یاوروپا طرزی
اوزه صالدرغان اسباب‌حربیه مخازینلری بار - روسیه‌بلان سوداسی اولوغدر -
اوشبو تبریز شهرین هارون الرشید بنا قیلدرمشدر - ۳۸ درجه بش دقیقه
عرض شمالیده و ۴۷ درجه اون‌ایدی دقیقه طول شرقیده واقعدر - بوتبریز
شهرنده قدیم ایكی یوز ایللی‌لب مسجد بار ایدی ومكتب‌لری ومدرسه‌لری
كوب ایدی ودخی سوداسی‌ننك اولوغلغی‌جهتندن دیار عجمده براولوغ شهر
ایدی - اما كوب واقعات حدوثندن صونك غایت تنزلده بولمشدر آلایده
حاضرده یانكادان ایسكی حالنه قایتوب بارادر - بو زمانلارده یوز اون منك
خلقی بار - علمادان كوب كمسنه‌لر اوشبو تبریز شهرینه نسبت قیلنورلار
جمله‌دن برسی: دیوان‌خماسه شارحی ابوزكریا یحیی تبریزی - ومقامات حریری
شارحی مظفرالدین تبریزی - وكذلك اولوغ اولیالاردان شمس تبریزی
حضرتلری‌در - شاه عباس‌ننك مونده مقبره‌سی باردر - وهم قدیم مونده بیك
بای وهیبت كتب‌خانه بار ایدی پیتربورغقه آپارمشلاردر*

اورمیه شهری دخی اوشبو آزربیجان ولایتندندر - مشهور زردشت دیكان
كمسنه اوشبو شهردندر عجمستانده اوّل آتش پرستلك‌نی اول اختراع قیلمشدر*

مراغه شهری اورمیه كولی‌ننك مشرقنده باغ وبوستانلاری كوب بریخشی شهردر
اون بش منك خلقی بار - تاتار خانلارندان مشهور هلاكو خان اول طرفقه
غلبه تابقاچ اوشبو مراغه شهرنده اقامت قیلمشدر - هر برفندن كوب علمالر

اوشبو مراغه شهرینه منسوب درلر - اوشبو مراغه شهری اورنونده برقریه ایدی دیرلر مروان بن محمد مونده نزول قیلغاچ بو قریه‌ننك اوزاملارنده تیرس وآط وصغر تیزاکلری کوروب مونده شهر بنا قیلغاچ ده شول اسم بلان تسمیه قیلمشدر - یعنی کتو اورنی دیمك بولور - مذکور شهرده بر طاو اوستنه هلاکو خان رصد انشا قیلدروب خواجه نصیر طوسی آنده اقامت قیلدی - اوشبو نصیر طوسی حکمای اسلامدان بر آدمدرکه مؤید الدین عرضی دن ومحی الدین المغربی دن درس اوقومشدر - هلاکو خان‌ننك امری بلان مراغه شهرنك ابتدا بر رصد بناقیلدی - بو شهرننك اطرافی همه‌سی باقچه‌لق وجیمشلك یرلردر وبوطرفلارده اوچ یوزلب آول بار - یاز کونلرنده بوطرفلار همه‌سی بر اوجماح کبك یرلردر انواع نباتات وانواع چچك ایسی بلان معطردر*
ایکنچی کیلان ولایتی استرخان دینکزی‌ننك جنوب غربی طرفنده ازربیجان ولایتندن مشرق‌قه تابا بر کچراك ولایتدر دینکزکا تابا یرلری اورمانلق طاودر ینه دینکزدن یراققه‌راق کیتکاچ تیکز صازلق یرلر هواسی بیك یاماندر آول‌لاری اورمان ایچنده مونده بش اویو - آنده آلتی اویو بولوب اوتورغاندر قرلارنده آول‌لار یوق - قرلاری همیشه صو بولوب تورا باری دوکی‌کنه‌اوسه‌در طوط آغاچلاری هم اورمان‌بلان برکادر هواسی بیك جووش بولادر قش‌کونلرنده قایچاغنده دفعة توشلك یاغندان قورو واسی‌جیل ایسوب هواسی کیسا کتون اسی بولوب کیته حتی آغاچلارنی اوط چیغوب یانار حدینه ایرشدره تمام دنیانی کیبدره هم کوب‌وقت اوط چیغودان قورقوب اوطلارنی بتوره‌لر - ینه بر تاولکدن صونك یغموریاوا بوطرفقه یاوروپا خلقی برده سفر قیلا آلمی‌در - مونده باری معلوم شهر ریشت شهری بار دینکزدن برمیل قدر یرده مونده هم هواسی بیك یامان بولسه‌ده یخشی شهردر یورطلاری هیبت اوراملاری طاش توزوك شهردر - جفاك ارلی تورغان وجفاك نرسه‌لر صوغا تورغان کارخانه‌لری بار وهم بویاو کارخانه‌لری بار ودخی بو شهرننك دینکز بوینده غزلی دیکان اسکله‌سی بار ٢ منك‌لب خلق‌تورا - بو ولایتده چن چن آول‌لار یوق‌لق سیبلی کوب یرلرده بازار اوچون یاصالغان اورونلاری بار برمعین‌وقت‌ده جیولوشوب مونك سودا قیلالار وهم هنر وصنعت ایالرین شونده اوچراتالار وشونده معامله قیلوشالار *
اوچونچی مازندران‌ولایتی قدیم ایرقانیه آطالغان یرلردر استرخان دینکزی‌ننك توشلك طرفنده کیلان‌دن مشرق‌قه‌راقدر مونده هم کیلان‌ولایتی کبك‌صازلق یردر اما آباد وجیمشلك یرلری هم بار - لکن هواسی بیك یامان - بو ولایت‌ننك توشلك طرفی البروز طاوی سلسله‌لرندن برکیساك بیوك طاوغه توتاشادر بو یرلر بیك جلانلق وباقالق‌یرلردر - بومذکور طاو سلسله‌لرندن

مونده برکن طاوی جنسندن دماوند دیکان طاو بار باشنده متصل قار یاتا
شول سببلی هم کچراك جلغه‌لاری هم بیك یخشی اورمانلق یرلری بار هواسی
جووش واسی بولادر هر تورلو توشلك طرفی جیمشلری شکر قامشلاری مونده
یخشی اولکوره‌در - مازندران شهری مذکور طاولارننك تون یاغنه تابا ایتاکنه
بیك آباد وجیمشلك یرده مشهور شهر درمونك اطرافنده دوکی ننك اینك اونکا
تورغان یرلری مازندان دوکی‌سی دیب هر قایچان ماقتاولی‌در - بو طرفلار
قدیم خراسان خلقی‌ننك یرلری ایدی *
ساری یاکه سهری شهری دینکزدن بایتاق یراق یرده مازندران ولایتی‌ننك
اولوغ ولایت شهری‌در ل ۲ منك لب خلقی بار یورطلاری پشکان کیرپچدن
عمارت قیلنغان اوراملاری توزوك هم کوبوسی طاش جایکان اوراملاردر .
بلفروش شهری اورمانلق اچنده تیکرا یاغی باقچه‌لق هم بیك کینك شهردر
۱۸۲۶ نچی یلده بوشهرده بیك قوتلی طاعون بولوب بالکلیه خلق‌سز بولوب
قالغان ایدی حاضرده ینه توزالکاندر مونده هم بیك کوب جفاك اشلنه‌در
وهم دوکی وانواع جیمش روسیه‌کا بو شهردن کوب کیله‌در بازار وسوداسی
بیك یخشی وبو شهر استرخان دینکزندن یراق توکل مونده استرخان‌دان
کیلکان مال موننك اسکله‌سنه کیله‌در مشهدسر دیرلر یخشی اسکله‌سی بار .
آمول شهری موندان جنوب عربی‌کا تابا خلقی کوب بر شهردر ۱۳ نچی
عصرده بر تحت‌کاه بولغان شهردر .
دورتنچی خراسان ولایتی قدیم پارفیه دیرلر ایدی قزل باش مملکتی‌ننك بیك
ضور بلکه بوتون مملکت‌ننك اوچدن برسی چاقلی بار بر ولایت‌در قزل
باش مملکتی‌ننك شمال طرفنده‌در بوخراسان ولایتی‌ننك چیکلری شمال طرفی
وهم مشرق طرفی هیچ بر معین چیکی یوقدر - البروز طاوی‌ننك مشرق‌قه
تابا کیتکان باشنده طاونی ایکی یاقلاب آلغان‌در مونده البروز طاوی تاباناق
هم اورمانلق طاوغه یاقن یرلری بیك هیبت آندان شمال‌کا تابا توروکمن
یرلارینه توتاشوب چیکلری یوغالادر هم خراسان ولایتی‌ننك توروکمن‌کا تابا
یرلرنه توروکمن‌لر خراسان خلقنه بیك زحمت چیکدره‌لر قرغه‌چاچکان آشلقلارین
وجیمش‌لرین طالاب کیته‌لر شهرلرکا وآول‌لارغه کیلوب خلق‌نی طالاب اوغرلاب
توران مملکت‌لرینه ایلتوب صاتالار - صحرالارنده دخی حیوانلاردان ایشاك
بیك کوب بولادر قزل باش خلقی وحشی ایشاك ایتن آشارغه استعمال قیلالار
کیچلرده چقال‌لار شهرلرکا کیلوب اولاشوب یوری‌لر - پانتیر هم یولبارس
نجن جلغه‌سی بویلارنده بولادر بوجلغه‌نی قدیم اقصوص جلغه‌سی دیرلر ایدی
افغانستان طرفنده‌ن آغوب کیله هواسی معتدل هیبت هوادر - خراسان خلقی
بیك اشچان وحرکتچان خلقدر خراسان ولایتنده ۲ میلیونلاب خلق باردر -

بو ولایت قزل باش مملکتی‌ننک‌اینک یراق طرفنده بولغان اوچون همیشه
چیت یورطلاردان یغماقیلالار حتی بوتونلای بوطرفلارنی صوغوشوب آلالار
کوبدن توکل بو طرفلارنی افغانستان خلقی آلغان ایدی بعض یرلری قزل
باش تصرفنه یانکادان داخل بولشدر وبعض یرلری همان‌افغانستان طرفنده
قالغان‌در ـ مثلا قدیم هرات قزل باش قولنده ایدی حاضرده افغانستان‌غه
قاراغاندر •
مشهد شهری خراسان شهرلرندن بر اولوغ شهردر قزل باش مملکتی‌ننک
شمال شرقی طرفنده تجن جلغه‌سی بوینده اولوغ سودا شهری‌در یوز منک‌لب
خلقی بار ـ توران یرلرندن مونده مال کوب جیولادر اولوغ بازار یری‌در
کوب مامق کارخانه‌لری تیمور وقوروچ وغیر معادن ذات‌لار اشلنه تورغان
کارخانه‌لری کوب ـ شهرننک بناسی‌اوستنده بر میل یاریم‌قدر یردن‌کورنه‌در
بیك هیبت مسجدی بار کونبدلری وتوبه‌لری آلتونلی واولوغ مسجددر
مناره‌سی بیك هیبت ـ دخی بومسجدننک‌احاطه‌سنده‌امام رضاننک‌وهم‌خلفادان
هارون الرشیدننک مقبره‌لری بار ـ بو یرلر اهل شیعه قاشنده اهل السنة
والجماعت‌ننک مکه مکرمه‌سی قبیلندن بر شریف جای‌در ـ هر اطرافدان
مونده عبادت واستعانت‌کا کوب خلق جیولادر اولوغ مدرسه ومسجدلری
کوب بوشهرکا هرکون هر اطرافدان کاروان یوروب یاطادر ـ وهم‌فردوسی
دیکان مشهور شاعرننک مولدی اوشبو شهردر •
طوس شهری‌دخی خراسان ولایتنده بیك قدیمکی براولوغ‌شهردر ـ مذکور
فردوسی شاعرننک مقبره‌سی مونده‌در لقبی بلان قوشولوب هم فردوس
طوسی دیرلر •
نوشابور یاکه نیشابور شهری‌خراسان‌ولاتی‌ننک مغربنه تابابیك‌نفیس‌وبرکتلی
یرده خلقی کوب قدیم‌دن نیشابور دیب مشهور شهردر بوشهردن علماوفضلا
کوب چقمشلاردر ـ هنر وحرکت کارخانه‌لری کوب فیروزه اشلنه تورغان
کارخانه‌لری بار قزل باش خلقی فیروزه‌کا بیك مخلص‌لردر ـ هم نیشابور
شهرنده بیك هیبت پادشاه سرایی بار ـ قدیمکی سرای‌در •
یزد شهری خراسان ولایتی‌ننک جنوب‌غربی طرفنده ل ۶ منك‌لب خلقی بار
مشهور شهردر ـ یزد طرفلارنده بیك کوب جفاك کارخانه‌لری توت باقچه‌سی
وهم انواع‌جیمش باقچه‌سی کوب‌در سودا مالی‌ننک اولوغ مخزنی مونده‌در یزد
خلقی جمله‌سندن آتش پرست‌لر هم کوب‌در یزد شهری‌ننک جفاك ذاتلاری
ملتوقلاری وهم پالاصلاری قزل‌باش‌جماعتی‌قاشنده بیك مقبول‌در ـ وهم‌بیك
اعلا بولادر •
استراباد شهری استرخان دینکزندن یراق توکل خراسان یرنده بر اولوغ

شهردر یرلری آباد وجیمشلك اما هواسی بیك یامان - ۸۵ منك‌لب خلقی بار - توروکمن‌لردن حمایه اوچون قدیم آغا محمد شاه زماننده مونك قنجار نسلندن کوب خلق اورناشمشلاردر بیك قوتلی وعسکری نسل‌در بو زماند اغی شاه‌لارننك سلاله‌سی اوشبو نسلدن‌در بو نسلدن قالغان خلقلار بو زمانده‌ده مونده بار بیك بای‌لاردر -استراباد خلقی همه‌سی سنی‌لردر بو استراباد شهرنك قدیم زمان شیعه مذهبن تیکشروچی علمالار کوب بولغان ایدی - استراباد اسکله‌سنه هر اطرافدان مال کیله هر اطرافقه موندان مال کیته‌در - وینه مونك روسیه طرفندان قویولغان عسکر بار توروکمن‌لردن حمایه اوچون تورالار .

بشنچی کیرمان ولایتی قدیم قرامانیه‌در قزل باش‌ننك توشلك طرفنك بلوجستان بلان چیکداش بر ولایت‌در بو ولایت‌ننك شمال طرفنداغی یرلری توزلق صحرادر وبو ولایت‌ننك اورطا طرفلارنده بزکا نا معلوم یرلرنده مغرب‌دن مشرق‌قه تابا ۹ منك قدم بیوکلکی طاولار بار - بر زمان‌لارده قزل باش مملکتی ایچنده‌اوز آرا صوغوش بولوب بو طرفلارده‌کوب فتنه‌لر وبولوك‌لك‌لر بولغان یردر - ایکون صوغارا تورغان جدول‌لری‌کوب‌در - کیرمان شهری مذکور طاوننك شمال‌کا تابایاغنك هیبت بولونلق یرده بر شهردر ۳۲ منك‌لب خلقی بار - بازارلاری بیك یخشی خلقی‌ننك حرکت‌لری قالون شل‌لر جون جاولق‌لار جورغان‌لار وهم کیزلر اشلیلر خصوصا جورغانلاری بیك نفیس شل‌لری کنلك نفیس آق کجه مامغندان‌در قزل باش کجه‌سی‌ننك مامغی بیلکی اوزون بولا یردان سورالوب یوری‌در - دخی بلوجستان طرفندان کیلکان قارا قورغاشین‌ننك مونده ضور مخازینی بار - اما بو طرفلارده چاچکان ایکون وجیمش‌کا همیشه صرنچه توشوب بیك کوب خراب ایته‌در .

موغستان ولایتی فارسی جرماغندان جنوب شرقی‌کا تابافارسی جرماغی‌ولایت لرندن بر کچراك ولایت‌در بو طرفلارده توه‌ننك اینك قوتلی‌لری‌در هم موندان حلتیت کوب چیغادر یرلری کوبوسی قورو وقوملق یردر باری بعض یرده شمشاد آغاچلاری اوسه‌در - جای کونی طاو باشلارنده اریمی یاطا تورغان قارلار بولسه‌ده مونده بیك اسی‌لك‌لر بولادر - دخی یراق توکل بو ولایت‌کا تعاقلی فارس جرماغنده هرمز آطاوی دیرلر ایلانه‌سی اوچ میل هیچ بر اولن‌سز جیمش‌سز یالانغاچ طاولق آطاودر مونده طاش توزکوکرت تیمور باقربیك کوب‌در بو آطاو برنیچه زمان‌لارغه قدر پورطوغالیه تصرفنك بولوب یاوروپا وهندستان وهم آزیه مال‌لاری‌ننك خزانه اورنی بولمشدر حاضرده‌قزل باش‌لار تصرفنده‌در - هم‌قزل باش مملکتی مونداغی معادنلردن کوب فایده آلادر .

بندر عباس شهری فارس جرماغی چیتنده ل منك ۶ منك‌لب خلقی بار بر

شهردر شاه عباس زماننده ١٦٢٢ نچی یلده بو آطاودان یورطوغالیه خلقین قووب چیغارغاندان صونك سودا مخازینلرین بو شهرگا کیتورلکاندر .
آلتنچی فارس ولایتی یاکه فارسیستان کیرمان دان شمال غربی کا وهم حوزستاندان مشرق قه تابا بیوك طاولق بلان فارس جرماغی آراسنده اوزون یرلردر بو ولایت قزل باش ننك اینك هیبت واولوغ ولایتی در- فارس ولایتی آتالمشدر شوننك اوچون که قدیم مونده قدیمکی پارسا خلقی ننك مملکتی ایدی هم حاضرده ده آلار بیك بهادر وعسکری خلقلاردر آلارهمان مونده کوب خلق در وهم مونده قدیمکی خانلاری ننك قلعه کبك نرسه لری کوب در- فارس ولایتی ننك شمال یاغنه تابا اولوشی سرسیر آطالادر صالقون یرلردر - وهم جرماق بویی یرلری گرم سیر آطالادر - سرسیر دیکان یرلری طاولق وهم طاو آرالاری بولونلق واویصو یرلردر هواسی نفیس عرب شاعرلری وفارسی شاعرلری بو یرنی اوجماح دیب تسمیه قیلمشدر ایمدی گرم سیر دیکان یرلری فارس جرماغی بوینده عربستانداغی تهامه یری کبك قوملق یرلردر بعض جلغه لاری بارلکن کوب جدوللری بارلقدان دینکزگا باروب یتمیدر - مونده ایکون حرکتی اول قدر قوتلی بولماسه ده بیك آباد وتوزوك وجیمش بولاتورغان یرلردر ودخی بو فارس ولایتی ننك طانسوق راق وعجب راك اورونلارندان معلوم قدری سی شیران شهری فارسیستان یرنده بیك هیبت اویصو اورونده ایلانه سی حصار بلان احاطه قیلنغان در هم ١٥ منك لب خلقی بار قدیم دن مشهور شهردر وهم فارس ولایتی ننك مرکز اداره سی واولوغ ولایت شهری در اهلی همه سی سنی لردر - بر زمانلارده بو شیراز شهرنده زلزله بولوب کوب ویران بولغان یرلری بار ایکن ١٨ل٣ نچی یلده یانکادان توزاتکانلر قدیم زمان بیك اولوغ وهم خلقی کوب شهر بولمشدر سودا وکاروان بولی اوستنده حاضرده بیك توزوك اورام صایون کاروان سرای لاری بار - وهم بو شیراز شهری جفاك ومامق ذاتلارو یحشی ملتوق کارخانه لری بلان مشهوردر وهم مونده نفیس گل صوی وغیری حوش ایسلی عطرلار کوبلکی بلان وهم قیمتلی طاشلاردان انواع قیمتلی ذات لار کیسارگا مهارت واوصتالقلاری بلان ومهر کیسارگا اوصتالقلاری بلان ودخی هواسی ننك ملایمتی ونفیسلکی وینه کل لری ننك نفیسلکی بلان وهم شیراز خاتونلاری ننك کوزال وکورکام لکی بلان بوتون قزل باش مملکتنده شهرت توتقان بر شهردر ودخی قزل باش یرلرین مانغول خلقی بیلاکان زمانلارده علوم وفنون ننك انتشاری جهتندن بوتون آزیه ده بر شهر ایدی - فارسی شاعرلرندن اینك فصیح ومشهورلری شیخ سعدی وخواجه حافظ لارننك توغان شهری در وهم مقبره لری ده اوشبو شهرده در شیخ سعدی ١٣ نچی عصرلارده وخواجه حافظ ١٤ نچی عصرلارده بولغان عزیزلردر - مقبره لری

اوشبو شهرده بولوب اوستنده مرمر طاشنه یازوب قویغان تذكرهلری بار ودخی بو شهرننك بیكراك مشهور عمارتلرندن برسرای بار بیك نفیس باقچه ایچنده حتی شیراز شهری كلا باقچه ایچندهدر شیخ سعدی اوزینك تصنیفن كلستان دیب تسمیه قیلوینه بو سبب در ـ دخی شیراز شهرنده آتا بك شاهننك مسجدی ودخی كریم خان صالدرغان مسجد حاضرده بار آتابك شاه شیخ سعدی بلان عصرداش در*

اصطخر شهری تخت جمشید آطالادر مشهور جمشید پادشاه شهری در شیرازدان شمال شرقیده ٧ میل قدر برده قدیمكی ایسكی ویران شهردر ینه مونده بیك قدیمكی میرداشنه شهری فارسی تواریخلارنده مذكوردر ـ وهم عمارتلری ننك كیفیتی مصر عمارتلرینه اوخشار ـ قدیملكنه دلیل بو شهرننك اینك عجب ومشهور عمارتلرندن چهل مناره دیرلر بر مناره بار بو منارهننك دیوارلاری غیر مكرر وهیبت بنادر هم اوستنه نقش توشوركان وهم یازغان یازولاری بار بیك قدیمكی قزل باشننك رستم پادشاهلارندان قالغان سرایننك منارهسی در دیلر بو منارهدان جنوبكا تابا وهم مشرققه تابا طاش طاو ایچنه كیسوب یاصاغان بیك ضور منارهلر بار بیوكلكی ١٣٥ قدم هم ایچكی یاق دیوارنده بیك زینتلب نقش توشوركان در مونده رستمننك وهم آننك وارثلری ننك مقبرهلری در دیب قزل باش خلقی آراسنده بو زمانده ده نقش رستم تسمیه قیلنهدر البته رستم پادشاهدان قالغاندر ـ دخی شوننك كبك قدیمكی نقشلر جنوب غربیكا تابا یرلرده ده بار ساسانیلر سلالهسندن شابور شاه دیكان پادشاهدان قالغان تذكرهلردر ـ بو طرفلارنی ٣ نچی عصرلارده ساسانیلر بیلاكان زمانلارده بولغان مشهور شابور شهری ننك ویران عمارتلری آراسنده بیك اولوغ عسكر صورتی یاصاغان كویاكه ساسانیلر ریم خلقین جینكانكا علامت اوچون تذكرهلردر ـ شابور شهرین ٧ نچی عصرلارده عربلر اسلام بلان فتح قیلغانده ویران بولغان شهردر موندان باشقه هم قدیمكی تذكرهلری كوب در*

فیروز آباد شهری شیرازدان جنوبكا تابا شیراز شهری كبك بر ضور شهردر اما بو زمانلارده آزراق تنزلدهدر قدیمكی مشهور شهردر كوب علما وفضلا موندان چقمشلاردر ـ دخی فیروز آباد شهرینه یاقن بیوكلكی ٥ ل ١ قدم ایلانهسی ٢٥ قدم بر قلعه باردر یعنی بیوك مناره كبك یاصاب قویغان بر بیوك قبهدر ـ وهم گبر خلقی ننك بیك مشهور معبدخانهسی ننك قالدقلاری كورنه ـ فیروز آباد شهرنده بیك اعلا كل مایی هم كل صوی یاصیلار بوتون قزل باش یرنده مدحلیدر قاموس ایاسی شیخ مجد الدین ابی طاهر محمد بن یعقوب الفیروز آبادی اول شهردندر ٨١٧ ده وفات بولغاندر ـ ابوشیر شهری یاكه بوشیر هم دیرلر فارسی جرماغی یاننده اون منكدن زیاده خلقی

بار بر شهردر هواسی بیك اسی بولا - هم بیك یخشی اسکلەسی بار مونده
سودا بیك شب بولادر هم متصل نهایتسز مال یاتا شوننك اوچون مونده
اکلچانلارننك سودا محکمەسی بار - باری آلتی یوزلب یورطدر وهم ٤ یوزلب
مغاره کبك یر آستنده یورطلاری بار - بوشهرننك احاطەسی بار دیوار بلان
ایلاندروب آلغان منارەلری بار دخی ٦ - ٧ اورامی بار شهرننك اورتاسنده
یانکا صالغان سرایی بار وبازاری بیك ضور مال کوب تمام دینکز چیتنده کیمەلر
تویاله تورغان یرده *
یدنچی لوریستان ولایتی فارس ولایتی‌ننك جنوب شرقی طرفنده دینکز
چیتنده کچراك برولایتدر هم بو ولایت‌ننك اولوغ شهری لار دیکان شهردر
طاو ایتاکنده شمشاد اورمانی ایچنده تیکز یرده هم قزل‌باش یرنده ایلکاری
بیك قوتلی قلعه بولغان شهردر کوب یرلری حاضرده ویران اما بیك هیبت
اولوغ بازاری بار - شهرنده ١٢ منكلب خلق تورا صوی ناچار هواسی
بیك اسی هرمز بوغازی یاقننده اوزونلغی ١٢ میل آرقلی‌سی ٣ میل
کیشم آطاوی دیرلر بر آطاو بار بو آطاو بلان قورو یر آراسی تیران
هم بیك خطرلی یردر بو آطاو مصقط امامنه قاراغان هم خلقی عرب‌لردر
موندان آغاچ ایکماك وانواع باقچه جیمشی کوب چیغادر وهم کجەلری
بیك کوب وهم بو آطاوده کیشم دیکان آول کبك بر شهر بار ٤ یوزلب
خلق تورادر - بو یرلرده دینکز بویی شهرلری هم آول‌لاری یوز ایللی
یل‌دان بیرلی مسقط امامی تصرفندەدر اول مسقط امامی دینکز سوداسنه
وکیل‌در قزل‌باش‌لار اوزلری دینکز سوداسنه قابل توکل‌لردر*
سکزنچی حوزیستان ولایتی فارس‌جرماغندان دجله جلغەسی بوینچه لوریستان‌غه
چاقلی بارا - ینەکورن یاکه کیرون جلغەسی دجله جلغەسنه قوشولا بوولایت‌ننك
مشرق‌قه تابا یاغی بیك‌تك قوملق طاوسلسلەلری‌در موندان برنیچه یل‌مقدم
بوطرفلارننك خلقی طاعون‌بلان بیك‌هلاك‌بولوب خلقی بوزمانلارده آزایغان‌در •
پوشتیر یاکه پشتر شهری کیرون‌جلغەسندان یراق‌توکل برشهردر اون‌منك‌لب
خلقی بار دخی بوجلغه تیکراسنده قدیم راك برشهر بار ایکان باشلق‌لاری
ناچارلقدان بوشهر‌طاشلانغان‌در هم عمارتلری ویران‌در عمارتلری‌ننك وبعض
محلەلری‌ننك علامتی بار حاضرده بر آول بولوب‌قالغان‌در خلقی‌ننك‌کیوملری
وتل‌لری عرب‌چەدر •
دیسفول شهری آندان بش میل‌قدریرده دیسفول جلغەسی‌بوینده ل ١ منك‌لب
خلقی بار برشهردر قدیم مونده کوب خلق بار ایکان کوبوسی طاغون بلان
هلاك بولغان‌لاردر - دخی بوجلغه آرقلی یکرمی باغانا اوستنده برکوپری بار
ینه بوشهردن یراق توکل قدیم شوشا دیکان شهر بار ایکان خاضرده ویران

عمارتلری کنه بار مونده بعض اورونلارده چوی یازو تابالار یا که جراغلیق یازوی حرفلری فقط چوی روشلی یازودر قدیم بابل خلقی زمانندان قالغاندر - بوویران یرلرده بیك هیبت اولن لك وپچانلك یردر حتی اورمان بولوب کیتکاندر - ینه دیسفول شهرندن جنوب شرقی ده کر جلغه سی یاننده قدیم حویصه شهری بار ایمش •

محمر شهری شط العرب ننك صونك یاغنده هم قزل باش مملکتی ننك اینك چیتنده بر شهردر حاضرده آرتوب ضورایوب بارا •

اردبیل ولایتی قدیم کوردستان ننك بر اولوشی ایدی هم بوولایت قزل باش مملکتی ننك اینك مغرب طرفی ولایتیدر عثمانی مملکتی بلان چیکداش در هواسی صالقون جای کونی قوروبولا هم بوولایتده کوبراك کورد خلقی در وبعض لری تورو کنا قاراغان •

کیرمانشاه شهری قزل باش مملکتی ننك مغرب طرفنده عثمانی کا یاقن بیك هیبت اویصوتیکز یرده یانکاراق بولغان شهردر ۳۲ منك لب خلقی بار تیکرا یاغی هیبت بانچه لق قلچ وهم پالاص کارخانه لری وهم چویون وداری کارخانه لری بار - بوطرفلارده هم قدیم شهرلر بولوب حاضرده قالغان تذکره لرندن تحت روستان دیرلر عمارتلری بارساسانی لرزماننداان قالغاندر - یازولاری بار دخی مونداان مشرقده تابا بیزوطون دیکان بر آول بار بو آول ننك یاقننده حوا دیرلر بیك هیبت بولونلق یردر قدیم مونده میدیه مملکتی بار ایدی حالا منقرض در •

سینا شهری قزل باش مملکتنه تابع کوردستان یرنده بیزوطون آولنداان تون یاغنه تابا ل ۲ منك لب خلقی بار بر شهردر بو شهرننك اوزینه والی سی بار مستقل خان کبك هم بر سرایی بار خلقی کوبوسی کورد خلقی در •

توقزنچی عراق عجم ولایتی عراق ادیمی دیرلر قدیم میدیه مملکتی بولغان یرلردر - بوسوز عراق عرب مقابلی بولغان عراق عجم در - بو عراق ولایتی مملکت ننك اینك اولوغ وهم اینك یخشی ولایتی در بعض یرلری طاولق وهم مسطح وتیکز یرلری ده باروهم یرلری ننك خاصیتی تورلوچه در - ودخی بوولایتده تواریخ لارده مذکور اینك قدیمکی اولوغ شهرلری بار •

همدان شهری عراق عجم یرنده تیهران شهرندن جنوب غربی کا تابا بر شهردر ل ۳ منك لب خلقی بار بو شهر حاضرده قدیمکی میدیه پادشاه لقی ننك عقبتان دیکان شهری اورننده در وهم بو شهر بغداد بلان تیهران آراسنده بیك اولوغ سودا اورنی در مونده بیك کوب قدیمکی آقچه لار وهم طاشقه کیسکان تورلو قدیمکی ذات لار تابالار - همدان شهری ننك جنوبنده الوند طاوی دیرلر بوطاننك باشنده متصل سکز آی قش بولا قار یاطا شوننك اوچون جای کونی

هواسی بیك یخشی معتدل بولادر شول سببلی قدیمکی پادشاهلارننك مونده
جای کونی تورا تورغان تحت‌لری بولغاندر - بوهمدان شهرنده پالاص
کارخانه‌لری وکون کارخانه‌لری کوب هراطرفقه موندان کون یباره‌در -
هم بیك بای شهر جفاك کارخانه‌لری کوب •

قزوین شهری بیك یخشی آباد وجیمشلك یرده بازار وسوداسی بیك ضور
ومامق کارخانه‌لری کوب برشهردر ل ۲ منك‌لب خلقی بار وهم‌مونده‌امانت
سوداسی بیك ضوردر •

سلطانیه شهری عراق ولایتی‌ننك شمال غربی پوچماغنده برشهردر - آچق
طاواوستنده هراطرافدان جیل ایسوب تورا تماشا وتفرج‌گاه اوچون‌بناقیلنغان
برسرایی بارسلطان آباد دیرلر •

قوم شهری تیهران‌دان جنوب‌کا تابا برتبرك وشریف شهردر ل ۲ منك‌لب
خلقی بار بعض یرلری حاضرده ویران قدیمکی شهردر مونده اهل سنت
والجماعت‌دن کوب اولیا وعزیزلرننك مقبره‌لری بار - کوب کاروان سرای
وهم‌بیك ضور بازارلاری بار ٤ یوزلب کیبتی‌بار ۱۸ نچی عصرننك باشلارنده
بوشهرنی افغان خلقی واتوب کوب خراب ایتکانلر ایدی •

تیهران یاکه طهران شهری عراق ولایتی‌ننك تون‌یاق طرفی‌اولوشنده برکن
طاوی جنسندن بولغان دماوند طاوی دیکان طاوننك ایتاکنده هم ٤ منك
قدم بیوك یرده برمشهور شهردر جای‌کونی ۱۲ - ۱۳ منك‌لب خلقی بولا
اما قش کونی ٦٥ - ل ٦ منك‌لب خلق جیولادر - هم ۱۷۹۸ نچی یلدان
بیرلی شاه ننك تحت شهری بولغاندر - اطرافنداغی بولون‌لق یرلر آباد
جیمشلك وهم اطرافنده آول‌لارده خلقی کوب لکن هواسی جووش وبیزکاك
زحمتی کوب بولا شوننك‌اوچون مونده خلق آزبولادر قلعه‌سی بیك‌محکم بالچق
بلان‌احاطه قیلنغان طشندان قاراغانده هیچ‌برتحت شهری‌ایکاننه علامت‌یوق
شاه‌ننك سرایی هم‌عادتی‌ایولردان برده آیورماسی یوق وسراینده‌یزد شهرندن
کیتورلکان قدیمکی شاهلارننك مرمردان یاصالغان‌تحتی بار بیك مزین آلتون
وکموش بلان‌مرصع تحت‌درسرای‌ننك باقچه‌سی بیك هیبت‌انواع گل‌وچچك‌لر
بلان بیزالکان - دخی تیهران‌ننك یاقننده شاه عبدالنعیم دیکان آول بار
بوآول اورننده قدیمکی رئیسلردن هارون الرشید زماننده ری شهری
بولغان‌در آزیه طرفنده براولوغ شهرایکان - دخی تیهران‌دان یارطی میل
قدر یرده تماشا وتفرج‌اورنی‌تحت قنجار دیکان سرایی‌بار دخی مونده‌نهارستان
دیرلر باقچه‌بار هم برسرایی بار عباس میرزا عمارت قیلدرغان‌در - تیهرانده
جایکی هوا بیك‌یامان بولغانلق سببلی کوب خلقی صحرالارغه باقچه‌لارغه‌چیغوب

تورالارشهردن ایکی میل قدر یرده نصرالدین شاه‌ننك جای تورور اوچون صالدرغان تحت قجار سرایی بار •

اصفهان شهری مذکور ولایت‌ننك جنوب شرقی طرفنده براولوغ ومشهور شهردر حاضرده ٥٠ل ٨ منك خلقی بار قدیم بوتون آزیه‌ده براولوغ شهر بولمش‌ایدی ٢ میلیون‌دان آرتوق خلقی بار ایدی هم ایلانه‌سی بش‌میل‌یاریم حتی قدیم شهرننك بویی اون بش چاقرم بولغاندر اصفهان نصف جهان دیب شوننك‌اوچون تسمیه قیلالار ایکان ـ قدیمکی عمارتلرندن کوب کوپرلر هم قدیمکی سرای‌لار بار مسجدلری کوب بنالاری بیك مزین هم بیك کوب مسجدلری‌ننك کونبذلری آلتونلی حاضرده هم بیك هیبت هم بیك بیوك مناره‌لری بار ـ ینه بو اصفهان شهرنده ١٨٥٦ نجی یلده عمارت قیلنغان یانکاسرای بار قزل باش مملکتندکی سرای‌لاردان همه‌سندن آرتوقدر ـ ینه مونده شاه عباس صالدرغان بیك اعلا مسجد وهم بیك‌اولوغ مدرسه بار علما وطلباسی‌بیك کوب وهم بیك هیبت باقچه‌لار واولوغ کاروان سرای‌لاربار هرنوع‌دن نهایت‌سز مال‌کوب ضورکسب وحرکت یری‌درجفاك وقطفه وهم مامق کارخانه‌لری کوب ودخی اشطوف وچاطمه وهم ملتوق سوداسی ضور هرزمان بازارلاری‌مال بلان‌تولوب یاطا بازارعباس دیکان براولوغ بازاری‌بار اوزونلغی یارطی میل قدر اوستی یابقان هم‌اوستونده بیك کوب‌کونبذلری بار هرکون هراطرافدان کاروان کیلوب یاطا دخی شهرننك یاقننده قدیمکی پادشاه‌لارننك فرح آباد دیکان سرای‌لاری بارینه مغرب‌کا تابا قدیمکی آتش پرست‌لرننك معبد خانه‌لری بار •

کشان یاکه کاشان شهری اصفهان‌دان شمال‌کا تابا برشهردر ل٣ منك‌لب خلقی بار هارون الرشیدننك خاتونی صالدرغان شهردر آلتون کموش اوقه وچاطمه وهم اشطوف کارخانه‌لری بار وهم آلتونچی‌کموش‌چی وباقرچیلاری کوب •

افغانستان مملکتی

بو مملکت‌کا هاکابولستان هم آطالار وهم برزمانلارده دخی فارس شرقیه تسمیه قیلنمش ایدی بو افغانستان‌ننك حدودی شمالنده بخارا ـ جنوبنده بلوجستان مشرقنده هند جلغه‌سی ومغربنده ایران مملکتی‌در ٤ یوز منك مربع میل برلری باردر قدیم بختریه یاکه آرغوزیه آطالغان یرلردر ـ خراسان‌دان مشرق‌قه تابا وهم هندوقو طاوندان جنوب‌کا تابا یرلردر ـ اوشبو طاولق طرفلارده قدیم‌دن توراکیلکان برتولو نسللر توراد پادشاه‌لاری اوزلرینه مستقل امیردر بو افغانستان مملکتی ١٧٤٧ نجی یل‌لارده پیدا بولغان‌مملکتدر اینك اوّل مونده احمد امیر دیکان برخان برمیلیون‌غه قدرخلق بلان‌کیلوب

بو یرلرنی صوغوشوب آلغان ایدی هم مذکور خلقی عبد اللهی لر دیب آطالوب موندہ
قرار تابقانلاردر وهم بو امیر ـ امیر دوران دیب اوزینه لقب قوشقان ایدی
شوننك اوچون بو امیرننك نسل لری حاضرده ده دوران خلقی دیب آطالا آننك
مملکتی بایتاق یرلرکا قدر جایولکان ایدی اما بو یرلری قدیم هندستان
قطعه سندان بولغان یرلردر حتی آلار بر زمانده اقصوص جلغه سندان فارس
جرماغنه چاقلی باروب یتمشلردر وهم اول زمانلارده بو امیرننك تحت شهری
قندهار شهری ایدی قزل باش پادشاه سی نادر شاه افغانستان مملکتن
عبد اللهی لردن آلتمش منك لب خلق جیولمش ایدی بو اولوغ نادر شاه
امیرننك وفاتندان صونك آننك اوغلی تیمور شاه بو ایرکون وازادلقده
اویرانکان خلق آراسنده توراسی کیلمیچه تحت نی کابول شهرینه کوچوردی
قندهار شهرنده باری نادر شاه کیتورکان خلقلارغنه قالغان ایدی آلار بو زمانده
٧ منك ٨ منك جماعت ایدی وهم فارس وتوروك نسلندن بولغان خلقلارنی
بو عبد اللهی لر قزل باش دیب آطامشلار ایدی باشلارینه قزل واوزون
بوروك کیکانلری اوچون قزل باش دیرلر ایدی ١٨٥٩ نچی یلده دوران سلاله سی
بتوب پادشاه لق برقسی نسلنه کوچدی برقسی دیرلر باری ٣٦ منك لب
خلقدر اول قندهار طرفلاری دوست محمد خان زماننده یانکادان توزالوب
بیك هیبت وآباد طرفلار ایدی وهم دوست محمد زماننده بو افغانستان مملکتی
همان ترقی ده ایدی ١٨٣٩ نچی یلده انکلیچانلار دوست محمد طرفندان اطاعت
کورونما کاچ افغانستان نی وبلوجستان نی آلغانلار ایدی اما مونده محکم تو بلانورکا
امیرلری بولماغاچ یانکادان ١٨٤٢ نچی یلده قالدوروب کیتدیلر افغانستان
مملکتن وچیکلرین تحقیقلاب هیچ کم بلکانی یوق اما افغانستان تقریبا ٢٩ درجه
عرض شمالیده ٣٧ درجه کا وهم ٧٨ درجه طول شرقیده ٩٥ درجه کا قدر
یرلردر هم باری ١٢ منك لب مربع میل یردر موننك شمال طرفنده بخارهم بعض
کچراك ولایت لر دخی جنوبنده بلوجستان مشرقده هندستان مغرب طرفنده
قزل باش مملکت لری در ـ دخی چیکلری معین بولماغان طرفلاری تون یاغنده
هندوقو مشرق طرفنده هند جلغه سی هم سلیمان طاولاری مغربنده قزل باش
مملکتی ننك کینك تو زلق صحراسی در ـ بو مذکور یرلرده افغانستان ننك چیکلرین
تعیین قیلاتورغان یوللار یوق ٠

افغانستان مملکتی ننك کیفیتی

اوسمه ونباتات وحیوانات وهم معادنلری ـ بو افغانستان یرلری قزل باش
مملکتندن مشرقده تابا بیوك وتیکز یردر بعض یرلری اوزون تیران اویصو یرلر
وهم شمال شرقی طرفلاری بیوك طاولاردر جنوب شرقی طرفی همه سی قزل

باش

باش مملکتی‌نینک قوروصحرالغی بلان برابرقوروصحرادر تون یاغی طرفنده
هندوقو طاوی‌نینک تارماقلاری مغربکا تابا ممتد بولوب هم مشرقه تابا قراینک
هندجلغه‌سی بلان بویلاب ینشه برنیچه توتال سلیمان طاولاری درینه مشرقه‌راق
سوزاکلانوب هندنینک تیکز یرلرینه توتاشادر هم بوطاولار هندکا تاباسوزاکلانوب
یتکان یرنده هند مملکتی آیرولادر بوطاولاردان اوته توغان یرلرنینک معلوم‌لری
خیبر اوتلاوکی عومال اوتلاوکی وهم بولان اوتلاوکی دیرلر طاو آرالارندان
تقرق شیکللی کنه یولدر •
افغانستان طاولاری اول قدر اورمان‌سز توکل هم بو افغانستان طاولارندان
یخشی ضور جلغه‌لار آغا مثلا کابول جلغه‌سی هندوقو طاوندان چیغوب هند
جلغه‌سنه توشه ینه مرغاب جلغه‌سی هم هندوقوطاوندان چیغوب توروکمن‌یرنده
قومغه سنکوب بته‌در ینه افغانستان‌نینک ایچداکی طرفلارنده جلغه‌لار بار آنده
مونده بعض‌سی کول‌لرکا توشوب وبعض‌لری قومعه سنکوب بته‌در مکر
ضورراق جلغه‌سی بار کیلمند یاکه حلمند جلغه‌سی دیرلر یخشی ضورجلغه‌در
هندوقو طاوندان چیغوب دخی برنیچه جلغه بلان قوشولوب هامون کولنه
توشه‌در ـ بوجلغه اغاتورغان تیران اویصویر وتیران جوقوردرهندستان بلان
قزل باش آراسنده بوجلغه بویلاری نیچه منک یل‌دان بیرلی عسکروکاروان
وانواع خلق یوری تورغان برعجایب یولدر هربریورکان کاروان اوشبوجلغه
بوپلاب یوری‌در وهم بوجلغه بوینده نیچه نیچه آول‌لار وشهرلر باروبعض‌لری
قدیمکی ویران شهرلردر ویران عمارتلری‌کنه قالغان‌در •
افغانستان طرفنده هواسی بیک تورلوچه‌در مغرب طرفنداغی تیکز یرلرنده
قوروهم اسی هوادر شمال شرقی طرفنداغی بیوك اویصویرلرده زیاده ملایم
ومعتدل‌در ـ غزنه شهرنده قش‌کونی شول قدر صووق بولادرکه کوب خلق
ایولرندان چقمی یاطالار قارکوب بولا جلغه صولاری قاطا بوز اوستنده یوك
تویاکان توه‌لریوری ـ ینه آندان توبانراك کابول شهرنده چدام‌سز اسی بولا
عموما افغانستان طرفی قورویغمور آز وتومان سیراك بولا اما هواسی اسی
بولسه‌ده هندستانداغی قدر اسی بولمی‌در افغانستان مملکتنده ترکلك قیلوچی
خلق‌نینک نق‌لغی وطازالغی وصنعت‌لری‌نینک قوتلی بولوچیلغی افغانستان‌نینک
هواسی ملایم وصحتکا موافق‌لغنه دلیل‌در •
افغانستان مملکتی‌نینک اوسمه ونباتاتلاری وحیوانلاری وهم حصول ومعمول‌لری
بارده قزل باش مملکتنده بولغان نرسه‌لردر ـ اما بیک ایری وحشی حیوانلار
مونده کوبراك شمال طرفنداغی هیبت اویصو یرلرنده اورطا یاوروپاده بولا
تورغان جیمشلر همه‌سی بار افغانستان‌نینک آطلاری بیک نفیس بولادر وهم
بیک کوب ـ افغانستان خلقی صوقا صوقالارغه اوکوز استعمال قیلالار ـ طاش

توزکوب بولا شمالکا تابا وهم مشرقده تابا یرلرنده باقر تیمور قارا قورغاشین بیك کوب بعض جلغه بویلارنده آلتون هم بار .

افغانستان خلقی وهم کسب وحرکتلری

افغانستان مملکتنده ٤ میلیون یاکه ٤ میلیون یاریملاب خلق باردر - افغان خلقی اوزلرین اولوس آطیلار آلار بیك کوب اولوسدان جیولغان نسلدر بوکوب اولوس آراسنده صاف افغان خلقی اصلدوران - بیر دوران - گیلشی قاقر دیرلر هر بر اولوس ننك اوزلرینه برخانلاری بار خانلارنی قدیم خان نسلندن بولا کیلکان کشیلردن صایلیلار اما یاش کشیلردن صایلامیلار خانلقده صایلاغان وقتده کوب اولوسلار آراسنده اوتروشلر قرولوشلار بولادر خان بولورغه صلاحیتلی نسللر قایچاغنده بوتونلای قرولوب بتهدر - افغان خلقی آراسنده خان بلان برکا مصلحتکا جیولوشولارین جرغاس دیرلر اولوغ اشلر خصوصنده همه نسللرنی جیالار هر بر نسل اوزلری ننك خانلارین بیك تکریم وتعظیم قیلالار - افغانستان خلقندان همهسندن ده افغان خلقی آللهدر آلارسنی مسلمانلاردر قرآن شریعتی بلان هم قدیمکی خانلاری ننك عادتنچه عمل قیلالار - افغان خلقی قوناق دوست وتواضعلقلی خلقدر اسلام شرطی اوزه قوناقنی حرمت قیلمق نی اینکو عملدن صایالار افغان مملکتندهکی خلق کوبوسی اهل السنة والجماعتلردر هم شیعه خلقین آلار هندوس خلقی بلان برابر دین سز دیب کورهلر علماسی کوبراك کیمیابلان شغللنهدر بر بر تورلو یانکا دارو اختراغ قیلور اوچون وهم کیمیا ازلیلر یعنی آلتون یاصارغه طریق ازلیلر - افغانستان خلقی بیك قدیم زماندان بیرلی بهادرلق وعسکریلك هنری بلان مشهور خلقدر بر مرتبهالار هندستان نی آلغانلاری بار ایدی هم بر نیچه مرتبه قزل باش مملکتنه حمله قیلوبده غلبه تایقانلاردر حاضرده هم اطرافنداغی کوروشی مملکتلر همان آلاردان قورقوب تورالار - افغانستانده متمدن خلقی وهم بدویلری ده کوبدر افغان خلقی ننك مشرق طرفنده تورغانلاری متمدن خلقلاردر اما مغرب طرفندهغی یرلرنده کوچمه وبدویلری کوب بدوی افغانلارننك تلی پشت تلی دیب آطالا فارسی تلندن آیورماسی کوب یوق بر تورلو تلدر اما حروف هجالاری اوشبو حروف هجادر - بولار ظاهرا کابولستان خانی تصرفنده اما اوزلری ننك خانلاری بار مستقل کابولستان خانندان ابا قیاغانلاردر .
افغان خلقندان باشقه دخی افغان مملکتی ننك مغرب طرفی یرلرنده تاجیك خلقیده بار قزل باش بلان بولار نسلداشلردر موندهغی تاجیك خلقی بیك طاطو اشچان وهنرچان متمدن خلقلاردر قزل باش مملکتندهکی تاجیکلرکا قاراغانده کوب یخشی تورالار مونداغی تاجیکلرننك تللری فارسیچه قزل

باش تلی بولسه‌ده عادتلری مانغول عادتیدر آلار آقصاق تیمور وقتنده‌غی اوزبك‌لرننك بوونلارندان‌در - دخی بو افغانستان مملکتنده هندوس خلقی هم بار سودا وحرکت اوچون کیلوب منتشر بولمشلاردر آلارغه اوزلرنده عسکر قورالی توتارغه رخصت یوقدر مونده آلار مستأمن‌لردر دخی مغرب طرفی یرلرنده تورکمن خلقندان بدوی‌لردر ایکون حرکت‌لری یخشی یرلری آباد وجیمش بیره تورغان یرلردر دخی حرکت‌لری ماهق وهم جون مالی اشلیلر ملتوق‌نی اوزلری یاصی‌در - افغان سودا کارلری بای‌لاری برنیچه منك توه آصری‌لار باشقه واق حیوانلاری هم شولای •

بوزمانلارده افغانستانده اوچ مستقل مملکت بار کابول - قندهار وهرات مملکتلری هرقایسی‌ننك اوزلرندن برخانلاری بار اما بومملکت‌لرننك تاغی ولایت‌لرکا یاکه ناحیه‌لرکا تقسیمی نسل‌لرینه قاراب یوری‌در •

کابول شهری هندوقوطاوی‌ننك جنوب طرفنده کابول جلغه‌سی بوینده ٣٤ درجه ١٠ دقیقه عرض شمالیده ٦٩ درجه ١٧ دقیقه طول شرقیده واقع بولوب سودا اوچون آزیه شهرلری‌ننك اینك یخشی راغی وضورراغی‌در وهم سودا شهری‌در آط سوداسی‌ننك بیك اولوغ اورنی‌در ٦٧ منك‌لب خلقی بار بوشهر ٦ منك قدم بیوك تیکز طاو اوستنده دیوار بلان اما طه قیلنغان شهردر یورطلاری چی‌کیرپچدن صالغان یخشی‌راق یورطلاری‌ننك تیکراسی هیبت باقچه‌لق ایلکاری بیك یخشی‌ضور بازاری بار ایکان انکلچانلار ١٨٤٢ نچی یلده واتوب خراب ایتکانلردر ینه مونده بالاحصار دیرلر کابول‌ننك جنوب شرقی طرفنده برقلعه‌در خانی‌ننك تختی مونده‌در بوبالاحصارده اوچ مناره بار کونبذلری آلتوندان هم بیك‌اولوغ بولمه‌سی بار ایچنده بیك کوب باغانالاب یاصاغان بوسرای‌دان هندوقوطاوی‌ننك قارلی توبه‌لرینه قدریرلر کورنه‌در بیك نفیس یرلر انکلچان‌لارننك بوبالاحصارنی آلغان وقتده‌نهایت‌سز کوب عسکرلری تمام برسی‌قالغونچه قرولوب بتدی آلایده اول‌وقتده انکلچانلار بوشهرنی آلمشلار ایدی کابول تیکراسنده توبه‌لك یرده بابرسلطان‌ننك مقبره‌سی بار ١٥٣٠ نچی یلده هندستانده مانغول مملکتن تأسیس قیلغان سلطاندر افغانستان یرنده شمال غربی طرفی یرلرنده اینك تانسوق‌وعجایب یرلرندن بامیان دیکان براویصو چوقوریر بار بواویصویر آرقلی کابولدان تورکستان‌غه یول‌یوری‌در هندوقوطاوی‌ارقلی‌اوزارغه یویالغوز برکنه‌یولدر آوریوك وهم طوب وعسکریورور اوچون بیك مصلحتلی یاصاغان وهم اولوغ سودا وکاروان یولی‌در - بواویصو جلغه بوینده بیك قدیمکی تذکره‌لردن ایچی قوش یعنی طاشدان کیسوب یاصاغان صنم یاکه پت صورتی بار طاو ایچنده بیك مزین - اینك اولوغسی‌ننك بیوك‌لکی ١٦٠ قدم بوپت

سننك سال آطالاهم کورورکا ایرلر صورتی روشلی ینه کچراك • ٦ قدم شاه مومه دیرلر خاتون صورتنده‌در ایکسی‌ده ویراندر نادرشاه مونده صوغشقان وقتده طوب بلان واتولغان دیب روایت قیلالار بو پت‌لر هندوس‌لرننك بوددی‌کا عبادتلری بلان مناسبتی بار ودخی مونده جلغه بویی همه‌سی جیمرلگان مقبره‌لك‌در وهم قدیمکی مسجدلرننك ویران عمارت‌لری بار دخی روایت قیلالار مونده غلغله دیگان قدیم بیك اولوغ شهر بولوب چنکز خان واتقان شهرننك قالغان عمارتلری‌دردیلر ـ کابول شهرنده ٦٥ منك‌لب خلقدر •
جلال آباد شهری آندان مشرق‌قه تابا ۱۷ میل قدر یرده کابول جلغه‌سی بوینده ۱۲ منك‌لب خلقی بار برشهردر حاضرده عمارتلری ناچار بولسه‌ده ایلکاری بیك قوتلی قلعه‌در اگلچان‌لار خراب ایتکان‌در بوشهردن یراق توکل خیبر اوتلاوکی بار مغرب‌کا تابا •
پشاور شهری کابول جلغه‌سی‌ننك اونك یاغنده برشهردر تواریخلارده کوب ذکرقیلنه‌در ـ بیك هیبت سرای‌بار جفاك ذاتلار اشلانه تورغان وهم جب ارلنه تورغان کارخانه‌لری کوب پشاور شهری ۳٤ درجه ٦ دقیقه عرض شمالیده ۷۱ درجه ۱۳ دقیقه طول شرقیده واقعدر •
پشاور شهرنده اشلانکان نرسه‌لر هندوستان مملکتنه هم کیته‌در ـ اولوغ ومشهور شهردر یوزده اون منك‌لب خلقی بار کوبوسی هندوس خلقی‌در پشاور اطرافلاری وجلغه بویلاری بیك نفیس وهم اباد وجیمشلك یرلردر پشاور شهری بوزمانلارده اگلچان‌لار تصرفنده‌در •
غزنه شهری کابولدن توشلك‌کا تابا بیوك تیکز یرده لاهورجلغه‌سی‌ننك چیققان یرندن یراق توکل بیك مشهور قدیم شهردر ۳۳ درجه اون دقیقه عرض شمالیده ٦۸ درجه ۷ل دقیقه طول شرقیده واقع‌در ۲۰ منك‌لب خلقی بار برزمانلارده بیك اباد وتوزك وشهرت تونقان غزنوی‌لر سلاله‌سی‌ننك تخت شهری ایدی هواسی بیك اسی افغان خلقی قاشنده شوننك اوچون تموغ اسی‌سی دیب آطالمش‌در وهم اهل السنت والجماعت‌دن مونده مسلمانلارننك علما وفضلا وعزیزلرننك مقبره‌لری بولغانلقدان مدینه‌دیب هم اطالادر مونده ۱۱ نچی عصرلارده پادشاه بولغان سلطان محمود غزنوی‌ننك مقبره‌سی بویرلرننك بیکراك‌ده ذکر قیلورغه تیوشلی بولغان قدیمکی تذکره‌لرنندر •
قندهارشهری ۳۲ درجه عرض‌شمالیده ٦٦ درجه‌طول شرقیده واقع قدیمدن مشهورشهردر کابولدان جنوب‌کا تابا ل٤ میل آباد ایکونلك وجیمشلك‌تیکز یرده اورغود جلغه‌سی‌ننك صونك یاغنده ٦٥ منك‌لب خلقی بار بیك قدیمکی مشهور شهردر حصار دیواری یردن کوتاروب یاصاغان احمد شاه سلطان‌ننك مقبره‌سی مونده جمیع عمارتلرندن اولوع هم شریف جای‌در وخلقی کوب

افغانستان

افغانستان مملکتنده بر بای شهردر کارخانه‌لری کوب هم‌هندستان بلان قزل
باش مملکتی آراسنده بر اولوغ سودا شهری‌در موندان جنوب شرقی‌کا تابا
طاودان اوته تورغان مشهور یول باربولان یولی یاکه بولان اوتلاوکی دیرلر .
دوشاق یاکه دوشك شهری جلال اباد هم آطالا زریجه یاکه زربعه‌جلعه‌سندان
یراق توکل قدیمکی سیجستان برنده ١٢ منك‌لب خلقی بار بر شهردر هم‌خانلاری
اوزینه مستقل خاندر بو شهر یوقاریده هم ذکر قیلندی‌که جلال ابادشهری‌در .
هرات شهری کابولدن ٩٠ میل مغرب‌کا تابا بیك هیبت‌اویصویرده قدیمکی
برمشهور شهردر ایللی منك‌لب خلقی بار بوهرات شهری هرزمان نیچه
عصردان بیرلی افغان خلقی بلان قزل باش خلقی آراسنده مبحوث‌عنه بولغان
شهردر یعنی بو ایکی مملکت بوهرات شهری ارچون همیشه بحث قیلوشالار
وصوغشالار ایدیلر ١٧١٥ نچی بو شهر قزل باش مملکتنه تابع ایدی ١٨ یلدان
صونك ینه افغانستان‌غه قایتقاندر وینه ١٨٥٥ نچی یلده قزل باش هرات‌نی
آلغان ایدی اماتیز زمان افغان خلقنه قایتاروب بیردی ـ هرات شهری
تیکراسنده‌کی کوب ویران عمارتلری بوشهرننك قدیم زمانده آباد وتوزوك
اولوغ شهر ایکانلکنه دلیلدر ـ آقساق تیمور وهم آننك وارثلری زماننده
بیك کورلب تورغان شهر ایدی ودخی قزل باش یرندن هرات وقندهار
وهم غزنه‌ارقلی کابول‌غه ٨٥ میل‌اولوغ وکاروان یولی‌در وهم‌هیچ برمانع سز
بو یولدان‌عسکر یوروركا ممکن بو یولده کوب صولاری ومنزل‌لری بار هندستان‌غه
صوسفری آچولماس بورون کابول وقندهار شهرلری هندستان‌ننك قابقاسی
کبك ایدی وهم حاضرده‌ده کاروان سوداسی اوشبو یولدان یوری‌در ـ
هرات شهری مملکت‌ننك تحت شهری‌در خانلاری اوشبو شهرده تورا اوراملاری
طار دورت‌اولوغ بازاری هم ١٢٠٠ کیبتی بار خلقی‌ننك عملی‌وحرکت‌لری
اوشبو یرلرده‌در قزل باش خلقی‌خراسان‌نی مشرق‌طرفی‌ننك صدفی‌وهرات‌نی
انجوسی دیب تسمیه قیلالار ـ هرزمان هواسی یازکون هواسی کبك هرات
شهری حصولندان‌غیر اطرافلارغه کیته زعفران پسته معطکی جفاك‌وهم‌پالاص‌لار
ودخی‌جون پالاص‌لار کل صوی کارخانه‌لری بار عباچاپان بوروك اشلاوچیلری
کوب هندستان والی کیرمان‌غه یزدکا اصفهان‌غه هرات ارقلی یوری‌در .

بلوجستان مملکتی

بلوجستان مملکتی ٢٥ درجه‌عرض شمالی‌بلان ٣٠ درجه آراسنده وهم ٧٥ درجه
طول‌شرقی بلان ٨٧ درجه آراسنده‌در چیکلری تون یاغنده‌افغانستان‌مملکتی
جنوبنده فارس دینکزی مشرق طرفنده هندستان وهم مغربنده قزل باش
مملکتی‌در بلوجستان‌ننك مشرق‌قه تابا یاقلاری براغون وهم حلاطاوی بلان

توقتی‌در هم دینکز بویلاری ٢ میل ٣ میل کینك قوملق هم تهامه یرلری کبك‌اسی وبورکو بولادر بعض‌یرلرنده تیکزهم‌اویصو یرلری ازراق‌ایکونلك وجیمشلك‌در باشقه طرفلاری بارده کتویوری تورغان قرلاردر هندجلغه‌سی طرفنده‌غی بویلاری آباد وایکون‌لك یردر ـ هند جلغه‌سی‌ننك توبان‌وایونکی طرفلارنده بلوجستان‌ننك شمال شرقی‌کا تابا پوچماغنده یرلری طاو آراسنه کروب کیته بویرده بولان اوتلاوکی‌ننك توشه تورغان یری هنداوا ولایتی دیب آطالا بولان اوتلاوکی دیکانی بیك خوفلی یردر اوزونلغی ١٣ میل هم شمال غربی‌کا تابا بیك تك‌منه ٦٢٥ل قدم شیداق‌قه چاقلی یرلرنده ایکی یاقلاب طاش دیوار ٥٥ل ـ ٦٥٥ قدم یعنی ایکی یاقلاب طاودیوار شیکللی تیکزحتی بعض‌یرلرنده باش‌اوچونده طاشلار صالنوب‌تورا بویول‌لارده قرق ایللی کشی بوتون عسکرنی توقتاتورغه ممکن بلوجستانده ایتورلك ضور جلغه یوق بعض کچراك جلغه‌لاری بارده جای کونی همه‌سی کیبه‌در بلوجستان‌ننك بیوك اطرافلارنده قش بیك صالقون جای بیك اسی بولا هم قورو بولا بلوجستان‌ننك اوسمه وبناتاتلاری ومعادنلری وهم عمل‌لری افغانستان وقزل باش مملکتنده‌کی همه‌سی بار ـ مرقان ولایتنده حرما بیك کوب بولا دینکز بویی ولایتی‌در •

بلوجستان مملکتی‌ننك خلقی بلوج وهم براغوط خلقی دیرلر بعض‌لری‌متمدن وبعض‌لری بدوی‌لردر براغوط خلقی اورطا بویلی جواش خلقدر بلوجستان خاننه بیك مطیع‌لردر اما مملکت‌ننك اولوغراق وکوبراك خلقی‌در بلوج برنیچه نسل‌کا متقسم بولوب هرقایسی نسل‌ننك اوزلری‌ننك سرداری اسمی بلان اطالا تل‌لری فارسی تای شیکللی برتورلو تل‌در اما اوزلری نادان طوپاص خلق قیافتلری بیك اسپای طازا وبهادر وهم خلقلاری وعادتلری افغان‌خلقی کبك‌در بولار ایلکاری برزمانلارده قزل باش تصرفنده بولوب افغان بلان برکا ١٧٤٧ نچی یلده قزل‌باش تصرفندان چیققانلاردر ـ وهم ١٧ل٨ نچی یلده بلوجستان مملکتی اوزلری مستقل بولغانلاردر دخی هندجلغه‌سی بوینده‌بلوجستان تصرفنده هندوس خلقلاری‌ده بار ـ بلوجستان مملکتنده ٢ میلیون خلق‌باردر اما بلوجستان مملکتی تفصیلا معلوم توکل‌در ـ بلوجستان مملکتی سکز اولوش یاکه سکز ناحیه‌در هم هرقایسی‌ننك خانی اوزینه باشقه‌در اول‌سکز اولوش هنداوه ـ سروان ـ کیلات ـ جلاوان ـ لوص ـ مرقان ـ قهستان ـ قالپورادر اما دینکز بویینداغی کوب یرلرکا مصقط امامی مالك‌در بوولایت‌لر همه‌سی کیلات خانی‌ننك تحت تصرفنده‌در •

کیلات‌شهری بلوجستان مملکتی‌ننك اینك‌اولوغ شهری‌در بلوجستان‌مملکتی‌ننك مشرق طرفنده‌راق برجلغه‌ننك باشنده شاه‌مران طاوی دیکان طاوننك

ایتاکنده

ایتاکنده راك هم بیك آباد وجیمشلك یرده‌در ل ۲ منکب‌لب خلقی بار ـ شهری ۱۸ قدم دیواربلان احاطه قیلنغان‌در ـ مونده بیکراك بای‌سودا کارلری بیك اولوغ سوداقیلالار ـ سودالاری کوبراك سند بومبای هم‌قندهاربلان‌در ـ بلوجستان مملکتنده هندوس خلقی هم بار سودا کارلردر وهم هندوس‌لرننك کیلات شهرنده معبدخانه‌لری کوب ـ زه دار شهری بولان اوتلاوکنه کرکانده بر شهردر ـ هندوان شهری کیلات‌دان مشرق‌قه تابا موندان باشقه بلوجستان مملکتنده کوب شهرلربار لکن تفصیلا کیفیت‌لری معلوم توکل‌در بلوجستان خلقی کوبوسی مسلمانلاردر ـ وهم بلوجستان مملکتی‌ننك اولوغ خانی کیلات شهرنده تورادر ۰

کافرستان مملکتی

مذکور افغانستان وبلوجستان مملکت‌لرندن شمال شرقی طرفنده قطای‌چیکنده تابا کافرستان‌دیرلر برقطعه یربار‌در طاولق‌اورمانلق برمملکتدر بومملکت‌ننك اهالیسی قدیم‌زمانده قندهارخلقی ایدی قندهار مسلمانلاری اوشبوکمسنه‌لرنی اسلام‌غه دعوت قیلمشلاردر اما بولارننك برنیچه‌سی اسلام‌نی قبول ایتمایتچه هندوقو طاوینه قاچوب مقام توتمشلاردر همان‌شول قدیمکی‌صنم پرستلك‌لرنده قالوب همان‌شولای تورالار ایمش ـ اهل‌اسلام‌غه متصل ضررلارین ایرشدروب تورالار اوزغان بارغاننی طالاب اوتروب وتابقاننی آشاب ترکلـك ایته‌لر ایمش برمقهور کمسنه‌لردر ۰

اما عموما افغانستان وبلوجستان اهالیسی اهل اسلام بولوب مذهبلری‌کذلك اهل السنة والجماعة مذهبی‌در ـ اما مبتدع وبدمذهب کمسنه‌لر دخی‌باردرکه اول طرفلارده لودیه‌طائفه‌سی دیکان برطائفه باردر ـ آلارننك اعتقادی‌شویله درکه ؛ آدم‌ننك خلقتندن اصلا غایه وعرض یوقدر باری برمقدار دنیاده توروروده اولر اولدی ایسه اونوتولور بوتقدیرچه اکرده آدم‌ننك دنیاده معیشتی لذت اوزه بولسه طول حیاتنی تمنی قیلمالی ـ اکر ترکلکی تارلق ومشقت اوزه بولسه تیزراك اوله کورسون یاکه اوزین اوزی اوترسون‌دیرلر ایمش اکر بوطائفه‌دن براوی وفات بولسه اوزندن صونك جمیع اشیاسین جیبوب یاندرالار یاکه اوزی بلان برکا کومالر ـ دخی بوطائفه ایچنده اصلا تناکح یوق‌در فقط زنا بلان ترکلك ایته‌لر ـ بولار اصل فارس طائفه سندن بولوب تل‌لری کذلك قدیم فارسی تلی بلان سویلاشورلر ۰

افغانستان اهالیسی عرب‌فارس وتورك‌دن عبارت بولوب کوبوسی‌ننك‌همتلری زراعت وایکون‌اشنه منحصردر وبعض تاتار طائفه‌سی‌دیکان برتورلوطائفه‌لری بار حرکت وکسبلری صحرالارده مال تربیة قیلمقدر ـ افغانستان خلقی‌ننك

تل‌لری : عرب ـ فارسی ـ هندی ـ تورکی ـ مغول ـ وافغان تل‌لری‌در ـ افغانستان خلقی ایچنده اون دورت تورلو تل موجوددر دیرلر ـ وافغان تلی اوزه شعرلر یازارلار ـ وبلوجستانده کذلك فارسی هند تاتار وافغان واکراد تل‌لری مستعملدر .
اوشبو مملکت‌لر یعنی افغانستان وبلوجستان مملکت‌لری قدیم بغداد خلیفه‌لرینه تابع ایدیلر .

ممالك آزیای صغری

اوشبو آزیای صغری ممالك عثمانیه جمله‌سندن بولوب حدود اربعه‌سی : شمال طرفنده قارا دینکز جنوب طرفنده آق دینکز مغرب طرفی مرمر دینکزی هم آق دینکز قطعه‌سی ـ ومشرق طرفی عراق عجم مملکت‌لری‌در اوشبو قطعه‌ده مسلسل طاولار وادیلر وتیکز یرلر کوبدر ـ ایدا طاوی یاکه قارا طاو دیرلر چناق‌قلعه بوغازی طرفنده اینك بیوك یری ادرمید جرماغی قربنده بیوکلکی ۵۹۰۲ ل قدم‌در جبل‌غرغار آتالور اوشبو طاوننك سلسله‌سی مشرق‌قه تابا دورت‌منك میل مقداری ممتد بولوب مرمر دینکزینه آغاتورغان جلغه‌لاردان آق‌دینکزکا آغا تورغان جلغه‌لارنی آیورادر ـ ینه آندان جنوب شرقی‌کا تابا میل قیلوب بویرلرنی مراد طاوی آتالور ـ اوشبومراد طاوندان جنوب‌غربی‌طرفنه تابابر نیچه شعبه‌لر آیورولادر ـ آندان آری بو طاو طاورس طاوی سلسله‌سی بلان توتاشادر . اوشبو طاورس طاوی آق دینکزدن بر مقدار ایچه‌راك بولوب سوریاغه تابا ممتد بولغوچی طاوغه متصل بولادر ـ وکذلك سیواس ولایتی‌ننك چنوبنده برمسلسل طاو بولوب آننك مشرق‌قه تابا طرفندان ینه برانتی‌طاورس دیکان سلسله طاو جنوب‌کا تابا کاه جنوب شرقی‌کا تابا ممتد بولوب فرات دریاسی‌ننك منبغنه ایرشه‌در اوشبو مذکور ایکی‌مسلسل طاولارننك آراسی توفراغی نفیس واورمانی‌کوب البستان‌تسمیه قیلنه‌در ـ ینه دخی برجبل مسلسل جنوبده‌کی طاورس طاوندان باشلانوب انتی‌طاورس سلسله‌سنه توتاشادر دجله جلغه‌سی اوشبو طاوننك جنوب‌کا تابا یاغندان آغوب چقادر ـ دخی آزیای صغرانك بیوك طاولارندان ارکی طاوی دیرلر بیوکلکی اون منك‌ده بر یوز قدم بولوب یوزسکسان میل‌قدر یردن کورنه‌در اول آزیای صغراده اوشبو مذکور طاولاردان باشقه کوب طاولار باردر همه‌سی‌ننك ترکباتی کرج طاشی دخی برزادی طاشی‌در رخام ومرمر طاشی قدیمدن معلوم وکوب نرسه‌در ـ اوشبو آزیای صغراده قدیم خصوصا طیپاریوس دیکان قیصر زماننده زلزله بلان برکونده اون اوچ شهر

منخسف بولمشدر . اوشبو مذكور قطعه‌نڭ بعض توپراغی شور وتوزلی بولمق جهتندن نیاتاتدان یالانغاج برلری‌ده باردر .
جلغه‌لاری کوبراك قارا دینگزگا ومرمر دینگزینه آغادر چونکه طاوروس ایچده‌کی صولارنڭ جنوب‌گا آقماغندان‌مانعدر - جلغه‌لارندان اینڭ اولوغسی ومشهوراکی قزل یرماق جلغه‌سی‌در ابتدا سیواس قربندن چقوب کوب یورولوش‌لار یاصاب ٣٦ درجه ١١ دقیقه طولده قارا دینگزگا منصب‌بولور .
ینه یاشل ایرماق دیرلر دخی بر جلغه اوچ جلغه‌دان قوشولوب مجموعی‌یاشل جلغه آنالور ایکسی جنوب طرفندان کیلوب اماسیه شهری یاقننده برگا قوشولغاچ ینه اوچونچی‌سی مشرقدن کیلوب شکمه قصبه‌سی قربنده برگا قوشولوب صامصون شهری یاقننده قارا دینگزگا آغادر ایکی یوز میل قدر یردن آغوب کیله‌در . وینه فتسا جلغه‌سی دیرلر - بوجلغه قارا دینگزگا آغا تورغان جلغه‌لاربلان فرات دریاسنه قوشولاتورغان جلغه‌لارنی فاصله‌بولغوچی طاودان آغوب قارا دینگزگا توشه یوز آلتمش میل‌مقداری اوزونلغی‌باردر .
دخی سکاریا جلغه‌سی آق دینگزگا قوبولادر - بوسکاریه جلغه‌سی‌نڭ مخرجی قربنده اوزونلغی اوتوز میل قدر بر توزکولی باردرکه آزیای صغرا خلقی توزنی اوشبو یردن آلالار .
اوشبو آزیای صغرانڭ هواسی ملایم‌ونفیس ومعتدل هوادر لکن آق‌دینگزگا یاقن طرفلارده حرارت قوتلی‌راك وقارا دینگز سواحلنده رطوبت کوبراك بولوب مدح‌گا لایق توگلدر . وکذلك آزیای صغرا قطعه‌سنده معادن‌باردر قونیا وتوقات تیکراسنده باقر معدنلری دخی طرابزون ولایتنده کموش معدنلری موجوددر - دخی قارا دینگز وهم فرات دریاسی بویلارنده‌غی طاولارده باقر معدنلری بار - تیمور معدنلری زنجفر معدنلری قدیمدن موجود نرسه‌لردر - دخی‌مغنیساشهری طرفلارنده مغناطس طاشی‌باردر ودخی مذکور قطعه‌ده قایراق طاشلاری هم‌موجوددر - دخی بوقطعه‌نڭ‌محصولاتندان انواع‌حبوبات - مصطکی وتمرهندی‌بولادر - ومامق - وسرو آغاچلاری - عرعر آغاچی - صنوبر یعنی ناراط - مازو آغاچی‌که ایمن نوعسی‌در - ودخی قواق - آس - یاسمین - چمیز - زردالو - شفتالو - آلما - قراسبا - قارا آغاچ - سکود - جوز - لیمون - پورتقال - انار - خیار - قاون هر انواغی وقاربوز هر انواعی باردر - وکذلك آزیای صغرانڭ حیواناتندان ترکمانی آطلار - صغر - اوکوز - قوی - کجه باردر - انقره ولایتنده شویله نفیس وملایم جونلی کجه‌لری باردرکه جفاکدن برده ممتاز بولماس - کشمیر شالنه مماثل شال‌لر توقورلار - دخی بیك‌اعلا جونلی قویلاری بولادر جای‌ده ایکی مرتبه جونون آلالار - قرلارنده انواع حیوانات کوبدر .

اوشبو مذكور آزيای صغراننك جنوب غربی طرفنده آيدين ولايتی ديرلر
حدود اربعه‌سی : شمال طرفنده آق‌دينكز جزيره‌لری وهم خداوندكار ولايتی
جنوبنده قونيا ولايتی ـ ومشرق طرفنده طاورس طاوی‌ننك بعض‌قطعه‌لاری
وهم مغرب طرفی آطاولار دينكزی‌در ـ آيدين ولايتی‌ننك خلقی مسلمان
خريستيان ويهود بولمق اوزره بر ميليون‌در ـ اولوغ ومركز اداره بولغوچی
شهری ازميردر ـ حالا مشهور وغايت معمور شهردر ازمير جرماغی ديكان بر
جرماق يانننده‌در مونده قديمكی هيكللر باردر ـ يوز ايللی منك‌لب خلقی باردر
معمور بر سودا شهری‌در خلقی تورلو جنسدن بولمق اوزره اهل اسلام
٦٩ منك باشقه‌سی روم ـ ارمن ـ يهود ـ وفرنك وغيرلردر • اوشبو ازمير
شهرنده تكرار زلزله‌لر بولوب‌ده غايت معمورلكنه سبب : اورنی بيك اونكغای
يرده كيمه‌لر كيلوب توقتارغه ليمانی بيك ايمين دخی موننك اطرافنداغی
يرلر فراوان ومحصولاتی كوب برلری وصولاری بخشی بولمق جهتندن آباد
وتوزوك شهردر ـ اوشبو شهرده دخی سوداننك ضورلغی كذلك دريادان
وقورودان يوللاری آباد وايمين بولمقدر اطراف‌شتی‌دان سوداكرلر جيولوب
سودا قيلالار ـ مالّاری غالبا مامق وجفاك وجون ذاتلاردر دخی كجه جونی
ويورت اسبابی ـ انجير ـ يوزوم ـ وانواع جواهر ومعادندر • اوشبو ازمير
شهری‌ننك جنوب شرقی سنده بر طاو باشنده قيدافه ديكان قلعه باردركه
تواريخده ذكر ايتولور ـ دخی ازميرننك جنوبنده قديمكی اباصولق اسملی
شهر اورنی باردر مونده آثارعتيقه‌دن كوب اشيا تابولادر دخی قديم مونده
ارطاميس هيكلی ديكان بر هيكل بولوب حالا علامتلری موجوددر ـ دخی قزل
حصار شهری‌ننك اسمی حالا مغنيسا شهری‌در مامق وجفاك بلان شهرتی باردر •
اوشبو مغنيساتيكراسنده كوكرت معدنی باردر بوطرفلارده آثارقديمه كوبدر •
وكذلك ازميردن مشرقغه تابا ايللی ميل‌قدر يرده سرت‌ديكان بر قريه باردر
قديم لوويا مملكتی‌ننك تخت‌شهری بولغوچی سرديس‌ننك بقيه‌سی‌در ـ خلقی
حيوان بلان تعيش قيلادر اوزلری ير آستونده قلبه‌لرده تورالار • بو
طرفلارده قديمكی شهرلرننك آثارلری كوبدر • دخی مذكور سرت قريه‌سندن
قرق ميل قدر جنوب شرقيده هرموس جلغه‌سی يانننده ٣٩ درجه عرض
شماليده ٢٧ درجه طول شرقيده واقع آلا شهر ديرلر بر قصبه‌دركه قديم
فيلاديلفيه تسميه قيلنمش ايدی حالا خلقی همه‌سی بوياوچيلاردر ـ بو شهر
ازمير يولنده واقع بولمقنه بناءً خلقی كوبوسی سوداكارلردر • ينه اوشبو
شهرننك جنوب شرقيسنده ايسكی حصار ديرلر بر شهردر قديم اسمی لادقيه
بولمشدر حالا ويراندر ـ اوشبو ايسكی حصار قربنده دكزلی ديكان بر شهر
بولوب قديم اولوغ زلزله بلان كلا خراب بولمشدر • وكذلك كوزال حصار

شهری‌باردر بوهم آیدین آتالور غایت‌منبت‌ومحصولدار یرده واقعدر . دخی مونده تیره شهری دیکان برشهر بولوب شهرتی بولماسه‌ده منار کتابی‌ننك شارحی بولغوچی ابن ملك‌ننك مقبره‌سی مونده‌در . دخی بو شهردن جنوب طرفنده اون‌میل قدر یرده بایندیر قصبه‌سی - وآندان یکرمی میل مقداری مشرقده تابا اوده‌مش قصبه‌سی بولوب موننك دخی مشرقنده برکه قصبه‌سی باردر قدیمده معمور بولوب حالا معموریتی تنزلده بولسه‌ده شیخ برکوی‌ننك مسقط رأسی بولمق جهتندن مشهوردر - مذکور برکه قصبه‌سی‌ننك یاقننده بر طاوده اورمانلق ایچنده برکه بولمق مناسبتی بلان برکه قصبه‌سی آتالمشدر نفیس جایلاردر .

دخی ایکنچی‌سی آزیای صغرانك شمال غربیسنده واقع خداوندکار ولایتی باردر موننك دخی حدود اربعه‌سی : شمال طرفنده مرمر دینکزی وهم قارا دینکز - جنوب طرفی آیدین وهم قونیه ولایتلری - مشرق طرفنده انقره ولایتی - وهم‌مغرب طرفی آق‌دینکز جزیره‌لری‌در . اوشبو ولایتده توقز یوز منك قدر خلق باردر . موننك مشهور شهری کایکوس دیکان جلغه اوزرنده ٣٠ درجه عرض شمالیده وهم ٢٩ درجه طول شرقیده واقع برغما شهری‌در قدیم برغاموس دیرلر ایدی اون بش منك‌لب خلقی باردرکه اسلام روم ارمن ویهود خلقندن متجمع‌درلر - مونده برجامع کبیر باردر - اوشبو شهرده قدیم بر کتب خانه بولوب ایکی یوز منك کتابی بار ایمش مرقس‌انطون‌ننك معشوقه‌سی قلیوپاطره اول کتابلارنی مصرغه کوچرمشدر . شول مذکور شهرده دخی جالینوس حکیم‌ننك مولدی ومسقط رأسی بولمق جهتندن مشهور بولمشدر . دخی اوشبو ولایت‌ننك‌مرکز اداره‌سی بولغوچی مشهور بروسه شهری‌درکه اوشبو شهر ٤٠ درجه ٢٧ دقیقه عرض شمالیده ٢٨ درجه ٨ ل دقیقه طول شرقیده واقعدر - اوزونلغی ٢٠ میل عرضی‌دورت میل بر بولونلق ایچنده‌درکه اوشبو یرلر غایت منبت وحسنا یرلردر قدیم سلاطین عثمانیه‌ننك پای تختلری بولغوچی بر شهر رعنادر . یورطلاری آغاچدان‌در . برتبرك جامع کبیری‌بار - دخی علوم عالیه تحصیلنه مخصوص مدرسه ومکتب اعدادیه وفنون آلیه‌گا مخصوص مدرسه‌لری بار - ومکتب رشدیه مدرسه‌سی باردر وبعض سلاطین عثمانیه‌ننك تربه‌لری آنده‌در . بو شهرننك بازارلاری اوّلکیدن توزوك ومعمور درجه‌گا ایرشمشدر . جفاك کارخانه‌لری کوبدر آلتمش منك‌قدرخلقی‌باردر . ودخی بروسه شهری‌ننك جانب شرقیسنده ازنیق شهری باردرکه قدیم نیقا آتالمشدر - چونکه‌بو ازنیق شهری شول نیقا شهری‌ننك طاشلارندان عمارت قیلنمشدر . ازمید شهری کذلك قدیمکی نیقومیدیا شهرندن کوچکاندر - یدی یوز مقدار خانه‌سی

باردر • بو شهرننك مغربنده تابا بر قریه‌ده روم قیصرلارندان قسطنطین دیکان مشهور قیصر وفات ایتمشدر • ینه ازمید شهری‌ننك شمال غربیسنده قاضی دیرلر بر شهردرکه قدیم اسمی خلکیدون آتالمشدر • اوشبو شهرده ایستامبول خلقی‌ننك صیفیه‌لری باردر یعنی جای فصلنده چغوب توراتورغان بورطلاری باردر • دخی اطرافدان کوچوب کیلکان مهاجرلرننك اعلا خانه‌لری باردر • دخی قاضی‌کویی‌ننك یاقننده وایستامبول‌غه قارشی اسکدار شهری درکه ایللی منك‌لب خلقی بار - قدیم بو اسکدار شهری ایستامبول‌غه آناطول طرفندان وقورودان کیلکان قافله وکاروان ننك ممری ایدی • ینه کوتاهیه شهری سکاریه جلغه‌سنه آغا تورغان برجلغه یاننده اون منك خلقی بار بر شهردر • ینه ایسکی‌ده شهر دیرلر کوتاهیه‌دن شمال شرقی طرفنده‌در ینه کوتاهیه‌ننك جنوب شرقیسنده ٣٨ درجه عرض شمالی‌ده افیون قره حصار شهری بارکه خلقی کوبراك افیون ایکوب وافیون سوداسی بلان مشغول بولغان اوچون افیون آتالمشدر یکرمی منك‌لب خلقی باردر •

اوچونچی طرابزون ولایتی درکه آزیای صغرانك شمال شرقیسنده بر ولایت درکه حدود اربعه‌سی ؛ شمالی قارادینکز - جنوبی سیواس ولایتی وهم ارض روم ودیار بکر ولایتلری ننك بعض قطعه‌لاری‌در • ومشرق طرفی کرجستان ولایتی - ومغربنده قسطمونی ولایتنه ملاصق بولوب بو ولایتده بر میلیون خلقدر - اسلام روم ارمن وغیر وبو ولایت ننك اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی قارا دینکز کنارنده بر طاوننك ایتاکنده طرابزون شهری‌درکه کوبراك بناسی طاشدندر واوستی کرمیدلر بلان اورتولمشدر - یعنی توبه‌لرین کیربچ تاقتا بلان یابقاندر • اون سکز جامع شریف اوتوز اوچ مسافر خانه وتوقز عدد کنیسه‌سی باردر واون ایکی حمامی بار سکنه‌سی آلتمش منك‌لب کشیدرکه اولوغ سودا شهری‌در - بو شهر ایچنده بیك قدیمکی بنالاردان مربع الشکل بر اولوغ مخزنی باردرکه مشهور جنویز ایچنه داری قویمق اوچون بنا ایتدرمش‌در • بو شهرنی سلاطین عثمانیه‌دن سلطان محمد خان ثانی فتح ایتمشدر - سلطان سلیم خان دخی بو شهرده بر مدت اقامت قیلمشدر • سودالاری کوبراك انواع اثمار وفواکهه وحبوبات ومنسوجات حریریه‌در • وکذلك طرابزون ننك جانب شرقیسنده قارادینکز کنارنده کره‌سون شهری درکه بو شهر حالاترقیده‌در • وینه ٣٤ درجه عرض شمالیده واقع صامصون شهری بار ٣٨ منك خلقی بار •

دورتنچی ادنه ولایتی درکه آزیای صغرانك جنوب طرفنده‌در - بوولایت ننك حدود اربعه‌سی ؛ شمالنده قونیه وانقره ولایتلری - جنوبنده آق دینکز مشرقنده حلب ودیار بکر ولایتلری - ومغرب طرفی قونیه ولایتنه ملاصق

بولوب

بولوب بوتون ولایتنده یدی یوز منك آدم درکه اسلام ارمن کاتولیك وقبط خلقلاری در • بوولایت‌ننك اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی آق دینکز قراینده سیحون جلغه‌سی یاننده غایت منبت وفراوان یرده واقع بر شهردر ادنه شهری دیرلر - مونك محصولاتندان توت زردالو انجیر زیتون آغاچلاری بلان مالامالدر کویا بر باقچه کبك خلقی اوتوز منك بومذکور شهر قزل حصار هم تسمیه قیلنور • وینه طرسوس شهری قدیم کیلیکیه‌ننك پای تخت شهری ودخی مشهور بولس‌ننك مولدی در حالا اوتوز منك قدر اهالیسی باردر • اوشبو شهرننك سودا مالی بوغدای آرپا سوسام مامق مازو وهم باقردر • وکذلك آزیای صغراننك بلاد جنوبیه‌سندن بری ۳۶ درجه ل۴ دقیقه عرض شمالیده و ۳۶ درجه ۵ل دقیقه طول شرقیده واقع ادالیه شهری در سکز منك خلقی بولور • دخی مونده مقری شهری‌ننك ویران بنالاری باردر بو شهردن مصرغه آغاچ مالی کوب یباره‌در دخی ردوس جزیره‌سندن دکت وصومالا کوب یباره‌در - وهم توز - ومواشی •

بشنچی قسطمونی ولایتی درکه آزیای صغراننك جانب شمالیسنده واقعدر بو ولایت‌ننك حدودی : شمالا قارادینکز - جنوبا انقره ولایتی وشرقا طرابزون وغربا خداوندکار ولایتی در - اهالیسی اسلام وبر مقدار خریستیان بولوب سکز یوز منك‌لب خلقدر • وبوولایت‌ننك اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی قسطمونی شهریدر اهالیسی خالص اسلام بولمق اوزره اون بر منك خلقدر اون اوچ مدرسه‌سی وبش کتبخانه‌سی وبر مکتب رشدیه‌سی بار واوتوز اوچ مکتب صبیان بار وباقر کارخانه‌لری ومامق کارخانه‌لری کوبدر - ینه قارادینکزننك برایمین لیمانی یاننده واقع سینوب شهری باردر •

آلتنچی قونیه ولایتی آزیای صغراننك اورتاسنده واقعدر • حدودار بعه‌سی : شمال طرفنده انقره وخداوندکار ولایتلری - وجنوب طرفی آق دینکز - ومشرقنده ادنه وانقره ولایت‌لری بولوب سکز یوز منك خلقی بارکه اسلام وبر مقدار خریستیاندن عبارتدر - بوولایت‌ننك مرکز اداره‌سی قونیه کولی جوارنده بولغوچی قونیه شهری در • اطرافی بر سور بلان محاطدر واطرافی انواع باقچه‌لقدر - قونیه ولایتی‌ننك یرلری غایت منبت بولوب محصولاتی بوغدای آرپا وغیر حبوبات همه‌سی باردر دخی جیتون ومامق ذاتلار اشلانه تورغان کارخانه‌لری بار ودخی صاری صاختیان کارخانه‌لری باردر اوتوز منك‌لب خلقی بولوب کوب مدرسه‌لرنی شاملدر • قدیم زمانده سلاطین سلجوقی‌لرننك پای تخت شهری بولوب تورولك خانلارندان برخان‌ننك وزیری اوغلی سلجوقغه منسوب باردر - بو سلجوقیلر کوب یرلرنی ضبط ایتمشلردر - اوشبو دولت‌ننك

ظهورندان صونك دولت غزنویه منقرض بولمشلاردر - قونیه‌ننك جنوب شرقیسنده ایللی میل قدر یرده قرمان شهری واقع بولمشدر .
یدنچی سیواس ولایتی آزیای صغراننك شمال شرقیسنده برولایتدرکه حدود اربعه‌سی : شمالا طرابزون وقسطمونی ولایتلری - جنوبا ادنه‌ولایتی ودیار بکرننك بعض‌حصه‌سی - وشرقا ارض‌روم‌ننك بعض‌اولوشی وهم دیاربکرننك بعض حصه‌سی - وغربا انقره ولایتی‌در . سکز یوز منك‌لب خلقی بولوب کوبوسی اسلام وبر مقداری ارمن‌در - بو ولایت‌ننك مرکز اداره‌سی قزل ایرماق جلغه‌سی‌ننك باشنده بولغوچی‌سیواس شهریدرکه ل ۲ منك‌لب خلقی باردر - ینه قارا خصارشهری سیواس ولایتنده برشهردر هیبت یرده‌اطرافی باقچه‌لق ومعادنی کوب - وشهر ایچنده مدرسه‌لری کوب - برآباد شهردر . ینه ۴٠ درجه ۲٠ دقیقه عرض شمالیده اماسیه شهری باردر ل۳ منك سکنه‌سی بولوب غالبا نصارادر - وکذلك اماسیه‌ننك جنوب شرقیسنده ۳۹ درجه ل‌ل درجه عرض‌شمالیده و۳۶ درجه ٥٠ دقیقه طول شرقیده واقع‌توقات شهری باردر آلتمش منك مقدار خلقی بار .
سکزنچی انقره ولایتی‌که حدود اربعه‌سی : شمالده قسطمونی ولایتی وجنوبا قونیه ولایتی وشرقا خداوندکار ولایتی ومغربنده سیواس ولایتی‌در . بو ولایتده باری آلتی یوز منك خلق بولوب اسلام وهم خریستیان خلقندان عبارتدر . بوولایت‌ننك مرکز اداره‌سی ۳۹ درجه ۳۱ دقیقه عرض‌شمالیده واقع انقره شهریدر بیك قدیمکی آثارلری بار جمله‌دن بری مشتری اسمنه برهیکلی بار وغیر قدیمکی هیکللری بار - خلقی ل ۱ منك بولوب اسلام روم وکاتولیکدن‌عبارتدر . اوشبو انقره‌دن هریلغه‌غیر اطرافلارغه‌کچه‌تیرسی جون مصطکی بال بالاوز کوب‌چقادر . خلقی‌کوبراك شال‌توقوب حرکتلنه‌لر سیواس‌شهرندن جنوب‌غربی طرفنده ارکی‌طاوی‌ننك ایتاکنده فرات‌دریاسنه آغا تورغان قارا صو جلغه‌سی اوزرنده واقع قیصریه شهری باردر - بوشهر قدیم زمانده مساخ‌بن‌یافث بن نوح‌علیه‌السلام‌ننك اسمی‌بلان تسمیه قیلنغانغه کوره بو شهرننك اسمی هم مساخ بولوب طیباریوس قیصرغه نسبت ایتوب صونکندان قیصریه آتالمشدر . اوشبو قیصریه شهرنده ل ۲ منك کشی‌بولوب اسلام ارمن روم ویهودخلقندان عبارتدر - اوشبو شهرننك سوداسی‌کوبراك مامق ومامقدان توقولمش ذاتلاردر . ینه فرات دریاسنه مذکور قارا صو جلغه‌سی‌ننك قوشولغان یرنده‌ملاطیه شهری باردر اوشبو شهرده اون‌منك‌لب کشی‌بولوب اسلام وارمن خلقندان عبارتدر - بویرلر عایت آباد وفاکهه‌لك یرلردر . وکذلك ملاطیه‌ننك جنوبنده فرات دریاسی‌اوزرنده‌واقع سمیساط شهری باردر ومونك مغربنده مرعش شهری‌در .

قديم زمانده مسلمان مملكتی بلان روم دولتی آراسنده بولغان شهرلرنی ثغور دیرلر ایدی مثلا ملاطیه ـ مرعش ـ هارونیه ـ عین ذریه ـ ادنه کبك شهرلر • ایمدی آزیای صغرانك خلقی بهادر ومحارب وقارا ساچلی وقارا کوزلی آدملردر توروکچه سویلاشرلر اخلاقچه جومارد طبیعتلی ومهمان دوست کسنه‌لردر اورتاغنه اوقاتلی کشیلرننك مسافرلر اوچون مخصوص خانه سی بولادرکه اوزغان بارغان هرکم قوناق بولسون •

فواید تاریخیه

آزیای صغرا قدیم زمانده بر نیچه کچراك مملکتلردن عبارت ایدی حالا سلاطین عثمانیه تصرفنده‌در • مثلا قدیمکی مملکتلر : مرمر دینکزی ننك جنوبنده میسیا دیکان مملکت بار ایدی • دخی موننك جهة جنوبیه‌سنده لودیا مملکتی بولمشدر ـ وکذلك بولارننك جنوبنده بحر روم سواحلنده لیکیا دخی یسیدیا دیکان مملکتلر بار ایمش ـ دخی‌ده کیلیکیا مملکتی بار ایمش ـ وینه قارا دینکز سواحلنده بیثنیا مملکتی وکذلك قنطوس مملکتی بولمشدر ـ ودخی بولارننك جهت شرقیلرنده ارمنستان وسوریا چیکارنده کیدوکیه مملکتی بار ایدی وکذلك مذکور قنطوس مملکتی بلان کیلیکیانك اورتاسنده غلاطیه وهم فروغیا مملکتلری بولمش ایدی صونکندان اوشبو فروغیه مملکتی ننك قوتی وشوکتی آرتوب باشقه‌لاری‌ده کوبوسی آنکار تابع بولمشلاردر • وینه موندان صونك لودیا مملکتی ننك شوکتی منقرض بولوب میدیا وفارس ملکلری تغلب ایتمشلردر اول وقتده فارس پادشاهی قورس دیرلر ایدی که بزمچه کیخسرو شاه‌در ـ میلاد مسیحدن سنه ٥٨٤ مقدم اوزی ننك سلطنتی زماننده مذکور مملکتلرنی بارچه‌سین اوز مملکتنه قوشدی ـ وبو حال اوزره اسکندر بن فیلیبوس الماکیدونی زماننه قدر اوشبو یرلر فارس مملکتنه قوشلوب اسکندر ماکیدونی فارس پادشاهلارندان دارانی مغلوب ومقهور ایتکاندن صونك فارس مملکتی ننك کوب یرلرینه مالك بولدی اسکندرننك وفاتندان صونك مذکور مملکتلر سوریا حکمداری ننك تحت تصرفنده بولوب فرات دریاسی ننك جنوب طرفنه قدر اول تملك قیلدی تاریخ مسیحیه‌ننك اون برنچی قرننه‌قدر روم قیصرلارینه تابع بولمشدر آندان صونك سلاطین سلجوقیه آزیای صغرانك جنوب شرقی حصه‌لارینه مستولی وغالب بولغاچ دولت سلجوقی منقرض بولغونچه یعنی تاریخ مسیحیه ننك منك اوچ یوزینه قدر سلاطین مذکوره‌دن سلطان علاء الدین الثانی ننك وفاتندان صونك اول مملکتلرننك کوبراك اولوشین سلاطین عثمانیه‌دان سلطان عثمان غازی ضبط وتصرف قیلدی منك دورت سکسان آلتی سنه‌سنده مذکور مملکتلر جمیعسی آل عثمان سلطانلارینه تابع ومطیع بولدیلار ـ

سلاطین آل‌عثمان دیکانمزننك اصلی بحر خزرننك مشرق یاغنده بولغوچی تورکستان امراسندان بولوب بو طرفقه هجرت قیلمشلاردر •

جزایر بحر سفید

یعنی آق‌دینکز ایچنده بولغوچی آطاولار آزیا قطعه‌سندن صایاوب عثمانیه مملکتنه تابع یرلردر • اوشبو جزایر بحرسفیدننك اولوغلاری بری قبریس جزیره سیدرکه بویی یوز قرق میل وآرقلی‌سی آلتمش میل‌در وینه بری ردوس آطاوی‌درکه بویی قرق میل واون‌بش میل آرقلی‌سی وایلانه‌سی یوز یکرمی‌میلدر هواسی نفیس ومعتدل وتوفراغی منبت ومحصولدار برجزیره‌در - ینه مدللی آطاوی‌در ضورلغی واوزونلغی اوتوزمیل وعرضی ل ۲ میل بولوب محیطی یوز میل مقداری‌در وینه بری ساقز آطاوی‌در - دخی اوشبو ساقز آطاوی‌ننك جنوب شرقیسنده قرق‌ایکی میل‌قدر یرده سیسام آطاوی باردر - فیثاغورت حکیم اوشبو آطاوده تولد ایتوب اوشبونده توطن ایتمشدر •

مذکور قبریس جزیره‌سی‌ننك هواسی یامان واسی بولادر • بوجزیره‌ننك محصولاتندان باقر قبریس طاشی زاج قبرس یشم کهربا وحجر فتیله معدنلری باردر ومنسوجاتدان مامق ذاتلار چقادر - اطعمه‌دن اعلاپینر آندان‌چقار - آغاچدان توت - زیتون - صنوبر - سرو آغاچلاری وشقایق نعمان - نرجس - خشخاش‌کوبدر دخی انواع فاکهه آنده‌در ودخی‌حبوباتدان انواعی‌باردر - حیوانات وحشیه‌دن باری‌تولکی وقویان بار وحیوانات‌اهلیه‌دن هر برسی بار •

اوشبو آق دینکز آطاولارنده مستقل برولایت بولوب قبریس جزیره‌سندن باشقه بر حکومت‌در - ایمدی اوشبو جزیره‌لر ولایتی یعنی ساقز آطاوی ومدللی آطاوی وبوزچه آطاو وغیرلری‌ننك مرکز اداره‌سی دینکز قراینده بولغوچی شهر قلعه سلطانیه شهری‌در بو آطاولارده باری آلتی یوز منك خلق‌بولوب اسلام روم ارمن یهود ودخی‌برنیچه مقدارقبطدان‌عبارتدره دخی متیللی جزیره‌سی قدیم لسبوس جزیره‌سی آتالمش‌در قدیم زمانده خمری‌ننك یخشی‌لغی بلان وخلقی‌ننك خصوصا خاتونلاری‌ننك جمالی بلان وطاوشلاری‌ننك لطافتی‌بلان مشهور ایدیلر - هواسی بیك نفیس همان‌فصل ربیع کبکدر - بوجزیره‌ده یوزوم زیتون مصطکی وانواع فاکهه باردر سکنه‌سی قرق‌منكلاب کشیدر - کسترو - مولیغو وموندان غیرشهرلری بار •

مذکور ساقز آطاوی دیب تسمیه‌سی آنده ساقزکوب بولغان اوچوندر قدیم شبو جزیره‌سی دیرلر ایدی - بو آطاوده فقط روم خلقی اوچون بر مکتب باردر - ساقز شهری ساقز آطاونده معلوم شهردر - وکذلك حضرت معاویه

زماننده

زماننده فتح قیلنمش رودوس آطاوی قدیم‌بیك بای بر ایدی - یکرمی منك خلقی بار بوجزیره‌ننك اولوغ شهری هم‌رودوس آتالادر بش منك خلقی بولوب کلا اسلامدر - بوجزیره‌ننك عجایباتندان بولق اوزره رودوس جزیره‌سی‌ننك لیماننه‌کرکانده یتمش زراع اوزونلقده برصنم صورتی بار ایدی حالا مفقوددر بوصنم‌ننك تعریفی اوزوندر مطول جغرافیه‌لردن قارا • ینه سیسام‌جزیره‌سی دولت علیه طرفندان بیك اداره قیلور • بوسیسام آطاونده شاقداى بیوك طاولاربار موننك محصولاتندان‌حبوبات یوزوم انجیر قاون قاربوز وانواع فاکهه باردر - بو آطاوده آلتمش منك‌لب خلق تورادر • اوشبو سیسام آطاوی ننك جنوبنده نیکاریا آطاوی بار خلقی غایت فقیرلردر حتی آننك اوستنه اوزلری‌غایت متکبرلردر ومع ذلك اوزلرین قسطنطین قیصر نسلندن بز دیب دعوا قیلورلار - ینه استانکوی آطاوی دیرلر بر آطاودرکه بقراط حکیم اوشبو جزیره‌دن چقمشدر - وکذلك بطموس جزیره سی دیکان بر جزیره‌درکه عیسی علیه السلام شاکردلرندن بوحناننك نفی مقامی‌در یوحنا انجیلنی اوشبو جزیره‌ده یازمشدر •

ایمدی‌قبر یس‌جزیره‌سی‌ننك بیانی اوشبودرکه قبرس‌جزیره‌سی آق دینکزننك شمال شرقیسنده واقع‌در بو جزیره ننك اورطاسنده اطرافی طاولق بر شهردر اسمنه لفقوشه شهری دیرلر - قدیم قبریس - پادشاه‌لاری ننك تحت پای شهری ایدی ودخی بوقبریس آطاوی‌ننك‌جنوب شرقیسنده کوب شهرلری باردر • خلقی‌غالبا اسلام‌بولوب خریستیان دخی‌باردر • بومذکور آطاولارده همه‌سنده اغلب توروك تلی مستعملدر •

ارمنستان ولایتی

ارمنستان ولایتی آزیای صغرا قطعه‌سنده عثمانیه مملکتنه داخلدر - ارمن ولایتی‌ننك حدود اربعه‌سی : شمالا قارا دینکز وکورجستان ولایتی وشرقا اذربیجان ولایتی وینه کورجستان‌ننك برحصه‌سی وجنوبا کوردستان ولایتی وجزیره‌ولایتی وغربا دخی‌اناطول ولایتی بلان محدوددر - اوشبو ارمنستان ولایتی‌کوب مسلسل طاولار بلان مخترق بولوب ارض روم بلان طرابزون آراسنده طاوسلسله‌لاری بار - دخی جهت شرقیه‌سنده ارارات طاوی دیرلر امابو ارارات طاوی‌ظاهرده بر طاودر اما فی‌الحقیقه ایکی طاوبولوب بری‌ننك ارتفاعی یوز یتمش اوچ‌منك قدم‌درکه توبه‌سی‌ننك طول شرقیسی ۶۱ درجه ل ل دقیقه وعرض‌شمالیسی ۳۹ درجه‌ده‌در ایکنچی سلسله‌ننك ارتفاعی‌ل ۱۴ منك قدم‌در وذروه‌سی‌ننك طول شرقیسی ۶۲ درجه وعرض شمالیسی ۳۹ درجه‌در - بو ایکی طاوننك آرالغی کینك بولونلق یردر سیاحلر بو طاوننك

تو بەسنە غایت مشقت بلان صعود ایتمشلردر بو طاولار ایکی یوز قرق میل
قدر یردن کورنەدر دیلر اوشبو طاوننك شمال طرفی اورمانلق بولوب وحشی
خنزیرلرننك مقامی وهم اوغریلارننك مقامی در ـ فرات جلغەسی اوشبو طاودان
نبعان ایتار وفرات جلغەسی اول اورونك اوّل ایکی جلغەدان ترکب ایتار ـ برسی قاراصو
دیکان جلغەدرکە ارض روم قربندەدر ایکنچیسی آرارات طاوی‌ننك جنوب
غربیسندە بولغوچی طاودان چقار مراد صوی آتالور ـ اوشبو مراد صوی جنوب
غربیکا آغوب آندان جنوبکا توغری آغادر . وکذلك ارس جلغەسی
ارض رومننك شمالندەکی طاودان حسن قلعە قربندە چغوب مشرققە تابا آغادر ـ
آندان صونك کورجستان طرفندان کیلکان برجلغە بلان قارا طاودیکان یردە
برکا قوشلوب آغادر آندان خزز دینکزینە توشەدر .
ودخی ارمنستان ولایتندە برنیچە کوللر بولوب کوردستان بلان ارمنیە آراسندە
واقع وان کولیدرکە غایت اولوغ کولدر ـ اوشبو مذکور ولایت‌ننك هواسی
صالقون بعض طاولارننك توبەسندە دایما قار یاتادر ـ وتوفراغی منبت
ومحصولدار بولوب حبوبات وفواکهەدن فراواندر ـ تیمور وباقر معدنلری هم باردر .
اوشبو ارمنستان ولایتندە بعض ناحیەلر علاوسی بلان بر اولوغ ولایت ـ
ارض روم ولایتی درکە حدودار بعەسی اوشبولاردر : شمالندە روسیە قطعەسی
وطرابزون ولایتی‌ننك بعض حصەسی وجنوبندە دیاربکر ولایتی ـ ومشرق
طرفندە عجم ولایتی در . ومغربندە طرابزون ننك ینە بعض قطعەسی در ـ
ارمنستان ولایتندە بر میلیون اوچ یوز منك کشی باردر ـ مرکز ادارەسی
ارض روم شهریدر ارزن الروم دیب هم آتالادر بو شهر دینکزننك سطحندان
٧٠٠ ل قدم ارتفاعدەدر ـ جامع ومدرسەلری کوب . اورمانسز واولن‌سز
یالانغاچ برچوقور یردە واقعدر ـ سکسان منك‌لب خلقی باردر . ارض رومننك
اسمی بعض عرب کتابلارندە قالی قالا یازلمشدر . ینە ارارات طاوی یاقننده
بایزید شهری دیرلر بر شهر باردر موندە اوتوز منك‌لب خلقدر . وکذلك
مسلسل طاولار آراسندە ازرنجان شهری باردر باغ وباقچەسی کوب وانواع
فواکهات‌قە فراوان بر شهردر ـ اوشبو شهردە برتکیەٴ نقشبندیە وبر نیچە
مدرسە باردر وبر مکتب رشدیە باردر . وینە موش شهری ارض رومننك
شمالندە برطاوننك ایتاکندە سطح بحردن دورت منك قدم ارتفاعدە واقعدر
اطرافی طاولق واورتاسندان برجلغە آغارمونك یاقنندە بیك قدیمکی ویران
عمارتلر بار صوی وهواسی نفیس برجای‌در اهالیسی کوبراکی مسلمانلاردر
کسبلری دهقانچیلق وانواع فاکهە ایکوب حرکتلنەلر دخی شهرننك اطرافندە
بولغوچی طاولاردان تکرمان طاشی چقاروب طاش یاصاب اوقات کیچورەلر
دخی‌دە یرلرندەدە چولماك وطاش صاوتقە لیاقتلی بالچقلاری بار شول سببلی

کو بوسی چولما کچیلردر - وینه ارمنستاننك قدیمکی شهرلرندن بری ۱٤ درجه
عرض شمالیده و ۹۳ درجه طول شرقیده واقع وان کولیننك جنوب شرقیسنده
بر شهردر محکم بر قلعه‌سی باردر - بو شهرننك اطرافنداغی طاولاردان اینك
مشهور سیحان طاوی باردر سطح بحردن اون بر منك قدم ارتفاعده‌در وبو
شهرننك جنوب ومغرب طرفلارنده کوزال نفیس باغ وباقچه‌لاری باردر انواع
فواکه‌بلان طولودروسبزاوات‌ننك انواعسی‌باردر ایکونلری‌کوبراك بوغدای
اربا بورچاق تاری زراعت‌قیلالار ویورطلارنده دخی شال وهم‌عبا توقوب
حرکتلنه‌لر - ینه بر شهر قارس شهری‌درکه ۱۸۲۲ نچی سنه‌ده روسیه بلان
مونده‌صوغوش مقامی‌بولمش‌ایدی . وکذلك وان‌کولیننك جانب غربیسنده
خابور جلغه‌سنه قوشولا تورغان ایکی کچکنه جلغه‌لارننك ملتقاسنده ۳۸ درجه
٥۳ دقیقه‌عرض شمالیده واقع بتلیس شهری‌در سطح بحردن ارتفاعی دورت
منك‌قدم‌در - دورت‌منك‌لب خانه‌لری باردر معموروسودا شهری‌در - قدیم
زمانده کورد امیرلری ننك مقری بولمشدر - اون ایکی منك خلقی بولوب
نصفی اسلامدر هواسی معتدل ولطیف هوادر اطرافنده باغ وباغچه‌لاری کوب
خلقی‌کسب وحرکتچان‌خلق بولوب قماش‌وعبا توقورلار زراعت‌لری هم‌بار -
کتیره‌هم‌مازو آنداِن یاوروپاغه کوب کیتورلور یرلرنده انواع معادن‌بار دخی
بر نوع‌صاری - وقزل - وهم‌قارا مرمر چقاتورغان طاولاری‌بار - وینه‌دیاربکر
ولایتنه تابع بولغوچی عمادیه شهری‌ننك شمال شرقیسنده زاب‌اکبر جلغه‌سی
بوینده جمار شهری بار مونده نساطره طائفه‌سی‌ننك بطریقلاری تورا
اوشبو ارمنستان اهالیسی اسلام کورد ارمن وترکمان وروم ملت‌لرندن
عبارت بولوب ارمنی‌لری قرن رابعده نصارا دینن قبول ایتمش اصل
خلقلاری‌در - تل‌لری توروك وارمن تلیدر .

کوردستان ولایتی

آزیای صغرا قطعه‌سنده‌بولغوچی ولایتلردن بری‌کوردستان ولایتی‌درکه‌دولت
عثمانیه تصرفنه داخل ممالکدن‌در - موننك حدود اربعه‌سی بودر : شمالنده
ارمنستان مشرق‌طرفی‌عجمستان‌نی فاصله بولغوچی‌صرت طاولاردر - وجنوبنده
زاب اصغر جلغه‌سی - ومغربنده دجله جلغه‌سی‌در ینه کوردستانغه متعلق
جلغه‌لاردان خابورجلغه‌سی دیرلر بتلیس‌بلان وان‌کولی آراسنداغی طاولاردان
چغوب جنوب‌عربی‌کا تابا بتلیس وسعرت قصبه‌لاری جوارندن اوزوب زاخو
بلده‌سی مقابلنده دجله‌کا توشار . ینه برجلغه زاب‌اعلی آطالور - آذربیجان
مملکتی حدودنده واقع طاولاردان چغوب جنوب‌کا آغار حسن‌شهری قربنده
دجله‌کا قوشولور . ینه برجلغه زاب‌اصغر یاکه زاب‌اسفل هم‌آطالور ممالك

عجم حدودندن طاولاردان نبعان ایتار بوهم آغوب دجله‌کا توشار - کوردستان‌ننك طاولاری آراسنده بولغوچی یرلردن انواع محصولات‌دان یعنی ایکون وجیمش ومازو اطرافقه کوب یباریله‌در - کوردننك فقراسی بلوط آغاچی‌ننك جیمشندن ایکماك پشروب آشارلار یرمزده ایمن اکله‌سی کبك‌در •

ایمدی فرات بلان دجله آراسی جزیره‌دیب آتالادر قدیمکی خلق آراسنده بین‌النهرین آتالور ایدی - بو دخی جنوبی وشمالی‌گا تقسیم قیلنوب ناحیه‌ء شمالیسنه جزیره‌دیرلر وجنوبیسنه عراق‌عرب‌دیب اسم‌بیرلشدر - جزیره‌ننك کوبراك یرلری توبان وبولونلق بولوب شمال‌شرقی طرفنده‌باری سنجارطاوی دیکان طاوباردر • اوشبو مذکورناحیه‌ده فرات ودجله‌دن غیرخابور جلغه‌سی دیرلر برکنه جلغه باردر راس‌العین دیکان یردن چقار •

راس العین دیکان یرده اوچ یوزلب چیشمه‌دن جیولوب برجلغه پیدا بولور جابور جلغه‌سی دیرلرکه‌اول اورون‌دیار ربیعه‌در اندان ایکی کونلك مسافه‌ده‌در- بو یرلرننك توپراغی غایت منبت بولوب فوق‌العاده محصولاتی کوبدر لکن کاهاسموم جیل‌لری بولوچیلقدان هواسی ناچاردر - صحرالارنده آرسلان‌دخی باشقه یرده بولماغان بر نوع یرتقح حیوان باردر دخی قرایشاکی آهو وتوه قوشی بولادر - آغاج‌جنسندن : سروی آغاچی طال قراسیا لیمون پورتقال توت تمرهندی وصحرالارنده یوشان اوطی کوبدر •

مذکور ولایتلرده بیك اوزاق صحرالار بولق جهتندن کوب اوزاق یرلری صوغه‌قحطلقدر قافله‌لر ومسافرلر بیك‌مشقت‌بلان یوریلر مثلابصره‌دان‌حلب‌گا یورکان قافله‌لر سکز یوز میل مقداری مسافت‌نی صوسزلق خوفندن فرات دریاسنه ممکن قدر یاقن یوریلر •

ایمدی‌مذکور قطعه‌ده کوردستاندان بعض ناحیه‌لر علاوه‌سی بلان دیاربکر ولایتی‌ننك حدودی : شمالاارض‌روم جنوبا سنجارطاوی - وشرقا ممالك عجم وغربا حلب وسیواس ولایتلرینه ملاصق‌در بو یرلرده باری یدی یوز منك خلقدر • بوولایت‌ننك مرکز اداره‌سی ٣٧ درجه ٤٤ دقیقه عرض شمالیده قرامید شهری‌درکه بنالاری قارا طاشدان‌در شول جهتدن قرامید (قارا آمد مخففی‌در) دیرلر دیاربکر شهری‌دیب هم آتالادر - ٤٢ منك‌لب خلقی باردر - بوشهرده جفاك ومامق کارخانه‌لری کوب‌در - ینه اوشبو شهر یاقننده دجله شهری - خربوت شهری وعربکیر شهری بار - ینه مذکور خابور جلغه‌سی ایچنده‌بولغوچی آطاولاردان بر آطاوننك اوستونده زاخوشهری باردر اطرافی کلاجیمشلك‌وفراواندر - ودخی موصل‌دان اوچ‌مرحله شمال شرقی‌ده تابا ٣٦ درجه ٤٧ دقیقه عرض‌شمالیده عمادیه شهری باردر اطرافنده آقارصولاری وانواع جیمش‌باقچه‌لاری‌بار اهالیسی کوبراك یهود ونساطرطائفه‌لرندن‌عبارتدر -

لکن کوب بنالاری ویراندر . وکذلك ارض روم ولایتنه تابع مذکور بتلیس
شهری ننك جنوب غربیسنده ایللی دورت میل قدر یرده و ۳۸ درجه عرض
شمالیده سعرت شهری در اوتوزمنك لب خلقی باردر کورد وارمن طائفه لرندن
اطرافنده انجیر وانار باقچه لاری کوب . وینه مونده هاودیکان بر شهر بولوب
شول یر خلقی ننك سوزلرنچه برج اولیا تسمیه قیلنور خصوصا کبار اولیادان فقیر
الله قدس سره ننك وکذلك کبار اولیادان معرفت نامه ایاسی بولغوچی ابراهیم
حقی حضرتلری ننك مقبره لری آنده در .
ینه جزیره ننك قدیمکی شهرلرندن سروج قصبه سی در لکن بو شهر حلب ولایتندن
صایولور . وکذلك قدیم رها شهری که حالا اورفه شهری آتالور - ابراهیم علیه
السلام غه الله تعالی اوشبو شهردن چق دیب امر قیلمش ایدی - یعنی الله
تعالی ننك امرینه چه ابراهیم علیه السلام ننك مسکنی اوشبو شهر ایدی - آقار
صولاری باغ وبوستانی کوبدر . اوشبو شهرننك جنوبنده بر اولوغ چیشمه
باردرکه برکه ٔ ابراهیم علیه السلام دیرلر . اوشبو برکه ننك جوارنده ینه بر جامع
بار جامع ابراهیم آتالور اطرافلاری سروی آغاچی بلان طولودر . مذکور
شهرننك ابنیه وعمارتلری توزوك ومحکم اوراملاری طارده بواسه بیك نظیف
وپاکدر وبازارلاری انواع اطعمه بلان طولودر - ایللی منك لب خلقی باردرکه
اسلام ارمن ویعقوبیه طائفه سندن عبارتدر - اورفه دان سکز میل جنوبنده
حران شهری بولوب ابراهیم علیه السلام رها شهرندن کیلوب اوشبو شهرده
تورغانی معلومدر لکن بو شهر حالا ویراندر . دخی اوشبو حران ننك یاقننده
بیعنادیکان شهر باردر دافقه دیب هم تسمیه قیلنور - دخی رأس عین شهری
هم بو طرفده در . وکذلك اورفه ننك مشرقنده دیاربکردن اون سکز ساعت
یرده ماردین طاوی اوزرنده ماردین شهری باردر - اوشبو طاو غایت تك بولمق
جهتندن ایکی میل قدر یرنی تاشنی کیسوب اوستنه منارکا باصقچ یاصامشلاردر .
اون بر منك خلقی بولوب کوبراکی اسلام در غیر جنسدن هم باردر - اوشبو
ماردین طاوی ننك ایتاکنده مارایلیادیکان بر قریه باردرکه نصارا خلقی کمانچه
ایلیا پروروك اوشبو قریه دن کوككا صعود ایتمشدر . ودخی فرات ننك
مغرب کا تابا یاغنده خلفاء ٔ عباسیه دن هارون الرشید ننك والیلرندن براوننك
رحبه دیکان شهری بولوب اول ویراندر آننك کبك فرات دان بر فرسخ قدر
یرده رحبه دیار بکر ولایتندن معدود بر قصبه در بو قصبه عراق وهم شام قافله لری ننك
منزللری در . دخی فرات بلان خابور جلغه سنه یاقن قرقیسیا شهری باردر -
دخی داره شهری باردر - اوشبو داره شهری ننك جنوب شرقیسنده اون سکز میل
قدر یرده نصیبین شهری باردر اوشبو شهر غایت محصولدار شهردر لکن هواسی
ناچار ووبائی هوادر وعقربلری بیك زهرلیدر . اوشبو نصیبین شهری ننك

يانندە يوقارى طرفندە قرآندە مذكور حضرت نوح عليه السلام ننك سفينەسى ننك توقتاغان يرى جودى طاوى باردر وبو طاوننك بر طرفندە ثمانين ديكان برقريە واقع بولمشدر نوح عليه السلام بلان كيمەدن چقوب سكسان كشى قريە يابمشلار ديب مرويدر .

ودخى دجلەننك مغرب طرفندە ديارجزيرەننك مركز ادارەسى بولغوچى موصل شهرىدر خلقى ايللى منك لب كشيدر وكذلك موصل ننك قارشوسندە دجلەننك مشرقندە نينوى شهرى واقعدر اول قريەننك اهاليسنە الله تعالى يونس عليه السلامنى پيغمبر ايتوب كوندرمش ايدى لكن حالا شهرى ويراندر موندە آثار قديمە كوب‌در . وكذلك موصل ننك شمال غربيسندە جزيرۀ ابن عمر ديرلر برقريەدر اهل علمدن كوب كشيلر اوشبو جزيرەكا منسوبلردر : جامع الاصول ديكان حديث كتابى ننك مؤلفى مبارك وينە صاحب الانشا والبلاغه نصرالله وينە تاريخ كامل اياسى على ديكان كمسنەلر اوشبو جزيرەكا نسبة قيلنوب جزرى آتالور وكذلك اوشبو جزيرە ناحيەسندە وقديم بابل ننك قربندە عانەديكان بركچكنە شهرباردر خمرى بخشى ديب قديمدن مشهوردر .
وينە زاب اصغر جلغەسى ننك تاماغنە ياقن دجلە اوزرندە سن شهرى ديرلر برشهرباردركە فقهادان عبدالله بن على السنى اول شهردندر - ودخى تكريت شهرى موصلدن آلتى كونلك يردە دجلەننك مغربندەدر - اوشبو تكريت شهرندە ملوك ساسانيەدن شابورين اردشير بن بابك بر قلعە بنا ايتمش ايمش حالا خرابدر .

عموما كوردستان خلقى كورد ونساطر طائفەسندن بولوب نساطرەكوبراك موصل ننك مشرقندن اورميە كولنە قدر ممتد طاولاردە تورورلار جزيرەدە سنجار طاوندە تورغوچى يزيديە طائفەسى ننك ديانت قاعدەلرى شركاستايش ايتوب قوياش چققان وقتندە اوچ ركعت نماز اوقورلار سنتكا اوتورتمق وتعميد ايتمك مذهبلرندە جايزدر - ودخى كوبوسى تناسخ بلان قائللردر - كوردستان وجزيرە خلقى كوبراك بهادر وزيراك وجومارد آدملردر تللرى فارسى لغتنە قريب كورد تلى ديب تسميە قيلنور اما جزيرەدە غرب تليدر كوبوسى توروكچە هم بلورلر . جزيرە قطعەسندە تورغوچى خلق غرب نسلندندركە يمن ولايتندە مشهور سيل العرم واقعەسندن صونك قبايل عربدن ربيعە وبكر ومضر اسمندە اوچ قبيلە كوچوب كيلوب اوشبو ما بين النهرين ننك شمالندە تورمشلاردر اول زماندان بيرلى بو ناحيەنى دياربكر وديارربيعە وديارمضر ديب آتالادر .

عراق عرب ولايتى

آزيانى صغرا قطعەسندە عراق عرب ناحيەسى دولت عثمان تحت تصرفندە

بولوب

بولوب حدود اربعه‌سی بودرکه : شمالا کوردستان وجزیره وشرقا ممالك عجم وجنوبا فارسی جرماغی وبادیه وغربا کذلك بادیه‌در ۰ عراق دیرلر دجله‌ننك ایکی جانبنده ـ ابتداسی شمالده انبار قربنده فلوجه دیکان اوزوندان بغدادقه وبغداددان دجله‌ننك حصهٔ شرقیه سنده اصغرننك مصبنه ممتد خط مفروض بلان تحدید قیلنور بو عراق ولایتی بلان عجمستان مملکتی آراسنده کوردستان طاولاری ننك شعبه سی خوزستان طاوی‌در ۰ ینه فراتننك جنوب غربی حصه‌سی اوزرنده بولغوچی یرلردرکه قدیم زمانده ارض کلدانیه تسمیه قیلنمش ایدی ۰ اوشبو مذکور یرلرده فرات بلان دجله آراسنده واقع قطعه بلاد بابل اورونلاری‌در کوبراکی تیکز وبولونلق یرلر بولوب عیسی جلغه‌سی دیکان بر جلغه‌لاری بار ـ انبار قربنده فراتدان منشعب بولوب بغداده دجله‌گا توشار ـ وینه بو جلغه‌ننك جنوبنده نهر صرصر دیرلر بر جلغه بولوب بو جلغه دخی فرات بلان دجله آراسین قوشار ۰ اوشبو عراق یرنده موندان باشقه جلغه‌لار باردر : شط الحیه ـ شط ابراهیم دیکان جلغه‌لار بولوب حالا معدوملردر ۰

اوشبو عراق عربده بولغان ولایتلردن بری بغداد ولایتی درکه حدود اربعه‌سی شمالا دیار بکر جنوبا بصره جرماغی ـ وشرقا بلاد عجم ـ وغربا سوریا وحلب ولایتلری در اوشبو عراق عربده ایکی میلیون خلق در ـ مرکز اداره‌سی دنیانننك اینك مشهور شهرلرندن بولغوچی بغداد شهری درکه ٣٣ درجه و٣٣ دقیقه عرض شمالیده ٤٤ درجه ل٤ دقیقه طولده واقعدر ـ اوشبو شهرننك بغداد دیب وجه تسمیه سنه سبب‌لری باردر مونده طرح قیلندی باری مونده شولدرکه اسلام علماسی اولکی اسمین مکروه کوروب مدینة السلام تسمیه قیلمشلار ایدی ـ بغدادننك جهة شرقیسنده رصافه دیکان شهر بولوب هارون الرشیدننك اقامتگاهی ایدی ـ وجهة غربیسنده دخی کرخ دیکان یر بار ابو جعفر آنده تورور ایدی ـ زمان قدیمده بغداد شهری مرکز علما ایدی ـ سودالری کوبراك هندستان وبنکاله مالی‌در ـ آندان سوریه‌گا وجزیره‌گا وکوردستانغه یباره‌لدر ۰ بغداددان ٨ل میل جنوب طرفنده فراتننك مغربنده هیت وحله شهرلری واقعدرکه زمان قدیمده غایت معمور بولمشدر اما بوشهر قدیمکی بابل شهری‌ننك طاشلارندان بنا قیلنمشدر ـ بو بابل شهری قدیم بیك اولوغ بولمقنه دلیل آثار قدیمه وطاولی چوقورلی یرلر بیك کوبدر ـ وکذلك مشهور قادسیه بلان واسط آراسنده حضرت عمرننك عسکری بلان فارس مجوسیلری جهاد قیلمشلاردر ۰ ودخی مونده حیره شهری بولوب حالا خرابدر ـ نعمان بن منذر نسلندن بر پادشاه‌ننك مقامی بولوب بر اولوغ شهر ایدی ـ حیره دیب وجه تسمیه سی بودرکه قدیم مجوسیلردن منذر بن امرء القیس دیکان کمسنه اول یرده تنصر ایتکاچ

آنده بر زورادیکان بر کنیسه بناقیلمشدر - آندان صونك يمن پادشاهلارندان براوخراسانغه بارغانده تونله بویرده آداشوب یورکانلك مونك ویران عمارتلار کوروب ینه تعمیر ایتدی شول مناسبت بلان حیره تسمیه قیلنمشدر • ینه مشهور کوفه شهرین صحابهٔ کرامدان سعد بن ابی وقاص بنا ایتکاندن صونك حیره خلقین آنده هجرت قیلدرمش‌در - اوشبو کوفه شهری فرات دریاسی ننك شعبه‌لرندن بولغوچی بر جلغه اوزرنده واقعدر - کوفه شهری ۳۱ درجه عرض شمالیك واقعدر - کوفه حقنده عرب شاعرلری کوب مدح وثنا ایتارلر ایدی - بو کوفه شهرینه ادبادان کوب کمسنه نسبت قیلنورلار - مثلا ابوطیب - متنبی دیب دیب معروف احمد بن الحسین اسملی شاعر هجرت ننك اوچ یوز اوچونچی سنه‌سنك تولد ایتمشدر - ینه نجف شهری کوفه‌ننك یاقننك بر شهر در حضرت علی ننك روضهٔ مطهره‌سی آنده‌در - دخی کربلا شهری باردر حسین بن علی رضی الله عنه‌ننك مشهدی آنده‌در • وینه انبار شهری فرات ننك جانب شرقیسنده نهر عیسی ننك منبعی قربنك بر مشهور شهر بولوب کوب علما مونكار منسوبلردر *

بغدادننك بو قاروطرفنك دجله اوزرنك عکبرا شهری واقعدر • دخی دجله‌ننك مشرق طرفنده یردان قریه‌سی - وینه بغداد یاقننده عراق حاجیلاری ننك یولی اوستونده صرصر قریه‌سی - وینه بغدادننك جنوبنده بر مرحله یرده مداین شهری باردرکه آنده مشهور ایوان کسری ننك قالغان بنالاری حالا موجوددر بعض قدمانك روایتنه کوره بو مذکور ایوان کسری ننك بر دیوارندان بر دیوارینه قدر آراسی ۹۰ ذراع وهر بر دیواری ننك ارتفاعی سکسان ذراع ایمش - ینه واسط شهری دجله بلان فرات ننك ملتقاسنك قورنه شهری واقعدر - ینه دجله بلان فرات ننك التقاسندان توبان واقع قدیمدن مشهور بصره شهری باردر اوشبو بصره شهری حضرت عمر ننك خلافتنك کوفه‌دن بر سنه مقدم بنا قیلنمشدر - حالا ایللی منك‌لب خلقی باردر - بیك حرمالق یر بولوب آط بازاری بیك اولوغدر عرب مملکتلاری ننك هر اطرافندان کوزال آطلار کیتورالر • بصره بلان کوفه شهرین عراقین آتالادر - اوشبو ایکی شهر نحو علمنك ماهر علمانك منشائی بولوب بعض خصوصك اختلاف قیلمشلاردر اوشبو بصره غه دخی مشهور ادبادان کوب کمسنه‌لر منسوبلاردر : مقامات حریری ننك ایاسی امام حریری لر کبك - وینه بصره‌ننك جنوبنده سنام دیکان طاوواقعدر وجنوب غربیسنده وادی النساء دیرلر بر اویصویر بولوب بو وادی‌ده دائما خاتونلار چقوب کومبه جیغانلقلاری اوچون وادی نساء آطالمشدر اوشبو وادی‌ننك بر طرفنده مربد البصره دیکان کینك اورون باردر هر یل مونده عرب‌لر جیولوب بیع وشرا قیلورلار وشعرلر انشا قیلورلار*

اوشبو

اوشبو عراق دیارنده مذهب غالبا اسلام بولوب سنی وحنفی فرقه‌سی‌در ـ
نجف وکربلا مناسبتی بلان شیعه‌دن هم باردر واهالیسی دخی اغلبیة اوزره
عرب توروك کورد هند وعجم نسل‌لرندن‌در لکن‌مدنیتلری‌ناقص‌بولوب
طوپاس ووفاسز خلق بولوب الکوفی لایوفی آلار حقنده‌در ـ تل‌لری دخی
عرب فارسی تورکی وهم‌کورد تل‌لری‌در ٭ اوشبو دیارده عالم دنیاده
بولغوچی شهرلرننك اینك قدیمکی شهری بولوب قرآنده وتوراتده اسمی
مذکور بابل مملکتی‌ننك مرکز سلطنتی بابل شهری‌در ٭ دخی مؤخرا میلاد
مسیح‌دن اوچ‌یوز یکرمی برسنه مقدم‌یونان حکمدارلارندان‌سلفکوس دیکان
حکمدار سلفکیا شهرینی بابل یاقننده بنا قیلوب‌کوب زمانلار اول شهرنی
اوزینه بای‌تخت شهری‌ایتوب تورمشدر کتب تواریخ اسلامیه‌ده مداین‌تسمیه
قیلنور ـ مرور ایام سببلی ایکسی‌ده محو بولوب دخی‌ده آلاردان صونك
کوفه وهم ری کبك مشهور آفاق بولغان شهرلر شهرت توتمش بولسه‌لارده
همه‌سی هباءً منشورا بولمش ـ کل من علیها فان الا الخلاق ـ بغداد شهری‌ننك
بناسی کندلك بیك قدیم بولوب خلفای عباسیه‌ننك بای‌تختی بولمق سببلی
مشهور عالم بر شهر ایدی ـ وحضرت عمر خلافتنده عجم بلان هند خلقی
اتفاقا خلیج فارس‌ده آلارنی منع اوچون بصره شهرین بناقیلنمشدر ـ اوشبو
بصره شهری ۱۲۸۶ تاریخلرنده دورت یوز منك خلقی بولوب هواسی‌ناچار
بولمق جهتندن حالا ایللی آلتمش منك مقدار خلقی باردر *

بو بصره قربنده مربدالبصره دیکان‌بازار جزیره‌العرب‌ننك عکاظه‌سی منزلنده
بولوب شعرا وادبای عراق عرب آنده جیولوب شعر ایتوشورلر ایدی شول
سببلی‌بصره عاللری‌فصاحتده مشهورلردر ـ بصره علماسی‌نحوده عالم‌بولمقلارینه
کوره کوفه علمالرینه قارشو اجتهاد ایتارلر ایدی ٭ بوزمانده بصره علماسی‌ننك
فتواسی آلده‌در *

❁ بر الشام ولایتی ❁

اوشبو دیار دخی آزیه قطعه‌سنده ممالك عثمانیه جمله‌سندن بولوب حدود
اربعه‌سی: جانب شمالیسی اناطول ـ وجانب جنوبیسی تیه بنی اسرائل ـ
وجانب شرقیسی فرات دریاسی ـ وجانب غربیسی آق دینکزکا ملاصق‌در
قدیم زمانده اوشبو بر الشام ایکی حصه‌غه منقسم‌بولوب برینه سوریا وایکنچیسنه
فلسطین دیرلر ایدی ٭ میلادعیسی‌دان بر آز مقدم اوشبو یرلر روم‌حکمدارلاری
ننك تصرفنه کرکاچ مجموعسی سوریه تسمیه قیلنمش ایدی آندان صونك
حضرت عمر زماننده بو یرلر فتح قیلنغاندان صونك شام آتالمش ایدی ینه
عثمانیه تصرفندان صونك ینه سوریا ولایتی تسمیه قیلنور *

بو مذکور قطعه نواحی اعتباری بلان دورت ناحیه‌کا منقسم بولوب: بری دمشق ۲ نچی بیروت ۳ نچی حلب ۴ نچی قدس شریف ناحیه‌سی در - اوشبو بر الشام قطعه‌سنده شمالدن جنوبکا توغری جبال متسلسله بولوب اوشبو طاو آزیه‌ٔ صغرا قطعه‌سنده طاورس طاوی‌نینک اتصالندن باشلاب جنوبکا شام صحراسی‌نینک ایچ طرفلارینه ایرشمشدر • اوشبو طاوتورلو یرده تورلو اسم بلان تسمیه قیلنوب شویله‌که جبل‌طاورس‌دان لادقیه‌کا قدر جبل‌لکام آتالور آندان حمص شهرینه قدر جبل بهراءٔ دیرلر - آندان صونک جبل لبنان تسمیه قیلنور • بوطاولارنینک اینک بیوک یری طرابلس‌نینک اوست طرفنده واقع فم المیزاب دیکان یرده‌کی حصه‌سیدرکه اون‌برمنک قدم‌ارتفاعی باردر وکذلک مذکور طاواول آرادان دخی ممتد بولوب جبل عامل‌اطلاق قیلنور مذکور طاواندان جنوبکا تابا صفد وناصره ناحیه‌لرندن اوزوب مشرقه تابا میل‌قیلغاندان صونک نابلس‌کا ایرشور اوشبو ناصره ناحیه‌سی‌نینک جنوب طرفی مرج بن عامر اسملی‌کینک اویصو یردر - بو اوی‌نینک برباغی جبل کرمل برباغی جبل عامل‌در - طورسینا طاوی دخی بو برده‌در - جبل کرمل دیکان طاو دخی شاب دینکزی یاننداان باشلانوب جنوب شرقی‌کا طاباممتد بولوب نابلس‌طاولارینه توتاشادر آندان لوط کولینینک جنوبنده شراة طاوینه ایرشه‌در - وینه اوشبو سوریا ولایتنده طاولاردان دخی جبل شرقی‌دیرلرکه حمص‌شهری‌نینک جنوبنده‌ابتداسی بولوب آندان جنوب‌غربی‌کا ممتد بولور - اوشبو طاوبلان لبنان طاوی آراسنده بقاع دیکان‌منبت ومحصولدار یرباردر اوشبو جبل‌شرقی‌سلسله‌سی‌نینک اینک بیوک‌یری‌حاصبیا دیکان شهرتوغروسنده جبل شیخ آتالور اون‌منک قدم‌ارتفاعی باردر - ینه اول طاودان جبل حیش دیکان بر شعبه تشکیل بولوب جنوبکا تابا ممتد بولورده تل‌الفرس دیکان یرکا باروب‌نهایتلنور - دخی‌اردن جلغه‌سی‌نینک مشرق یاغنده جبل‌عجلون دیکان‌طاوباردر دخی جلعاد بلق‌مواب دیکان‌طاولاردر - ینه وادی غور دیرلر لوط کولی‌نینک جنوبنده ایکی یاغی طاوسلسله‌لری بلان‌محاط براویصو یردرکه ایله جرماغنه نهایت‌لنور *

وینه‌اوشبو بریة‌الشام‌ولایتی‌نینک جلغه‌لارندان‌اولو غراق‌لاری: حلب‌جلغه‌سی آتالورکه عینتاب‌قربنده واقع‌طاولاردان‌چغوب جنوبکا آغار حلب‌دن‌اوزوب حلب‌نینک جنوبنده یکرمی میل‌قدر یرده برکولکا توشار • ینه بری‌عاصی جلغه‌سی بعلبک شهری‌نینک شمالنده آلتی ساعت مقداری برده باشلانوب شمالکا آغوب انطاکیه‌کا یتکاچ جنوب غربی‌کا میل قیلوب سویدیه‌کایاقن یرده روم دینکزینه توشار اوشبومذکور جلغه بوینده کوب تکرمانلر بولوب آطرافی ایکونلک‌وباقچه‌لق‌یرلردر • وکذلک عفرین‌جلغه‌سی وهم یفراجلغه‌سی

ودخی

ودخی نهر اسود دیکان جلغه جبل لکام‌ننك جانب شرقیسنده نبعان ایتوب
اوّل جنوب‌کا آندان صونك مغرب‌کا بورولوب انطاکیه کولنه قویار -
بو مذکور جلغه‌لارننك اولوغراقی عفرین جلغه‌سی‌در *

وینه نهر کبیر نهر صنوبر نهر الملك نهر الحسین نهر عکار نهر بارد
دیکان جلغه‌لار همه‌سی نصیریه طاولارندان چقوب روم دینکزینه آغادر -
وکذلك بریة الشام‌ننك دخی آق‌دینکزکا آغا تورغان جلغه‌لارندان نهر ابی‌علی
دیکان جلغه بشره دیکان اورون‌ننك یوقاری طرفنده لبنان طاوندان چقوب
شمال غربی‌کا تابا آغادر آندان صونك طرابلس قربنده آق دینکزکا توشه‌در -
ینه نهر ابراهیمدرکه عاقوره دیکان اورونده لبنان طاوندان چقادر آندان
جنوب غربی‌کا آغوب آق دینکزکا ملاصق بولادر - اوشبو جلغه اوستونده
غایت اوزون وبیوك اولوغ وهم‌خوفلی برکوپر باردر - ینه نهر کلب آتالور
برجلغه‌در لبنان طاونده برمغاره‌دن چقار آندان آغوب آق دینکزکا قوشولور
وینه بر جلغه نهر بیروت تسمیه قیلنورکه اوّل باشنده لبنان طاوندان ایکی
جلغه چقوب دیر القلعه دیکان یرده برکا قوشولغاچ نهر بیروت آتالوب‌کاه
مغرب‌کا کاه شمال‌کا آغوب آق دینکزکا توشه‌در - وینه نهر الاولی دیکان
جلغه‌درکه باروك دیب آتالمش یرده لبنان طاوندان چقوب صیدا شهری قربنده
آق دینکزکا توشه‌در صیدا شهری خلقی بو صوبلان فایدالانالار ٭ وکذلك
بریة الشام‌ننك جلغه‌لارندان برجلغه باردرکه جبل لبنان وجبل شیخ شعبه‌لری
آرالارنده بعلبك تیکراسنده نبعان ایتوب سهل البقاع دیکان یردن آغادر
آندان آق‌دینکزکا توشه‌در بوجلغه چقان یرنده نهر لیطانی ودینکزکا توشکان
اورونده نهر قاسمیه دیب آتالادر ٭ وینه نهر اعوج آتالور برجلغه‌در لد
یاقننده چقوب کاه شمال‌کا کاه مغرب‌کا آغا آغا یافه یاقننده مذکور دینکزکا ملاصق
بولور بس شام دیارنده بومذکور جلغه‌لاردان باشقه بیك کوب جلغه‌لار باردر*

ودخی بریه الشام‌ننك کول‌لرندن انطاکیه شهری‌ننك شمال شرقی طرفنده
بولغوچی انطاکیه کولیدر - اوشبو انطاکیه کولیننك برطرفندان بریرماق
چقوب جسر الحدید دیکان کوپر قربنده مذکور بولنمش عاصی جلغه‌سنه
ملاقی بولور - وینه حما شهری قربنده کوب واق صولاردان مجتمع برکولدر
افامیه کولی آتالور - بیك قامشلق واورمانلق کولدر - بوکولده اول یرننك
تمات قوشی وغریرات قوشی وهم بجع دیکان قوش وهم اصواع دیکان قوش
واوردا کلر وباشقه صوقوشلاری‌ننك انواعسی باردر - اوشبو کول دخی صاری
نیلوفر بلان طولودر بوتون کولین مستور قیلادر - وینه حمص کولی حمص
شهری قربنده قدس کولی دیب هم آتالور بوکول عاصی جلغه‌سندن حاصلدرکه
زمان قدیمده بلقیس بوکول‌ننك آلدینه نیچه نیچه باغانالار اوتورتوب بو

کولنی سد قیلمش ایکان مرور ایام سببلی اول سد مضمحل بولوب حالابر
باغاناسی غنه قالمش ایمش اسمنه برج بلقیس دیرلر - بوکولده انواع بالق
باردر - سولوك وجلان دخی کوبدر - دخی بولاردان باشقه مرج کولی
برکهٔ‌ران حوله - ودخی نهر الشریعة دیکان جلغه مذکور کولدن آغوب
طبریه‌کولنه واصل بولور اوشبو طبریه‌کولی بریة‌الشام‌ده بولغوچی‌کول‌لردن
اینك اولوغسی‌در وکذلك بحرالمیت - بحیرهٔ زغر دیکان مشهورلوط کولی‌که
اردن جلغه سی طبریه جلغه‌سی ننك حصهٔ جنوبی‌سندن چقوب لوط کولنه
ایرشور وکذلك بوتون ولایتدن کیلکان جلغه‌لار همه‌سی اوشبولوط کولنه
جیولور - باشقه کول‌لرده باتوب اولکان آدم وحیوانات ننك اولاکسه‌لری
اول‌کولده تابولادر - مذکور کول‌ننك صوی فوق‌العادة آچی وتوزلی‌بولوب
ثقلة اضافیه سی دخی‌زیاده‌در اوزونلغی ایللی میل آرقلی‌سی اون میلدر -
جهان نما کتابنده مذکورکه قدیم اوشبو کول‌اوزرنده بش اولوغ شهر بار
ایدی سدوم صبغه غمره روما صعده‌که قدیم لوط علیه‌السلام قومی‌ننك
شهرلری ایدی مقدم‌ده ابراهیم علیه السلام بلان لوط علیه السلام سدوم
شهرنده ایدیلر - لوط علیه السلام‌ننك قومی غایت آزوب قباحت
فعل‌لرکا مرتکب بولدیلار الله‌تعالی‌کاعاصی بولدیلار الله‌تعالی آلارغه غضب
ایتوب شهرلرین زیر وزبر قیلدی بش شهر بشی‌ده منخسف بولدی -
اورننه کول پیدابولمشدر - قرآنده مذکور مؤتفکات‌اوشبولاردر ودخی‌احمد
حمدی‌جغرافیای‌کبیرده‌بیله‌نقل‌قیلور : وزمان‌قدیمده‌نار وکبریته منقلب اولان
سادوم‌عاموره سیوایم‌شهرلری‌ننك‌موقعلرینی‌مذکور کول‌ستر ایتمشدر انتهی.
برالشام‌ننك هواسی اورننه کوره بیك مختلف‌در شویله‌که دینکز بویلارنده
غایت اسی ورطب ووبائی هوادر خصوصا اسکندرون ناحیه سنده بوزوق
هوادر . اما طاولق طرفلاری‌ننك هواسی لطیف وملایم بولوب آدمنی مقوی
ومصحح یرلردر - لبنان طاولاری وشیخ طاولاری باشنده قارلار وبوزلاردایما
باردر - اما عموما برالشام‌ننك هواسی کوزال ونفیس هوادر .
شام ولایتی‌ننك حیواناتندان اوّلا یورط حیوانلاری: آط صغر وغیرلری
همه‌سی‌بار - ووحشی حیوانلارندان: وحشی‌ات‌لرکه ابن آوی آتالور سرتلان
قبلان‌بار - وقوش‌لاردان هرنوعسی‌بار - شام ولایتی آغاچقه واورمانغه بیك
بای یرلردر خصوصا بریة الشام‌ننك شمال طرفی حصه‌لارنده صنویر آغاچی
مازو وپلوط آغاچلاری بیك‌کوب اورمانلارنده طولودر - دخی توز آغاچی
شام‌غه مخصوص آغاچ بولوب اورمانلارنده بیك کوبدر - بو بر آغاچدرکه
دینکزده یاقن‌یرلرده‌اوساربو آغاچ‌سولکانی یعنی‌صمغی‌دینکزکا توشوب کهرباغه
منقاب‌بولادر وکذلك صنویروچام آغاچی - چیکلاوك آغاچنه مشابه عربلرننك

میس

میس دیکان برنوع آغاچ وجوز آغاچی زیتون خرما آغاچلاری ودخی انجیرکا اوخشاش جمیز آغاچی آلما آغاچی مرسین وعناب آغاچلاری ـ وکذلك خروغ آغاچی شکرقاموشی جلنار که‌نار آغاچیدر سوس دیرلر میان اوتی در یعنی طاطلی تامور قنا گل وانواع چچك یاسمین قلنفر نرکس نیلوفر وکذلك جیمش ومیوه انواعندان انجیر آلما امرود قیصی شفتالو لیمون انار ـ ودخی حبوباتدان بوغدای آرپا دوکی تاری یاصمق ماش نخود بقله کبك نرسه فراواندر ـ دخی مأکولات دان بولغان خضروات وسبزوات کوبدر ـ آلما اصل شام یرندن کیلکان جیمشدر ـ هرنوع منسوجات کارخانه‌لری کوبدر: جفاکدن مامقدان جوندان هر یلنی شام دیارینه ارمنستان وکوردستان دیارلارندان سکسان منك مقداری قوی سوره‌لر ـ ودخی انواع مای چقارا تورغان کارخانه‌لری بار ـ وکذلك حلب حما حمص ودمشق طرفلارنده قزل بویاو اولنی وهم زغفران ـ ودخی چوید اوتی دیرلر زنکار بویاودر ایکوب اوسدرالر وکذلك قزل بویاو قورطی کوب حاصل بولادر ـ بعض اصطلاحده کاشینیل آتالادر ـ وانطاکیه وعینتاب ناحیه‌لرنده بیك اعلا جونلی کجه کوب وینه عینتاب وانطاکیه طاولارندان بال وبالاوز کوب جیالار حتی شام بالاوزی ده یاوروپاغه چقادر ـ دخی محموده وسقمونیا دیکان دوالار حلب ولایتنده بولا ـ صابونچیلق بلان معیشت سورکوچیلر کوبراك نابلس طرفنده در حالا بو دیارده سکز یوزلب صابون کارخانه‌سی بار دیلر ـ آلارده صابونغه کوبراك زیتون مایی کیته‌در.

وینه برالشام یرنده انواع معادن باردر کموش معدنی اسکندرون طاولارنده وکذلك تیمور معدنی جبل اقرع وجبل لبنان ده کوبدر وهم طاش کومور معدنی لبنان طاونده بولادر ـ توز معدنی فرات بوینده وباروت توزی دیکان نرسه کوب‌چله‌در آنده کوب‌در ـ وکذلك شام غه غیر ولایت‌لردن کیلکان مال: مصردان صمغ عربی اما قیسی وفستق صمغ‌لری بلان قاتوشدروب صاتالار هند دیارندان حلتیت ـ اناطولدان افیون وشمال طرفلارندان تولکی وقویان تیریلری موصل وکوردستان طرفلارندان مازو کوب کیله‌در ـ ودخی شام دان غیر ولایت‌لرکا یباراله‌در: جفاك مامق وهم جون منسوجاتلاری واوقالی ذاتلار چاتمالار.

شام ولایتنده‌کی شهرلر

شام یرنده ایکی مستقل ولایت بولوب بری حلب ولایتی ـ وبری سوریا ولایتی در ـ ایمدی حلب ولایتی‌ننك حدود اربعه‌سی شمالا سیواس ودیاربکر وجنوبا سوریا وشرقا دیاربکر وبغداد ولایت‌لری ـ وهم غربا آق دینکز

ساحل‌لری‌در ٩ یوز منك خلق بولوب انواع جنسدن باردر - مرکز اداره‌سی بلاد شام‌ننك مشهور شهرلرندن حلب شهری‌درکه ٣٦ درجه ١١ دقیقه عرض شمالیده - ٣٧ درجه ٩ دقیقه طول شرقی‌ده واقعدر حلب الشهبا آتالور - آننك وجه تسمیه‌سی بودرکه قدیم زمانده ابراهیم علیه السلام‌ننك شهبا صغری بار ایدی - ابراهیم علیه السلام سوتن صاوب فقیرلرکا بیرور ایدی - خادملردن برسی حلب الشهبا دیب فقیرلرکا خبر بیرور ایدی - یعنی شهبانی صاودی دیمکدر - چونکه عرب‌لر آلالی قارالی نرسه‌نی شهبا دیرلر ایمش - حلب شهبا دیب وجه تسمیه سنه سببی باشقه‌چه هم روایت قیلنه‌در - اوشبو حلب شهری یالانغاچ وآچق یرده بیك قدیمکی بر شهردر - حلب‌ننك ایکونلك‌لری قویق جلغه‌سی بلان صوغارلادر دخی‌ده حلب‌کا چیتدن یر آستوندان کیتورلکان صولار شهر ایچنده باغ بوستانلارین واوزلرین وحیوانلارین صوغارادر - باقچه‌لارنده تورغانی فستق آغاچی - دخی توت آغاچلاری‌ننك عجب تورلوسی آنده‌در - حلب شهری‌ننك اطرافی بر خندق بلان محاط بر توبه اوستنده واقعدر - قدیمکی بنالارندان سرای بنی‌جان بولاط دیرلر حالا برار کنه برجی قالغاندر - هواسی هیبت ولطیف لکن بو یرکا مخصوص بر سرخاو باردرکه هرکم آنی کورماینچه چاره یوقدر چچك چقارو قبیلندن بر عمل‌لری بار - اوشبو حلب اهالیسی‌ننك حسن صوت حسن صورت وحسن خط بلان شهرتلری بار - حلب شهرنده یوز اوتوز منك‌لب خلقدر - حلب‌ننك جنوب غربیسنده برمرحله یرده قنسرین دیکان برقدیمکی شهرننك اورنی بار - ابتدا دولت اسلامیه ظهورنده حلبدن دخی اولوغ شهر ایدی حالا خرابدر - اوشبو طرفلارده توز کول‌لری بولوب حلب طرفلاری بارچه‌سی اول توز بلان فایدالانالار - مذکور قنسرین شهری قربنده خناصره دیکان شهر هم بار ایمش قدیم خناصره خلفاء بنی امیه‌دن عمر بن عبد العزیزننك مقری ایدی - حلب‌ننك شمالنده اوچ مرحله یرده عینتاب شهری بولوب معمور ویرلری صولاری فراوان بولغانغه باغ وبوستانلاری کوبدر اهالیسی اسلام ارمن وغیرلری یکرمی منك‌لب خلقدر - وینه عینتاب‌ننك جنوب غربیسنده کلس شهری واقعدر - ینه بریة الشام‌ننك مشهور شهرلرندن بری انطاکیه شهری‌درکه دولت سلفکیه زماننده کرسی ایالت شهری ایدی اول وقتلارده یدی یوز منك‌لب خلقی بار ایدی بوتون عالمده مشهور انطاکیه شهری ایدی - مرور ایام سبیلی انواع فتنه‌لر وزلزله‌لر آستونده قالوب حالا ویراندر لکن بریاغی عاصی جلغه‌سی بولوب اوچ یاغنده ویران سورلری کنه باردرکه عجایب بر سوردر - باری ٩ منك خلقی بار اوشبو انطاکیه شهری‌ننك اطرافی ایکونلك وباقچه‌لق یرلردر وهم کوب آوللار باردر - دخی بو انطاکیه شهری‌ننك مغربنده قدیم بر معمور شهر بولوب دفنه شهری

دیرلر حالا خرابدر بو یرده عاصی جلغه‌سی‌ننک جنوبنده طاو آرالارنده هر
اطرافدان چیشمه‌لر وصولاربلان طولو یردرکه بیت الماء تسمیه قیلنور قدیم
بیك معمور یرلر بولمشدر - مذکور عاصی جلغه‌سی‌ننک تاماغنده سویدیه
دیکان برقصبه بولوب اطرافنده دهقانچیلاردر - توقزمنك خلق بولوب ارمن
خلقی وروم وهم نصارا خلقیدر - اوشبو سویدیه‌ننک شمال‌غربیسنده سلفکیه
شهری بولوب حالا اورنی‌غنه باردر سلوقس دیکان برپادشاه بنا ایتمش‌در -
اوشبو پادشاه اسکندر یونانی کبك برقوّت‌وشوکت ایاسی برپادشاه بولشدرکه
کوب شهرلر بنا ایتمشدر - اسکندرون شهری دخی آننك انشاسی‌درکه
انطاکیه‌دن شمالده‌راك آق‌دینکز کنارنده واقعدرکه حالا حلب‌ننك اسکله‌سی‌در-
اوشبو تیکراده بیلان باباس وقره‌کلیسا دیکان آول‌لاربار‌در - دخی هارون
الرشید انشا قیلغان هارونیه دیکان قریه باردر - ینه انطاکیه مشرقنده حارم
دیرلر برقریه‌در - بر زمان اهل اسلام بلان فرنك آراسنده اوشبو یرده
اولوغ محاربه بولغانلق سببلی مشهور قریه‌در - دخی حارم قریه‌سی‌ننك مشرقنده
دانا قریه‌سی‌باردر موننك اطرافنده قدیم عبده اصنام معبدلرندن آثار قدیمه
بیك کوبدر وکذلك موننك شمالنده آثار قدیمه‌نی مشتمل بولغوچی جبل سمعان
دیکان بر طاو باردر - اوشبو جبل سمعان اطرافنداغی یرلرده یزیدیه
طائفه‌سی‌ننك اورونلاری‌در قرغز خلقی کبك حیوان بلان تعیش قیلورلار -
مونده اول نصیریه طائفه‌ننك: سقاد سلقین علانی حمزی تل‌عمار دوبله
دیکان قریه‌لری بولوب برسی‌ده آثار قدیمه‌دن خالی توکل‌لردر - مونده جبل اعلی
اسملی طاو باردرکه موننك اطرافنده ایللی‌لب قریه بولوب همه‌سی درزی
خلقی‌در - بوزمانده اوشبو درزی خلقندان کوب جماعت لبنان طاوینه هجرت
قیلمشلاردر - یوقاریده مذکور قنسرین شهری‌ننك مغربنده بولغوچی کفتین
قریه‌سی باردر یرلری غایت محصولدار بولوب خلقی کوکارچین آصراب
ترکلك قیلورلار حلب بازارلارنده کوکارچین صاتوچی‌لار اوشبو قریه خلقی‌در -
اوشبو کفتین‌دن جنوب‌كاراك معره نسرین قصبه‌سی‌بار اوچ‌منك‌لب خلقنی
شاملدر کوب خرابه‌لری‌بار وهرجمعه‌ده برمرتبه بازاری‌بولادر - ینه کفتین
قریه‌سی‌ننك جنوبنده تابا ادلب دیکان قریه بولوب ۸ منك‌لب خلقی بار
اولوغ قریه‌در خلقی اکثر صابونچیلاردر - اوشبو ادلب قریه‌سندن اوچ
ساعتلك مسافه‌ده ریحا قصبه‌سی باردر اوشبو قصبه جبل اربعین طاوی‌ننك
ایتاکنده واقع بولوب اهالیسی کلا اهل اسلام بولمق اوزه اوچ منك‌لب خلقدر
اوشبو جبل اربعین‌ده کوب مغاره‌لر بولوب بر اولوغ مغاره باردرکه عوام
خلقی‌ننك روایتنه بناءً کیچلرده قرقلار اوشبو مغاره‌کا جیولالار ایمش شول
جهتدن جبل اربعین آتالمشدر - ریحا قصبه‌سی‌ننك جنوبنده کوب خرابه‌لرنی

مشتمل یرلری غایت منبت ومحصولدار بولغوچی آلباره قصبه‌سی واقع بولمشدر مونده کوب قدیمکی کنیسه‌لر ومعبدخانه‌لر باردر قدیمکیچه کامل صفته‌درلار - دخی آلباره‌ننك جنوبنده معرة النعمان قصبه‌سی بار بومعرة نعمان بن بشیر الانصاری‌غه منسوبدر موننك حکایتی بودرکه مذکورنعمان اوزی‌ننك اوغلی بلان بوقریه‌دن اوتکانده اوغلی وفات بولوب برمدت مونده اقامت ایتمشدرکه اوشبو روایت یاقوت حموی‌ننك‌در - اما فی الواقع مذکورنعمان هجرت‌ننك ل ۶ نچی سنه‌سنده اهل حمص‌دان قاچوب کیلکانده آرتندان یتوب اوشبو قریه‌ده قتل ایتمشلردر - شعرای‌عربدن مشهور ابو العلاء احمد بن عبدالله بن سلیمان التنوخی المعری اوشبوقصبه‌دان ایمش‌درکه دورت‌یوز توقسانچی سنه‌ده وفاتدر - معرة النعمان‌ننك جنوب‌غربیسنده کفرطاب وموننك یاقننده معرهٔ حرمة واقعدر - اوشبوطرفده معره اسمی‌بلان آتالمش قریه‌لر وقصبه‌لر کوبدر: مثلا معرهٔ بیطر معرهٔ علیا معرهٔ بجولین کبك - اوشبو کفرطاب قریه‌سی زمان‌قدیمده بر ولایت‌ننك کرسی حکومتی ایدی - وکذلك انامیا کولی‌ننك قربنده قدیم معمور ومشهور بولغوچی انامیا شهری‌ننك خراب عمارتلری موجوددر - بوطرفلارده دخی عاصی‌جلغه‌سی‌ننك ایکی‌طرفنده واقع حماه قصبه‌سی باردر اوتوز منك‌لب خلقی بولوب آباد ومعمور باقچه‌لاری کوبدر - مذکورقصبه قدیمکی شهرلرننك مشهورراکی‌در - یوسیفوس دیکان مورخ قولنچه اوشبو قصبه حمث بن کنعان بن حام بن نوح علیه السلام‌ننك بناسی‌در اوشبو قصبه‌کا علما وادبادان کوب کمسنه‌لر منسوبلردر: مثلا مورخ یاقوت‌حموی حماه‌ایاسی‌ابو الفدا - حما قصبه‌سی‌ننك مشرقنده اوّل اسلامده مشهور ومعمور بولغان شهرسلمیه شهری بار حالا خرابه‌در یرلری باقچه‌لق - حمص شهری عاصی‌جلغه‌سی یاقننده واقع‌در هجرت‌ننك اوتوز آلتی تاریخنده خالد بن ولید وابوعبیده بن الجراح فتح ایتمشلردر - هواسی لطیف وملایم ویرلری منبت ومحصولدار - واهالیسی جمال‌ایاسی وماتور - ویرلری جلان وچیان کبك موذیاتدان عاری بولمق‌بلان متصف یرلردر - یکرمی‌منك خلقی بار - ینه بونواحی‌ده بولغان مشهورتدمرشهری‌درکه حالا خرابدر حمص‌دان مشرق‌قه تاپا توقصان میل یرده سلیمان‌علیه‌السلام‌بناقیلغان‌شهر دیب‌منقولدر - اوشبو تدمر فارس‌جرماغی‌بلان آق‌دینکز آراسنده اورتالقده بولمق‌جهتندن قافله ومسافرلرننك یولی‌در - وینه یوقاری‌ده مذکور سنجارطاوی‌ننك اورطا طرفنده قدیم برمحکم شهر بولوب سنجارشهری آتالمشدرکه حالا ویراندر - آقصاق تیمور خراب ایتکاندن صونك معموریتنه قایتالمامش‌در.

سوريا ولايتى

برية الشام ده بولغوچى ايكى اولوغ ولايت لرننك ايكنچيسى سوريا ولايتى دركه حدود اربعه سى: شمالا حلب جنوبا جزيرة العرب وشرقا نهر فرات وبعض حدود بغداد - وغربا بحر سفيد بولوب اهالى بر ميليون ايكى يوز منك بولوب اجناس مختلفه دن مختلط خلقدر مركز اداره سى ٣٣ درجه ٢٥ دقيقه عرض شماليده بولغوچى دنيانك قديم شهرلرندن صايولمش دمشق شهرى در - هجرت ننك اون دورتنچى سنه سنده حضرت عمر خلافتنده خالد بن وليد مذكور شهرنى فتح ايتوب آندان صونك خلفاء امويه دن دورت خليفه ننك دار الخلافت لرى بولمشدر - بو شهر بر كوزال اورونده بولوب هر طرفى بردى نهرى بلان فايد الانورلار - اوشبو جلغه دان كوب شعبه لر پيدا بولمشدر - دمشق ننك خارجنده غوطهٔ دمشق ديكان بر اورون باردركه دنيا جنتى تسميه قيلنور - بازارلارنده جفاك ذات لار وتورلو آلات اشلانور - دمشق ده اشلانكان قلچ قديم زمانده بيك ممدوح بولمشدر - دمشق شهرنده يوز منك خلقدر - صاف كونكللى آدملردر دمشق ديارنده اورمان وصو كوبلك جهتندن توفراقلارى غايت منبتدر هواسى لطيف وملايم ير بولوب صوى ننك خاصيتندندر ديرلر مونده اصلا جزام زحمتى بولماس حتى جزام زحمتلى كشى شامغه بارسه صحت تابادر - يحيى عليه السلام ننك قبرى دمشق ايچنده در - اصحاب كرامدان واولياء عظامدان كوب كمسنه لرننك قبرى آنده در - اوشبو دمشق شهرى اسلامدان مقدم آل جفنه ديب مشهور ملوك غسان ننك پاى تحت لرى ايدى - دخى برية الشام ده بولغان مشهور شهرلردن بعلبك شهرى زمان قديمده غايت معمور ومحكم بر شهر بولوب حاضرده قديمكى معموريتى تنزلده در - بعلبك شهرى بر سور بلان محاط بولوب ايچنده كوب مسجد جامع وبازارلار باردر - لكن بر زمانلارده صو باصوب بش يوز خانه هلاك بولمشدر واهاليسندن دخى كوب كمسنه لرنى هلاك ايتمشدر - اوشبو شهرننك آثار قديمه لرى مثلا غايت اولوغ تاشدان ياصالمش باغانالار وبنالار كوبدر ونقشلى طاشلار بار - بنا وعمارتلرى ننك تاشلارى وبر برينه اتصالى غايت محكم بولوب مرور ايامده هيچ كار قيلمامش در بيله ابنيهٔ عجيبه سنه قاراب سليمان عليه السلام بنا قيلمشدر ديب روايت قيلالار - بعلبك شهرى ننك اورنى تيكز يرده سهل البقاع ديكان اورونده در - بو شهرننك نواحيسنده كوب قريه لر باردر - وكذلك دمشق ننك جنوب شرقيسنده حوران يرلرى باردر وجبل حوران طاوى هم اوشبو يرده در حوران يرلرى نفيس منبت ومحصولدار وايكونلك يرلردر - بو حوران ناحيه سى بر مشهور ناحيه بولوب قريه لرى كوب - خاتون قزلارى غايت كوزال بولادر -

ایوب علیه السلام اوشبو برده ترکلك قیلمشدر - لادقیه شهری آق دینکز
یاقاسنده تاریخ مسیحی‌ننك آلتنچی‌قرننده بنا قیلنمش شهردر - اوشبولادقیه
شهری زمان‌قدیمده شام‌ننك معتبرشهرلرندن‌بولوب آثارقدیمه‌سی کوبدر -
سوداسی جفاك ومامق‌ذات بوغدای آرپا طاری زیتون بال بالاوز
کبك نرسه‌لردر - دورت منك‌لب خلقی بار - مهمان‌دوست مسافرلرکا غایت
اکرام قیلغوچی خلقلاردر - ینه بو طرفلارده جبله شهری سلطان ابراهیم بنا
قیلمش شهردر خلقی سکز منك مقدارنده‌در - طرسوس شهری بو زمانلارده
طرطوس تسمیه قیلنور بیك قدیمکی‌شهردر آلتی یوزلب خلقی‌بار - اوشبو
طرسوس‌ننك شمال شرقیسنده قلعة المرقب دیکان شهر بولوب اهل اسلام
بناسی‌در - وکذلك طرسوس‌دان جنوب شرقی‌کا تابا یرده دیرالحمیر دیرلر
بردیر باردرکه صوی وچیشمه‌سی برمدت آغا وبرمدت توقتاب‌تورادر شول
جهتدن دوریه‌چیشمه‌سی‌دیب آتالادر بودیرننك‌جنوب‌شرقیسنده حصن‌الاکراد
دیرلر بر شهر باردر - طرابلس شهری ل٣ درجه ٥٤ دقیقه طول شرقیده
٣٤ درجه ٢٦ دقیقه عرض شمالیده واقع برمشهورشهردر - طرابلس‌شهری
ایکی بولوب برسی آفریقه‌ده واقع‌در تفرقه اوچون مونی طرابلس شام -
وافریقه‌ده بولغانن طرابلس غرب تسمیه قیلمشلاردر - اوشبو طرابلس‌خلقی
اوّلده صور وصیدا وروادہ آطاولارندان کیلوب اوچوسنه اوچ‌اورون آلوب
اوتورمشلار ایکان صونکندان مجموعنه طرابلس تسمیه قیلمشلاردر یونانچه اوچ
شهر دیمکدر - بیروت شهری آق دینکز قراینده ٣٣ درجه ٥ل دقیقه
عرض شمالیده و ٣٥ درجه ٢٨ دقیقه طول شرقیده واقع زمانمزده مشهور
شهربولمشدر شام‌ننك اسکله‌سی‌در بوشهرده آثارقدیمه‌دن بیك کوب‌نرسه‌لر
باردر یازولی قبر تاشلاری همان یر آستوندان چقمقده‌در - دخی‌ده موننك
آثار قدیمه‌سندن حتی یر آستوندان بوتون بنا چققانی باردر مثلا تاریخ
هجری‌ننك منك ایکی یوز آلتمش یلنده یر آستوندان برنیچه ایشکلی بر
بنا ظهور ایتمشدر اول بناننك ایچنده غایت اعلا تاشدان یاصاغان یول
تابمشلاردر - اول‌وقتده بیروت‌ننك والیسی بولغان‌کشی موننك اصلن بلمك
اوچون نی‌قدر خراجات صرف ایتوب اش‌ننك نتیجه‌سنه ایرشماس بورون
اوزی عزل قیلنوب بلنماینچه قالمشدر - آندان‌صونك براوده موننك‌حکمتنه
ایرشماکا قصد قیلمامش‌لاردر - بو بیروت‌شهری حالا غایت معمور وهواسی
لطیف اطرافی باقچه‌لق - لبنان طاوی بلان بو باقچه‌لق آراسی غایت منبت
بولغوچی ایکون یرلری‌در - بیروتدن بر ساعتلك یرده امام اوزاغی‌ننك
مقبره‌سی باردر - ابن خلکان مذکور امامنی بیله تعریف ایتمشدر: عمروبن
عبدالرحمن بن عمرو بن یحمد الاوزاغی امام اهل‌الشام - هجرت‌ننك یوز

ایللی تاریخنده بیروتده مدفوندر - اصلی بعلبك شهرندندر - ینه بو بیروت حقنده برنیچه تفصیلات: دنیا شهرلرندن غایت مشهور برشهر بولوب اغستوس قیصر بیك مزین ومعمور ایتمش ایدی - قرن ثانی آرالارنده بو شهرده علم کلام مدرسه‌سی بولوب یونان شهرلرندن ومصردان کوب علما وطالبلر جیولوب درس اوقورلار ایدی ومدینه‌ٔ علما دیب ملقب ایدی - بو شهرنی اسلام فتح قیلغاندان صونك فرنك طائفه‌سی اخذ وضبط قیلمش ایدی ینه‌دن ملك صلاح الدین ایوبی توقزکون محاصره قیلوب اوتنچی کونده فتح قیلدی آندان صونك دخی گاه فرنك گاه اسلام قولنه توشوب ١٨٤٥ نچی تاریخندن بیرلی معموریتنه اقدام قیلنوب حالا دولت عثمانیه تحت تصرفنده اوتوزقرق منك لب خلقی باردر اولوغ سودا شهری بولوب قالمشدر دیار شامننك جمیع محصولاتی بیروتده بیع وشرا قیلنور - اوشبو بیروت ننك جنوبنده صیدون شهری باردر حالا تخفیف قیلوب صیدا آتالور: صیدون بن بکر بن حام بن نوح بنا قیلغان شهردر دیرلر - بیروتدن مقدم سودا شهری ایمش - ینه صیدا شهری ننك جنوبنده دینکزده بر بورون اوزرنده قدیم غایت معمور صور شهری باردر اوشبو شهر فینیکیه‌لر زماننده غایت بای ومعمور بولوب اهالیسی ننك دینکز سفرینه مهارتلری کامل ایدی - حضرت عمر زماننده فتح قیلنمشدر - یونان حکماسی کوبراك اوشبو صور شهرندن چقمشلاردر - عمارتلری عجایب بر عمارتدر دخی عجایب دنیادان برآصمه کوپری بار بر چیتندن بر چیتنه برقوس بلان توتدرغاندر - اشعیا پیغمبر وخرقیال پیغمبر اوشبو شهرده بولمشلار - اوتوز منك لب خلقی بار - ینه عکا شهری صور شهری ننك جنوبنده بیك قدیمکی برشهر بولوب آلتی منك خلقی باردر بو شهر حقنده کذلك فرنك بلان اهل اسلام کوب محاربه‌لر ایتمشلاردر - عکاننك جنوب طرفنده دخی حیفا دیگان برشهر باردر حیفاننك یوقارو طرفنده وکرمل طاوی ننك جنوب طرفنده اسباط بنی اسرائلدن بشیر سبطنه چقمش حصه‌در ٭

ینه مشهور لبنان طاوی بریة الشامده مستقل بر متصرفلق بولوب مونده جبل لبنان تصرفلغنه متعلق یکرمی لب قریه‌در احوالاتی تفصیل قیلنمادی - نابلس شهری آق دینکز ساحلندن مشرقده تابا ایچده آقار صولاری باغ بوستانی بار برشهردر سامره شهری هم اول طرفده‌در - صناعت شعرده ماهر وعلم تصوفده مشهور شیخ عبد الغنی نابلسی اوشبو شهرده تولد ایتوب شامده وفات ایتمشدر - وینه آق دینکز قراینده ٣٢ درجه عرض شمالیده و ٣٤ درجه ٣ل دقیقه طول شرقیده واقع یافه شهری باردر آباد باغ وبوستانی کوب بنالاری تاشدان محکم برشهردر - توقز منك خلقی بار - قدس شریفدن قرق میل مسافه‌ده

واقعدر - ینه مونىنك جنوب شرقیسنده رمله شهری باردرکه مونی سلیمان بن مروان بنا ایتمشدر - لد شهری دخی بوناحیه‌ده‌در •
ینه قدس شریف دنیا شهرلرندن اینك مشهور شهردر ٣١ درجه ٥٠ دقیقه عرض شمالیده واقعدر - قدس متصرفلغنده ایکی یوز منکدن زیاده خلقی بار - مونده کوب تبرك اورونلار ومقدس جایلار بولمق جهتندن هر اجناس خلقدان زیارتکا کیلورلر - قدس شهری‌نك جهات اربعه‌سنده برار قابقاسی باردر - جنوب طرفنداغی قابقاسی قربنده محراب داود علیه السلام باردرکه داود علیه السلام آنده مدفوندر دیب مرویدر - اوشبو قدس شهری‌نك جنوب وهم مشرق طرفنده کوب وادیلر باردر: جنوبنده وادی ابن هینوم ومشرق طرفنده وادی قدرون وادی یهوشافات دیکان وادیلر بولوب اوشبو وادیلرده بستان الجسمانیه برکه سلوان وقریهٔ سلوان دیکان یرلر باردر •
وقدس شریف‌نك جنوب غربی طرفنده بیت اللحم قریه‌سی باردرکه عیسی علیه السلام اوشبو قریه‌ده تولد ایتمشدر - وهم داود علیه السلام کذلك اوشبو قریه‌ده بولمشدر - وکذلك جنوبنده ابراهیم واسحاق ویعقوب علیهم السلام‌نك اورونلاری باردر - دخی حبرون شهری اوشبو یرده بولوب مذکور پیغمبرلر اوشبو شهرده مدفوندر خلیل الرحمن آتالور - خلیل الرحمن‌نك جنوبنده غزه شهری باردر حضرت رسول‌نك جد اعلاسی هاشم اوشبو شهرده مدفوندر شول جهتدن کاها غزهٔ هاشم تسمیه قیلنور - امام شافع حضرتلری دخی اول شهرده توغمشدر - وجاهلیة زمانده حضرت عمر اوشبو شهرده اسیر بولمش ایدی - ینه غزه‌نك شمالنده قدیم عسقلان شهری بولوب حالا خرابدر قدیم عروس شام دیرلر ایدی آثار قدیمه‌سی کوبدر - علمادان ابن حجر عسقلانی اوشبو شهردن بولمشدر - دخی غزه‌نك جنوب غربیسنده عریش شهری بار العریش دیرلر توابع مصردندر - ایمدی شام شریف وقدس شریف بیاننده مخصوص کتابلار تصنیف قیلنمشلاردر آنکار مراجعت قیلنورکه بو خصوصده مفصل کتابلار موجوددر •
بریة الشام‌نك اهالیسی اجناس مختلفه‌دن بولوب دین وعادتلری اعتباری بلان اون ملتکا قدر عد قیلنه‌در مثلا: اسلام درزی نصیری اسماعیلیه روم سریان ارمن یهود سامری نصارا وغیرلری‌در - اوشبو دیارده اسلام طائفه‌سی عرب وتورك اهالیسندن عبارت بولوب عربلر شام شریف‌نك فتحی وقتندان بیرلی اول دیارده تورا کیلکان خلقلاردرکه تللری بو یرننك اصل تلی بولغوچی سریان تلنه غلبه ایتوب اول مذکور تل حالا مضمحل بولمشدر - تورك اهالیسی ایکی قسم بولوب برقسمی عثمانی وایکنچی‌سی ترکمان‌درکه آلارننك اصلی عموما بحر خزرننك شمال طرفنده بولغوچی

قبیله‌لری‌ننك‌نسلندندر اوشبو قبیله‌لرننك برقسمی متمدنلر بولوب برقسمی همان‌بدوی‌لردر ـ بوترکمان‌قبیله‌سی‌ننك وجه تسمیه‌سی بودرکه قدیم زمانده بعض تورك اهالیسی خراسان ولایتنه کوچوب فارس‌خلقندان جماعت آلوب آندان‌توغان‌بالالارغه‌خراسان‌خلقی‌ترکمان دیب‌تسمیه‌قیلدیلار: ترکمان فارسیچه تورك شیکللی دیکان معناده بولوب اوشبو آلارغه اسم بولمشدر ـ بس اوشبو تورك وتاتار قومی‌ننك اصلی تورك بن یافث بن نوح علیه‌السلام نسلندن بولمقی تاریخچه معلوم نرسه‌در ●

شام یرنده قدیم حام بن نوح نسلندن کنعانیلرننك عموما حام نسل‌لری‌ننك وطن‌لاری‌بولوب وهم بادیه وصحرالارنده سام‌بن‌نوح‌ننك‌اولادندن‌تورغوچی‌لار هم بارایدی ـ آندان‌صونك بنی‌اسرائل فسلطین‌یرندن کنعانی‌لرنی‌سورکاچ دخی‌برزمان‌دان‌صونك آثورپادشاهلاری آلاردان‌صونك ینه‌بابل‌حکمدارلاری تصرف‌قیلمشلاردر ـ آلاردان‌صونك فارس‌ومیدیا پادشاهلاری تسلط ایتمشلر ـ بولاردان صونك دخی مصر پادشاهلاری ضبط قیلوب بایتاق زمان مستقل بولوب پادشاه‌لق‌قیلدیلار ـ آلاردان‌اوشبو‌مملکتنی مقدونیه مملکتنه قوشولوب آندان صونك روم مملکتنه الحاق قیلنمش ایدی بوحال اوزه تا حضرت‌عمر اسلام بلان فتح قیلغان مدت‌کاچه باقی قالوب آننك‌زماننده ممالك اسلامیه‌کا الحاق قیلنمشدر ـ شویله‌که قولدان قولغه کوچوب خلقی هم‌اجناس مختلفه‌دن مرتب وتشکیل قیلنمشدر ●

عربستان مملکتی یاکه

جزیرة‌العرب آتالور ـ اوشبو‌عربستان‌مملکتی‌ننك‌جزیره تسمیه قیلنماقی‌ننك وجه‌سی : اوچ یاقدان صولار بلان محاط بولوب شمال طرفی‌غنه قورویرکا توتاشدر ـ تفصیلی بودرکه‌جزیرة‌العرب‌ننك شمال‌شرقی طرفی‌فارس جرماغی جنوب غربی طرفی‌شاب دینکزی وجنوب‌طرفی بوتونلای‌بحر محیط هندی‌در اما شمال طرفی شام‌صحرالاری تسمیه قیلنور اون‌ایکی درجه عرض‌شمالی‌دن ل۳درجه عرض شمالی‌کا قدر ممتد یرلردر اون‌ایکی میلیونلاب خلقی بار

عربستان‌ننك صولاری

مذکور‌شاب‌دینکزی‌باب‌المندب‌بوغازی‌آرقلی‌محیط‌دینکزینه‌قوشولادر‌بوشاب دینکزینه عربستان‌طرفندان آغوب توشه تورغان‌صولار جلغه‌لار یوقدر‌شول جهتدن شاب دینکزی‌ننك صوی شول قدر صاف‌درکه توبنده یاتقان قزل مرجانلار ونبات‌لار شویله کورنه‌در ● وینه ایکنچی یاقدان فارس جرماغی عمان دینکزینه هرمز‌بوغازی آرقلی قوشولادر ● فارس جرماغی وهم شاب

دینگزی صو سفری اوچون بیك خطر یرلردر چونکه قوتلی جیل وتولقون بولغان وقتده عمان دینگزندن فارس جرماغنه کرورکا ممکن توکل صای یرلری کوب توبی تاشلق کیمه‌لر یوروركا اونگغایسز - مگر موصون جیل‌لری ایسکان وقتده غنه ممکن بولادر - موصون جیلی دیرلر شمال شرقی طرفندان ایسار عقرب نینك اون بشندن ثورنینك اون بشنه قدره اما اگر موصون جیلی جنوب غربی طرفندان کیاسه محیط دینگزندن شلب دینگزینه کرمك ممتنع در ۰

فارس جرماغی نینك وهم شاب دینگزی نینك چیتلری صای وقوملق ودوشقون یرلردر جیل‌سز وقتلارده صدفلار وهم صاف انجولر چقادر وهم برنوع یاشل مرجان چقادر - وینه فارس جرماغنده بحرین آطاوی یاننده بعض تولقون آراسنده توچی صولار پیدا بولادر یعنی دینگز صوی غایت آچی وتوزلی بولا توروب کاها طاطلی صو اوچرایدر ۰ عربستانده اولوغ ومشهور جلغه‌لار یوقدر ایچدا کی جلغه‌لاری تاشوب بتکاچ جلغه اورونلاری غنه قالادر عرب‌چه وادی آتالور - مگر نجد دیگان یرلرنده بعض جلغه‌لارغنه کیمیدر وبعض کول‌لری هم جای کونی کیمیدر ۰ عربستان نینك ناحیه‌لرنده آفریقه‌داغی شیکللی امطار دوریه‌لر بولادر مثلا یمن طرفلارنده سرطان آیی نینك اون بشندن میزان آینه قدر جاوغان یغمورنی امطار دوریه دیرلر - عربستان نینك بعض ناحیه‌لرنده یل بوینچه بر تامچی یغمور توشماکان یرلر بار ۰

عربستان نینك هواسی

عربستان نینك هواسی عموما قورو واسی بولادر ۰ بعض وقتده مکهٔ مکرمه آرالارنده بصره بغداد وحلب ناحیه‌لرنده سموم جیل‌لری بولادر بیك زحمتلی جیلدر عربلر بو جیل بولاسین آلدان بلوب تورالار ۰ بو جیل‌دن بر کوکرت ایسی اوحشاشلی ایس کیله‌در عرب‌لر بو جیل بورونلارینه کردی ایسه بله‌لر - دخی بو جیل بولاسی بولغاچ هوا یوزی قزل بولادر ۰ بعض وقتده بو جیل بلان کوب آدملر وحیوانلار هلاك بولادر ۰

عربستان نینك نباتات ومعدنلری

عربستان نینك طاولق یرلری وهم صحرالاری وبولونلق یرلری‌ده بار - طاو بویلارنده خرما آغاچلاری اوسه وهم صحرالارنده اولنلر وانواع نباتات اوسکان یرلری‌ده بار - وآفریقه‌نینك شمالنده اوسکان نباتات عربستان یرلرنده هم باردر صاندال آغاچی هم بار - ودینگز بویلارنده ایکونلك وجیمشلك یرلری بار ۰ طاولاردان آقغان صولار ویغمور صولاری دینگز بویلارین توبان وایپونکی

یرلرین

یرلرین یخشی صوغارادر- جلغه بویلارنده واویصو صحرالارنده مامق وانجیر وهم شکر قاموشی فراوان درقاون ننك انواعسی بار وهم یمن طرفلارنده بانان آغاچی وهم بلسام آغاچی کوبدر - بو ایکی آغاچ بلان یمن ماقتانسه هم جایز خصوصا بو بلسام آغاچن باشقه یرلرده ایتمیلر - اوشبو بلسام آغاچی ننك بیك هیبت حوش ایسلی صمعی بولادر هرنوع صمعلردن اعلادر - لادن دیکان صمع وهم مره دیکان آچی صمع عربستاندان کیله‌در - سمبح دیکانمز دخی عربستاندان کیلکان صمعدر- مذکور بانان آغاچن آنکلیه‌غه وهم فرانسیه‌غه آلوب اورچوتوب قاراغانلار لکن عربستانده اوسکان کبك توکلدر بو آغاچ اصل عربستانغه حبش یرندن کیتورلمشدر ودخی عربستان ننك نباتاتندان - خرما - جوز یعنی استرخان چیکلاوك - انجیر - یوزوم - سناٴمکه - سوسن وهم شلجم آغاچی که زیتون نوعندندر - وهم عود آغاچی ویسر آغاچی حوش ایسلی آغاچلاردر- عود آغاچی ننك اعلاسی صوقوطرا آطاونده بولادر- وعربستان ننك بعض ناحیه‌لرنده بوغدای - آرپا ایکالر - ویمن دیارنده خصوصا قهوه آغاچی مشهوردر ودخی ورس دیکان عربستانغه مخصوصدر که بویاو اولنیدر ۰

عربستان ننك حیوانلاری

عرب خلقی ننك عادتیدر که بریل لق یاش توه‌نی آلار جانلی کیمه دیب تسمیه قیلالار آننك اوچون عرب ننك قوم دینکزلرنده توه‌دن غیر حیوان چدامایدر عرب توه‌لری کوبراك برایارلی توه‌لردر - عرب خلقی آراسنده توه ننك یوروشنه قاراب ویوك تارتوینه قاراب قدری بولادر ۰ صغر اوکوز عربستانده بار نرسه‌لردر - عربستان ننك بعض ناحیه‌لرنده صاری ماینی زیتون مایی اورننه جاندرالار ۰ عرب ننك قویلاری بیك سیمز بولادر اما جونی وایتی ماقتاولی توکلدر - ودخی - عربستان ننك قر ووحشی حیوانلارندان چقال- یولبارص- تولکی- قویان - وقوشلارندان توه قوشی قرطاوغی وغیر قوشلار کوبدر - اما کاها ایکون چیکرتکه سی کوبایوب کوب ایکونلرین حراب ایته‌در غایت قورولقداندر - خلق عاجز بولوب استسقا نمازینه چقوب دعا قیلسه‌لار مقبول بولسه مشرق طرفندان طاوق اوشاشلی قوشلار پیدا بولوب چیکرتکه‌نی آشاب بتوره‌لر - ودخی عربستان طاولاری آراسنده قراوکوزی هم بولادر توه قوشی بر احمق قوشدر هروقت مطلق صحرا اورطاسنه یومورقه صالوب کیته‌در ۰

عربستان دریالارنده انواع بالق بار وسلحفات هم کوبدر وهر تورلو زهر جلانلار آنده‌در - عربستانده بر تورلو چوار جلان بار چاقغان ساعتی بلان آدم اوله‌در - ودخی بورصق ننك بیك زهرلری بار

وینه عربستان‌ننك آطلاری مشهوردر بیك کوزال آطلاری بار - کدیشی دیرلر بر نوع آطدر دخی کتلانی دیرلر بیك نفیس کوزال آطلاردر سلیمان علیه‌السلام آطلاری نسلندن‌دیب روایت قیلالار- اما عرب خلقی‌اوزلری آطنی بیك صاقلایلاروهم بو ایکی نسلنی برکا قاتوشدرودان بیك‌صاقلانالار بو نوع آطلاری بیك چدام بولادر حتی آشامیچه برنیچه‌کون تورالارصوغش وقتنده دوشمان‌عسکری‌ایچنه جاروب‌کروب کیته‌لر - ونیچه کشی‌نی تابتاب هلاك ایته‌لر- وینه ایشاك‌ننك برنوعسی بار توه بلان بردرجه یوریدر وهم صفتی‌ده توه‌سیمان‌بولادر آطلانوب‌یورور اوچون توه‌دن آرتوقدر - عرب کرا کش‌لری حاجی‌لارنی مکه‌کا شول ایشاك بلان اوزاتالار *

عربستان ننك معدنلری

عربستان مملکتنده معادن یوق‌توکل اما اشلاوچیلری یوق - عمان طاولارنده کموش معدنی قورغاشون بلان برکا قاتوش تابولادر - تیمور معدنی هم‌بار خصوصا یمن‌ننك شمال طرفنده بولادر دخی یمن عقیق بلان مشهوردر یمن عقیقلاری اعلا وممدوحدر ودخی یمن طاولارنده آلتون بار ودخی توز چیغا تورغان یرلری‌کوبدر حتی فارس‌جرماغی‌یاننده طاش توزدان صالغان برشهر بار ایدی حاضرده قطیفی‌شهری آتالادر - اعلا طاپاس تاشی کوبدر •

عربستان‌ننك قسملری

عربستان مملکتی آلتی قسم اوزرینه بولنه‌در: اوّل حجاز ولایتی جزیره‌ننك مغرب طرفی‌شاب‌دینکزی بویلاری - ایکنچی نجد ولایتی جزیرة‌العرب‌ننك اورطا یرنده کینك قوماق صحرادر - اوچونچی‌الاحسا ولایتی فارس جرماغی بویلاری‌در - دورتنچی عمان ولایتی‌فارس‌جرماغنه کرکان‌طرفلاردر - بشنچی حضرموت ولایتی عربستان‌ننك جنوب‌طرفنده دینکز بویلاری‌در - آلتنچی یمن ولایتی‌در •

حجاز ولایتی

حجازیرنده شاب‌دینکزی بویلاری قدیم‌زمانده مدین‌قومی‌ننك یرلری‌ایدی - مدینهٔ‌منوّره ومکهٔ‌مکرمه اوشبو حجاز یرنده‌در - ینبوع شهری شاب‌دینکزی قراینده‌در مدینهٔ‌منوّره‌ننك اسکله‌سی منزلنده یعنی مدینه‌کا شاب‌دینکزندن ینبوع آرقلی‌یوروله‌در - دخی مکهٔ‌مکرمه مدینه‌دن‌جنوب‌کا تابا مشهورشهردر- مکه شهری قدیم زماندان بیرلی یونان خلقی آراسنده معروف ومشهورشهر ایدی وهر قایسی قوم بو اورونلارنی الله تعالی‌کا قربت حاصل‌ایته تورغان

جای‌دیب اعتقاد قیلا کیلمشلردر - اوشبو اورونلار کرچه حرما آمنا بولسه‌ده
حکمة آلهیه اقتضاسنچه مکه هیچ بر اولنسز قورو یرده‌در وهم الله تعالی مونده
زمزم‌صوی‌نینک خاصیتن اولوغ قیلمشدر - یوق ایسه زمزم صوی بر عادتی صودر -
مکه شهرنده عادتی وقتده ل عم منک‌لب خلق باردر همه‌سی طائفدن تویوب
تورادر یعنی مکه خلقنه رزق انواع جیمشدن طائف باقچه‌لاری یباروب تورادر -
اما مکه یرلری زراعت اوچون صلاحیتلی یرلر توکلدر - قدیم زمانده قریش
عربلری آراسنده سودا بلان مشهور شهر ایدی - مکه شهرندن قرق میل
قدر یرده شاب دینکزی قراینده جده شهری باردر کذلك مکه‌ٔ مکرمه‌نینک
اسکله‌سی‌در حبش‌سوداسی اوچون اونکفای یر بولمشدر چونکه قریش‌خلقی
قدیم زماندان بیرلی حبش بلان سودا قیلوشورلار ایدی - شامدان یمن‌گا
یمندن شام‌غه مال کاروانی مکه آرقلی یورور ایدی مکه شهری اورتالقده‌در
هر ایکی‌طرفی اوتوزار منزل‌بولدر ودخی اول‌زمانلارده عرب‌خلقی بوغدای‌نی
وغیر آشلقنی بصره وهم دمشق‌بازارلارندان آلالار ایدی اما اوشبو زمانلارده
سودا یولی بوتونلای اوزکارمشدر مکه شهری باری حاجی‌لار اوچون عبادت
مقامی‌غنه بولوب قالمشدر - ینه تکرار بولسه‌ده اهل‌اسلام قاشنده وهم جمیع
ملت قاشنده مکه شهری مکرم ومقدس شهردر حتی قدیم زماندان بیرلی
وبعثتدن مقدم وجاهلیت‌زمانلارنده هم معظم شهر بولا کیلمشدر - وجاهلیت
زماننده‌ده عرب خلقی‌نینک اولوغ مجمع‌لری بولوب کعبه‌ده یدی‌مرتبه طواف
قیلورلار ایدی وهم حجر اسودنی اوبارلر ایدی - کعبه مسجدی ایچنده اوچ
یوز آلتمش‌پت‌لری بار ایمش - اول‌پت‌لارغه توه‌لر قربان قیلورلار ایمش -
وهم اوشبو اوچ‌یوز آلتمش پت اوچ‌یوز آلتمش کون‌نینک خادملری وکذلك
کعبه اوستونده قویاش اولوغ صنم‌در دیب اعتقاد قیلورلار ایمش - عاقبت
اوشبو اش‌لر بعثة رسولدن صونك همه‌سی باطل بولمشدر ●

نجد ولایتی

نجد صحرالاری حجازنینک مشرق طرفنده‌در - اوشبو نجد صحراسی کینک
واولوغ‌صحرادر شمال‌طرفنده شام‌صحرالارینه ایرشه‌در - دخی‌نجدنینک جنوب
طرفی حجاز یرلری‌در - ومشرق‌طرفنده عراق عرب‌یرلری‌در - نجد یرلری
طاولق یر بولوب شهرلری وآول‌لاری کوبدر - نجد یرنده انواع فواکهه
کوبدر خصوصا حرما فراواندر - اما بو نجد ولایتنده صوغه قحط‌لقدر صولی
جلغه‌لاری یوقدر یغمور صولاری بلان عمل‌قیلالار - نجد یرلری غالبا مسطح
وتیکز طاولقدر فرات جلغه‌سی بویلارینه چاقلی توبان وتیکز یرلردر صولار
وجلغه‌لار وشهرلر یوقدر فقط قوملق‌یرلردر بعض‌یرلرنده‌کنه آز آز اورمان

كبك نرسه‌لری‌بار ونباتاتلاری‌بار بوتیكز یرلرنی حماة دیب آطالادر مشهور مورخ ابو الفدا اوشبو یردندر وهم اول اوشبو یرلرنی دهنا تسمیه قیلمش ایدی - دخی مشهور مسیلمة الكذاب ومشهور عبد الوهاب اوشبو نجد طرفلارننك درعیه شهرندندر - اوشبو درعیه شهری فارس‌جرماغندان اون كونلك یرده برهیبت شهردر ایلانه‌سی طاولق وچیشمه‌لك یردر مونده یخشی آطلار وقارا قوی‌لار كوب بولادر اوشبو نجد یرندن جنوب‌كا تابا احقاف صحراسی باردر - احقاف‌یرنده قدیم عاد قومی تركلك قیلمشلاردر الله‌تعالی آلارنی صرصرعاتیه بلان هلاك قیلدی - رفاعه افندی شویله بیان‌قیلمشدر‌كه وهابیه مذهبی نجد یرنده ظاهر بولوب بو مذهب سنة محمدیه‌كا خلاف بر تورلو مذهبدر بر زمانلارده عرب خلقی آراسنده بیك شایع بولمش ایدی - اوشبو مذهب شویله ظهور ایتمشدر‌كه درعیه شهرلرندن برشهرده سلیمان دیكان آدم توش كوردی آننك‌توشنده اوزی‌ننك‌تنندن اوط شعله‌سی‌چیغوب اطرافقه‌جایولدی - بس اول كمسنه بو توشنی معبرلركا سویلاب بیله تعبیر قیلدیلار: سننك بالالارنكدان برسی براولوغ‌دولت‌نی ومملكت‌نی یانكارتور دیدی‌لر - اوشبو توش‌ننك تعبیری آننك اوغلی‌ننك اوغلی شیخ محمد بن عبد الوهاب بن سلیمان‌ده ظاهر بولدی - یعنی بومذهب‌نی اختراع قیلغوچی محمد بن عبد الوهاب‌در - آندان‌صونك محمد بن عبد الوهاب من قریش‌نسلندن رسول الله ذریتندن منم اسمم پیغمبر اسمی بلان مطابق دیب اوّلا اوزشهری‌ننك خلقنه بلدردی - من‌شریعت‌محمدیه‌نی یانكارتورغه كیلدم دیب خلق‌قه برنیچه قاعده تألیف قیلوب كورساتدی - آننك شریعت قاعده‌سی بو ایدی: قادر قدیم حق رحمن بولغوچی برالله‌غه عبادت فرض - والله تعالی اوزی‌ننك مطیع‌بنده‌سنه‌ثواب‌بیره وعاصی‌بنده‌سین عقاب‌قیلا وهم‌قرآن‌قدیم قرآن‌غه تتبع‌واجب وفروع‌مستنبط‌غه تتبع‌واجب‌توكل ومحمد الله‌ننك‌رسولی وسیوكلی بنده‌سی‌در لكن مدح صفتلاری‌بلان صفتلامق وآنی‌تعظیم قیلمق‌تیوش توكل آننك اوچون بو روشچه مدح وتعظیم برالله‌غه لایقدر تعظیم ومدح صفتنده الله‌غه براونی شریك ایتوب تعظیم قیلو شیكلی‌در والله‌تعالی مونكار راضی بولمایدر هركم بوقاعده‌كا امتثال‌قیاسه بیك‌یخشی اكرده موندان باش‌تارتسه قتلی واجبدر دیمش - بس محمد بن عبد الوهاب چقارغان قاعده اوشبودر ذكر‌قیلندی بومذهب‌ننك‌ظهوری ل ١٢١ نچی‌یل‌لارده‌بولمشدر - بارانورغاچ بومذهب بیك شایع بولوب آنكار ایاركان كشیلر بیك كوب بولدی نی‌قدر مال ونی‌قدر عسكر جمع قیلدی حتی میلیون‌لاب عسكر جمع قیلمشدر - واوزی‌ننك اقامت یری درعیه شهری ایدی (رفاعه)

احسا ولایتی

یاکه هجر ولایتی هم تسمیه قیلنور اوشبو احسا یرلری هرمز بوغازی وفارس جرماغی‌ننك جنوب‌كا تابا طرفنده‌در. بو ولایت‌ننك حاکملری بنی خالد قبیله‌سندندر اولوغ ومشهور شهری احسا شهری آتالادر عطشان جلغه‌سی بوینده - ینه مونك قطیف دیکان شهر باردر بو شهرننك خلقی همه‌سی غواص‌لاردر - ودخی بحرین جزیره‌سی‌ننك قراینده قوبط شهری‌بار خلقی بارده غواص‌لاردر - اون منك‌لب خلقدر یرلری فراوان وجیمشلك یردر حرما دوکی ماهق کوب چیغادر - اما بعض وقتده قوم بورانلاری بولوب کوب یرلرین قوم باصادر - ودخی احسا ولایتنه تابع فارس‌جرماغی‌اچنده برنیچه آطاو باردر - بو آطاو تیکرالرنده انجو چیغا تورغان‌یرلر بار دخی تمرهندی آغاچلاری‌ننك اینك اولوغلاری آنده‌در .

عمان ولایتی

عمان یرلری عربستان‌ننك جنوب شرقی طرفنده فارس جرماغنه کرکان یرده طاولق واورمانلق یرلردر وایکو نلك یرلری هم بار - عمان صولارنده بالق نهایت‌سز کوبدر حتی اوکوزکا وایشاك‌کا بالق آشاتالار - دخی عمان‌طاولارنده باقر وقورغاشین معدنلری کوبدر - عمان ولایتی‌ننك امامی قوّت وشوکت ایاسی اولوغ وباش آدمدر رستاق دیکان شهرده اقامت قیلادر - ینه بو ولایتده دینگز قراینده مسقط شهری اولوغ سودا شهری‌در مونده عرب وعجم مالی‌ننك مخزنی وهم هند مالی‌ننك مخزنی‌باردر - بو مسقط امامی‌ننك عسکری کوبراك زنجی‌لردر .

حضرموت ولایتی

حضرموت یرلری عربستان‌ننك جنوب غربی طرفنده دینگز بویلاری‌در - ومغرب طرفی یمن‌ولایتی‌در - بو حضرموت ولایتی‌ننك اولوغ‌شهری ودان شهری‌در صنعادان یکرمی بش منزل یردر بیك اولوغ وهیبت شهردر وحضرموت‌ننك پادشاهی شیخ آطالادر حضرموت‌خلقی قدیم زماندان شجاعت وبهادرلق بلان مشهورلردر .

یمن ولایتی

یمن ولایتی باب‌المندب بوغازندان شمال‌کا تابا یرلردر - یمن‌ولایتی قدیم زمانده بیك اولوغ مملکت ایدی آندان‌صونك اسلام بلان فتح قیلنوب همان‌خلق

تصرفنده ایدی - والیسی امام آطالادر - آقچه صوقدرسه امیر المؤمنین یازادر - یمن ولایتنك امام‌لق میراث یورتدن آتادان بالاغه قالادر وهم مستقل پادشاه‌در یمن خلقی اکر پادشاهلارنده ظلم سیزسه‌لر تیز عزل قیلالار . یمن اهلندن براو فضیلت ایاسی بولسه آنی فقیه تسمیه قیلالار - یمن‌ده آلتون کموش بار . مخا شهری یمن ولایتنده بر شهردر جفاك کارخانه‌لری بار وهم بو شهردن غیر کوب یرلرده هر تورلو کارخانه‌لری بار - لکن منسوجاتلاری اول قدر ممدوح توکلدر .

یمن ولایتی برنیچه قسم‌کا بولنه‌در : یمن ننك طاولق طرفلارین جبل آتالا وتوبان واویصو یرلرین تهامه آتالادر تهامه طرفلاری شاب دینکز بویلاری‌در ویمن ولایتنك کی مشهور شهرلر : صنعا شهری یمن ولایتی ننك اولوغ وتحت شهری‌در یمن خلقی آراسنده دار الامامة آطالادر برطاوایتاکنده بر شهردر باقچه‌لاری کوب وعمارتلری کیرپچدن وهم یدی قابقاسی باردر - وهیبت مسجدلری کوب - وهم چیتدن کیلکان خلقلار اوچون مسافر خانه‌لری ومهمان خانه‌لری کوب . صنعا شهری تیکراسنك تاش کومور وهم جیر کوموری معدنلری بار - یوزوم ننك اعلاسی آنده‌در - ویمن ولایتنده قهوه مشهوردر .

مائرب شهری یمن دیارنده تهامه یرنده بر شهردر اما بو شهر یمن پادشاهی ننك تصرفندان خارجدر اوزلری بر خانلق منزلنده تورالار دخی یمن مملکتی ننك طاولق طرفنداغی شهرلرندن دمار شهری بر اولوغ شهردر کوب مدرسه‌لری بار زیدیه دیکان خلقلاردر - دخی دوران شهری آطالور طاو ایچنه قازوب یاصاغان بر شهردر کوب خزینه آمبارلاری بار وهم ایکون وایکماك مخزنلری بار - قسمی شهری طاوباشنده بر شهردر - وهم جیلی ومناسك دیکان شهرلری بار یورطلارین طاو ایچنه کیسوب یاصاغاندر بو شهرلر یمن پادشاهی ننك تصرفنده در .

سعاد شهری یمن ننك طاولق طرفنده وصحن طاونده بر شهردر یمن تصرفندان خارجدر مونده انواع جیمش بار وهم تیمور معدنلری بار خلقی ننك تل‌لری قرآن تلنه یاقن عرب تلی‌در - ودخی اوشبو شهر خلقی ننك عادتلری باردرکه تزویج وتزوج‌کا بیك آشوقمایلار - قارتایغاچ خاتون آلالار اوزاق عمر ایته‌لر کوز آوروی کورمایلر اولکونچه کوزلری تازا بولا وهم تابقانلاری بلان قوناقنی بیك حرمت ایته‌لر .

وینه یمن ننك طاولق طرفنده نجران ولایتی دیرلر مذکور سعاد شهرندن شمال شرقی طرفنده اوچ منزل یرده صولق وفراوان یردر بوغدای وهم خرما وانواع جیمشلری کوب .

ودخی تهامه طرفنده برنیچه کچراك ولایتلر بار یمن مملکتندن خارجلردر:

برسی عدن ولایتی‌در بحر محیط هندی قراینده بر شهر هم عدن شهری آطالادر دینکز چیتنده اسکله‌سی بار قدیم زمانده هندستان وهم قطای مال‌لاری‌ننك سودا شهری‌ایدی - مونده برزمان پورتوغال خلقی‌بلان‌صوغش بولوب کوب خراب بولمشدر - مخا شهری یوقاریده منکوردر •
زبیدشهری قدیم بیك‌هیبت‌سوداشهری‌ایدی اما دینکزچیتلری‌جیمرولوب اسکله‌سی‌ویران بولغاندان‌صونك‌سوداسی‌ضعیف بولوب‌قالمشدر-مختصر صحیح بخاری ایاسی امام زبیدی اوشبو شهردن•

عربستان‌ننك خلقلاری

وعرب خلقی‌ننك ادبلری وطبیعتلری - عرب‌لر اورطا بویلی آرق وچاندر خلقلاردر کوبوسی قارا ساچلی قارا کوزلی شجاعتلو آدملردر : اوق آتارغه ماهر وسونکی‌بلان‌قادارغه‌قادربیك‌اوستاخلقدر آطقه‌منوب‌وآطلانوب‌یورورکا وآط اوستونده اوینارغه ماهرلردر - داری اختراع قیلونغاندان‌بیرلی ملطوق آتارغه هم ماهرلردر - عرب خلقی عامة مهمان دوست خلقدر یعنی قوناق‌نی غایت دوست کوروب حرمت‌ایتوچان خلقدر تهامه‌ده بعض قریه‌لرده مهمان اوچون حاضرلنمش یورطلار باردر مسافرلر توشوب برنیچه کونلر آشاب ایچوب تورالار برضاء لله - ودخی عربلرننك عادتی بودرکه اکر آشاغان وقتده براو کیلوب‌کرسه کیراك مسلمان کیراك غیرخلقدان بولسون آشارغه قصطاب اوتورتالار - عرب خلقی غیرت وحمیت ایاسی غایت کونچی خلقدر خاتون قز جماعتن جاط ایرلرکا اصلا کورساتمیلر حتی بدوی عربلرننك‌ده چادرلاری ایکشار بولمه‌لی بولادر - ریاضی وآزآشاوچان وقناعتلی خلقدر - عادتی آشلاری ایکماك وقوی سوتیدر ایت‌نی آز استعمال قیلالار - اما یمن عرب‌لری اوزلری قهوه‌نی کوب ایچمایلر •
عرب خلقی‌ننك کیومی اوزون بولا واوزون چالبار کیه‌لر ایرلری کوبراك عبا کیه‌لر- کیجه یوننداان یاکه توه یونندان بولادر- عرب لغتی‌ننك بعض اورونلارده عبران‌لغتی بلان‌مشابهتی‌بار قدیمدن‌عرب تلی‌ایکی‌تورلو بولوب برسی قریش تلی برسی حمیر تلی دیرلر ایدی قریش تلی مکه‌ده ومکه تیکراسنده مستعملدر - حمیر تلی دیکانی یمن طرفلارنداغی عرب‌لرننك تلیدر - قرآن قریش‌تلی‌اوزرینه منزلدر شول‌سببلی حمیرلغتنه غالبدر - دخی کتابده وشعرلرده وتصنیفلارده قریش‌تلی‌ممدوحدر - عرب‌تلنده مرادف کلمه‌لرحسابسزکوبدر وبرنرسه‌ننك متعدداسمی‌باردر مثلا ایشاك‌ننك منکلب اسمی بار - وآرسلان‌ننك بش یوزلب اسمی بار •
عرب دیارنده علوم وفنون قدیم زمانده‌ده بار ایدی یعنی اسلامدان مقدم

زمانلاردەدە عرب‌لر هرفنون‌کا عالملر ایدی علوم ریاضیەدن حالا عرب
آراسندە درس اوقولادر هیئت نجوم منطق طب دخی علم تفسیر حدیث
فقه وعلم سیرکه علم تواریخدر وعلم آلیەدن صرف نحو ٠
یمن خلقی آلتون کموش اشنه بیك ماهرلردر - صنعا شهری‌ننك خلقی کوبوسی
آلتونچیلاردر - عربستان یرنده جبل تکرمانی وهم صو تکرمانی بار دیب
ایشتولمیدر - تهامه یرنده اوکوز بلان عمل قیلالار تکرمانلر بار دیلر ٠

سینا طاوی صحراسی

ایله جرماغی بلان سویس جرماغی آراسنده مثلث کیفیتنده یارطی آطاوکبك
یرنی سینا صحراسی آطالادر - سینا طاوی فقط صوان طاشندان مرکب طاودر
سینا طاوی‌ننك ایچنه تابا کرکان بر جلغه باردر آننك بر یاغی جبل موسی
آطالا - بر یاغی دیر رومی دیرلر - سینا صحراسی یوزوم کمثری وخرما
باقچەلاری بلان تولودر موندان مصرغه کوب جیمش بارادر - ودخی اول
یرننك اوزینه مخصوص نباتات وچچك‌لری بار - بوطاودە دخی بر تورلو آغاچ
اوسەدر سنط آغاچی دیرلر بر تورلو صمغی بولادر ضرورتدان آشارغادە
یارای وآشاغان کشی‌کا غذالقی باردر ینه ثمرهندی شیکللی برجیمش بار
من کبك برنرسەسی چغادر من موسی دیرلر - اوشبو سینا طاوی جبل غریب
دیب هم آطالادر اهل اسلام یهود وهم نصارا قاشلارنده مقدس طاودر -
حاجیلار مونی مکه‌دن قایتولارنده طواف قیلالار وقربان چالالار - هرقوم‌ننك بو
مقدس طاو دیب اعتقاد قیلولارینه سبب معلومدر یعنی بوطاودە الله تعالی
موسی علیه السلام بلان نیچه کلمه سوز سویلاشدی وهم موسی علیه السلام‌غه
الله تعالی بوطاودە تجلی قیلدی - سیناطاوی وسیناصحراسی حجاز یرینه تابعدر ٠

فوائد تاریخیه

عربستان مملکتی ایکی اولوغ حادثه‌ننك ظهورینه سبب بولغان مملکتدر :
اولا تورلو اطراف خلقی‌ننك سودا واسطەسی بلان بر برینه مرابطەلاری
عربستان آرقلی بولمش‌در ینه ثانیا حضرت رسول‌ننك عربستان یرنده مبعوث
بولمقی دنیا مملکتلری‌ننك بر حالدن ایکنچی حال‌کا انقلابنه اولوغ سبب
بولمشدر - حدوث عالمدن صونك نیچه حقب‌لر ونیچه زمانلار اوتمش‌درکه
موننك حقیقتنه هیچ برمورخ ایرشمادی - یاوروپا مورخلری نیچه سوز یازسەلاردە
باری تقولدن باشقه نرسه یوقدر - تبع صوغشلاری وحمیر عرب‌لری‌ننك
قوتی نی درجەدە بولمشدر : بطلمیوس مملکتی زماننده وهم روم مملکتی زماننده
هندستان مالی - یمن مالی وهم حرامان مالی مصرغه شاب دینکزی آرقلی

یورور ایدی ـ عرب خلقی دینکز سفرنده یورمکنی یخشی بلورلر ایدی ـ اینك قدیم زمانده عرب‌ننك سفینه‌لری وکیمه‌لری دینکز اورطاسنه‌كروب یورورلك بولماسه‌ده کیمه‌لر بلان محیط هندی‌دن دینکز قرایلاب هندستان‌غه یورورلر ایدی هندستان‌غه باروب قایتورغه دورت‌بش یل‌مدت کیراك‌بولادر ایدی ـ بعثهٔ رسولدن بش آلتی یوزیل مقدم محیط ایچنه نی باوروپا خلقندان نی‌عرب‌خلقندان کروب یورکان کمسنه‌یوق ایدی وآفریقه‌غه‌کوچوب‌تورغوچیلار کوب ایدی ـ عیسی‌دان صونك آلتی یوزیل‌لار اوتکاچ‌بعث رسول زماننده عربستان‌ننك کمالتی وبایلغی‌بیك قوتلی ایدی وعربستان‌ننك کمالاتی زماننده حضرت رسول مبعوث بولوب‌سیاستلری‌ننك صورتین ودینلری‌ننك‌کیفیتن تغییر قیلدی بس‌دین مؤید بلان‌نصرت تابقان‌مملکت‌لرننك‌اوّلکیسی عربستان یری‌در شول‌سببلی‌بوتون‌یریوزنده‌کی اسلام‌مملکت‌لری‌ننك سیدی‌وخواجه‌سی عربستاندر وشریعت اسلام‌ننك نوری مونده ظهور ایتدی وهم تاتارستان ولایتلرینه وآفریقه‌غه وایسپانیه‌غه وبحرمحیط جزیره‌لرینه وجنوب‌طرفلارینه موزامبیك ومادا‌غاسقار جزیره‌لرینه اسلام‌دینی واسلام شریعتی منتشر بولدی خصوصا خلفا زماننده علوم‌حکمیه وعلوم‌شرعیه وعلوم‌ریاضیه خصوصا علم‌طب رواجده ایدی‌اول زمانده فرانصوص وغیرلری جهالتده‌ایدیلر ووحشی‌لکده ایدیلر علم‌کا رغبت ایتکانلری اسلام یورطنه کیلوب درس اوقیلار ایدی ـ طب وهم هندسه علمنده ودخی معمارلکده مباحثه قیلوشورلار ایدی علم هندسه اصل مصر علماسی‌ننك‌اختراعاتندان‌در ـ عموما یاوروپا خلقی‌علمنی عرب‌دن اخذ قیلمشلاردر ـ عربستان مملکتنده علوم وفنون وصنایع‌لارننك چیشمه‌سی‌وثمره‌سی‌خلفا زماننده قاینادی‌کوب زمانلارغه قدر آقدی وحالانکه اول زمانلارده یاوروپا مملکتلری جهالتده ایدیلر ـ آندان صونك دولت

عثمانیه ظهور ایتکاچ خلفا ننك دولتی ضعیفلاندی آلارننك زمانی
منقرض بولدی وعرب مملکتلری ننك نظامی بوزولدی
علوم وفنون‌ننك نوری سوندی علم‌کا رواج بتدی
بس اوشبوزمانه‌مزده عثمانیه مملکتی علوم
وفنون‌ننك رواجنه وازدیادینه سعی

. . . .
. . . .
. . . .
. .
.

حسن اختتام اوره آزیه بیانی تمام
آندان صونك آفریقه بیانی کیلور
* * *

فهرست اصول جغرافیای کبیر	بتونی

٤	جغرافیه ننك قسملری
-	جغرافیهٔ طبیعیه
٥	زلزله‌لر بیانی
٦	یرننك ترکبات ماده‌لری
-	معادنلر بیانی
١٢	دینکز صولاری
-	دینکزصوی‌ننك حرکتی
١٣	دینکزننك آعوی
-	گرداب‌لار
	مطلق صولار بیانی
١٤	معدن صولاری
-	جیل‌لر بیانی
١٥	جیل‌لرننك اسملری
١٥	اجناس نباتات
١٦	نباتات‌ننك آلات تناسل‌لری
-	جغرافیای‌دینیه بیانی
١٨	جغرافیای سیاسیه بیانی
-	جغرافیای ادبیه بیانی
١٩	اوّلکی باب آزیه قطعه‌سی بیانی
-	مقاله
٢٣	هند آطاولاری‌ننك‌بیانی ل ٢ لب
٢٦	سرنديب آطاوی
٢٩	آفسترالیه آزیه سی
٣٠	صوماطرا آطاوی
٣٢	جاوه آطاوی
٣٥	بورنیوا آطاوی
٣٩	فیلیپ آطاولاری
٤٢	یاپونیه مملکتی‌بیانی
٤٤	قطای مملکتی بیانی
٤٩	قطای‌مملکتی‌ننك‌مشهور شهرلرنی
٥٠	کاشغر ولایتی‌بیانی

بیت

صحيفه	فهرست اصول جغرافياى كبير
٥١	تبت ولايتى بيانى
٥٢	قوريه ولايتى‌مانجوريه مانغوليه
ـ	مانجوريه
ـ	مانغوليه
٥٤	سبر طرفلارى
٦٣	توركستان ولايتى
٦٨	سبر تواريخندن
٦٩	ممالك هندستان
٧٩	هندستان خلقى
٩٠	هند تواريخندن
٩١	ياوروپاخلقى هندستانغه اقدامى
٩٣	هندستانك اكلچان تصرفندەغى يرلر
١٠٢	هندننك طاولق طرفلارى
١١٣	هند قطاى مملكت‌لرى
١١٤	هند قطاى خلقى
١١٥	بيرمان‌مملكتى‌بيانى
١١٧	شان مملكتى
ـ	مالاقا مملكتى
١١٨	صيام مملكتى
١٢١	آننام مملكتى
١٢٣	هند قطاى‌ده آنكليه تصرفى
١٢٦	توران يعنى توركستان
١٢٨	بخارا مملكتى
١٣٦	خيوه مملكتى
١٣١	قوقاند مملكتى
١٣٤	توروكمن يرلرى
١٣٦	ايران مملكت‌لرى بيانى
١٥٥	افغانستان مملكتى
١٦١	باوجستان مملكتى
١٦٣	كافرستان مملكتى
١٦٤	ممالك آزياى صغرا
١٧١	فوايد تاريخيه

صحیفه	فهرست اصول جغرافیای کبیر
١٧٢	جزایر بحر سفید
١٧٣	ارمنستان ولایتی
١٧٥	کوردستان ولایتی
١٧٨	عراق عرب ولایتی
١٨١	بر الشام ولایتی
١٨٩	سوریا ولایتی
١٩٣	عربستان مملکتی
١٩٦	حجاز ولایتی
١٩٧	نجد ولایتی
١٩٩	احسا ولایتی
-	عمان ولایتی
-	حضر موت ولایتی
-	یمن ولایتی

اعلان

حالا بزده موجود کتابلار	صوم	تین
اصول جغرافیای کبیر	۱	۲٥
خواص نباتات	,,	۸٥
فواکه الجلساء	۳	,,
کالیندار — ۱۸۹۴ نجی ییل غه	,,	٥ل
لغت روس	۱	۴٥
اوتوز وعظ	,,	۸٥
اوتوز وعظ یخشی کاغزلی	۱	,,
نمونه — قواعد لسان روس	,,	۷٥
جواهر الحکایات	,,	٥ل
قرق وزیر	,,	۴ل
ابو علی سینا	,,	۴ل
جغرافیه	,,	۳٥
اخلاق رساله‌سی	,,	۱ل
اخلاق رساله‌سی کچکنه	,,	ل
قواعد کتابت	,,	۱٥
زراعت	,,	۱٥
ارشاد اطبخه	,,	۱٥
تواریخ روس	,,	۱٥
قرائت روس	,,	۱٥
تواریخ انبیا	,,	۲٥
قابوس نامه	,,	٥ل
تربیه	,,	۴

جمیع حقوقی صاحبنه راجعدر

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPHANESİ

اوّل مرتبه باصلمشدر

عبد القیوم ملا عبد الناصر اوغلی ننك تصنیفاتندندر
سنه ١٣١١ ده هجری

جمیع حقوقی صاحبنه راجعدر